

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

דוח שנתי

2024

(כולל דוח תיאור עסקי החברה ודוחות כספיים)

תוכן העניינים

פרק א' – תיאור עסקי החברה ודוח הדירקטוריון לבעלי המניות

**פרק ב' – דוח בדבר אפקטיביות הבקרה על הדיווח הכספי
ודוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2024**

פרק א' –

תאור עסקי החברה ודוח הדירקטוריון לבעלי המניות

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

תיאור עסקי החברה ודוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

תיאור עסקי החברה

עמודים

נושא

3-5	פעילות החברה ותיאור כללי של התפתחות עסקיה	1
3-4	1.1 כללי	
5	1.2 תרשים החטיבות העסקיות ותחומי פעילותן העיקריים	
5	תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה	2
6	השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה במהלך השנתיים האחרונות	3
6	כספים שקיבלה החברה מהמדינה	4
6	פרטים אודות החברות המוחזקות העיקריות של החברה למועד הדוח	5
6-7	חלוקת דיבידנדים	6
7	מידע כספי לגבי החטיבות העסקיות של החברה	7
7-9	סביבה כלכלית ועסקית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה	8
9	לקוחות	9
10	שיווק ומכירות	10
11-13	תיאור עסקי החברה לפי חטיבות עסקיות ותחומי פעילות	11
12	11.1 פירוט לגבי תחומי פעילות חטיבת אוויר ומודיעין	
12	11.1.1 חימוש מונחה מדויק ללוחמת אוויר-שטח	
12	11.1.2 מערכות מוטסות	
12	11.1.3 מערכות איסוף מודיעין חוזי וכטמ"מ אוטונומי	
12	11.1.4 מערכות תקשוב ולוחמת רשת	
12	11.1.5 מערכות מודיעין, סייבר והחלל	
12-13	11.2 פירוט לגבי תחומי פעילות חטיבת מערכות להגנה אווירית	
12	11.2.1 מערכות הגנה אווירית לטווח קצר	
12	11.2.2 טילים מונחים ללוחמת אוויר-אוויר ומערכות לטווח בינוני	
13	11.2.3 מערכות הגנה אווירית לטווח ארוך	
13	11.2.4 מערכות שירות ותמיכה בלקוחות	
13	11.3 פירוט לגבי תחומי פעילות חטיבת מערכות יבשה וים	
13	11.3.1 טילים מונחים טאקטיים ומדויקים לשדה הקרב היבשתי	
13	11.3.2 מערכות שרידות ותמרון	
13	11.3.3 מערכות לחימה ימיות ול"א	
13	11.3.4 מערכות לוחמה רב-מימדיות, סימולציה ואימון	
14	צבר הזמנות	12
15-23	רכוש קבוע ומקרקעין	13
24	מחקר ופיתוח	14
24	נכסים לא מוחשיים	15
25-26	הון אנושי	16
26	תנאי אשראי חוזיים ללקוחות ולספקים	17
27-28	מימון	18
28-32	חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם	19
32-33	מיסוי	20

	נושא	
33-48	מגבלות ופיקוח על פעילות החברה	21
49	הסכמי שיתוף פעולה	22
49-53	גורמי סיכון	23
54-57	סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם	24
	הסברי הדירקטוריון על מצב ענייני החברה בתקופת הדיווח	1
58-60	1.1 כללי	
60-61	1.2 מצב כספי	
62-64	1.3 תוצאות הפעילות	
64-65	1.4 נזילות	
65	אומדנים	2
66	הליך אישור הדוחות הכספיים	3
66-67	מידע בנוגע לביקורת הפנימית	4
67	גילוי ליישום הוראות רשות החברות לגבי מקרקעין ומחוברים	5
68	התחייבויות בגין יחסי עובד ומעביד	6
68	אחריות תאגידית	7

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

תיאור עסקי החברה

1. פעילות החברה ותיאור כללי של התפתחות עסקיה

1.1. כללי

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן - "החברה" או "רפאל"), מפתחת ומייצרת אמצעי לחימה.

החברה הינה חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות התשל"ה – 1975, בבעלות ובשליטה מלאה של מדינת ישראל. בהתאם לכך, כפופה רפאל לחוק החברות הממשלתיות, לרבות הוראות בנוגע לעריכת הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון. החברה נתונה לביקורת של משרד מבקר המדינה.

רפאל נוסדה ב-1948 כיחידה במשרד הביטחון, ושימשה כמעבדת המחקר והפיתוח הביטחונית הלאומית של ישראל. בשנת 1995 התאגדה רפאל כחברה בעירבון מוגבל, כתוצאה מהחלטת ממשלת ישראל להעביר את פעילות יחידת הסמך הממשלתית "רפאל" – רשות פיתוח אמצעי לחימה" לחברה ממשלתית בעלת אופי עסקי. בשלבים הראשונים של הפעילות המשיכה להתנהל כיחידת סמך. בהמשך, בחודש דצמבר 2001 נחתם הסכם בין המדינה באמצעות משרד האוצר- החשב הכללי, לבין החברה, לפיו החל מחודש ינואר 2002 הפסיקה יחידת הסמך את פעילותה. לחברה הועברו הנכסים וההתחייבויות שהיו ביחידת הסמך, ובתמורה הנפיקה החברה הון למדינת ישראל.

בספטמבר 2007 שינתה החברה את שמה מ- "רפאל" ל- רשות לפיתוח אמצעי לחימה בע"מ" ל- "רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ" (RAFAEL ADVANCED DEFENSE SYSTEMS LTD).

חזון החברה

להוות נדבך משמעותי בביטחון מדינת ישראל, כחברה גלובלית חדשנית צומחת ורווחית, המפתחת, מייצרת ותומכת מערכות לחימה בחזית הצורך המבצעי ובקדמת הטכנולוגיה.

ייעוד החברה :

- להוביל בפיתוח מערכות מתקדמות ופורצות דרך בתחום הביטחוני, בחזית הטכנולוגיה בארץ ובעולם.
- להמשיך ולהיות מרכז לאומי למחקר ופיתוח ביטחוני ונדבך מרכזי בבניין יכולת ההתרעה, המגן וההכרעה של מדינת ישראל.
- להיות כוח משיכה מוביל ומעורר השראה לכוח אדם מצטיין בכלל תחומי העיסוק של החברה.

פעילות החברה מבוצעת במספר גדול של פרויקטים. מרבית ההזמנות מתקבלות הן ממדינת ישראל/ משרד הביטחון וממדינות זרות וכן הזמנות בקבלנות משנה מול תעשיות בארץ או בחו"ל, כשהלקוח הסופי הוא הממשלות.

בלמ"ס

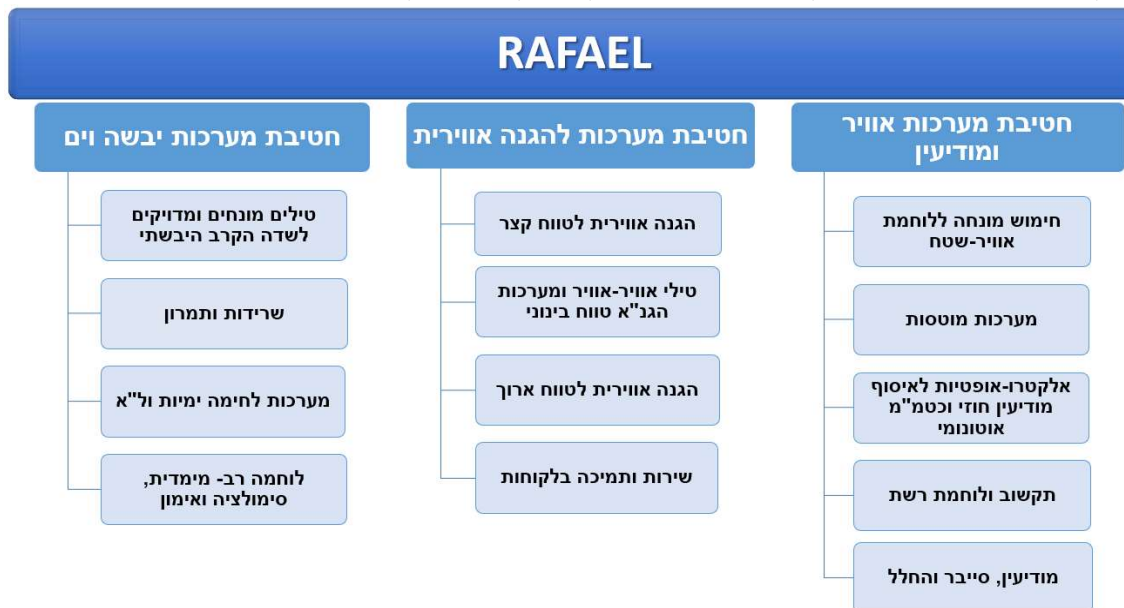
החברה מתחרה בארץ ובעולם מול חברות בין לאומיות וחברות מקומיות בארצות היעד, כשלצד התחרות, החברה מקיימת מערכת ענפה של שיתופי פעולה עם אותן החברות. הפעילות מרוכזת ומבוצעת על ידי שלוש חטיבות עסקיות הפועלות כמרכזי רווח, ומקיימות ביניהן התקשרויות ומכירות הדדיות. בראש כל חטיבה עומד מנהל במעמד של סמנכ"ל, שהוא גם חבר הנהלת החברה.

החברה מכינה ומאשרת מדי שנה את התקציב לשנה העוקבת ברמה פרטנית וע"פ המידע העדכני ביותר הקיים. כמו כן החברה עורכת תקציב רב שנתי מתגלגל. הן בתקציב השנתי והן בתקציב הרב שנתי מפורטים התחזיות ויעדי החברה במונחים כספיים. דירקטוריון החברה מפקח על העמידה ביעדים אלו.

לא נכללו בדוח זה פרטים העלולים לפגוע בביטחון המדינה.

1.2. תרשים החטיבות העסקיות ותחומי פעילותן העיקריים

פעילות החברה מרוכזת ומבוצעת בעיקר ע"י 3 חטיבות עסקיות הפועלות כמרכזי רווח. להלן תרשים החטיבות העסקיות ותחומי פעילותן העיקריים, נכון ליום 31.12.24:



לפרטים נוספים אודות החטיבות העסקיות, ראה סעיף 11 להלן.

1.2.1. תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה

להלן תרשים אודות החברות המוחזקות העיקריות של החברה, נכון ליום 31.12.24 :



לפרטים נוספים אודות פעילות החברות המוחזקות, ראה סעיף 5 להלן.

3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה במהלך השנתיים האחרונות

במהלך השנתיים שקדמו למועד הדוח, לא בוצעו השקעות בהון החברה או עסקאות במניותיה.

4. כספים שקיבלה החברה מהמדינה

חלק מהותי מהתקשרויות הקבוצה הן עם משרד הביטחון. העבודות נעשות במסגרת מהלך העסקים הרגיל. לעניין פעילות החברה מול רשויות המס ראה ביאור 27 לדוחות הכספיים.

5. פרטים אודות החברות המוחזקות העיקריות של החברה למועד הדוח

לפרטים ראה ביאור 10 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.24

6. חלוקת דיבידנדים

עפ"י הסכם המעבר לחברה, ולאור הוראות חוק החברות הממשלתיות ומדיניות רשות החברות הממשלתיות המתוארת להלן, החל מיום 1 בינואר 2005 ואילך, מחויבת החברה לחלק דיבידנד שנתי לבעלי המניות, בסכום שלא יפחת מ-50% מהרווח הנקי השנתי של החברה (לרבות בגין רווחי הון). החברה אינה מחויבת לחלק דיבידנדים מרווחים שנצברו עד לאותו מועד, אלא מרווחי הון בנסיבות שהוגדרו בהסכם המעבר לחברה.

חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2005 (תיקוני חקיקה) התשס"ה – 2005, תיקן את סעיף 33 ג' לחוק החברות הממשלתיות, כך שהחלטת דירקטוריון בדבר ייעוד רווחים של חברה ממשלתית, לרבות בדבר חלוקה כהגדרתה בחוק החברות, טעונה אישור רשות החברות. חלקה רשות החברות על החלטת הדירקטוריון, כי אז חברה מסוגה של החברה (כל עוד היא אינה חברה בהפרטה) תפעל על פי החלטת רשות החברות (כפי שאישרה אותה הממשלה). מדיניותה הנוכחית של רשות החברות (היכולה להשתנות מעת לעת) ביחס לייעוד רווחים לתשלומי דיבידנדים, משנת 1995 ואילך, קובעת שיש לחלק דיבידנד מרווחים שוטפים בגובה של 50% מהרווח השוטף. לעניין דיבידנדים מרווחים צבורים, לגבי כל חברה רלוונטית תוגש דרישה ספציפית תוך התחשבות בהוראות מסמכי יסוד החברה, הוראות כל דין ונתונים רלוונטיים מהדוחות הכספיים ומחוץ להם.

בדיון אצל מנכ"ל האוצר בתאריך 19 בדצמבר 2010, סוכם, בין היתר, על שינוי מדיניות הדיבידנד הנהוגה בחברה (לפיה מחולק דיבידנד בשיעור 50% מהרווח הנקי החשבונאי של החברה), כך שבשנים 2011 ו-2012 נוכה סך של 50 מיליון ש"ח צמודים למדד מסכום הדיבידנד שהחברה הייתה אמורה להעביר למדינה בשל אותן שנים לפי מדיניות הדיבידנד הנהוגה. משנת 2013 ואילך מנוכה סך של 70 מיליון ש"ח צמודים למדד מסכום הדיבידנד לפי מדיניות הדיבידנד הנהוגה. סכומים אלו צמודים למדד המחירים לצרכן.

כמו כן, נקבע כי סיכום זה תקף כל עוד מבנה הבעלות בחברה לא ישתנה מכפי שהוא היום, וכי החברה תפנה את העודפים שיווצרו בשל סיכום זה להשקעה במחקר ובפיתוח. סיכום זה אושר על ידי מנהל רשות החברות הממשלתיות בתאריך 15 בפברואר 2011. החברה, בהתבסס על חוות דעת משפטיות, בדעה כי המחויבות לחלוקת דיבידנד כאמור לעיל אינה מחויבות שאינה בשליטתה כמשמעותה בתקן IAS 32.

לאור החלטת ממשלה, ובהתאם להבנות עם רשות החברות הממשלתיות, חילקה החברה בחודש אוגוסט 2019, דיבידנד מיוחד בסך 319 מיליון ש"ח. מסכום זה, סך של עד 269 מיליון ש"ח ניתן יהיה לקיזוז מדיבידנדים שוטפים עתידיים, על פי מתווה שהוסכם עם רשות החברות, בגין רווחי השנים 2020-2025. בהכרזת הדיבידנד שהתקיימו עד ליום 31.12.2024 קיזזה החברה סך של כ-142 מיליון ש"ח.

בלמ"ס

להלן פירוט הדיבידנדים שחולקו ו/או הוכרזו וחולקו ע"י החברה בשנים 2022-2024 :

תאריך הכרזה	תאריך חלוקה	סכום (במש"ח)
דיבידנד בגין שנת 2019-2021	26.5.2022	-
206.1		
דיבידנד מיוחד בגין רווחי 2022	30.5.2023	-
26.34		
דיבידנד בגין שנת 2023	26.3.2024	-
211.81		

7. מידע כספי לגבי החטיבות העסקיות של החברה

מטעמי סיווג עסקי וביטחוני לא מפורטים הסכומים הנ"ל.

8. סביבה כלכלית ועסקית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה

חזון חברת רפאל הוא "להוות נדבך משמעותי בביטחון מדינת ישראל" מחד; ומאידך, "להיות חברה גלובאלית, חדשנית, צומחת ורווחית, המפתחת, מייצרת ותומכת מערכות לחימה בחזית הצורך המבצעי ובקדמת הטכנולוגיה". ככזאת, פעילות החברה ממוקדת בשוק הצבאי/ביטחוני, בפיתוח ויצור מערכות לחימה מתקדמות עתירות טכנולוגיה שחלקן ייחודיות בארץ ובעולם.

לאחר שבשנת 2023 נשברו כלל השיאים בקבלת הזמנות, גם בחו"ל וגם בישראל, בשנת 2024 שמרה רפאל ואף העלתה את סך קבלת ההזמנות, עם עלייה דרמטית בהזמנות מישראל. הדבר התאפשר באופן מובהק בזכות הערך המיוחד שמביאה רפאל לצה"ל ולכוחות הביטחון בישראל, עם תרומה משמעותית, יוצאת דופן, ייחודית ומתמשכת, ללחימה בכל הגזרות ובכלל זה בהישגים האסטרטגיים של מדינת ישראל.

הלקוחות העיקריים של רפאל הם בראש ובראשונה, צה"ל ומערכת הביטחון בישראל ומצד שני מדינות בעולם, אשר עמן ניתן לקיים עסקים תחת מדיניות הייצוא הביטחוני של ישראל. בשנים האחרונות החלוקה בין שוק מקומי ליצוא עומדת על 50%-60% יצוא ו-40%-50% מקומי. שנת 2024 התאפיינה בהגדלה משמעותית של נתח ההזמנות מישראל ולכן המאזן בשנת 2024 עומד על 68% ישראל ו-32% מחו"ל. סך ההזמנות המשמעותי בשנת 2024 גורם להמשך המגמה של מיקוד באתגר הביצוע והאספקות של רפאל, עם צורך ביישום שינויים בניהול שרשאות האספקה, ניהול ותפעול קווי הייצור וכן, יישום גישה מוצרית עם ההנדסה הנדרשת.

החברה ממשיכה לפעול בסביבה תחרותית מאוד, בארץ ובעולם. בישראל התחרות היא מול החברות הביטחוניות הישראליות מחד, ומאידך מול חברות אמריקאיות, אשר הרכש מהן מבוסס על השימוש בכספי הסיוע האמריקאים. תעשיות הביטחון בישראל עברו מהתמחות בתחומים מוגדרים, לתחרות במגוון רחב של תחומי פעילות. תחרות זו אינה נתחמת רק בארץ מול צה"ל ומערכת הביטחון בישראל והיא זולגת לשווקים השונים בעולם.

בזירה העולמית פועלת רפאל במקרים רבים מול חברות ענק, בעיקר אמריקאיות ואירופאיות שזוכות לגיבוי פוליטי ותמיכה בפעולות השיווק מצד ממשלותיהן. בשלוש השנים האחרונות הצטרפו אליהן חברות טורקיות ודרום-קוריאניות כמתחרות חזקות מאד, עם גיבוי מלא של ממשלותיהן. חלק מהשוק העולמי חסום בפני רפאל מסיבות ביטחוניות, כפועל יוצא ממדיניות הייצוא הביטחוני המחייבת קבלת רישיון שיווק וייצוא מאגף פיקוח ייצוא (אפ"י) במשרד הביטחון, המשמש כרגולטור עפ"י החוק לפיקוח על הייצוא הביטחוני. בנוסף, מדינות רבות נרתעות או נמנעות מביצוע רכש ביטחוני מחברות ישראליות ממניעים פוליטיים והדבר החרף בצל הלחימה המתמשכת בכלל הגזרות, כאשר ממשלות לא רק נרתעות מרכש מישראל, אלא אף מגבילות ייצוא אל ישראל.

למרות זאת, מצליחה רפאל לשווק את מוצריה למדינות מתקדמות טכנולוגית, וזאת בזכות האיכות והניסיון המבצעי המוכח שיש למוצריה, בשילוב חדשנות – המאפשרים לרפאל להביא הצעת ערך משמעותית ללקוחותיה, כמו גם רשת קשרים ענפה וחזקה, המאפשרת גישה מצוינת לשווקים. שנת 2024 התאפיינה במיקוד מחודש בצורך בלוקליזציה. כלומר, הצורך ביצירת שותפויות אסטרטגיות ושימוש בחברות בת מקומיות בחו"ל על מנת להגיע אל שווקי היעד ולהתמודד בהם כחברה מקומית.

הסביבה העסקית העולמית השתנתה וממשיכה להשתנות בקצב גבוה ביותר. מגפת הקורונה העולמית שהתפרצה בשנת 2020 וגלי הקורונה שהמשיכו בשנת 2021, השפיעו באופן ניכר על שרשראות האספקה בעולם ועליה משמעותית בכל ההוצאות על חומרי גלם ושילוח בין לאומי. בסוף שנת 2023 ובאופן רציף במהלך שנת 2024 החריפה מגמה זו בצל התקפות החות'ים בים האדום, עם המשמעות של צמצום השייט המסחרי בנתיב זה. תחושת האיום והעלייה בצרכים הביטחוניים בעולם החריפו בצל התמשכות הלחימה באוקראינה ובחינת הלחימה המתמשכת במזרח התיכון: ממלחמה בטרור, להתמודדות מול יריבים מדינתיים והתגברות איומים ממשיים בדמות רוסיה, סין, איראן, צפון קוריאה וכן, קונפליקטים מקומיים כמו אלה המתרחשים בין טורקיה ליוון, בין ארמניה לאזרבייג'אן ובין הודו וסין.

פלישת רוסיה לאוקראינה הנמשכת לשנתה הרביעית, ממשיכה לאיים על מדינות אירופה, אך גם מבליטה את עוצמתה של רוסיה ואת יכולתה לגייס משאבים פנימיים משמעותיים לאורך זמן. היחלשותה של איראן לאחר החלשת חיזבאללה בלבנון, נפילת המשטר בסוריה וחילופי הממשל בארה"ב יוצרים מגמות גיאופוליטיות חדשות, אך המגמה העיקרית של הפניית תקציבים משמעותיים לרכש בטחוני בכלל מדינות המערב, ובאזור אסיה-פסיפיק – נמשכת וביתר שאת. מדינות אירופה מתמודדות מול תרחישי האיום, עם המשמעות של הצטיידות צבאית לקראת משבר, בעוד שמדינות האוקיינוס השקט וארה"ב נערכות לפגיעה בכלכלה, נתיבי השייט והיציבות באזור.

ניתן לציין כי גם בשנת 2024 הצליחה רפאל לממש הזדמנויות חשובות לקידום עסקיה במיוחד במדינות שונות באירופה, על ידי מענים מהירים לצרכים דחופים של הלקוחות. גידול זה נחלק בין הגדלת עסקאות קיימות, קידום עסקאות עתידיות ומימוש תוכניות ארוכות-טווח.

התרחבות האיום האיראני על מדינות במזרח התיכון, ממשיך לאתגר את ישראל ואת שכנותיה. הסכמי אברהם וכלל היחסים עם המדינות הרלבנטיות, מהווים עוגן המאפשר את המשך פיתוח שיתופי פעולה אזוריים ופתיחת שווקים באזור המזרח התיכון. המענים לצרכים ביטחוניים בישראל המשיכו להעסיק את מערכת הביטחון הישראלית ותורגמו לתוכניות התעצמות בצה"ל אשר רפאל לוקחת בהן חלק משמעותי וייחודי, ובכלל זה מימוש עסקאות משמעותיות בשנת 2024. התמשכות מלחמת חרבות ברזל והתבררות גודל השפעתה של אירן על מעגל הלחימה ועל המזרח התיכון בכלל, מחזדים את חשיבות המוכנות להתמודדות בכל החזיתות.

פעילות רפאל בישראל מושפעת באופן משמעותי מהתלקחויות צבאיות. קודם למלחמת חרבות ברזל התרחשו מבצע "בית וגן" ביולי 2023, מבצע "מגן ורח" במאי 2023, מבצע "עלות השחר" בשנת 2022 ו"שומר חומות" בשנת 2021. הדבר התבטא בהגברת הצטיידות ופיתוח מערכות מתקדמות לצה"ל. הצורך בחידוש מלאים ללחימה מאותם אירועים, הביא את מדינת ישראל לשיח עם ארה"ב ולהסכם על חבילת סיוע ייעודית. חבילה זאת הביאה בסופו של דבר להזמנות משמעותיות לרפאל בתחום ההגנה האווירית בשנים 2022-2023 עוד לפני ההשפעות ממלחמת חרבות ברזל. חלק חשוב מהזמנות ישראל בשנת 2024 התאפשרו בזכות תקציב זה.

מגמה עולמית שהתחזקה לאחר היציאה ממשבר הקורונה וממשיכה כיום, היא ההעדפה למוצרים של התעשיות המקומיות והגברת הדרישות ללוקליזציה. על פי רוב, זכייה בהזמנה מול מדינה זרה מחייבת את רפאל לבצע באותה מדינה תכנית OFFSET (רכש גומלין) ישיר ועקיף בהיקפים משמעותיים. בשנים האחרונות, גוברת בנוסף הדרישה להעברת ידע ויכולות ייצור ליצירת מקומות עבודה ובניית יכולת תעשייתית מקומית. מגמה זו מחייבת הערכות והתאמת פעילות רפאל ברחבי העולם באמצעות חיזוק היחידה להעברת ידע, הרחבת שיתופי פעולה וכן שילוב רכישת חברות ו/או מיזוגים (M&A). כתוצאה מכך, חיזקה רפאל את תרבות העבודה בקידום המודעות לנושא זה בקרב אנשי העסקים שלה וממשיכה לקיים ולפתח את מחלקת העברות הידע ומחלקת ניהול ה-OFFSET, אשר נרתמות לכל עסקה בה נדרשת תכולת העברת ידע ותכולות מקומיות.

רפאל פועלת בסביבה טכנולוגית מתקדמת, המאופיינת בשינויים טכנולוגיים תכופים. על מנת להמשיך להתחרות בתחומי פעילותה, נדרשת החברה לכוח אדם מיומן, איכותי, בעל התמחות ספציפית בתחומים הטכנולוגיים השונים והמגוונים, כמו כן נדרשת החברה להשקיע תקציבים גדולים במו"פ, בשדרוג המערכות, בתמיכה אצל הלקוח ובפיתוח מערכות ומוצרים חדשים בדגש על הורדת מחירים וצמצום לוי"ז לאספקה.

כמדיניות, ממשיכה רפאל להפריש כ-8% מסך הכנסותיה לתקציבי מחקר ופיתוח עצמיים (להלן "מו"פ עצמי"). תקציבים אלה מאפשרים לאגבר ולשפר מערכות ומוצרים קיימים וכן, לפתח את הדור הבא ולענות על דרישות ייחודיות של לקוחות כחלק מאסטרטגיית הזכייה. חלק משמעותי מתקציבי המו"פ העצמי מוקצים לפיתוחים המצטרפים וממנפים תקציבי פיתוח מצה"ל וממפא"ת. בכך מקיימת רפאל חלק משמעותי מחזונה בשימור היתרון היחסי – המבצעי והטכנולוגי של ישראל על ידי שימור מעמדה "בקדמת הטכנולוגיה ובקדמת הצרכים המבצעיים".

השפעות מלחמת חרבות ברזל על עסקי רפאל

גם בשנת 2024 המשיכו רבים מעובדי החברה לשרת בשירות מילואים פעיל, בסבבים ואף ברצף כמעט שגרתי המשלב עבודה ומילואים בעצימות משתנה.

שנת 2024 לא הייתה שנת עבודה רגילה בשיווק הבין לאומי, אך הוקדשו מאמצים מיוחדים לקדם ולקיים מגע רציף עם הלקוחות, ולפתח את העסקים בחו"ל.

שנה זו התאפיינה בהתמודדות רציפה ועצימה באתגרי שרשראות האספקה מהספקים הבין לאומיים של רפאל ובתוך כך, באיתור ספקים חליפיים לאותם ספקים ממדינות אשר הגבילו ייצוא לישראל.

9. לקוחות

כאמור, מערכת הביטחון בישראל היא הלקוח הגדול ביותר של רפאל. מתן מענה לצורכי מערכת הביטחון בארץ מהווה מימוש של החזון והייעוד של רפאל, וזאת לצד היעדים העסקיים. הפעילות של רפאל מול מערכת הביטחון בארץ היא זו שלעיתים מאפשרת גם פוטנציאל פעילות בחו"ל. בהקשר החיבור לצה"ל ופעילות שיווק ומכירת מערכות מתקדמות בחו"ל, מתפתח אפיק עבודה משמעותי המכונה Government-to-Government (ובקיצור GTG). אפיק זה מאופיין בפעילות מתואמת במיוחד עם מפא"ת ומעט ממנה עם סיב"ט והוא מאפשר לעיתים גישה טובה יותר ללקוחות ואף הידוק קשרים תחת יחסי החוץ עם מדינות היעד.

השווקים העיקריים של חברת רפאל הם :

- א. **מערב אירופה:** גרמניה, בריטניה, הולנד, ספרד, פינלנד, איטליה, יוון, אסטוניה ועוד.
- ב. **מרכז ומזרח אירופה:** פולין, צ'כיה, הונגריה, רומניה ועוד.
- ג. **צפון אמריקה:** ארה"ב וקנדה.
- ד. **המזרח התיכון:** פיתוח עסקאות במדינות מסוימות תחת הסכמי אברהם.
- ה. **אסיה-פסיפיק:** הודו, אוסטרליה, פיליפינים, תאילנד ועוד.
- ו. **דרום ומרכז אמריקה:** ברזיל, קולומביה, פרו ועוד (יש לציין כי שוק זה במגמת קיטון).

10. שיווק ומכירות

לחברת רפאל מערך שיווק רחב אשר מבצע את פעילות השיווק, תהליכי המכירה וההתקשרות. מערך זה כולל את אגף השיווק מרכזי בהנהלה, ומערך השיווק בחטיבות העסקיות. אגף השיווק בהנהלת רפאל, שבראשו עומד סמנכ"ל בכיר, מחולק ל-2 גופים מרכזיים: גוף שיווק חו"ל ויחידת שיווק ישראל.

גוף שיווק חו"ל כולל דסקאים המתגוררים בארץ אשר מרכזים את הפעילות מול מדינות בחתך של אזורים, וכולל נציגויות/חברות של רפאל הממוקמות במקומות שונים בעולם.

בסך הכל, מפעילה רפאל תשע נציגויות וחברות שיווק בעולם ועוד 13 דסקאים האחראים על הפעילות במדינות העולם, הפועלים מישראל. פריסת הנציגויות וחברות השיווק נבחנת מפעם לפעם על פי הערכות שוק ארוכות-טווח, על מנת לאפשר התאמה לשינויים בשוק העולמי. לדוגמא בעבר היו נציגויות ברומניה והולנד שנסגרו במהלך השנים.

איוש המשרות בתחום השיווק מתבסס ברובו על שלושה פרופילים:

- פורשי צה"ל, אשר עסקו בשירותם הצבאי ביחידות טכנולוגיות או ביחידות מבצעיות בתחומים רלוונטיים למוצרי רפאל.
- מהנדסים בעלי ניסיון וכישורים הנדרשים לאיש שיווק.
- מנהלי שיווק שצברו ניסיון בשוק וגויסו לרפאל.

חלוקת העבודה והאחריות בין אוכלוסיות השיווק השונות נראית כך:

- **מנהלי השיווק בחטיבות העסקיות** מדווחים למנהלות שלהם בחטיבות ואחראים על תחומי הפעילות המקצועיים שתחת תחומי העיסוק, **המערכות והטכנולוגיות שלהם במנהלות**, ופועלים מול לקוחות שונים בעולם, על פי התאמת המערכות לשוקי יעד אלה.
- **הדסקאים והנציגים** מדווחים לסמנכ"ל השיווק הבכיר והם אחראיים על הפיתוח העסקי במדינות היעד שלהם, פיתוח תשתיות השיווק ורשת הקשרים במדינות אלה, ומשמשים **כמומחי התוכן במדינות** שבאחריותם, כמתכללי הפעילות של כלל רפאל במדינות.

11. תיאור עסקי החברה לפי חטיבות עסקיות ותחומי פעילות

להלן יפורטו תחומי הפעילות והעסקים העיקריים בחטיבות העסקיות :

חטיבה עסקית	תחומי פעילות ועסקים
חטיבת מערכות אוויר ומודיעין	מערכות חימוש מונחה מדויק ללוחמת אוויר-שטח
	מערכות מוטסות
	מערכות אלקטרו-אופטיות לאיסוף מודיעין חוזי וכטמ"מ אוטונומי
	מערכות תקשוב ולוחמת רשת
	מערכות מודיעין, סייבר וחלל
חטיבת מערכות הגנה אווירית	מערכות הגנה אווירית לטווח קצר
	מערכות טילים מונחים ללוחמת אוויר-אוויר ומערכות הגנה אווירית עד טווח בינוני, כולל שילוב מערכתי במערכי ההגנה האווירית
	מערכות הגנה אווירית לטווח ארוך
	שירות ותמיכה בלקוחות
חטיבת מערכות יבשה וים	טילים מונחים טאקטיים ומדויקים לשדה הקרב היבשתי
	מערכות שרידות ותמרון
	מערכות לחימה ימיות ול"א
	מערכות לוחמה רב מימדיות, סימולציה ואימון

11.1 חטיבת מערכות אוויר ומודיעין

11.1.1 מערכות חימוש מונחה מדויק ללוחמת אוויר-שטח

תחום זה הוא מהעיקריים בתחומים ה"טילאיים" ברפאל ומתקיים במנהלת אוויר שטח. התחום כולל מגוון רחב של מערכות קטנות וגדולות, המאפשרות לצה"ל וללקוחות חו"ל לבצע תקיפות אוויר-שטח מדויקות בטווחים משמעותיים מנגד, בלי תלות ב-GPS ובעצמאות מרבית. המפורסמת במערכות אלה היא מערכת SPICE, בגרסאות 1000, 250 ו-2000 ליברות.

11.1.2 מערכות מוטסות

תחום זה מטפל בפיתוח מערכות אוויריות מתקדמות. מוצר חדש של תחום עסקים זה הוא טיל השיוט שבפיתוח המכונה Ice-Breaker.

11.1.3 מערכות אלקטרו אופטיות לאיסוף מודיעין חוזי וכטמ"מ אוטונומי

תחום מערכות החוזי (אלקטרו-אופטי) חובק בתוכו מספר רב של מערכות תצפית והכוונת אש, אוויריות וקרקעיות. מערכות המודיעין מאפשרות צילום, ניווט ואיסוף אלקטרואופטי של מטרות ומודיעין שוטף למשימות שונות והן מושלמות על ידי תחנות קרקעיות לטיפול והפקה של תוצרי המודיעין החזותיים. המערכות מתוכננות למטוסי קרב, תובלה, כטמ"מ, מסוקים, ספינות ורק"מ למשימות שונות. המוצרים המוכרים יותר בתחום זה הם פודי הלייטנינג והרקחליט.

11.1.4 מערכות תקשוב ולוחמת רשת

תחום עסקים זה מאפשר פיתוח עסקי ומכירת מערכות תקשורת ייעודיות, המאפשרות חיבוריות ורשתיות. תחום התקשורת ברפאל הנו חלק ממגוון יכולות בתחום לוחמת הספקטרום והשליטה בספקטרום.

המערכת המפורסמת בתחום זה היא BNet אשר מציעה מגוון רחב של מערכות למטוסים, מסוקים, כלי רכב, לחייל, לכטמ"מ, למערכות הגנה אווירית, מערכות ליבשה ולים.

11.1.5 מערכות מודיעין, סייבר והחלל

תחום עסקים זה משלים בחלקו תחומי עיסוק אחרים ברפאל, העוסקים באיסוף, מיצוי והפצת מודיעין, כגון אלקטרו-אופטיקה, תקשורת, לוחמה רב-מימדית ועוד. מערכות המודיעין הן מהמובילות ברפאל ביישום בינה מלאכותית ליעול וזירוז תהליכי פיענוח מודיעין בתחומים שונים.

11.2 חטיבת מערכות הגנה אווירית

11.2.1 מערכות הגנה אווירית לטווח קצר

תחום זה כולל סוגים שונים של מערכות: (א) מערכת כיפת ברזל המפורסמת; (ב) מערכת Drone Dome להגנה בפני רחפנים וכטמ"מ.

11.2.2 טילים מונחים ללוחמת אוויר-אוויר ומערכות הגנה אווירית עד טווח בינוני

תחום זה כולל שלושה סוגי פעילות ומערכות: (א) תחום טילי אוויר-אוויר, מסוג פיתון ודרבי; (ב) מערכת הגנה אווירית מסוג SPYDER. (ג) מערכת שו"ב מסוג MICAD, התומכות במערכות ההגנה לטווח הקצר והבינוני.

11.2.3 מערכות הגנה אווירית לטווח ארוך

תחום זה ממוקד במערכת הגנה אסטרטגית והיא "קלע דוד" (לשעבר "שרביט קסמים"). המערכת פותחה מאז 2006 תחת מנהלת חומה במפא"ת ובמימון משותף עם ארה"ב, תחת כספי הסיוע ובשיתוף פעולה עם חברת Raytheon.

11.2.4 מערכות שירות ותמיכה בלקוחות

תחום זה ממוקד במתן שירות ותמיכה בלקוחות רפאל בתחום ההגנה האווירית וטילי א"א. התחום כולל יכולת ביצוע אימוני לקוח, הדרכות לקוח, סימולציות ועד יכולת לבצע אימונים בירי מבצעי חי במטווחים המתאימים לכך.

11.3 חטיבת מערכות יבשה וים

11.3.1 טילים מונחים טאקטיים ומדויקים לשדה הקרב היבשתי

תחום זה הוא מהעיקריים ברפאל, גם בהיבטי הגישה לשווקים וללקוחות וגם בהיבטי היקפי ההזמנות והמכירה. התחום כולל מגוון רחב של מערכות טילאיות לחייל, לרכבים, רק"מ, מסוקים, ספינות ועוד. המוצרים ממותגים כולם תחת השם המוכר SPIKE וכוללים: Fire-Fly, SR, LR-2, ER-2, NLOS ועוד.

המאפיין העיקרי של הטילים היא שיטת ההנחיה האלקטרו-אופטית שלהם, המייחדת אותה מהמתחרים ומאפשרת ביצועים חסרי תקדים בשדה הקרב. מאפיין זה ועוד מגוון מאפיינים במשפחת הטילים, מאפשרים להם למלא בהצלחה מרובה משימות מגוונות בחליפיות מרבית ותחת דרישות מיומנות ואימון חיילים מזעריות, בזכות פשטות ההפעלה.

11.3.2 מערכות שרידות ותמרון.

תחום זה כולל מספר פעילויות המאגדות מספר מערכות וסינרגיה עם מערכות ותת מערכות ברפאל. התחום כולל עמדות נשק נשלטות מרחוק ממשפחת SAMSON, מערכת הגנה ריאקטיבית REA ומערכת הגנה אקטיבית מסוג TROPHY המוכרת גם כ"מעיל רוח".

11.3.3 מערכות לחימה ימיות ולוחמה אלקטרונית

בתחום מערכות הלחימה הימיות, עוסקת רפאל במספר תחומים, כולל אינטגרציה סינרגטית של מערכות רפאל אחרות כגון תקשורת, טילים, מערכות הגנה ומערכות תצפית והתראה אלקטרו-אופטיות. מערכות הל"א מפותחות ומשווקות כקו מוצר וכמרכז טכנולוגי ופרייקטלי בארגון.

11.3.4 מערכות לוחמה רב מימדיות, סימולציה ואימון

תחום העסקים הזה כולל מערכות דיגיטציה לבניית תמונת קרב, איתור וציון מטרות, העברתן ב"מרכז אש" למקורות אש באוויר (קרב, מסוקים וכטמ"מ), ביבשה ובים והכל באופן ממוכן, אשר מאפשר לסגור מעגלי מודיעין, פעולה ואש באופן המקצר זמנים מימים ושעות, לדקות ושניות.

12. צבר הזמנות

נכון ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם צבר ההזמנות¹ של החברה לסך של כ- 59,926 מש"ח (בשנת 2023 סך של כ- 47,968 מש"ח) ובמאוחד לסך של כ- 64,771 מש"ח (בשנת 2023 סך של כ- 52,443 מש"ח). להלן פרטים אודות התפלגות צבר ההזמנות ליום 31 בדצמבר 2024 במש"ח, עפ"י תקופת ההכרה בהכנסה הצפויה:

<u>תקופת ההכרה</u> <u>בהכנסה הצפויה</u>	<u>רפאל חברה</u>	<u>חברות</u> <u>מאוחדות</u>	<u>רפאל</u> <u>מאוחד</u>
שנת 2025	16,055	2,072	18,127
שנת 2026	14,840	1,448	16,288
תקופות נוספות	29,031	1,325	30,356
סה"כ	59,926	4,845	64,771

¹ הזמנות מחייבות אשר טרם הוכרו כהכנסות בדוחות הכספיים.

13. רכוש קבוע ומקרקעין

13.1 זכויות במקרקעין בחברה

עיקר זכויותיה של רפאל בנכסי מקרקעין הינן מכוח שכירות לתקופות קצובות אשר מתחדשות לתקופה נוספת.

כמו כן רפאל מחזיקה בזכויות חכירה לתקופות של 49 שנים, אשר גם הן מתחדשות, לתקופה נוספת בכפוף למגבלות ולתנאים המפורטים בהסכמי החכירה.

מרבית זכויות החכירה הינן מכוח התקשרויות רפאל בהסכמים עם רשות מקרקעי ישראל (רמ"י) ומקצתן מכוח התקשרויות עם משרד הביטחון.

הנכס הגיאוגרפי ומיקומו	מקור הזכות	שטח מתחם (בדונם)	שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)	תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.
מכון דוד	החלטת ממשלה מס' 4125 מיום 6.11.1994 סעיף 2.2 "המקרקעין...נשארים בבעלות המדינה ונמסרים לניהול רפאל כקבלן משנה עבור משרד הביטחון". לרפאל זכויות שכירות בשטח מכון דוד מכח הסכם שכירות בינה לבין מדינת ישראל / משהב"ט ומינהל מקרקעי ישראל מיום 27.12.2001. ההסכם נחתם על ידי הצדדים ואושר ע"י רמ"י ביום 27.12.2001.	6,859	351.5	תקופת השכירות היא 10 שנים החל מיום כניסת ההסכם לתוקף (סעיף 4.2 להסכם השכירות), קרי, חתימת כל הצדדים על ההסכם ואישור רמ"י (סעיף 24.1 להסכם). אופציה להארכת תקופת השכירות - ההסכם מקנה לחברה אופציה להאריך את תקופת השכירות לתקופות נוספות של 10 שנים כ"א באותם תנאים (סעיף 5.1 להסכם). ביום 2.11.20 הושלם הליך כלל הגושים והחלקות וחלוקתם לגוש אחד וארבע חלקות.
מכון לשם	החלטת ממשלה מס' 4125 מיום 6.11.1994 סעיף 2.1 "המקרקעין...יוחכרו לחברה בחכירה לדורות על-פי הסכם שייחתם עם מינהל מקרקעי ישראל והחברה". כמו כן ביום 19.12.2001 נחתם הסכם חכירה עם רמ"י, על פיו מוחכרים מקרקעי המתקן לרפאל ל-49 שנים החל מיום 1.11.1982 ועד ליום 31.12.2031 עם זכות הארכה ל-49 שנים נוספות. זכות החכירה נרשמה בפנקס הזכויות המתנהל בלשכת רישום המקרקעין. לאחר אישורה של תכנית ג/12735 הסדרת דרכים בסחנין בשנת 2014 ביקשה רפאל מרמ"י לפעול ולהסדיר את מקרקעי לשם בהתאם לתכנית המאושרת. ביום 01.02.2022 אושרה התצ"ר ע"י רמ"י וביום 15.03.2022 אושר ע"י מפ"י (מרכז מיפוי ישראל). ביום 01.01.2023 נרשמה הפרצלציה (הסדרת המקרקעין תמנע תביעות עתידיות כנגד רפאל בשטח שבפועל אינו באחזקתה).	4,754	134.5	חכירה לדורות תקופת החכירה – הינה ל 49 שנים החל מיום 1.11.1982 ועד 31.12.2031 עם זכות להארכה ל 49 שנים נוספות.

<u>הנכס</u> <u>הגיאוגרפי</u> <u>ומיקומו</u>	<u>מקור הזכות</u>	<u>שטח</u> <u>מתחם</u> <u>(בדונם)</u>	<u>שטח בנוי</u> <u>ברוטו</u> <u>(אלפי</u> <u>מ"ר)</u>	<u>תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.</u>
הגבעה	החלטת ממשלה מס' 4125 מיום 6.11.1994 סעיף 2.4 "המקרקעין... יוחכרו לחברה בהסכם עם מינהל מקרקעי ישראל בחכירה לדורות". כמו כן ביום 19.12.2001 נחתם הסכם חכירה לדורות על פיו מוחכרים מקרקעי המתקן לרפאל ל-49 שנים החל מיום 15.5.1997 ועד ליום 15.5.2046 עם זכות הארכה ל-49 שנים נוספות. זכות החכירה נרשמה בפנקס הזכויות המתנהל בלשכת רישום המקרקעין. בהתאם לחוזה החכירה סעיף 21.1 "מוסכם כי המחכיר יהיה רשאי להודיע לחוכר על סיום תקופת החכירה לגבי המוחכר כולו, אך לא חלק ממנו וזאת רק אם החליטו על כך המנהל הכללי של משרד הביטחון ביחד עם המנהל הכללי של משרד האוצר, ובתנאי שפינוי המוחכר הוא חלק מפינוי בפועל של כל מתקני צה"ל ו/או משרד הביטחון במתחם גבעת תל חיים בו נמצא המוחכר, לצורך מכירת כל המתחם (גבעת תל חיים) לרבות המגרש המהווה חלק בלבד מהמתחם למטרות אזרחיות, לצד ג', בתנאי שתינתן לחוכר הודעה מוקדמת מראש של 3 שנים..." סעיף 21.3 קובע כי "אם יחליטו המנהל הכללי של משרד הביטחון ביחד עם המנהל הכללי של משרד האוצר כאמור בסעיף 21.1 יישא המחכיר בכל העלויות הישירות והעקיפות אשר ייגרמו לחוכר בגין פינוי המגרש שהוחזר, ובאשר למתקנים ומבנים יהיה החוכר זכאי לכינון מלא של המבנים והמתקנים לרבות התשתיות".	12.4	5	חכירה לדורות- תקופת החכירה – 49 שנים מיום 15.5.1997 ועד 15.5.2046 עם אופציה להארכה ל 49 שנים נוספות. החלטת ממשלה מספר 3161 מיום 17.04.2011 קובעת כי מחנות צה"ל יועתקו לנגב כולל מחנה תל חיים (הגבעה). בהתאם להחלטת הממשלה קודמה ע"י משרד הביטחון תכנית מפורטת למתחם הורודצקי המשנה את ייעודו של המתחם לשטחי מגורים, מבני ציבור, מסחר ותעסוקה. רפאל התנגדה לתכנית בין היתר ביחס לאי הכללתה בטבלת ההקצאה והאיזון לתכנית. התכנית פורסמה ברשומות למתן תוקף בתאריך 15.4.2019. ביום 05.11.18 התקבל מכתב חתום על ידי מנכ"ל משרד האוצר ומשרד הביטחון המורה לרפאל על פינוי הגבעה תוך 3 שנים. ביום 09.12.18 הועברה תשובת מנכ"ל רפאל למנכ"ל הביטחון ורמ"י, במכתב דוחה מנכ"ל רפאל את הודעת הפינוי. בתאריך 12.2.2019 התקבלה תשובת מנכ"ל רמ"י למנכ"ל רפאל, סוכם על הקמת צוות בראשות סמנכ"ל בכיר מרפאל ומנהל אסטרטגי ברמ"י. לבחינה משותפת של חלופות פינוי למתקן הגבעה. במהלך השנים 2019-2022 התקיים מו"מ בין הצדדים. לקראת מחצית שנת 2022, גובשו הסכמות. חתימה על הסכם המקרקעין הושלמה בתאריך 10.1.2023. (ראה ביאור ב'22(4) בדוחות הכספיים) בשנת 2024 רמ"י ורפאל התדיינו על עדכון התנאים במימוש החלופה, לפיה רפאל תהגר לפרויקט יזמי בת"א ורמ"י תשלום לחברה סכום לצורך רכישת משרדים מצד ג' (חלופת היזם). העדכונים הנדרשים ע"י רמ"י: 1. מיסוי – חבות במיסוי מ 150 מש"ח ועד 210 מש"ח תחול על רפאל. 2. קביעת לוח התשלומים ליזם 3. הצמדה – סכום הפיצוי ע"ס 520 מש"ח יוצמד למדד תשומות הבנייה מסחר ומשרדים החל ממועד החתימה ולא רטרואקטיבית. רמ"י תממן 50% מההצמדה בלבד. טרם נחתם נוסח סופי להסכם חלופת היזם.

בלמ"ס

הנכס הגיאוגרפי ומיקומו	מקור הזכות	שטח מתחם (בדונם)	שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)	תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.
שדמה	החלטת ממשלה מס' 4125 מיום 6.11.1994 סעיף 2.3 "המקרקעין במתקן שדמה יושארו בבעלות המדינה/משרד הביטחון. רפאל תשתמש בשטחים אלו כקבלנית עבור משרד הביטחון" בהחלטת ממשלה מס' 4125 מיום 6.11.1994 נקבע, שהמדינה תתקצב את פעילות החברה בתחומי תשתיות ביטחוניות לאומיות ומוקדי ידע (סעיף ד' 1 בהחלטת הממשלה).	1,453	15.15	הסכם תלמ"י ב' נחתם בינואר 2013 ל-10 שנים עם אופציות הנתונות למשרד להארכה ל- 5 שנים נוספות. מומשה האופציה ותוקף ההסכם הוארך עד ינואר 2028.
שלוחת רפאל - שלומי	הסכם חכירה במגרשים 1+3 הסכם רכישת זכויות פיתוח במגרש 3	12.835	3.957	ב- 18.11.2020 נחתם הסכם בין רפאל לחברת "קורטקס" לרכישת זכויותיה של קורטקס במגרשים 1+2 לפי תב"ע ג/10683, הממוקמים באזורת "דורה", שלומי. בתחום המגרשים שני מבני תעשייה ששטחם הכולל 3,914 מ"ר, בהם עתידה לפעול שלוחת מפעל הייצור. המקרקעין בבעלות מדינת ישראל, למוכר הסכם פיתוח שתוקפו עד 1.9.2021. רפאל פעלה מול רשות מקרקעי ישראל לרישומה כבעלת זכויות החכירה במגרשים 1+2. בתאריך 9.3.2022 נחתם הסכם חכירה ע"ש רפאל. בתאריך 10.1.2023 התקבל היתר לתוספת בניה בתחום מגרשים 1+2 בהיקף של 642 מ"ר. מגרש 3- רפאל רכשה את זכויות הפיתוח במגרש, שטח המגרש 3,950 מ"ר, ההליך מול רמ"י הושלם. הסכם פיתוח ע"ש רפאל נחתם בתאריך 21.6.2022. עם השלמת התנאים הנקובים בהסכם הפיתוח ייחתם הסכם חכירה. תקופת החכירה - 49 שנים החל מיום אישור העסקה, 28.2.2022. בתאריך 24/06/2024 הושלם הליך איחוד המגרשים 1+2+3 לכדי חלקה מאוחדת, חלקה 118 בשטח רשום של 12,835 מ"ר, בגוש 18309.

בלמ"ס

הנכס הגיאוגרפי ומיקומו	מקור הזכות	שטח מתחם (בדונם)	שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)	תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.
הר חוצבים ירושלים	הסכמי חכירה	חלקות 13,14 בשטח של 10.4 דונם. חלקה 23 בשטח של 0.244 דונם	16,871.7 מ"ר עילי ב 7 קומות מעל קרקע. 19,519.2 מ"ר תת קרקעי ב 4 מפלסים	הפרויקט ממוקם בהר חוצבים, ירושלים, גוש 30539 חלקות 13,14 מגרשים 61,62. שטח החלקות הכולל הינו כ - 10,400 מ"ר. על החלקות חלה תכנית מאושרת משנת 1997, בת/4778, בהתאם לה החלקות בייעוד אזור תעשייה מיוחד. השימושים המותרים משרדים, אחסנה, בתי מלאכה ומסחר. הסכם פיתוח נחתם בתאריך 24/01/2018 ביחס לזכויות מתוקף תכנית בת/4778. רפאל קידמה בתחום המקרקעין תב"ע בסמכות מקומית-101-0600411, לתוספת שטחי שרות תת קרקעיים ותוספת 4 קומות משרדים. התכנית אושרה בשנת 2018. בתאריך 27/04/2022 נחתמה תוספת להסכם הפיתוח ביחס לתוספת זכויות מתוקף תב"ע 101-0600411. רפאל פעלה מול רמ"י לרכישת הזכויות בחלקה 23 הצמודה מצפון למתחם הר חוצבים. בתאריך 26/11/2023 נחתם הסכם חכירה ביחס לחלקות 13+14, תוקף החכירה עד לתאריך 12/07/2066 + 49 שנים נוספות. בתאריך 01/11/2023 נחתם הסכם חכירה ביחס לחלקה 23, תוקף החכירה עד לתאריך 30/09/2071 + 49 שנים נוספות. הבנייה באתר הושלמה, טופס 4 התקבל התאריך 08/12/2024. החל מסוף חודש 12/2024 קומות 6+7 מאוכלסות ע"י משתמשי רפאל.
תרדיון	חוזה שכירות		2.966 בקומת הקרקע ובגלריה 2.363 בקומה א' סה"כ 5.329 בנוסף, החל מחודש 4.2022 מושכרים 200 מ"ר נוספים במבנה	תקופת השכירות הבסיסית הייתה עד לתאריך 30.11.2021. לשוכר הוקנתה הזכות להאריך את תקופת השכירות הבסיסית למשך תקופה נוספת בת 36 חודשים, התקופה הנוספת הראשונה. ככל שהוארכה תקופת השימוש הבסיסית בתקופת השכירות הראשונה, לשוכר מוקנית הזכות להאריך את תקופת השכירות הנוספת הראשונה למשך תקופת שכירות בת 24 חודשים, תקופת השכירות השנייה. תקופת השכירות השלישית הינה ל- 36 חודשים נוספים. תקופת השכירות הרביעית הינה ל- 36 חודשים נוספים. תקופת השכירות החמישית הינה ל- 36 חודשים נוספים. דמי השכירות הריאליים בתקופת השכירות הראשונה יעודכנו ויעלו ב- 5%. דמי השכירות הריאליים בתקופת השכירות השנייה יעודכנו ויעלו ב- 3%. דמי השכירות הריאליים בתקופת השכירות השלישית יעודכנו ויעלו ב- 2%. דמי השכירות הריאליים בתקופת השכירות הרביעית יעודכנו ויעלו ב- 3%. דמי השכירות הריאליים בתקופת השכירות החמישית יעודכנו ויעלו ב- 3%. בתאריך 27.3.2022 נחתמה תוספת להסכם לשכירת שטח נוסף במבנה בהיקף של 200 מ"ר. תנאי תוספת זו הינם בהתאם לתנאי ההסכם הראשי. השכירות עד מרץ 2025 ללא חידוש.

בלמ"ס

הנכס הגיאוגרפי ומיקומו	מקור הזכות	שטח מתחם (בדונם)	שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)	תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.
בית טויוטה ירושלים	חוזה שכירות		קומה ג' 0.78 + 45 חניות תוספת קומה ג' 0.661 20 חניות קומה ב' 0.786 15 חניות סה"כ 2.227 80 חניות	בעבר נחתמו הסכמי שכירות שונים שהסתיימו. ביום 1.2.2023 חתמה רפאל על כל השטח שהיה בשכירות חברת הום טק. תקופה השכירות היא עד ליום 31.5.2025. השכירות צפויה להסתיים בתחילת שנת 2025, בעקבות מעבר העובדים לשלוחת הר חוצבים, ולאחר הסבת הסכמי השכירות לצד שלישי והחזרת החזקה לבעלים.
גב – ים נגב באר שבע	חוזה שכירות		שטח A 1.529 שטח B 1.746 סה"כ 3.275 0.775 50 חניות סה"כ 4.05 50 חניות	תחילת השכירות החל מ- 15.08.2018. תקופת השכירות לשטח A הינה ל 5 שנים מיום המסירה או עד ליום 15.08.2023. תקופת השכירות לשטח B הינה ל 3 שנים מיום המסירה או עד ליום 15.08.2023. בתום תקופת השכירות מוקנית לשוכר אופציה להארכת חוזה השכירות, תקופת שכירות נוספת ורצופה של שנתיים בתום תקופת השכירות הראשונה בהתייחס לשטח B. תקופת שכירות נוספת ורצופה בת חמש שנים שתחילתה בתום תקופת השכירות הראשונה בהתייחס לשטח A ותקופה נוספת של חמש שנים, שתחילתה בתום תקופת האופציה הראשונה בהתייחס לשטח B. שתי תקופות אופציה נוספות בנות חמש שנים כל אחת לשטחים A ו-B. האופציה תמומש באופן אוטומטי אלא אם כן מסר השוכר למשכיר הודעה בכתב עד 6 חודשים קודם למועד תום תקופת השכירות. ביום 1.8.2023 חתמה רפאל על שטח נוסף בקומה 3. תקופת השכירות הראשונה עד ליום 14.8.2028. לרפאל מוקנית אופציה להאריך את תקופת השכירות הראשונה בשתי תקופות נוספות רצופות, כאשר על תקופה נוספת תהא בת 60 חודשים.

בלמ"ס

<u>הנכס הגיאוגרפי ומיקומו</u>	<u>מקור הזכות</u>	<u>שטח מתחם (בדונם)</u>	<u>שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)</u>	<u>תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.</u>
	חוזה שכירות – גטווי-פור יו בע"מ בחודש 12.2019 הועברה הבעלות על המושכר לחברות כלל פיננסים בתאריך 30.12.2019 הועברה הבעלות על המושכר לחברות כלל חברה לבטוח בע"מ וכלל פנסיה וגמל בע"מ		קומות 35-38 כ-4.5 כולל מרפסת ומחסן 60 + מקומות חניה	תקופת השכירות הינה לעשר שנים החל מ- 15.07.2019 ותסתיים ביום 15.07.2029. אופציה ראשונה להארכת תקופת השכירות הינה לחמש שנים נוספות עד ליום 14.07.2034. אופציה שנייה לשנתיים וחצי נוספות עד ליום 14.01.2037. אופציה שלישית לשנתיים וחצי נוספות עד ליום 14.01.2039. כל אחת מתקופות האופציה תוארך באופן אוטומטי אלא אם הודיעה השוכרת למשכירה תשעה חודשים מראש. בתום כל שנת שכירות יועלו דמי השכירות באחד אחוז ללא תוספת הפרשי הצמדה. בתאריך 20.1.2020 אוכלסו קומות 37, 38. בתאריך 25.6.2020 אוכלסו קומות 35, 36.
מגדלי הארבעה	חוזה שכירות – וולדו הולדינגס		קומה 25 כ-1.2 כולל מרפסת ומחסן 12+ מקומות חניה	תקופת השכירות הראשונה הינה ל-60 חודשים שתחילתה במועד המסירה (08.05.2019). תקופת השכירות הנוספת הראשונה תוארך לתקופת שכירות נוספת בת 60 חודשים. תקופת השכירות הנוספת השנייה תוארך לתקופת שכירות נוספת בת 60 חודשים. תקופת השכירות הנוספת השלישית תוארך לתקופת שכירות נוספת בת 48 חודשים. השוכר יודיע למשכיר מראש ובכתב לא פחות מששה חודשים טרם תום תקופת השכירות המסתיימת על כוונתו לסיים את תקופת השכירות עפ"י הסכם זה או להאריכה לתקופת השכירות הנוספת. בתקופת השכירות הראשונה דמי השכירות יהיו ללא שינוי בתום תקופת השכירות הראשונה יועלו דמי השכירות באופן חד פעמי ב-5 אחוזים. החל מתקופת השכירות הנוספת הראשונה יועלו דמי השכירות באחד אחוז בכל שנה. הקומה אוכלסה במהלך חודש 08.2019.

בלמ"ס

הנכס הגיאוגרפי ומיקומו	מקור הזכות	שטח מתחם (בדונם)	שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)	תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.
מגדלי הארבעה - המשך	חוזה שכירות – אדר השרון		16 מקומות חניה	תקופת שכירות ראשונה של 60 חודשים, מה- 1.7.2019 עד ל- 30.6.2024. תוספת 5% לדמי השכירות בשנה ה- 6, מ- 1.7.2024. תוספת 1% כל שנה, החל מ- 1.7.2025. לשוכר תהיה שמורה האופציה לאריך את תקופת השכירות ב- 3 תקופות קצובות בנות 5 שנים כ"א. השוכר יהא רשאי על פי שיקול דעתו לממש את מלוא תקופות האופציה או חלקים ממנה בפעם אחת או לשיעורין. תוספת להסכם השכירות מתאריך 27.1.2020 - שני מקומות חניה נוספים, סה"כ 17 מקומות חניה. בחודש 09/2024 נחתם עדכון להסכם השכירות, בהתאם לו הוחזר מקום חניה 1 לבעלים. ההסכם בתוקפו ללא שינוי ביחס ל 16 מקומות חניה בלבד.
	חוזה שכירות – באור השקעות (1995) בע"מ		קומה – 33 1.202 קומה 34 1.098 סה"כ 2.3	הסכם שכירות קומות 33 ו 34 נחתם ב27.4.2021. תקופת השכירות לקומה 33 – 123 חודשים. לקומה 34 - 120 חודשים. תום תקופת השכירות 31.3.2031 קומה 33 נמסרה תאריך 1.10.2022 קומה 34 נמסרה בתאריך 4.1.2022.
	חוזה שכירות - לנוקס		קומה 16 כ- 0.4	הסכם שכירות 392 מ"ר בקומה 16 נחתם עם הבעלים, חברת לנוקס השקעות, בתאריך 16/07/2024. תחילת השכירות 16/07/2024, ועד 15/08/2028. דמ"ש בסיס 160 ש"מ/מ"ר. העלאת דמי השכירות ב 1% כל שנה.
	חוזה שכירות – שותפות נכסי הארבעה קומה 26 בע"מ		קומה 26 כ- 0.8	הסכם שכירות 792 מ"ר בקומה 26 נחתם עם הבעלים שותפות נכסי הארבעה קומה 26 בע"מ בתאריך 17/09/2024. תקופת השכירות 01/01/2025 ועד 31/12/2030. דמ"ש בסיס 155 ש"מ/מ"ר, העלאת דמי השכירות ב 1% כל שנה. יינתן חודש גרייס מהתשלום הראשון (01/2025) הקומה נמסרה לרפאל ב 01/01/2025, טרם אוכלסה.
	חוזה שכירות- חניות מגדלי הארבעה		69 מקומות חניה	החל מיום 1.8.2020 ועד ליום 30.7.2025.

בלמ"ס

<u>הנכס הגיאוגרפי ומיקומו</u>	<u>מקור הזכות</u>	<u>שטח מתחם (בדונם)</u>	<u>שטח בנוי ברוטו (אלפי מ"ר)</u>	<u>תקופת ההסכמים ואופציות להארכה.</u>
חדרה	חוזה שכירות- אמירי זכרון יעקב בע"מ		קומה מספר 23 1.515 60 חניות	בחודש ינואר 2023 נחתם הסכם שכירות עם חברת אמירי זכרון יעקב בע"מ. מועד מסירת החזקה ברמת המעטפת יהיה שבעה חודשים ממועד חתימת ההסכם ומועד מסירת החזקה ברמת גמר יהיה שלושה חודשים נוספים ממועד השלמת המעטפת. תקופת השכירות הראשונה הינה בת 60 חודשים החל ממסירת החזקה במושכר. תקופת השכירות השנייה הינה בת 60 חודשים מתום תקופת השכירות הראשונה. תקופת השכירות השלישית הינה בת 60 חודשים מתום תקופת השכירות השנייה. תקופת השכירות הרביעית הינה בת 60 חודשים מתום תקופת השכירות השלישית. קיימת אופציה במשך 12 החודשים הראשונים מיום מסירת החזקה להרחבת המושכר לקומה 22 (המשכיר רשאי לקצר את האופציה בהודעה מראש של 60 ימים). טופס 4 התקבל בתאריך 6.1.25.

כל נכסי המקרקעין של רפאל מהווים "מתקן ביטחוני"² כהגדרת המונח בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה- 1965 (להלן: "חוק התכנון").

לפרטים נוספים אודות הרכוש הקבוע של הקבוצה, ראה ביאור 11 וביאור 18 לדוחות הכספיים. וכן ביאור 22 ב' (5) בדבר עסקאות נדל"ן של חברות מאוחדות.

² "מתקן ביטחוני"- בניין, מחנה או דרך המוחזק או הנועד להיות מוחזק בידי צבא הגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הביטחון שאושרה לצורך פרק ו' לחוק התכנון והבניה ע"י שר הביטחון, למעט בניין, מחנה או דרך שאינו משמש למטרה ביטחונית או שלא נועד לכך או ששר הביטחון או מי שהוסמך על ידו הורה עליו שהוא פתוח לציבור. לעניין הגדרה זו, "שלוחה אחרת של מערכת הביטחון" לרבות חברה ממשלתית, שהשר אחראי עליה הוא שר הביטחון.

13.2. פרויקטים עיקריים להקמת רכוש קבוע

שיעור ביצוע (כספי)			ביצוע רב שנתי			תקציב רב שנתי			מועד סיום משוער	מועד תחילת ביצוע	פעילות
-			מש"ח			מש"ח					
12.24	עדכון השנה	12.23	12.24	עדכון השנה	12.23	12.24	עדכון השנה	12.23			
100%	12%	88%	193	23	170	193	-	193	12/2024	06/2017	משרדים ומעבדות מכון דוד
95%	30%	65%	279	88	191	292	-	292	06/2025	01/2017	מתחם בהר חוצבים*
39%	14%	25%	93	34	59	238	-	238	10/2026	06/2017	מבנה משרדים בלשם

* ראה גם פירוט בסעיף 13.1 לעיל.

13.3. התקשרויות במקרקעין לאחר תאריך הדוחות הכספיים

החברה נמצאת בתהליך התקשרות עם רמ"י לחכירת קרקע בשטח של כ-890 דונם עם זכויות בנייה ולהקצאת שטח של כ-927 דונם עם הרשאת שימוש באזור רמת בקע לתקופה של 49 שנים. לאחר תאריך הדוחות הכספיים, בתאריך 7 בפברואר 2025, שילמה החברה על חשבון ההתקשרות סך כ-143 מיליון ש"ח לפני מע"מ (בזה כ-90 מיליון ש"ח בגין מרכיב הקרקע והיתרה בגין מרכיב הפיתוח). נכון למועד החתימה על הדוחות הכספיים טרם הושלם תהליך החתימה על ההסכם.

14. מחקר ופיתוח

כגוף עסקי, שתחומי פעילותו בפיתוח טכנולוגיות מוצרים ומערכות, החברה משקיעה במחקר ופיתוח (להלן: מו"פ) באופן מתמיד. זאת על מנת לשמר ולקדם את הטכנולוגיות שבשימוש, התואמת את פעילויותיה בהווה, פעילויותיה המתוכננות בעתיד ודרישות צפויות של השוק ומערכת הביטחון. פעילות המחקר והפיתוח בחברה מתבצעת בחטיבות וביחידות. תקציב המו"פ העצמי של החברה מאושר ע"י דירקטוריון החברה, כאשר הסמנכ"ל למו"פ אחראי על הקצאת התקציב לחטיבות/ יחידות ובקרתו.

בהוצאות מחקר ופיתוח בדוחות הכספיים נכללות עלויות ההשקעה העצמית של החברה במו"פ. מענקים מהמדען הראשי וממקורות נוספים, המתקבלים כפיצוי על הוצאות בהן נשאה החברה, מוצגים כהפחתה מהוצאות מחקר ופיתוח.

פעילויות פיתוח הקשורות בתוכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים, מוכרות כנכס בלתי מוחשי עפ"י הכללים בתקן חשבונאות בינלאומי IAS38.

פעילות פיתוח, שכנגדה מתקבלת הזמנה מלקוח, נכללת במסגרת עלות המכירות.

סך הוצאות הקבוצה במחקר ופיתוח בשנת 2024 (השקעה עצמית ללא תקורות בניכוי מענקים והיוון מו"פ) הסתכמו בכ- 1,043 מ"ח (בשנת 2023 הסתכמו ההוצאות לכ- 894 מ"ח).

הוצאות המו"פ של החברה בשנת 2024 הסתכמו לכ- 933 מ"ח.

תקציב המו"פ של החברה נמדד ונבחן במונחי ספיגה מלאה (כולל העמסות הנהלה ושיווק בתעריף השעה) ולפני ההיוון לנכסים בלתי מוחשיים. בשנת 2024 היה הביצוע במונחים אלו 1,053 מ"ח (כ-6.8% ממכירות החברה). התקציב השנתי לשנת 2025 הינו 1,385 מ"ח (כ-8.2% ממכירות החברה).

15. נכסים לא מוחשיים

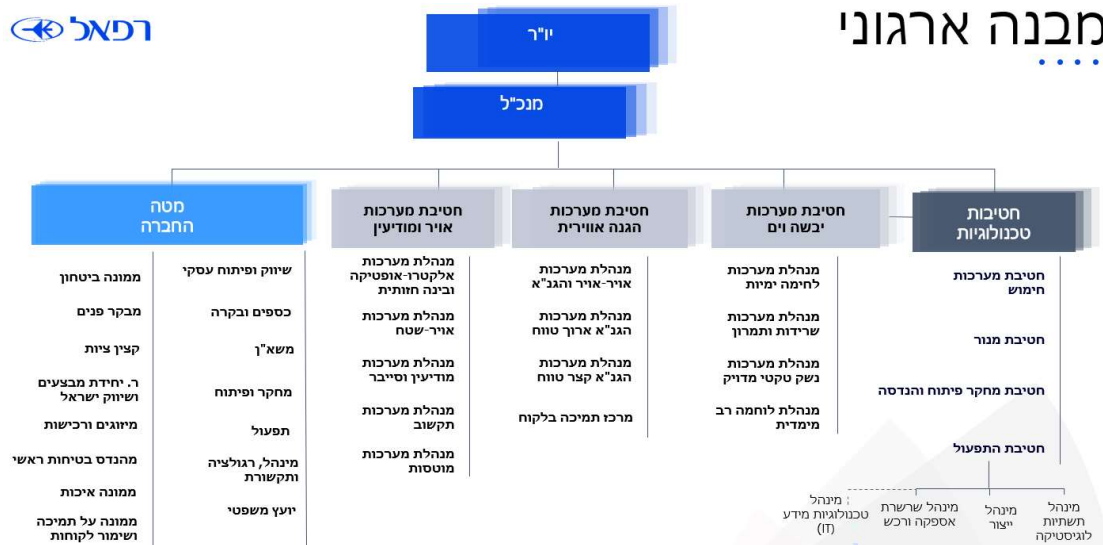
נכון לסוף דצמבר 2024, לחברה זכויות ביחס לכ- 450 פטנטים בתוקף בתחומי עיסוקה של החברה ובעיקר בנושאי: טילאות, ראשי ביות, עבוד תמונה, רשק"ים, מיגון וחנ"ם, רכיבים, שיטות תהליכים שונים. כמו כן, לחברה פטנטים נוספים בשלבים שונים של רישום.

עיקר הכיסוי הגיאוגרפי של הפטנטים, כמו גם של הבקשות לפטנט, מתייחס לישראל, ארה"ב ואירופה. בנוסף, החברה רושמת סימני מסחר כדי להגן על מיצוב ובידול מוצריה בארץ ובעולם.

העלות הכוללת בשנת 2024 בגין הפעילות לרישום בקשות לפטנט ושל שימור ותחזוקת פטנטים הסתכמה לסכום לא מהותי. החברה פועלת להגנה על זכויותיה בנושאים של קניין רוחני, ומתגמלת את ממציאיה באמצעות מנגנונים פנימיים המגובים בנהלים ובהנחיות מתאימות.

16. הון אנושי

16.1. מבנה ארגוני – נכון ל 31 בדצמבר 2024 :



16.2. מצבת העובדים

16.2.1. התפלגות ממצבת העובדים

מצבת כוח אדם הפעילה ברפאל (חברה בלבד) ליום 31 בדצמבר 2024 וליום 31 בדצמבר 2023 מתפלגת באופן הבא :

מס' עובדים		
ליום 31.12.23	ליום 31.12.24	חטיבה
472	501	חטיבת מערכות אוויר ומודיעין
244	274	חטיבת מערכות להגנה אווירית
357	366	חטיבת מערכות יבשה וים
1,394	1,477	חטיבת מערכות חימוש והגנה
1,653	1,818	חטיבת תפעול ומטכ"ס
1,099	1,299	חטיבת מנור וטכנולוגיות
2,982	3,528	חטיבת הנדסה
314	325	יחידות ההנהלה
8,515	9,588	סה"כ

מצבת כח אדם במאוחד ליום 31 בדצמבר 2024 מנתה סה"כ 11,914 עובדים (31 בדצמבר 2023 10,658 עובדים).

מס' עובדים		
ליום 31.12.23	ליום 31.12.24	חברה
8,515	9,588	רפאל
715	813	ERCAS (בעיקר DND, PEARSON)
208	209	RUSA (בעיקר C4ATS, PVP)
1,220	1,304	אירונאוטיקס
10,658	11,914	סה"כ

16.2.1. השכלה והדרכה

כ-72.2% מעובדי החברה הינם בעלי השכלה אקדמאית (כ-24.4% מהעובדים הם בעלי תואר שני וכ-4.1% בעלי תואר שלישי).
הוצאות החברה בגין הדרכה בשנת 2024 כ-20.8 מ"ח. (בשנת 2023 כ-20.4 מ"ח).

17. תנאי אשראי חוזיים ללקוחות ולספקים

תנאי התשלום לספקים ברפאל הינם שוטף + 30 עד שוטף + 60 .
תנאי האשראי החוזיים הרגילים ללקוחות החברה הינם כ 45 עד 60 יום.
החברה מבצעת באופן שוטף הערכה של האשראי שנתנה ללקוחותיה, בהתבסס על גורמים המשפיעים על סיכון האשראי של לקוחות מסוימים וניסיון העבר. החברה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים לאחר שהגורמים האחראים בחברה על הגביה, הגיעו למסקנה שקיימים חובות שגבייתם מוטלת בספק.
לא קיימים פערים מהותיים בתנאי האשראי החוזיים ללקוחות ולספקים בין תחומי הפעילות השונים של החברה.

18. מימון

18.1. מקורות אשראי

הקבוצה מממנת את פעילותה ממקורות עצמאיים ומאשראי בנקאי וחוף בנקאי. להלן עיקר יתרות סכומי האשראי במאוחד, שהתקבלו על ידי החברה והחברות המאוחדות:

31.12.2023 מש"ח	שערי ריביות ב-%	בסיס הלוואה	31.12.2024 מש"ח	
500	בנק ישראל+0.35%	שקל	500	אשראי לזמן קצר מתאגיד בנקאי
187	6%-8.15%	שקל	261	אשראי לזמן קצר מתאגיד בנקאי בחברות מוחזקות
226	SOFR+1.8% - 7.13%	דולר	290	
-	7.4%	ליש"ט	33	
-	Euribor+1.75%	יורו	1	
20	6.87% - 7.05%	שקל	93	הלוואות לזמן ארוך בחברות מאוחדות (כולל חלויות שוטפות)
136	4.14% - 8.53%	דולר	36	
-	6.7% - 7.3%	ליש"ט	28	
8	Euribor+1.75%	יורו	-	
467	+2.14% הצמדה למדד	שקל	436	אגרות חוב (סדרה ג')
651	3.7%	שקל	589	אגרות חוב (סדרה ד')
410	2.5%	שקל	273	אגרות חוב (סדרה ה')

לפרטים נוספים, כולל הרחבת הנפקת אגרות החוב בתקופת הדו"ח, ראה ביאור 20 לדוחות הכספיים.

18.2. אמות מידה פיננסיות

רפאל פעלה בשנה האחרונה על מנת לעדכן את ההתניות מול המערכת הבנקאית, בארץ ובעולם, לסדרת התניות חדשה ועדכנית. נכון למועד הדיווח חלק מהבנקים כבר אישרו את סדרת ההתניות החדשה ואחרים נמצאים בשלבי אישור שונים.

בהתייחס לסדרת ההתניות הקיימת, התחייבה החברה לעמוד באמות הפיננסיות הבאות:

- ההון העצמי של החברה לא יפחת משיעור של 20% מסך הנכסים.
- סך ההתחייבויות למערכת הבנקאית לא יעלה מעבר ל- 0.45 מיליארד דולר, בתוספת השינוי בהון העצמי ממועד הקמת החברה.
- היחס בין אשראי כספי בנקאי לתזרים מפעילות שוטפת בארבעת הרבעונים האחרונים לא יעלה על 5.

כמו כן, החברה תחשב כמפרה את התחייבותה בגין האג"ח שהונפקו במהלך השנה (סדרות ג', ד', ה') אם לא עמדה באיזה מאמות המידה הפיננסיות המפורטות לעיל על פי שני דוחות כספיים ברציפות:

- ההון העצמי של החברה, על פי הדוחות הכספיים, לא יפחת בסיום כל רבעון קלנדרי משיעור של 15% מהמאזן, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים של החברה.
- ההון העצמי של החברה (לא כולל זכויות מיעוט ובתוספת הלוואות בעלים), לא יפחת בסיום כל רבעון קלנדרי מ- 1 מיליארד ש"ח, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים של החברה.
- היחס בין החוב הפיננסי של החברה נטו ל- EBITDA השנתית לא יעלה בסיום כל רבעון קלנדרי על 4, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים של החברה.

נכון ליום 31.12.24 עומדת החברה באמות המידה הפיננסיות לבנקים (הן הקיימות והן החדשות) ולבעלי האג"ח.

סדרת ההתניות החדשה כוללת את אמות המידה הפיננסיות הבאות:

- ההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים לא יפחת בסיום כל שנה משיעור של 15% מהמאזן כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.
- ההון העצמי של החברה (לא כולל זכויות מיעוט ובתוספת הלוואות הבעלים), לא יפחת בסיום כל שנה קלנדרית מ- 2 מיליארד ₪ כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.
- היחס בין החוב הפיננסי של החברה נטו (בניכוי מזומן) ל- EBITDA השנתית לא יעלה בסיום כל שנה קלנדרית על 5, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2024 אירונאוטיקס, חברה מאוחדת, טרם חתמה על הסכם התניות פיננסיות מעודכן מול בנק לאומי. נכון למועד הדיווח קיבלה החברה המאוחדת כתב ויתור מבנק זה. מול בנק דיסקונט, אירונאוטיקס לא עמדה באמת מידה פיננסית מסוימת, בגינה התקבל כתב ויתור עבור שנת 2024. מול בנק פועלים עמדה אירונאוטיקס בהתניות המעודכנות.

18.3. ערבויות

לבקשת החברה מעמידים בנקים וגופים פיננסיים ערבויות בנקאיות לטובת לקוחות החברה. בהתקשרויות עם חברות ביטחוניות בישראל, עימם יש לחברה יחסי ספק-לקוח, ניתנות ומתקבלות התחייבויות לשיפוי. לפרטים אודות סכומי הערבויות, ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

18.4. שיעבודים

ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים.

19. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

19.1. האחראי על ניהול סיכוני שוק בחברה

האחראי על ניהול הסיכונים הפיננסיים הינו גזבר החברה בתאום עם הסמנכ"ל לכספים ובקרה.

19.2. תיאור סיכוני השוק

19.2.1. סיכוני מטבע חוץ

המטבע הפונקציונאלי של החברה הינו המטבע הישראלי. לחברה קיימת חשיפה מטבעית הנובעת מהתקשרויות במטבע זר. כ-50% מהכנסות החברה הן מייצוא בעוד שמרבית הוצאות החברה (ובעיקר הוצאות השכר) מוצאות בשקלים.

קצב התפתחות האינפלציה בישראל מול שינוי שערי המט"ח (בעיקר הדולר) ביחס לשקל עשוי להשפיע על תוצאות הפעילות.

19.2.2. סיכוני מדד

החברה הנפיקה אגרות חוב שחלקן צמודות מדד. ליום 31.12.24 חשיפת החברה לשינויים במדד מכוסה באופן מלא בהשקעות ויתרות צמודות מדד. ראה ביאור 24 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 וסעיף 19.5 להלן.

19.2.3. סיכוני ריבית

הקבוצה חשופה לסיכון שערי ריבית בשל החזקה של יתרות מזומנים ופיקדונות בריבית משתנה. מנגד קיימת לחברה התחייבויות בריבית קבועה בעיקר מאגרות חוב שהונפקו.

19.2.4. סיכוני מחיר

לקבוצה קיימת חשיפה לסיכונים הנובעים משינויים בשערי ניירות הערך הסחירים המוחזקים על ידה.

19.3. מדיניות החברה בניהול סיכונים שוק

19.3.1. סיכונים מטבע חוץ

כ-50% מעסקאות החברה הינן בשקלים. מרבית העסקאות מול לקוחות חו"ל הינם בדולר ארה"ב, יורו ומטבעות נוספים. החברה מנהלת את גידור סיכונים מטבע החוץ, תוך ניצול יתרונות לגודל, באופן מרכזי, באופן מקצועי ויעיל ככל שניתן.

כאשר עסקאות נחתמות במטבע שונה מהאמור לעיל, בוחנת החברה את גודל הסיכון ואת אפשרויות ההגנה, ומבצעת הגנה מול כל סיכון מהותי.

ההגנות כנגד סיכונים מטבע חוץ מתבצעות תוך שימוש במכשירי הגנה קיימים כגון: עסקאות Forward, וצילינדר (אופציות). החברה מעדכנת את תחשיביה באשר לגובה החשיפה מעת לעת. ההחלטה על הגידור מושפעת משערי החליפין ובהתאם למדיניות הגידורים.

19.3.2. סיכון הנובע מתיק ההשקעות

קיים סיכון של ירידת ערך יתרות המזומנים והשקעות לזמן קצר של החברה, כמו כן הפקדת מזומנים בפקדון בנקאי חשופה לסיכון באשר ליציבותו של המוסד הבנקאי בו הופקדו הכספים. החברה מפקידה את כספה באופן מבוזר בין מספר מוסדות פיננסיים בעלי דירוג השקעה בין לאומי.

לא צמוד	צמוד מדד	צמוד דולר	צמוד יורו	צמוד מט"ח אחר	פריט לא כספי	סה"כ	
3,703	-	478	277	41	-	4,499	מזומנים ושווי מזומנים
103	-	74	92	2	-	271	השקעות לזמן קצר
3,244	-	1,700	466	236	-	5,646	לקוחות
665	1,911 *	2,061	419	45	-	5,101	הכנסות לקבל
102	6	19	22	11	654	814	חייבים ויתרות חובה
-	-	-	-	-	3,799	3,799	מלאי
7	-	77	-	29	788	901	השקעות והלוואות לחברות כלולות
-	-	-	-	-	1	1	השקעות בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן
-	-	-	-	-	5,456	5,456	רכוש קבוע
-	-	-	-	-	1,536	1,536	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	-	407	407	נכסי זכות שימוש
-	-	-	-	-	183	183	נכסי מיסים נדחים
7,824	1,917	4,409	1,276	364	12,824	28,614	סה"כ נכסים
769	-	301	1	28	-	1,099	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
197	46	-	-	-	-	243	חלויות שוטפות של אגרות חוב
4	102	10	2	1	-	119	חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירה
2,005	-	1,064	169	147	-	3,385	התחייבויות לספקים
2	-	4	-	-	616	622	הפרשות
2,062	154	749	244	133	402	3,744	זכאים אחרים
-	-	-	-	64	-	64	התחייבות בגין תמורה מותנית זמן קצר
444	-	-	-	-	-	444	דיבידנד לשלם
-	-	-	-	-	11,113	11,113	מקדמות ממזמיני עבודות
52	-	58	-	33	-	143	הלוואות לזמן ארוך
7	225	74	6	1	-	313	התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה
37	-	-	38	-	-	75	הטבות לעובדים
664	391	-	-	-	-	1,055	אגרות חוב
-	-	-	-	-	55	55	התחייבויות מיסים נדחים
6,243	918	2,260	460	407	12,186	22,474	סה"כ התחייבויות
1,581	999	2,149	816	(43)	638	6,140	נכסים (התחייבויות), נטו
* צמוד מדד צח"א							

בלמ"ס

דווח על בסיס הצמדה ליום 31 בדצמבר 2023 (מיליוני ש"ח)

ס"ח כ	פריט לא כספי	צמוד מט"ח אחר	צמוד יורו	צמוד דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,724	-	124	255	1,594	-	1,751	מזומנים ושווי מזומנים
622	-	2	547	72	-	1	השקעות לזמן קצר
5,129	-	112	465	1,340	-	3,212	לקוחות
** 4,862	-	12	383	** 2,554	* 1,719	194	הכנסות לקבל
** 681	561	27	9	33	** 24	27	חייבים ויתרות חובה
2,939	2,939	-	-	-	-	-	מלאי
726	614	28	-	77	-	7	השקעות והלוואות לחברות כלולות
1	1	-	-	-	-	-	השקעות בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן
4,723	4,723	-	-	-	-	-	רכוש קבוע
1,566	1,566	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
450	450	-	-	-	-	-	נכסי זכות שימוש
95	95	-	-	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
** 25,518	10,949	305	1,659	** 5,670	** 1,743	5,192	סה"כ נכסים
926	-	-	1	237	-	688	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
243	-	-	-	-	45	198	חלויות שוטפות של אגרות חוב
184	-	69	1	4	99	11	חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירה
2,778	-	59	199	796	-	1,724	התחייבויות לספקים
538	516	-	-	16	-	6	הפרשות
** 3,089	** 300	112	318	661	** 1	1,697	זכאים אחרים
78	-	40	-	38	-	-	התחייבות בגין תמורה מותנית לזמן קצר
232	-	-	-	-	-	232	דיבידנד לשלם
10,149	10,149	-	-	-	-	-	מקדמות ממזמיני עבודות
151	-	-	8	126	-	17	הלוואות לזמן ארוך
289	-	1	3	35	238	12	התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה
81	-	-	39	-	-	42	הטבות לעובדים
25	-	25	-	-	-	-	התחייבות בגין תמורה מותנית לזמן ארוך
1,285	-	-	-	-	423	862	אגרות חוב
55	55	-	-	-	-	-	התחייבויות מיסים נדחים
** 20,103	** 11,020	306	569	1,913	** 806	5,489	סה"כ התחייבויות
** 5,415	** (71)	(1)	1,090	** 3,757	** 937	(297)	נכסים (התחייבויות), נטו
* צמוד מדד צח"א							

** התאמה לא מהותית של מספרי ההשוואה- ראה ביאור 2 ו' בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024.

19.6. החזקה מירבית בנגזרים

החזקות החברה בנגזרים מיועדת לצרכי הגנה בלבד. ההגנות שהחברה רואה צורך לעשות הן לצורך גידור סיכונים שער חליפין. השימוש בנגזרים הינו אך ורק בגובה המתחייב מגובה החשיפות בכל תחום, ובהתאם למדיניות שהתווה הדירקטוריון.

20. מיסוי

דיני המס החלים על החברה כחברה ממשלתית ועיקרי ההטבות על פיהם מוצגים בביאור 27 בדוחות הכספיים השנתיים. בשנת 2022 שילמה החברה מס בסך של כ-450 מיליון ש"ח בגין שחרור רווחים כלואים. הוראות החוק בדבר מיסוי רווחים כלואים ושיקולי החברה מוצגים בסעיף א(ד) ובסעיף ח' בביאור 27 בדוחות הכספיים השנתיים.

בנוסף כפופה החברה להוראות בנושא מיסוי בינלאומי:

20.1. תיקון מספר 198 לפקודת מס הכנסה

ביום 23 בדצמבר 2013 אושר תיקון 198 לפקודה אשר מעדכן את הוראות מיסוי חברה נשלטת זרה- מיסוי הכנסות פסיביות לא מחולקות של חברות זרות בשליטת תושבי ישראל ("חברות חנ"ז" או "CFC"), החל משנת 2014. כללי CFC הינם כללים שנקבעו על מנת למנוע תכנוני מס כתוצאה משיטת המיסוי הפרסונאלית.

20.2. תיקון מספר 142 לפקודת מס הכנסה

תיקון 132 לפקודה נכנס לתוקף ביחס למיסוי הבינלאומי ביום 1 בינואר 2003. תיקון 132 לפקודה ("התיקון") מהווה שינוי מהותי בשיטת המיסוי הישיר בישראל בכלל, ובמיסוי הבינלאומי בפרט. בין היתר, דן התיקון במיסוי בינלאומי בנושאים הבאים: מעבר למיסוי פרסונאלי של תושבי ישראל, קביעת כללי מקור להכנסות, קביעת כללים לקיזוז הפסדים מחו"ל, קביעת כללים לזיכוי מיסי חוץ, מיסוי דיבידנדים מחברות זרות, קביעת מחיר בעסקאות בין לאומיות הנערכות בין צדדים קשורים, חקיקת חברה נשלטת זרה- מיסוי הכנסות פסיביות לא מחולקות של חברות זרות בשליטת תושבי ישראל.

להלן התייחסות כללית לשינויים המהותיים בשיטת המיסוי הבינלאומי בישראל:

20.3. מיסוי על בסיס פרסונלי של תושבי ישראל

הוראות התיקון קובעות, כי תושב ישראל יהא חייב במס על הכנסותיו, בין שהופקו או נצמחו בישראל, ובין שהופקו או נצמחו מחוץ לישראל. כלומר, מעבר ממיסוי על בסיס טריטוריאלי (הכנסה שהופקה, נצמחה או נתקבלה בישראל), למיסוי על בסיס פרסונלי (תושב ישראל ימוסה, ללא קשר למקום בו הופקה הכנסתו).

20.4. חלוקת דיבידנדים לישראל

סעיף 126 (ג) לפקודה, אשר נכנס לתוקף במסגרת תיקון מספר 132 לפקודה, קובע כי על ההכנסה החייבת של חברה מדיבידנד שמקורו בהכנסות שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל, וכן מדיבידנד שמקורו מחוץ לישראל, יוטל מס בשיעור של 25%. בעקבות תיקון מספר 132 לפקודה, יכולה חברה ישראלית המקבלת דיבידנד מחברה זרה, לקבל זיכוי ממס כנגד מס החברות שיוטל בישראל על הכנסת הדיבידנד, בגובה המס הזר ששולם על אותה הכנסה מחוץ לישראל.

לנישום שהוא חברה ישראלית קיימת זכות לבחור בין שתי חלופות: האחת, לנישום תקום חבות מס בישראל בגין דיבידנד מחו"ל בשיעור של 25% ובמקביל, יקבל זיכוי בין המס בחו"ל שנוכה במקור מהדיבידנד; השנייה, לנישום תקום חבות מס בישראל בשיעור מס החברות הנהוג בישראל (23% משנת 2018 ואילך) על סכום הדיבידנד המגולם (היינו, הדיבידנד ששולם לנישום בתוספת כל מס ששולם בחו"ל בגינו או בגין ההכנסה ממנו הוא נובע), ובמקביל, יקבל הנישום זיכוי הן בגין המס שנוכה במקור מהדיבידנד (בפיסקה זו – "זיכוי ישיר") והן בגין המס ששולם ברמת החברה הזרה על ההכנסה ממנה חולק הדיבידנד (בפיסקה זו – "זיכוי עקיף"). הזיכוי העקיף יוענק הן על מס כאמור ששולם ברמת חברת הבת הישירה של החברה הישראלית, ובתנאי שהחברה הישראלית המקבלת מחזיקה ב-25% או יותר מאמצעי השליטה בחברה הבת הזרה המחלקת (בפיסקה זו – "החברה הבת") והן ברמת חברה נכדה זרה של החברה הישראלית המקבלת, ובתנאי שהחברה הנכדה מוחזקת במישרין על ידי החברה הבת הזרה בשיעור של 50% לפחות.

20.5. קביעת מחיר בעסקאות בין-לאומיות הנערכות בין צדדים קשורים

במסגרת תיקון 132 לפקודה, חוקק סעיף 85א לפקודה והותקנו תקנות בהם התייחס המחוקק באופן מפורש לקביעת מחיר בעסקאות בין-לאומיות הנערכות בין צדדים שקיימים ביניהם יחסים מיוחדים (צדדים קשורים). מטרת סעיף 85א והתקנות מכוחו להבטיח כי מחיר ו/או תנאים שנקבעו בעסקה שהתבצעה בין צדדים שמתקיימים ביניהם "יחסים מיוחדים" נקבע באותו מחיר ו/או תנאים שהיה נקבע אילו הייתה העסקה מתבצעת בין צדדים שלא מתקיימים ביניהם יחסים מיוחדים, היינו שהעסקה נעשתה בתנאי שוק. התקנות קובעות כללים אובייקטיביים שאמורים לשמש את הנישומים בקביעת תנאי השוק לעסקה בין לאומית וכן אמורים לשמש את רשויות המס בבדיקת אותן עסקאות. כמו כן, הוטלה על הנישום מכוח התקנות חובת עריכת תיעוד והצגת מסמכים בנוגע לעסקה בין לאומית.

20.6. מיסוי החברות הזרות המוחזקות על ידי החברה

על החברות הזרות המוחזקות על ידי החברה חלה חובת תשלום מס בחו"ל וחובת ניכוי מס במקור בהתאם לדיני המס המקומיים.

21. מגבלות ופיקוח על פעילות החברה

21.1. חוק חברות ממשלתיות

21.1.1. כללי

רפאל הינה "חברה בבעלות ממשלתית מלאה" כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות. ככזו, חלות עליה, מלבד הוראות חוק החברות תשנ"ט-1999, (להלן: "חוק החברות"), גם הוראות חוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975 ולהוראות ולחוזרים שניתנים על פיו, (להלן: "חוק החברות הממשלתיות"), וכן הנחיות רשות החברות הממשלתיות וחוות דעת מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

21.1.2. הוראות חוק חברות ממשלתיות-

21.1.2.1. השקעות בחברה

כל עוד רפאל הינה חברה ממשלתית, הממשלה לא תשקיע בחברה, אלא באישור ועדת הכספים של הכנסת.

21.1.2.2. החלטות הטעונות אישור הממשלה

בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, החלטות חברה ממשלתית בעניינים הבאים טעונות אישור הממשלה:

- (1) שינוי במטרות החברה;
- (2) הגדלת הון המניות הרשום;
- (3) שינוי בזכויות הצמודות למניות;
- (4) הקצאה או הסכמה להעברת מניות החברה המביאה לשינוי מהותי ביחסי הכוחות או מקנה לבעל מניות חדש 10% או יותר מהערך הנקוב של הון המניות;
- (5) הנפקת מניות בכורה הניתנות לפדיון;

- (6) הנפקת איגרות חוב או הלוואה שקיבלה החברה ;
 (7) הפיכת החברה מחברה שאינה פרטית לחברה פרטית או להיפך ;
 (8) רה-ארגון בחברה, פירוקה מרצון, פשרה, סידור או מיזוג עם חברה אחרת ;
 (9) הקמת חברה (לרבות תאגיד, מיזם, התקשרות והמשך התקשרות) בעלת השפעה מהותית על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה ורכישת מניות בחברה קיימת. אם קיימת מחלוקת לגבי אישור העסקה בין החברה לרשות החברות, תובא העסקה לאישור הממשלה ;
 (10) זכות שהעניקה או התחייבות שנטלה החברה שיכולה להגביל, במישרין או בעקיפין את הממשלה בתפקידה השלטוני או כבעלת מניות בחברה ;
 (11) הצעת ני"ע לציבור על פי תשקיף, אם סברה רשות החברות כי כתוצאה מפרסום התשקיף עלולה המדינה, בהיותה בעלת השליטה, לחוב באחריות לנזק שייגרם מחמת פרט מטעה שהיה בו והודיעה על כך לחברה ;
 (12) פעולה כבעלת מניות בחברת בת ממשלתית באחד העניינים האמורים בפסקאות 1-11. חברת האם תביא החלטות לאישור הממשלה. החלטת חברה ממשלתית למכור מניות בחברת בת ממשלתית שלה, טעונה אישור ממשלה ואישור ועדת הכספים של הכנסת ;
 (13) התחייבות לאחת הפעולות האמורות בפסקאות 1-12.
 בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, אישור הממשלה להחלטות כאמור יתקבל לפי הצעת השרים שתוגש לממשלה עם חוות דעת רשות החברות, ושר האוצר יביא את החלטת הממשלה לידיעת ועדת הכספים של הכנסת, ואולם, בחודש דצמבר 2008, החליטה ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה לאשר לרפאל מראש, מסגרת לעסקאות של השקעה בחברות מטרה (הקמה או רכישת/קבלת מניות), בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים, כך שעמידה בהם תחשב כאילו אושרו ע"י הממשלה ואין טענות אישור נוסף עפ"י ס"ק (9) לעיל (ביניהם הגבלת סכום ההשקעה, הגבלת מטרת חברה ההשקעה והצורך בקבלת אישור משהב"ט ואישור רשות החברות הממשלתיות לעסקאות אלה).

21.1.2.3. מיזוג החברה

בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, הממשלה רשאית למזג את רפאל עם חברה ממשלתית אחת או יותר, אם מטרותיהן חופפות או משלימות בעיקרן או כאשר ניתן להשיגן ביתר חסכון או ביתר יעילות ע"י חברה אחת, עפ"י התנאים בחוק החברות הממשלתיות.

21.1.2.4. פירוק מרצון של החברה

הממשלה רשאית להביא לפירוק מרצון של חברה ממשלתית או למכירת המניות שבהחזקתה, אם ראתה, בין היתר, שמטרות החברה הושגו או שהשגתן אינה אפשרית כלל או אינה אפשרית בחסכון וביעילות.

21.1.2.5. החלטות עסקיות וייעוד רווחים

עפ"י חוק החברות הממשלתיות, חברה ממשלתית תפעל לפי השיקולים העסקיים שעל פיהם נהגת חברה לא-ממשלתית. קבעה הממשלה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, שיקולים אחרים שאינם עסקיים, חייבת המדינה לרכוש את מניות בעלי המניות האחרים בחברה, שרצונם בכך, בתנאים הקבועים בחוק החברות הממשלתיות. כל עוד החברה הינה חברה ממשלתית, הממשלה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאית לקבל החלטות נוספות לפיהן תפעל החברה לפי שיקולי פעולה אחרים.

החלטת דירקטוריון החברה הממשלתית בדבר ייעוד הרווחים של החברה או בדבר חלוקה (כהגדרתה בחוק החברות) טעונה אישור של רשות החברות וכן היא נסמכת על הסכמים שנחתמו בין רפאל למדינה. אם קיימת מחלוקת בנוגע להחלטה, תפעל החברה עפ"י החלטת רשות החברות כפי שאישרה אותה הממשלה.

21.1.2.6. תחולת חוק החברות הממשלתיות

חוק החברות הממשלתיות מסמך את הממשלה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור חברה ממשלתית מהוראות חוק החברות הממשלתיות, כולן או מקצתן, במקרים מסוימים, בין היתר, מטעמי ביטחון המדינה, יחסי חוץ וכן את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת משיקולים של קשרי מסחר בינלאומיים.

21.1.2.7. תחולת חוק החברות הממשלתיות על חברת חוץ

"חברת חוץ" – מוגדרת בחוק החברות הממשלתיות כחברה שהתאגדה מחוץ לישראל. חוק החברות הממשלתיות קובע, כי הוראות מסוימות הרלבנטיות לחברה ממשלתית יחולו על חברת חוץ, בשינויים המחויבים.

לדוגמא: לעניין הקמת חברת חוץ, שאילו הוקמה בישראל הייתה חברה ממשלתית, יחולו הוראות חוק החברות הממשלתיות הדנות בהחלטת הממשלה על הקמת חברה ממשלתית. לעניין הדירקטורים מטעם המדינה בחברת החוץ, יחולו הוראות שונות בחוק החברות הממשלתיות הנוגעות לעניין מינוי דירקטורים, במידה שאין סותרות את מסמכי היסוד שלה או את חוקי הארץ בה התאגדה.

21.1.3. רשויות ואורגנים

21.1.3.1. רשות החברות הממשלתיות

רשות החברות, עפ"י חוק החברות הממשלתיות, תייעץ לממשלה, באמצעות שר האוצר ולשאר השרים בענייני חברות ממשלתיות. הרשות תמלא את התפקידים שיטילו עליה הממשלה או השרים וכל תפקיד אחר עפ"י חוק החברות הממשלתיות, בין השאר, בטיפול בעניינים משותפים לכלל החברות הממשלתיות עפ"י הנחיות הממשלה, מעקב אחר מילוי המלצות מבקר המדינה, ייעוץ וסיוע לחברות בניהול עסקיהן, ביצוע מעקב רציף אחר פעילות החברה והעברת ממצאיה לשרים, בדיקת דוחות החברה המוגשים לעיונה והחומר עליו מבוססים הדו"חות, טיפול וסיוע בפעילות פירוק, מיזוג, פשרה, ארגון ומכירת מניות של חברות אלו וייעוץ לועדת שרים בענייני הפרטה וטיפול בביצוע החלטות הפרטה, קידום והשגת ייצוג הולם כמשמעותו בסעיף 50א לחוק החברות הממשלתיות.

רשות החברות רשאית לשלוח לכל ישיבה של דירקטוריון חברה ממשלתית נציג מטעמה. מעמדו של אותו נציג הינו כשל דירקטור, למעט העובדה, כי אין למנות את קולו במניין החוקי הנחוץ לשם יצירת קוורום וכן אותו נציג אינו בעל זכות הצבעה.

ביום 18 באפריל 2023, הודיעה רשות החברות לחברה, כי מונה רואה חשבון בודק לצורך סיוע לרשות בבדיקת עסקת רכישת אירונאוטיקס ע"י החברה, בהתאם לסעיף 55 לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה – 1975 ובהתאם לתקנות על פיו. הדוח פורסם לאחרונה, והוא כולל המלצות הבודק לשיפורים בתהליכי רכש חברות וממשל תאגידי בחברה. החברה פועלת ליישום ההמלצות.

21.1.3.2. הדירקטוריון

(א) יו"ר הדירקטוריון

דירקטוריון חברה ממשלתית יבחר באחד מחבריו ליו"ר הדירקטוריון, החלטה הטעונה אישור שרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים. אולם, אם ראתה הממשלה צורך למנות את היו"ר, רשאית היא לבחור מתוך חברי הדירקטוריון, וזאת לאחר שנועצה בוועדה לבדיקת מינויים. חוק החברות הממשלתיות מסדיר את תנאי כשירותו של יו"ר הדירקטוריון (ראה ס"ק (ג) (1) ו-(ג) (2) להלן, בסייגים המנויים בחוק החברות הממשלתיות).

יו"ר הדירקטוריון חייב למסור לשרים ולרשות החברות העתקי פרוטוקולים של ישיבות הדירקטוריון, אחת לשישה חודשים ובכל עת, לפי דרישת השרים או רשות החברות, דין וחשבון בכתב על פעולות החברה ועבודת הדירקטוריון, וכן להגיש לרשות החברות ולשרים את הצעת התקציב השנתי, תוכניות הפעולה וטיטות הדוחות הכספיים של החברה חודש לפני המועד לדיון בהם ומיד לאחר אישורם, וכן העתק הפרוטוקולים של ישיבת הדירקטוריון – תוך שבועיים מכל ישיבה.

(ב) עבודת הדירקטוריון

הדירקטוריון מחויב עפ"י חוק החברות הממשלתיות לטפל במספר נושאים, ללא יכולת להאציל מסמכויותיו אלה, ביניהם, לקבוע את מדיניות הכללית של החברה בתחום מטרותיה, פעולותיה הפיננסיות, תקציביה, תוכניות פעולתה, תקן העובדים ושכרם, לאשר מינויים בכירים, לדון בדוחות הכספיים ולאשר מתן הלוואות והפקדת כספים החורגים מהמהלך הרגיל של עסקי החברה. כמו כן, על הדירקטוריון לדאוג לעריכת דוח על המצב הכספי, דוח רווח והפסד, כולל ייעוד רווחים, דוח המשאבים ודוחות כספיים מאוחדים. בנוסף, דירקטוריון החברה יהיה חייב לקבוע, כפוף לכללים שיקבע שר האוצר ולפי הצעת רשות החברות, את אופן בחירת בעלי התפקידים הבכירים בחברה ותנאי כשירותם.

הדירקטוריון רשאי למנות מבין חבריו ועדות קבועות או לעניין מסוים, אשר סיכומיהן יהיו בבחינת המלצות לדירקטוריון, וכן רשאי הוא להאציל סמכויות לוועדה, פרט לסמכויות שאינן ניתנות להאצלה.

ישיבות הדירקטוריון יתקיימו לפי צורכי החברה ולפחות אחת לחודשיים, אלא אם קבעו השרים, לאחר התייעצות עם רשות החברות, מועדים אחרים, לפי טיב עסקיה של החברה. עפ"י דרישת השרים, רשות החברות או חבר דירקטוריון, יקיים הדירקטוריון ישיבה מיוחדת.

שר האוצר רשאי, לפי המלצת רשות החברות, לקבוע כללים לדרך עבודתו וסדר דיוניו של הדירקטוריון, אם לכלל החברות הממשלתיות ואם לסוגיהן.

(ג) דירקטורים מטעם המדינה

דירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית מתמנה בידי השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים וקבלת חוות דעתה בנושא. כתב המינוי יימסר לדירקטור מאת השרים והעתקו יועבר לחברה באמצעות רשות החברות. תוקף המינוי מיום מסירת כתב המינוי לחברה, זולת אם נקבע בו אחרת.

בנוסף, קובע החוק הוראות לעניין משך תנאי הכהונה (לרבות גמול והוצאות שישולמו לדירקטור) והוראות בדבר פקיעת כהונתו והשעייתו וכן חובות בדבר מתן ידיעות על החברה לפיהם מחויב הדירקטור למסור לשרים ולרשות, לפי דרישתם, ידיעות על ענייני החברה ועל פעולותיו בה, וכאשר נודע לו על עניין שנגלתה בו לכאורה פגיעה בחוק או בטוהר המידות, עליו להביא את הדבר ללא דיחוי, לידיעת יו"ר הדירקטוריון, השרים, רשות החברות ומבקר המדינה.

שר האוצר ימנה ועדה לבדיקת כשירותם והתאמתם של מועמדים לכהונת דירקטור מטעם המדינה, יו"ר דירקטוריון או מנכ"ל בחברה ממשלתית.

חוק החברות הממשלתיות קובע כי אדם כשיר לכהן כדירקטור מטעם המדינה בהיותו תושב ישראל שמלאו לו 25 שנה לפחות ושנתקיים בו אחד מאלה:

(1) בעל תואר אקדמי באחד מן המקצועות: כלכלה, מנהל עסקים, משפטים, ראיית חשבון, מנהל ציבורי, הנדסה או לימודי עבודה, או שהוא בעל תואר אקדמי אחר או שהוא השלים לימודי השכלה גבוהה אחרת, הכול בתחום עיסוקה העיקרי של החברה.

(2) בעל ניסיון של חמש שנים לפחות באחד מאלה, או בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:

- (א) בתפקיד בכיר בתחום הניהול העסקי של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי.
- (ב) בכהונה ציבורית בכירה או בתפקיד בכיר בשירות הציבורי בנושאים כלכליים, מסחריים, ניהוליים או משפטיים.
- (ג) בתפקיד בכיר בתחום עיסוקה העיקרי של החברה.

תיקון לחוק שנכנס בשנת 2010 הוסיף שני סעיפים הקובעים, כי על האף האמור בסעיף (1) לעיל, מי שהוא בעל תואר אקדמי שני או שלישי כשיר לכהן כדירקטור בחברה ממשלתית אף אם לא התקיימו בו האמור בסעיף (1). כמו כן קובע התיקון, כי לכל חברה ממשלתית יתמנה דירקטור אחד לפחות שהוועדה לבדיקת מינויים מצאה שהוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

בנוסף, תוקנו תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות ממשלתיות) בנוגע לתמורה נוספת במקרים מיוחדים וכן בנוגע לגמול והוצאות לדירקטור חיצוני בחברה ממשלתית שהיא גוף מוסדי.

אין למנות כדירקטור שר, סגן שר, חבר הכנסת, עובד החברה ומי שמועסק בשירותה למעט המנכ"ל ונציג נבחר של העובדים (לעניין זה, יו"ר הדירקטוריון לא ייחשב כעובד החברה) מנהל רשות החברות ועובדיה, אדם מקרב הציבור שעיסוקיו האחרים עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כדירקטור בחברה, מי שהורשע בעבירה שלדעת היועמ"ש יש עמה קלון או שהיא מחייבת את אי מינויו, מי שפסול לכהן כדירקטור עפ"י פקודת החברות, תשמ"ג 1983 או עפ"י כל דין אחר, ומי שיש לו זיקה כלכלית לחברה או לתאגיד קשור לחברה או אם יש לו קשר אישי להנהלת החברה או להנהלת תאגיד קשור לחברה.

אם מצאה הוועדה לבדיקת מינויים כי למועמד לכהונת דירקטור, יו"ר דירקטוריון או מנכ"ל, זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, היא לא תמליץ על מועמדותו, זולת אם ניחן בכישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה או שקיימים לגביו שיקולי כשירות מיוחדת מעבר לתנאי הכשירות.

החליטה הוועדה שלא להמליץ על מינויו בשל האמור לעיל, רשאי השר להגיש השגה, שתידון במליאת הממשלה. נימוקי הוועדה יובאו בפני הממשלה באמצעות היועמ"ש או נציגו. באם לא קיבלה הממשלה את השגת השר, לא ימונה המועמד לדירקטור.

בנוסף על הוראות החוק, היועמ"ש מפרסם, מעת לעת, חו"ד והנחיות בסוגיות הקשורות למינוי או לכהונה של דירקטורים מטעם המדינה בחברות ממשלתיות (כגון ניגוד עניינים שיש בו כדי לשלול או להגביל את כשירותו כדירקטור, מינוי עובדי מדינה מקצועיים לדירקטורים, חובת אמונים).

(ד) גמול דירקטורים

בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות ממשלתיות), התשנ"ד – 1994, דירקטור בחברה ממשלתית זכאי לגמול בעד כהונתו בדירקטוריון, שתשלם לו החברה לפי מספר ישיבות דירקטוריון או ועדה בהן השתתף ועפ"י דרגת החברה. בהתאם למועדי התשלום ותנאים נוספים לתשלום גמול שנתי ועד לתקרה הקבועה בתקנות.

(ה) הוראות נוספות

חוק החברות הממשלתיות קובע כי דירקטור מטעם המדינה יתמנה לתקופה של עד שלוש שנים מתחילת תוקף מינויו. דירקטור שחדל לכהן יכול להתמנות מחדש בהתאם לאישורים הנדרשים. דירקטור יחדל לכהן לפני תום התקופה שלה נתמנה באם: התפטר או נעדר מארבע ישיבות רצופות או משש ישיבות תוך שנה, זולת אם קבעו השרים לאחר התייעצות עם רשות החברות כי הייתה סיבה מוצדקת לכך או נבצר ממנו למלא תפקידו והשרים, לאחר התייעצות עם רשות החברות, והודיעו על כך לחברה; או הורשע בעבירה שלדעת היועמ"ש יש עמה קלון או שלדידו מחייבת הפסקת כהונה; או נתקיימה אחת הנסיבות הפוסלות אדם מהיות דירקטור; או רשות החברות או השרים, לאחר התייעצות עם הרשות, ראו שאינו ממלא תפקידו כראוי; או דירקטור שנתמנה בהיותו עובד המדינה או עובד בחברה ממשלתית אחרת, וחדל מהיות עובד כאמור, יחדל לכהן מן היום שרשות החברות הודיעה על כך לחברה אלא אם השרים, לאחר התייעצות עם רשות החברות, אישרו מחדש את מינויו.

בהתאם להחלטת הממשלה, בהרכב הדירקטוריון של חברה ממשלתית יינתן ביטוי הולם לייצוג שני המינים, ועד להשגתו ימנו השרים, ככל שניתן בנסיבות העניין, דירקטורים בני המין שאינו מיוצג באופן הולם באותה עת בדירקטוריון.

עפ"י הנחיות היועמ"ש, במקרים בהם לא מתקיימות הדרישות למתן ביטוי הולם לייצוג בני שני המינים בדירקטוריון, אם מצאה הוועדה לבדיקת מינויים כי לא ניתנה הדעת במידה מספקת לחובת הייצוג ההולם היא רשאית להימנע מאישור המינוי, עד אשר השרים יציעו מועמדים מקרב האוכלוסייה שאינה מיוצגת באופן הולם, או עד אשר ינמקו, להנחת דעתה, כי לא נמצאו מועמדים פוטנציאליים גם לאחר שנקטו כל אמצעי סביר כדי לאתרם.

נכון למועד הגשת הדוח, הרכב הדירקטוריון נותן ביטוי הולם לייצוג שני המינים.

21.1.3.3. המנהל הכללי

מנכ"ל חברה ממשלתית מתמנה בידי דירקטוריון החברה ובאישור השרים, לאחר התייעצות בוועדה לבדיקת מינויים, אולם הממשלה רשאית למנותו, אם ראתה צורך בכך.

חוק החברות הממשלתיות קובע, כי תנאי כשירות למנכ"ל בחברה ממשלתית הינם תנאי הכשירות החלים על דירקטורים מטעם המדינה, אולם במקרים חריגים ובתנאים הקבועים בחוק ניתן למנות חריגים.

המנכ"ל אחראי לניהול השוטף של ענייני החברה במסגרת התקציב השנתי ותוכניות הפעולה של החברה, שנקבעו ע"י הדירקטוריון. למנכ"ל סמכויות בדומה למנהל עסקים, פרט לסמכויות הנתונות לדירקטוריון ולרשות אחרת. האסיפה הכללית והדירקטוריון רשאים להגביל או לסייג את סמכויות המנכ"ל במקרים חריגים.

המנכ"ל חייב למסור לדירקטוריון דוח על פעילותה השוטפת של החברה, במועדים לכך שנקבעו ע"י הדירקטוריון.

בנסיבות מסוימות, רשאים הממשלה או הדירקטוריון להעביר את המנכ"ל מכהונתו או להשעותו, בשל חשד לעבירה פלילית שגרמה לחברה נזק. כאשר אם הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה שלדעת היועמ"ש מצדיקה את השעייתו, קיימת חובה להשעותו מתפקידו.

הדירקטוריון רשאי למנות מנכ"ל בפועל במקרה של פקיעת כהונת המנכ"ל או השעייתו, שיכהן עד למינוי מנכ"ל קבוע. מינוי הטעון אישור של הוועדה לבדיקת מינויים. כמו כן, עפ"י הנחיות רשות החברות, תנאי מוקדם למינוי הינו אישור מנהל רשות החברות כי נתקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות מינוי מנכ"ל בפועל ולתקופה של עד שלושה חודשים (במקרים חריגים יוארך המינוי לתקופה נוספת של שלושה חודשים).

21.1.3.4. בעלי תפקידים מיוחדים בחברה ממשלתית

(א) רואה חשבון ויועץ משפטי

לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 החלטת אסיפה כללית של חברה ממשלתית בדבר מינוי רואה חשבון או יועץ משפטי טעונה אישור רשות החברות.

ברפאל פועלת לשכה משפטית פנימית, בראשותה עומדת היועצת המשפטית של החברה.

בכללי החברות הממשלתיות (מינוי רואי חשבון ושכרם), התשנ"ד – 1994 ובכללי החברות הממשלתיות (מינוי יועצים משפטיים ושכרם), התשנ"ב – 1992, וכן בהתאם לחוזרי רשות החברות הרלבנטיים לנושא זה נקבעו כללים בדבר דרכי המינוי וביטולו, תנאים וכשירות למינוי, משך הזמן לכהונה ושכרם של רואה חשבון ויועץ משפטי.

בלמ"ס

רואה חשבון של חברה ממשלתית חייב, על אף כל דין אחר, למסור לדירקטוריון, לשרים ולרשות החברות, בכפוף לדרישתם, ידיעות על ענייני החברה, לערוך בחברה ביקורת מיוחדת ולמסור להם דוח על תוצאותיה.

(ב) מבקר פנימי

חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב – 1992 (להלן: "חוק הביקורת") חל, בין היתר, על גוף מבקר כמשמעותו בסעיף 9(5) לחוק המבקר המדינה, תשי"ח – 1958. הוראות נוספות חלות מכוח חוק החברות.

חוק הביקורת קובע כי בכל גוף ציבורי תתבצע ביקורת פנימית ע"י מבקר פנימי. על כן דירקטוריון חברה ממשלתית ימנה לחברה מבקר פנימי (זולת אם קבעה רשות החברות אחרת) ויקבע את תפקידיו וסמכויותיו.

המבקר הפנימי כפוף ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל, ויגיש את דוחותיו והצעותיו לדירקטוריון.

ברפאל קיימת יחידת ביקורת פנים המנוהלת ע"י מבקר הפנים של החברה. ראה גם סעיף 4 לדוח הדירקטוריון.

21.1.4. ניהול החברה

21.1.4.1. הבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון

בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו – 2005, חברה ממשלתית תצרך דוח נוסף לפי הטופס שבתוספת בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים האמורים ודוח הדירקטוריון, ובו ייכללו הצהרות חתומות נפרדות של כל נושא משרה החתום על אותם דוחות. בהתאם לאמור בדוח שלעיל מופיעות הצהרות יו"ר דירקטוריון, מנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה בנוגע לדוחות הכספיים של החברה שלעיל.

בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), תשס"ח – 2007, חברה ממשלתית שסך הכנסותיה השנתיות בדוחות הכספיים או היקף או ערך נכסיה או הפרויקטים המופעלים ע"י החברה עולים על 400 מיליוני ₪, יצרפו לדוחות השנתיים, החל מהדוחות הכספיים הערוכים ליום 31 בדצמבר 2009 ואילך, דוח נוסף בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, בהתבסס על מודל בקרה, שיכלול פירוט של חולשות מהותיות, באם קיימות כמפורט בתקנות שלעיל.

ככלל, בכל מקרה שבו רשות החברות מעידה כי אינטרס ציבורי מחייב שקיפות היא רשאית להורות לחברה ממשלתית על הצגת פרטים בדוחות הכספיים או בדוח אחר. מאידך, במקרה בו חולקת רשות החברות על הצגת פרטים בדוחות הכספיים או בדוח אחר, היא רשאית באם האינטרס הציבורי מחייב זאת, להורות לחברה לגלות את עמדת רשות החברות ולתאר את המחלוקת בדוחות.

בחודש מרץ 2023 החליט מנכ"ל החברה על הקמת ועדת גילוי דוחות כספיים, שמטרתה לבחון את טיוטת הדוחות הכספיים השנתיים טרם אישורם, בכדי לוודא את שלמות הדיווח בכלל התחומים. חברי הועדה כוללים את הסמנכ"לים הבכירים לכספים ובקרה, לתפעול, לשיווק, לרגולציה מנהל ותקשורת ולייעוץ משפטי וכן את סמנכ"ל מיזוגים ורכישות, הסמנכ"ל לציות, חשב החברה וראש יחידת תקציב ובקרה.

21.1.4.2. מינוי פקידים בכירים

מינוי פקידים בכירים כמשמעותם בחוק החברות הממשלתיות, בחברה ממשלתית יבוצע בהתאם להוראות הקבועות בתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר אופן בחירת פקידים בכירים), תשס"ה – 2005, וכן בהתאם לחוזרי רשות החברות הרלבנטיים לנושא זה. ברפאל אומץ נוהל פנימי למינוי פקידים בכירים והחברה פועלת על פיו.

21.1.4.3. כללים בדבר העסקת קרובי משפחה

חברה ממשלתית תפעל עפ"י תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר העסקת קרובי משפחה) (תיקון, התשע"ד 2014). הקובעות כללים ונהלים בדבר העסקתם של קרובי משפחה של עובדים המועסקים בחברה ממשלתית, וכן בהתאם לחוזרי רשות החברות הרלבנטיים לנושא זה. ברפאל מאושרת העסקת קרובי משפחה בוועדת הביקורת ובדירקטוריון החברה.

21.1.4.4. קבלת מידע מחברה ממשלתית

מידע לרשות החברות - רשות החברות רשאית, לצורך מילוי תפקידה, לדרוש מחברה ממשלתית ו/או מדירקטור מטעם המדינה, מהמנכ"ל, ובאמצעותו, מכל עובד בחברה או אדם המועסק בשירותיה, מידע וחומר בענייני החברה. כמו כן רשאית הרשות לעיין ברשומות ובמסמכי החברה, ובהתחשב בסיווג הביטחוני.

בנוסף, יכולה הרשות לבצע בדיקה או להסמיק מי מטעמה שהינו בעל מקצוע מתאים, לפי העניין המדובר, לבדיקת מסמכי ורשומות החברה וזאת עפ"י תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר הסמכת בודק בידי הרשות), תשס"ה – 2005.

21.2. הוראות חקיקה והנחיות עיקריות נוספות החלות על חברה ממשלתית בכלל ועל החברה בפרט

21.2.1. חוק יסודות התקציב, התשמ"ה ("חוק יסודות התקציב")
חברה ממשלתית תפעל בהתאם להוראות הקבועות בחוק יסודות התקציב.

21.2.2. דיני מכרזים
בהתאם לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב ב-1992 ותקנותיו, חברה ממשלתית מחויבת לערוך מכרז פומבי בגין כל התקשרות, למעט בסוגי עסקאות אשר לפי התקנות פטורות ממכרז או עסקאות שניתן לבצען באמצעות מכרז סגור. רפאל, כחברה ממשלתית באחריות שר הבטחון, כפופה לתקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הביטחון) התשנ"ג – 1993.

בחוק נקבעו העדפות מסוימות כמפורט להלן:

(א) העדפת תוצרת הארץ

חברה ממשלתית תפעל בהתאם לתקנות חובת המכרזים (העדפת תוצרת הארץ) התשנ"ה 1995. חברה ממשלתית המייצאת לפחות 30% מתוצרתה, תיתן העדפה לרכישת טובין תוצרת הארץ, כל עוד מחירם אינו עולה על 10% ממחיר הטובין המיובאים, והכל בהתאם לתנאים המפורטים בתקנות.

(ב) עידוד נשים בעסקים

חברה ממשלתית תבחר בהצעה של עסק בשליטת אישה, ככל שמדובר בשתי הצעות או יותר בעלות תוצאה משוקללת זהה ואחת מן ההצעות היא של עסק בשליטת אישה, והכל בהתאם להוראות החוק בעניין זה.

(ג) עידוד אנשי מילואים

על פי תיקון 26 לחוק חובת המכרזים, חברה ממשלתית תבחר בהצעה של עסק בשליטת איש מילואים, ככל שהתקבלו שתי הצעות או יותר בעלות תוצאה משוקללת זהה ואחת ההצעות היא של עסק זעיר, קטן או בינוני ש- 50% או יותר מאמצעי השליטה בו נמצאים בהחזקה של משרת מילואים, ששירת שירות מילואים 20 ימים לפחות במהלך 12 החודשים לפני המועד האחרון להגשת ההצעות במכרז, הכל בהתאם לתנאים הקבועים בחוק.

(ד) שיתוף פעולה תעשייתי

חוק חובת המכרזים, תשנ"ב – 1992 ותקנות חובת המכרזים (חובת שיתוף פעולה תעשייתי), תשס"ז – 2007 ("תקנות חובת המכרזים"), קובעים הוראות לעניין רכש גומלין ושיתוף פעולה תעשייתי. בהתאם להוראות אלו, מחויבת החברה לכלול במסמכי מכרז לרכישת טובין או ביצוע עבודה, עפ"י שווי ההתקשרות שנקבע בתקנות, הוראה בדבר מחויבות של ספק חוץ (יצרן ספק או יבואן של טובין מיובאים או של ספק של עבודה שאינה מבוצעת בארץ בין בעצמם ובין ע"י אחרים) לקיים שיתוף פעולה תעשייתי בהתאם לתקנות הללו. שיתוף הפעולה התעשייתי, יבוצע בדרך של השקעות, מחקר ופיתוח, העברת ידע או רכישת טובין מתוצרת הארץ וכו'. יצוין כי הוראות אלו חלות גם על התקשרות שנעשתה שלא במכרז.

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי ("רשפ"ת") – פועלת במסגרת משרד הכלכלה והתעשייה ומופקדת על ביצוע תקנות אלו תוך מתן אישור או פטור שניתן מראש לשיתופי הפעולה, תיאום פעילות של שיתוף פעולה תעשייתי אזרחי ובטחוני עם חברות זרות, קיום קשר שוטף עם משהב"ט וכו'.

בתקנות חובת המכרזים קיימת הבחנה בין התקשרויות לרכש ציוד אזרחי לבין התקשרויות לרכש ציוד בטחוני, כך שהיקף שיתוף הפעולה הנדרש ברכש אזרחי עומד על סכום השווה ל- 35% לפחות משווי ההתקשרות והיקף שיתוף הפעולה הנדרש ברכש ציוד בטחוני הינו 50% לפחות משווי ההתקשרות.

תקנות חובת המכרזים אינן חלות על יבוא של מערכת הביטחון הממומן בכספי סיוע של מדינת חוץ. עם זאת, לשר הביטחון הסמכות לפטור עסקאות שאינן ממומנות מכספי סיוע מטעמים של ביטחון המדינה. כמו כן, לממשלה סמכות לפטור חברות ממשלתיות מתחולת התקנות האמורות.

21.2.3. חוק שיווי זכויות האישה תשי"א - 1951

בהתאם להוראות חוק שיווי זכויות האישה, חברה ממשלתית תפעל למתן ביטוי הולם בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים במגוון המשרות בחברה ובדירוגים השונים בקרב העובדים, ההנהלה והדירקטוריון, כך שבמידה ולצורך יישום הוראה זו נדרשת העדפת אישה, תינתן העדפה כאמור באם המועמדים בני שני המינים הם בעלי כישורים דומים.

כל זאת, אלא אם קבע שר המשפטים באישור הוועדה לקידום מעמד האישה של הכנסת, לעניין העובדים, כי חובת הייצוג כאמור לעיל לא תחול.

חוק שוויון הזדמנויות לאנשים עם מוגבלויות, תשנ"ח – 1998

החוק קובע הוראות לעניין שיתופם של אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה. החוק חל גם על חברות ממשלתיות. במסגרת תיקון מס' 24 לחוק שפורסם בשנת 2024, הוחל על החברות הממשלתיות גם הסעיף המחייב עמידה ביעד ייצוג של עובדים עם מוגבלויות.

21.2.4. החוק למניעת הטרדה מינית התשנ"ח - 1998

בהתאם לחוק למניעת הטרדה מינית התשנ"ח – 1998, הטרדה מינית והתנכלות על רקע מיני פוגעות בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו, בשוויון בין המינים ואלה גם מעשים פליליים ועילה לתביעה בנזיקין. רפאל פועלת בכל הדרכים העומדות לרשותה עפ"י חוק, כדי לחנך, להסביר ולמנוע מקרים של הטרדה מינית בקרב עובדיה כמו גם לברר ולטפל במסגרת החוק במקרים של תלונות על הטרדה מינית או התנכלות. ברפאל מונתה אחראית מכוח החוק, אשר מרכזת את הטיפול ביישום החוק בחברה. ברפאל אומץ תקנון מכוח סעיף 7(ד) (2) לחוק למניעת הטרדה מינית. התקנון נועד להבהיר את עיקרי הוראות החוק והתקנות מכוחו (התקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעביד), התשנ"ח 1998) ולקבוע את הסדרי המשמעת והטיפול בתלונות ברפאל שמקורן בהטרדה מינית והתנכלות. התקנון מפורסם על לוחות המודעות הפזורים בחברה. בנוסף, הוקם אתר אינטרנט ייעודי העוסק בחוק ובו ניתן למצוא מידע הסברתי אודות החוק ופרטי ההתקשרות עם האחראית. כמו כן, אחת לתקופה, מתקיימות הדרכות לעובדים בנושא החוק.

21.2.5. יישוב סכסוכים בין החברה לבין המדינה

הנחיות היועמ"ש קובעות כי המדינה לא תגיש תביעה אזרחית כנגד חברה ממשלתית, או להיפך ו/או כנגד חברה ממשלתית אחרת, אלא רק לאחר קבלת אישור מאחד הגורמים הבאים: היועמ"ש, פרקליט המדינה, המשנה לפרקליט המדינה או מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה. בכל מקרה, קובעות ההנחיות כי תחילה ייעשה ניסיון ליישב הסכסוך בדרך של משא ומתן, תיווך או בדרך אחרת. אם ניסיון זה לא צלח תוך זמן סביר, יוחלט באם להפנות את הסכסוך לבוררות או לאשר את הגשת תביעה. המלצת הנחיות היועמ"ש הינה להימנע ככל שניתן מהתדיינות בביהמ"ש, זאת בכדי לא לשבש את מערכת היחסים בין הצדדים וכדי לחסוך בהוצאות וזמן שיפוטי. על כן מתוות דרך פעולה חלופית לפיה קודם להגשת תביעה, תפנה החברה למנהל רשות החברות הממשלתיות שינסה ליישב את הסכסוך, באם לא נסתיים הטיפול תוך זמן סביר, הוא יופנה ליועמ"ש, שיחווה דעתו האם ראוי להפנות את הסכסוך לבוררות או כתביעה לביהמ"ש. בכל מקרה, בסיטואציה שבה הנסיבות מחייבות פניה דחופה לביהמ"ש, יכולה החברה לפנות לביהמ"ש ולאחר מכן לנקוט בצעדים האמורים ליישוב הסכסוך לפי ההנחיה.

21.2.6. מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

21.2.6.1. מבקר המדינה

חוק מבקר המדינה, התשי"ח – 1958 (נוסח משולב), מכפיף כל גוף מבוקר (המדינה הכולל גם חברה ממשלתית) לביקורתו של מבקר המדינה וקובע הוראות בדבר חובות גוף המבוקר להמציא למבקר מסמכים, ידיעות וסמכויותיו של המבקר לקיים ביקורת בין היתר על הנכסים, הכספים, ההתחייבויות והמינהל של החברה.

בנוסף, לפי הצעת הממשלה או מבקר המדינה רשאית הוועדה לענייני ביקורת של הכנסת לקבוע, מפעם לפעם, לגבי גוף מבוקר או לגבי סעיף בתקציבו, דרכי ביקורת מיוחדות או מוגבלות.

בהתאם לכך, גוף מבוקר חייב להמציא למבקר, במועד שייקבע על ידו, דין וחשבון על הכנסותיו והוצאותיו בשנת הכספים שלו וכן כל מידע או דוח או מסמך או תכנית פעולה שיידרש. ר"ח של החברה חייב להמציא, מידי שנה, למבקר המדינה דין וחשבון עפ"י הודעת מבקר המדינה (קווים מנחים לרואה חשבון של איגוד), התשל"ו – 1976.

עם סיום הביקורת של הגוף המבוקר ממציא מבקר המדינה דו"ח על תוצאות ביקורתו לוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת, לראש הממשלה, לשר הנוגע בדבר ולגוף המבוקר, כאשר דירקטוריון החברה מחויב למסור למבקר, בתוך עשרה שבועות מיום קבלת הדו"ח, במלואו או חלקו, את הערותיו.

במקרה שבו העלתה הביקורת ליקויים בפעולת החברה הממשלתית, ידון צוות בראשות מנכ"ל החברה בדרכים לתיקון הליקויים, יקבל החלטות בדבר תיקונם וידווח על דיוניו ועל החלטותיו לראש הגוף

המבוקר תוך 15 ימים מיום קבלת ההחלטות. דירקטוריון החברה ידווח, בין השאר, על הדרכים לתיקון הליקויים והמועד לתיקונם וכן על הליקויים שהוחלט לדחות את תיקונם והנימוקים לכך.

21.2.6.2. נציב תלונות הציבור

חוק מבקר המדינה קובע כי נציב תלונות הציבור רשאי לברר תלונות נגד החברה בהיותה גוף מבוקר במקרים שונים, ביניהם במעשה, מחדל או פיגור בעשייה הפוגע במישרין במתלונן או אדם אחר, הכל עפ"י האמור בחוק. נציב תלונות הציבור יעביר את ממצאי הבירור שעשה והמלצותיו לתיקון ליקויים לחברה.

21.2.7. חוק הפיקוח על ייצוא ביטחוני, תשס"ז - 2007

חוק הפיקוח על ייצוא ביטחוני, התשס"ז – 2007, שנכנס לתוקף בדצמבר 2007 ("חוק הייצוא הביטחוני") התקנות והצווים מכוחו מחליפים את חקיקת המשנה מתוקף חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח – 1957, שהייתה קיימת עד לכניסת החוק ובוטלה בינואר 2008. מטרת חוק הייצוא הביטחוני להסדיר את פיקוח המדינה על ייצוא ציוד ביטחוני, העברת ידע ביטחוני ומתן שירות ביטחוני.

החוק קובע כי הרשות המוסמכת לפיקוח על הייצוא הביטחוני היא מנכ"ל משהב"ט או ראש אגף הפיקוח על הייצוא הביטחוני במשהב"ט ("אפ"י") שמנכ"ל משהב"ט הסמיכו לעניין חוק זה ("הרשות המוסמכת"). כמו כן מטיל החוק חובה לקבל מראש מהרשות המוסמכת "רישיון שיווק ביטחוני" לביצוע פעולות שמטרתן קידום עסקאות ייצוא ביטחוני ו"רישיון ייצוא ביטחוני" לביצוע העסקה שלגביה התקבל רישיון שיווק ביטחוני בנסיבות מסוימות, אלא אם נתנה הרשות המוסמכת פטור מקבלת הרישיונות המדוברים בהתאם לתקנות הפיקוח על ייצוא ביטחוני (פטור מרישיון ייצוא ביטחוני), התשע"ז-2017 ("תקנות פטור מרישיון ייצוא ביטחוני").

בין היתר, חוק הייצוא הביטחוני קובע חובת קבלת רישיון מהרשות המוסמכת לשם ביצוע פעולות אחרות כגון: (א) "רישיון העברת המשך" – לצורך העברת הציוד או הידע הביטחוני שלגביהם ניתן רישיון הייצוא הביטחוני, ע"י המשתמש הסופי לאדם אחר. (ב) "רישיון שינוי שימוש סופי" – לצורך שינוי השימוש הסופי של הציוד או הידע הביטחוני שלגביהם ניתן רישיון הייצוא הביטחוני ע"י המשתמש הסופי. (ג) "רישיון ייצוא ציוד ביטחוני במעבר" – לצורך ייצוא ציוד ביטחוני הנכנס לשטח המדינה במטרה להיות מיוצא ליעד אחר. (ד) "רישיון העברה לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית" – לצורך העברת חומרים וציוד דו שימושיים מסוימים לשטחי האחריות האזרחית הפלסטינית. (ה) "רישיון תיווך בין גורמי חוץ" – לצורך פעולת תיווך בין גורמי חוץ.

עוד קובע חוק הייצוא הביטחוני כי ניתן לקבל רישיון ייצוא ביטחוני, רישיון שיווק ביטחוני או רישיון תיווך בין גורמי חוץ, רק אם קיים רישום במרשם הייצוא הביטחוני של הרשות המוסמכת ("מרשם הייצוא הביטחוני"). הרשות המוסמכת רשאית לסרב לרישום, לאשרו בכפוף לתנאים, להסיר רישום, לפרק זמן או לצמצום, או להשעות את הרישום במרשם הייצוא הביטחוני.

בנוסף, חוק הייצוא הביטחוני מטיל על כל מי שקיבל רישיון, חובת דיווח לרשות המוסמכת אחת לשנה, בנוגע לפעילותו וחובת ניהול רישום ושמירה של מידע ומסמכים הנוגעים לעסקאות ייצוא ביטחוני שביצע. כמו כן, מעניק החוק לרשות המוסמכת סמכויות ביקורת ופיקוח שונות על ביצוע הוראות החוק ובין היתר, מתן סמכות לשימוש באמצעי אכיפה של הטלת קנס אזרחי או עיצום כספי וע"י קביעת מערכת אכיפה במישור הפלילי והמנהלי.

תקנות הפיקוח על ייצוא ביטחוני (היקף ייצוא ביטחוני מכוח הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינה אחרת שיובא לאישור ועדת השרים לביטחון לאומי), התשס"ח – 2008, קובעות כי ייצוא ביטחוני מכוח הסכם בין מדינת ישראל למדינה אחרת בהיקף של למעלה מ- 200 מיליון ש"ח יובא לאישור ועדת משנה של ועדת השרים לביטחון לאומי, שבראשה ראש הממשלה, ובין חבריה נמנים שר הביטחון, שר החוץ, שר המשפטים ושר האוצר.

אגף הפיקוח על הייצוא הביטחוני הינו הגוף המרכזי במשהב"ט המופקד על פיקוח הייצוא הביטחוני, ובהתאם לכך מוסמך ליישם ולאכוף את החוק, להעניק רישיונות שיווק וייצוא, לקבוע תנאים, לסרב במתן רישיונות ולבטלם. כמו כן, אפ"י הינו הגורם המוסמך במשהב"ט להדרכת יצואנים ולטיפול בפניותיהם במקרים בהם עליהם לקבל אישור ממדינות אחרות, הקובעות מגבלות ייצוא שונות לגבי ייצוא המשך מישראל ו/או לגבי מכירת המשך בישראל של מוצרים/ידע שנרכשו מאותה מדינה, בעיקר כשמדובר בציוד או מוצרים מתוצרת מדינה זרה, באמל"ח, בטכנולוגיות או בידע שמקורם במדינה זרה, או של אמל"ח ישראלי הכולל רכיבים מתוצרת מדינה זרה המחייבים לפעול במסגרת החוקים והתקנות באותה מדינה.

בנוסף לעדכונים השוטפים שמפרסם אפ"י בתחום הפיקוח על הייצוא הביטחוני, האגף פועל כיום להגשמת רפורמה מעמיקה בתהליך הרישוי, שמטרתה לעצב מחדש את הפיקוח על הייצוא בישראל ובמסגרתה ליצואנים תהיה האפשרות לפעול לשנות את תהליך מתן הרישיונות מתהליך דו-שלבי, הכולל רישיון שיווק ולאחר מכן רישיון ייצוא, לתהליך חד-שלבי במרבית מוצרי הבלמ"ס. ברפאל פועל באגף השיווק והפיתוח העסקי, הממונה על פיקוח הייצוא הביטחוני האחראי על יישום החוק, קבלת רישיונות והדרכות גורמי החברה.

21.2.8. צו הייבוא והייצוא (פיקוח על ייצוא טובין, שירותים וטכנולוגיה דו-שימושיים), התשס"ו – 2006

צו הייבוא והייצוא (פיקוח על ייצוא טובין, שירותים וטכנולוגיה דו-שימושיים), התשס"ו – 2006 ("צו הייבוא והייצוא"), מסדיר את כללי ייצוא של ציוד, ידע ושירותים, שנועדו לשימוש אזרחי ומתאימים גם לשימוש בטחוני, והנמנים ברשימת הטובין והטכנולוגיות הדו-שימושיים שגובשה ב"הסדר ואסנאר", ואינם כוללים טובין, טכנולוגיה או שירותים שלגביהם קיימת חובה לקבל רישיון בהתאם לחוק הייצוא הביטחוני ("פריטים דו-שימושיים"). הפיקוח חל הן על יחידים והן על חברות המייצאות מישראל טובין, טכנולוגיות ותוכנות הנמנים ברשימות הפיקוח הישראליות. אכיפת צו הייבוא והייצוא נמצאת באחריות אגף הפיקוח הדו-שימושי במשרד הכלכלה והתעשייה ("אגף הפיקוח על הייצוא הדו-שימושי"), שמהווה את הרשות המוסמכת ואמון גם על מתן רישיונות ייצוא.

מעבר לאמור, במסגרת פעילותה השוטפת, החברה רוכשת רכיבים וחלקים ממדינות זרות המשולבים במערכותיה. במסגרת זו, החברה כפופה ומחויבת לחוקי הפיקוח על הייצוא של אותן המדינות ופועלת על פיהן. בתוך כך, כאשר החברה מבצעת רכש של רכיבים מארצות הברית, החברה מחויבת לציית להוראות הייצוא של הממשל האמריקני הבאות לידי ביטוי ב International Traffic in Arms Regulations (ITAR) וב-Export Administration Regulations (EAR) המסדירים את הרכש הצבאי הבינלאומי ואת המגבלות על הייבוא והייצוא, בהתאמה. כך, לחברה מערך פיקוח ייעודי באמצעות ממונה ייעודי באגף הציות שמטרתו לוודא עמידה בהוראות הפיקוח על הייצוא של המדינות השונות בכלל ובארצות הברית בפרט.

21.2.9. הסכם תמלוגים

בשנת 1995 נחתם בין החברה למשהב"ט הסכם תמלוגים בנוגע לייצוא ביטחוני ("הסכם התמלוגים"). הסכם התמלוגים זה קבע, כי החברה תשלם למשהב"ט תמלוגים אחידים בגין כל הייצוא הביטחוני של החברה, אלא אם כן סוכם בין הצדדים על קבלת פטור או הפחתה לפי אופי העסקה.

21.2.10. איכות הסביבה

החברה פועלת בהתאם להוראות הדין הנוגעות להגנת הסביבה, לרבות חוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני בסוללות, התשע"ב-2012 וכן הצו שהוצא מכוחו, חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011, חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993 ובהתאם להנחיות הרשויות המוסמכות, במגוון ההיבטים של דיני איכות הסביבה.

21.2.11. אמנות בינלאומיות

מדינות רבות בעולם ובראשן ארצות הברית ומדינות האיחוד האירופי, גיבשו סידרה של כללים בינלאומיים בתחום הפיקוח על ייצוא של אמצעי לחימה ופריטים דו-שימושיים. כללים אלה קובעים

סטנדרט בינלאומי אחד בנוגע לפיקוח על פריטים והתייחסות לאמצעי הפיקוח על הייצוא הביטחוני, הכוללים בין השאר דרישה לקבלת פריטים לגבי זהות הגורם האחרון המיועד להשתמש בפריט המיוצא ולגבי השימוש הסופי בפריט.

הסדרי הפיקוח על הייצוא הביטחוני של החברה עודכנו בהתאם לאמנות שמדינת ישראל מחויבת לפעול על פיהם, בין השאר MTCR (Missile Technology Control Regime) ו"הסדר ואסנאר" (Wassenaar Arrangement on Export Controls for Conventional Arms and Dual-Use Goods and Technologies).

הסכם MTCR מהווה הסדר וולנטרי שנועד לאפשר פיקוח בין לאומי על מערכות לא מאוישות, כגון טכנולוגיות טילים וכטב"מ, בעלות יכולת לשאת נשק להשמדה המונית, מדינת ישראל קיבלה בשנת 1991 החלטה לפעול בהתאם למשטר כללי הארגון וההסכם ובהתאם לזאת פרסמה חקיקת משנה שכללה בין השאר את צו הפיקוח על יצוא ביטחוני (ציוד טילים), התשס"ח-2007: וצו הייצוא החופשי (תיקון), התשנ"ה-1995 (התוספת הרביעית), אך לא הצטרפה לחברה לארגון. בפועל, החברה מחויבת לקבל היתר יצוא לגבי מוצרים מסוימים ולכלול בבקשתה "הצהרת משתמש סופי" החתומה ע"י הלקוח הסופי בו הוא מתחייב כי הפריטים המדוברים לא ישמשו בתכנון, פיתוח, ייצור בחינה או הפעלה של אמצעי שילוח של נשק להשמדה המונית, בהתאם לעקרונות הסכם MTCR.

הסדר ואסנאר מתווה כללים בינלאומיים לפיקוח על יצוא של אמצעי לחימה קונבנציונליים ופריטים דו שימושיים. מדינת ישראל אימצה את כללי הסדר ואסנאר בין היתר, במסגרת צו היבוא והיצוא לצורך הסדרת רישיון היצוא לטכנולוגיה דו-שימושית ובצו הפיקוח על ייצוא ביטחוני (ציוד דו-שימושי מפקח), תשס"ח – 2007, המגדיר פריטים המופיעים ברשימת הפיקוח של הסדר ואסנאר כציוד דו-שימושי מפקח עפ"י חוק הייצוא הביטחוני, זאת ללא הצטרפות לארגון.

בנוסף לאמור לעיל, קיימות אמנות בינלאומיות נוספות, הכוללות בין השאר את אמנת האו"ם נגד שחיתות (UNCAC) ואמנת OECD למאבק בשוחד של עובדי ציבור בעסקים בינלאומיים, הקובעות הוראות שונות בנושא מניעה ופיקוח בביצוע עבירות שחיתות ושוחד וכן הסנקציות שבציודן. יצוין, כי בחברה קיימת תכנית ציות אפקטיבית כדי לוודא את עמידתה של החברה, מנהליה ועובדיה בהוראות החוקים הרלוונטיים הקשורים בציות ובמניעת שחיתות, כמפורט בסעיפים 21.2.23 ו-21.2.24 להלן. בשנים האחרונות קיימת מגמה גוברת בארץ ובעולם, הן במגזר הפרטי והן במגזר הציבורי, להשתמש בטכנולוגיות סייבר ובינה מלאכותית ולשלבן במערכות קיימות ו/או במערכות חדשות ומתקדמות. על אף שמסייע רבות בשיפור וטיוב הליכי עבודה, השימוש הגובר בטכנולוגיות אלו טומן בחובו אתגרים רבים. החברה עוקבת באופן שוטף אחר ההתפתחויות הרגולטוריות בתחום בארץ ובעולם.

21.2.12. ספק מוכר למשרד הביטחון

החברה הינה ספק מוכר למשהב"ט ולכן נדרשת לעמוד בדרישות מקדימות, סטנדרטים והוראות החלות על פעילות התקשרותה מול משהב"ט.

21.2.13. התחרות הכלכלית (לשעבר חוק ההגבלים העסקיים)

דיני התחרות עוסקים ככלל בשלושה תחומים: הסדר כובל, מיזוג ומונופולין. פעילויות ו/או חילופי מידע ו/או הסדרים מסוימים עלולים להעלות חשש להפרה של דיני ההגבלים העסקיים ועל כן מחייבים בדיקה. לעיתים בדיקה זו מראה כי על הפעילות או ההסדר חלים פטורים על פי חוק, פטורים שקבע הממונה על התחרות ו/או ניתן לתת חוות דעת מומחה על פטור מפניה לרשות החברות בגינם. במקרים אחרים, יש צורך לפנות בגינם לרשות התחרות. הפרה של דיני התחרות הכלכלית עלולה להיחשב כעבירה פלילית ולחייב הן את החברה והן נושאי משרה ו/או עובדיה בקנסות מנהליים כבדים ואף בעונשים פליליים (לרבות, מאסר בפועל) וזאת מעבר לחשיפה אפשרית לתביעות אזרחיות בתחום. בחברה תכנית הציות בנושא התחרות, ובמסגרתה נכתבה תכנית אכיפה מפורטת החלה על כלל עובדי ומנהלי החברה ומטרתה להבטיח את עמידתה של החברה בכלל הוראות החוק, הרגולציה והפסיקה הקיימת בתחום, בארץ ובעולם. בנוסף נכתב מדריך לעובד על פי דיני ההגבלים העסקיים התחרות הכלכלית וכן מועברות הרצאות והדרכות תקופתיות בתחום. התכנית, המדריך, מצגת ההרצאה וכללי אצבע בקשר לחילופי מידע בין מתחרים מופצים ברשת האינטרנט הפנימית של החברה.

ביום 6 בספטמבר 2023, הגישו רפאל ואירונאוטיקס הודעות מיזוג לממונה על התחרות ("הממונה"), לאישור העסקה במסגרתה נרכשה חלקה של חברת סטורו איירון באירונאוטיקס על ידי רפאל, והפיכתה של רפאל לבעלת מניות יחידה בחברה. ביום 26 בספטמבר 2023 אושר המיזוג ע"י הממונה, ללא תנאים. החל ממועד זה הפכה אירונאוטיקס לחברה בת ממשלתית.

במקביל, רשות התחרות טוענת כי היה על רפאל ואירונאוטיקס להגיש הודעות מיזוג ולקבל את אישור הממונה עובר ליום 31 באוגוסט 2023, וייתכן שאף קודם, בטרם איחוד דוחות אירונאוטיקס בספרי רפאל בשנת 2021. במהלך שנת 2023, רפאל הייתה בקשר רציף מול הממונה להסדרת הסוגיה. במהלך שנת 2024 שולם הסכום, שהוסכם בין החברה לבין הרשות לתחרות, לאחר אישור בית הדין לתחרות.

21.2.14. חוק רישוי עסקים

החברה פועלת בנושא רישוי עסקים בכפוף להוראות חוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968, לתקנות ולצווים שתוקנו מכוחו וכן לתנאים הנקבעים ע"י רשויות הרישוי. רפאל הוכרזה כמפעל בטחוני ע"י שר הבטחון, וככזו כפופה למנהל היחידה לרישוי מפעלים בטחוניים.

21.2.15. חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים

אבטחת פעילות החברה כפופה לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998 ("חוק הסדרת הביטחון") לפיו חלה על החברה החובה למנות ממונה ביטחון (שאושר ע"י נציג הממונה על הביטחון במערכת הביטחון ("מלמ"ב")).

ממונה הביטחון יהיה אחראי על ארגון פעולות אבטחה עפ"י הנחיות מקצועיות של מלמ"ב וסמכויותיו בחוק, הכוללות, בין היתר, פעולות לאבטחה פיזית לשמירה על בטחונו ומניעת פגיעה באדם ורכוש במבנים ובמקומות בהם פועלת החברה וכן פעילות לאבטחת מידע הדרושות לשמירה על מידע מסווג בחברה.

ממונה הביטחון הראשי בחברה מדווח לראש מלמ"ב על פעולותיו לאבטחת החברה. לקצין המוסמך שמונה ע"י מלמ"ב סמכויות פיקוח לביצוע הוראות חוק הסדרת הביטחון.

21.2.16. בטיחות וגהות בעבודה

החברה פועלת באופן שוטף בהתאם לדרישות החוק והגופים הממונים על נושא הבטיחות ונהלי החברה הנגזרים מהחוק ומהנחיות, למניעת סיכוני בטיחות בתהליכי העבודה השונים ושיפור תנאי הבטיחות ע"י מערך בטיחות מקיף של נאמני בטיחות ומערכת מסודרת של פיקוח ובקרה על נאמני הבטיחות.

21.2.17. פעילות החברה בשעת חירום

החברה מוגדרת כמפעל חיוני זאת בהתאם לאמור בחוק שירות עבודה בשעת חירום, תשכ"ז – 1967, המסדיר את פעילות החברה בשעת חירום. עפ"י החוק שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר הביטחון מוסמך לחייב, בשעת חירום, את עובדי החברה ואנשים שאינם נכללים בעובדי החברה, להתייצב לשירות עבודה ולבצע כל עבודה שתוטל עליהם. וועדת תכנון המשק לשעת חירום מוסמכת מכוח החלטות הממשלה, לקבוע תכניות להפעלת גורמי הייצור, האספקה והשירותים החיוניים במשק.

21.2.18. חוקים לאכיפת תנאי עבודה של עובדי הקבלן

החברה החילה את השינויים בחוק לקיום הוראות חוקי העבודה לגבי עובדי קבלן בעיקר בתחומי ניקיון, הסעדה ואבטחה והקמת מנגנון להגשת תלונות ע"י עובדי קבלן, בהתאם לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה - תשע"ב 2011.

21.2.19. חוקי התכנון והבניה

החברה פועלת בכפוף לחוקי התכנון והבניה הרלבנטיים. בעקבות תיקון נהלי פעילות הולמ"ב והרחבת הצורך לפנות אליו להיתרי בניה שונים, נערכה החברה מול משרד הביטחון והולמ"ב כדי לעמוד בהוראות הנהלים.

21.2.20. דיני עבודה

על היחסים שבין העובדים לחברה חלים מספר רב של מקורות רגולטוריים המהווים חלק מתנאי העבודה בחברה: חוקי מגן, המקנים לעובד זכויות שלא ניתן להתנות עליהן לרעת העובד ושהעובד אינו רשאי לוותר עליהן מראש; הסכמים קיבוציים; צווי הרחבה כלליים החלים על כלל המשק; חוזי עבודה אישיים; נוהג/נוהל במקום העבודה; פסיקת בית הדין הארצי לעבודה. רפאל פועלת בהתאם למתחייב ממקורות אלה.

בנוסף לכך החברה כפופה לדינים העוסקים בייצוג הולם של מגזרים שונים באוכלוסיה (יוצאי אתיופיה, בני העדה הדרוזית) בדרגות שונות של הארגון.

21.2.21. דיווח שכר ממוצע ופערי שכר בין נשים וגברים

חוק שכר שווה לעובדת ולעובד נועד לקדם שוויון ולמנוע אפליה בין המינים בכל הנוגע לשכר או לכל גמול אחר בקשר לעבודה. בהתאם לחוק, עובדת ועובד המועסקים אצל אותו מעסיק באותו מקום עבודה, זכאים לשכר (או גמול אחר) שווה בעד אותה עבודה, עבודה שווה בעיקרה או עבודה שוות ערך. מעסיק שמפר את החובה לשלם שכר שווה לעובדת ולעובד חשוף לתביעה מכוח החוק, שיכול להגיש העובד או ארגון העובדים.

בחודש אוקטובר 2020 נכנס לתוקף תיקון לחוק החל על רפאל מכוח היותה גוף מתוקצב, לפיו נדרשת רפאל לערוך, אחת לשנה, דו"ח פנימי שבו יפורט השכר הממוצע של עובדים המועסקים אצלה, בהתאם לסוגי העובדים, סוגי המשרות או סוגי הדירוגים, תוך פירוט פערי השכר הממוצע בין נשים לגברים באחוזים בכל קבוצת עובדים ברפאל. נתונים מהדו"ח יש להעביר לעובדי החברה וכן לממונה על השכר באוצר אשר יפרסם לציבור.

21.2.22. הגנת הפרטיות, רישום וניהול מאגרי מידע

חוק הגנת הפרטיות מחייב מעסיק לשמור על פרטיות עובדיו, ובכלל זה קובע חובה לרשום מאגרי מידע בפנקס שמנהל רשם מאגרי המידע. לצד חובת הרישום, מטיל החוק חובות מהותיות על בעל מאגר המידע, בהן אחריות לאבטחת המידע שנמצא במאגר, שמירת סודיות המידע והימנעות משימוש בו שלא למטרה שלשמה הוא נמסר.

בחודש אוגוסט 2025 צפוי להיכנס לתוקף תיקון מס' 13 לחוק הגנת הפרטיות, אשר כולל פרק ייעודי בעניין הפיקוח על הגנת הפרטיות בגופים ביטחוניים, לרבות חברות ממשלתיות ששר הביטחון מסר הודעה לגביהם לשר המשפטים.

21.2.23. סעיף 291 א לחוק העונשין

סעיף 291א לחוק העונשין, אשר חוקק בשנת 2008, קובע איסור על תשלום שוחד לגורמי ממשל זרים. לאור העובדה כי רפאל פועלות באופן רחב בשוק הבינלאומי ועובדי ממשל זרים רבים באים במגע עם עובדי רפאל ובאי כוחם, הן כלקוחות, הן כרגולטורים והן בפונקציות רשמיות אחרות, רפאל קבעה לה תכנית ציות מפורטת לעמידה בדרישות חוק זה והיא מקיימת מערך ציות וייעוץ משפטי מקיף שמיישם את תכנית הציות במסגרת פעילותיה העסקיות של החברה. תכנית הציות, והנהלים מכוחה, תואמים את דרישות החקיקה בארץ ובעולם ומחייבים עמידה קפדנית בדרישות אלו, הן על ידי עובדי רפאל, חברות קשורות ושותפים עסקיים.

21.2.24. תכנית ציות

רפאל מקיימת תכניות ציות בתחומים שונים, כגון מניעת שוחד ושחיתות, פיקוח על הייצוא הביטחוני ותחרות כלכלית.

בהתאם להנחיה מס' 1.14 של פרקליט המדינה מיום 2.10.2019, קיום תכנית ציות אפקטיבית יהווה שיקול מקל בסוגיית העמדה לדין של תאגיד.

תכניות הציות הנהוגות ברפאל מביאות לידי ביטוי את האלמנטים אשר הוגדרו על ידי הרשויות המתאימות ככאלו היוצרות תכנית ציות אפקטיבית. אלמנטים אלו מפורטים, בין היתר, בהנחיה מס' 1.14 של פרקליט המדינה, בהנחיות ה-US Sentencing Commission ובהנחיות ספציפיות של רשויות האמונות על תחומי רגולציה שונים. לפיכך, ברפאל מונה קצין ציות ראשי וממונים על התכניות השונות.

בדירקטוריון החברה קיימת ועדת ציות המפקחת על תכניות הציות. התכניות כוללות בחינה של הסיכונים והדין, נהלים מתאימים, מבוצע להן תקשור פנימי והדרכות, הן כוללות מערך תהליכי עבודה ובקרה סדור, מעורבות של הנהלה בכירה ודיווחים לדירקטוריון וכן, במקרה הצורך, מבוצעים תחקירים פנימיים ואף נבחנים צעדים משמעותיים ודיווח באירועי הפרה.

בחלק מהתחומים, כבר לפני פרסום הנחיית פרקליט המדינה מאוקטובר 2019, פורסמו הנחיות ספציפיות על ידי גופי אסדרה, הנוגעות לאמות המידה להערכת אפקטיביות תכנית הציות. כך למשל: מסמך תכנית אכיפה פנימית של רשות התחרות הכלכלית (במועד הפרסום: רשום ההגבלים העסקיים), וכן הנחיות אגף הפיקוח על היצוא הביטחוני במשרד הביטחון בנושא תכנית ציות בתחום מניעת שחיתות.

כאמור, מעבר לדרישות הישראליות, רפאל מקפידה לעמוד בתחומים הרלוונטיים בסטנדרטים הבינלאומיים, בדגש על אלו הנובעים מאמנות בינלאומיות, כגון אמנת ה-OECD למניעת שוחד ושחיתות ואמנות הפיקוח על הייצוא, וכן תוך היועצות עם משרדי עורכי דין זרים בעלי מומחיות, במידת הצורך.

בשנת 2019 הוענק לרפאל, על ידי מכון התקנים, תקן ISO 37001 בנושא מערכת לניהול מניעת שוחד, בגין אפקטיביות תכנית הציות של החברה בתחום זה ומעת לעת רפאל נבחנת ונסקרת על ידי מכון התקנים, על מנת לוודא עמידה בדרישות התקן.

הבסיס לכל תכנית אפקטיבית הוא קיומה של תרבות ציות בתאגיד. רפאל רואה חשיבות עליונה בקיומה של תרבות ציות לדין ולנהלים. נושא זה בא לידי ביטוי, בין היתר, במחויבות, מעורבות ועדכון ההנהלה והדירקטוריון; במסרים רלוונטיים המועברים על ידי הנהלת החברה לעובדים ולמנהלים; בקיום פרק עצמאי בקוד האתי של החברה, העוסק במחויבות לציות לדין ולנהלים; בקיום אגף ציות ואתיקה עצמאי ובהקצאת משאבים מתאימים לקיום תכניות ציות אפקטיביות; בהקפדה על היועצות משפטית ועל קיום שיח מתמיד עם גורמי רגולציה וארגונים העוסקים בקביעת סטנדרטים אתיים וציותיים; וכן, בקיומם של כל יתר האלמנטים הדרושים לקיומה של תכנית ציות אפקטיבית, כמפורט בסעיף זה לעיל.

22. הסכמי שיתוף פעולה

רפאל מקיימת הסכמי שיתוף פעולה (שת"פ) עם חברות בין לאומיות כאחד הכלים החשובים לפיתוח עסקי ולמיצוי העסקי בעולם, כפלטפורמה לשיווק, פיתוח ו/או ייצור מוצרי רפאל בעולם.

הסכמי שת"פ נחלקים לשלוש קטגוריות עיקריות:

- א. **שת"פ טכנולוגי** – בו המוטיביציה העיקרית לשת"פ היא שילוב יכולות טכנולוגיות של רפאל ושל השותף לצורך יצירת ערך טכנולוגי משותף גדול יותר ללקוחות.
- ב. **שת"פ תעשייתי** – בו רפאל משתפת פעולה עם חברה יצרנית מחוץ לישראל על מנת לקיים תהליך של העברת ידע לטובת ייצור המערכות בארצות היעד.
- ג. **שת"פ שיווקי** – בו רפאל משתפת פעולה עם חברה במטרה להגביר את נגישותה לשוק או ללקוח ספציפי על מנת להבטיח זכייה בהזדמנות עסקית.

הסכמי שיתוף הפעולה מסייעים לחברה לשפר את כושר התחרות שלה. ההסכמים הלא בלעדיים מאפשרים גמישות לכל צד בכדי לפעול עם גורמים אחרים.

הסכמי שיתוף פעולה מחייבים ליווי מלא על ידי יועץ משפטי רלוונטי מהלשכה המשפטית ברפאל. כמו כן, עליהם להיות מאושרים מראש על ידי ועדת שת"פים וכן להיבחן בהיבטי הגבלים עסקיים על ידי הגורם המתאים בלשכה המשפטית ולעמוד בכללי הרגולציה הקשורים לחוקי פיקוח ייצוא ומניעת שחיתות.

23. גורמי סיכון

23.1. גורמי מאקרו

23.1.1. משבר כלכלי במדינות המערב

משבר כלכלי גורם לקיצוץ בתקציבי הביטחון וההגנה בארץ ובמדינות שונות בעולם, ולירידה בביקוש למערכות לחימה מתקדמות.

23.1.2. הידרדרות במצב הביטחוני בישראל

הידרדרות המצב הביטחוני בארץ עלול להשפיע על נכונותן של חברות וממשלות זרות להתקשר בהסכמים עם חברות ישראליות. בין היתר, לאור חשש מאי יכולתה של החברה לעמוד בהתחייבויותיה החוזיות במקרה של החמרת המצב הביטחוני באזור.

23.1.3. שינוי חקיקה ותקינה

לשינויי חקיקה בארץ ובעולם, שעשויה להיות להן השפעה על התעשיות ביטחוניות (בתחום איכות הסביבה ועוד), עלולה להיות השפעה על תוצאותיה העסקיות של החברה.

23.1.4. השפעת יחסים פוליטיים בין מדינותיים על פעילות החברה בשווקים בינלאומיים

שינויים פוליטיים ו/או אי יציבות במדינות עימן החברה מקיימת קשרים עסקיים וכן שינויים ביחסים הפוליטיים בין ישראל לבין מדינות כאמור עלולים להפחית ו/או לבטל את פעילות המסחר בין החברה לבין אותן מדינות, ולפגוע בתוצאותיה העסקיות של החברה.

23.1.5. שינויים בשערי חליפין

החברה חשופה לסיכונים הנובעים משינויים בשערי חליפין, בעיקר בשער הדולר. לחברה הוצאות משמעותיות (בעיקר בגין כוח אדם) בשקלים, ואילו חלק נכבד מהכנסותיה הינן במט"ח. לפיכך, תוצאותיה העסקיות של החברה עלולות להיות מושפעות מתנודות בשערי החליפין. החברה פועלת לצמצום החשיפה באמצעות עסקאות הגנה פיננסיות. (ראה פרק 19 לעיל בדבר סיכוני השוק).

23.2. גורמי סיכון ענפיים

23.2.1. תלות גבוהה בתקציבי ביטחון

נתח עיקרי מפעילות החברה תלוי בתקציבי הביטחון של מדינת ישראל. שחיקה בתקציבי הביטחון או שינוי סדרי העדיפות הביטחוניים במדינת ישראל עלול לפגוע בביצוע התקשרויות, ולפגוע בתוצאות הכספיות של החברה.

23.2.2. שרשרת אספקה ותלות בספקים

החברה מנהלת תכנית להפחתת הסיכון של אספקת מוצרים קריטיים על ידי איתור, גיוון והכשרת ספקים נוספים וכן בשינויי תכן או היערכות במלאי. כמו כן, לביצועי הספקים בשת"פים, בהם החברה קבלן ראשי או קבלן משנה מהותי, עלולות להיות השלכות על רווחיות הפרויקטים.

בנוסף לכך, החברה חשופה להפסדים כספיים עקב עליית מחירי חומרי גלם ורכיבים, בשל עיכובים ואתגרים אחרים בשרשרת אספקה.

23.2.3. תחרות בתחומים ובשוקים בהם פועלת החברה

החברה פועלת בסביבה תחרותית חזקה וקשה, שבה הרבה מתחרים (בארץ ובעולם). בחלק מהמדינות יש תמיד העדפה למוצרים של התעשיות המקומיות. לעיתים העדפה זו מעוגנת בתקנות וחוקים מחייבים. פגיעה במעמדה התחרותי של החברה, ואי הצלחת החברה לשמר את מעמדה התחרותי בשוקים הרלוונטיים, עלולים להשפיע באופן מהותי לרעה על עסקי החברה, מצבה הפיננסי ותוצאות פעילותה.

23.2.4. חידושים טכנולוגיים

תחומי הפעילות בהם פועלת החברה מאופיינים בשינויים טכנולוגיים תכופים ומהירים, המתאפיינים בהופעת דורות חדשים של מוצרים או ביישום טכנולוגיות חדשניות במוצרי מתחרים, מדי מספר שנים. במסגרת פעילותה בסביבה תחרותית, נדרשת החברה לבצע מחקר ופיתוח תמידי, לשפר מערכות ומוצרים קיימים, ולפתח מערכות וטכנולוגיות חדשות, על מנת לעמוד בדרישות מתקדמות מצד לקוחות קיימים ולקוחות פוטנציאליים. הליכי המחקר והפיתוח הכרוכים בפיתוחים טכנולוגיים כאמור, דורשים משאבים רחבי היקף.

23.2.5. פגיעה בקניין הרוחני

נכסי הקניין הרוחני שבידי החברה חשופים לפגיעה מצד גורמים שונים, כגון הפרות הסכמים הנוגעים לשמירה על קניין רוחני, העתקת מוצרי החברה ופיתוחי החברה, ניצול מידע עסקי רגיש ו/או סודי של החברה על ידי צדדים שלישיים לא מורשים, ופיתוח בלתי תלוי של מוצרים זהים או דומים למוצרי החברה על ידי מתחרי החברה. כישלון החברה להגן על נכסי הקניין הרוחני שבידיה, עלול להשפיע לרעה על עסקיה.

23.2.6. התחייבות לביצוע רכש גומלין

במסגרת התקשרויותיה של החברה עם לקוחותיה נדרשת החברה לקחת על עצמה, בחלק מהמקרים, התחייבויות לביצוע רכש גומלין (Offset) במדינת הלקוח. היינו התחייבויות לרכישת מוצרים או שירותים, בסכומים מהותיים, על פני תקופה נקובה, מספקים במדינת הלקוח עבורו מבוצעת ההתקשרות. החברה נערכת באופן שוטף לעמידה במחויבויות אלה. עלויות וסיכונים ה"אופסט" נלקחים בחשבון במסגרת אומדן העלויות הרב-שנתי של הפרויקטים הרלוונטיים.

23.3. גורמי סיכון נוספים - תוכנית לניהול סיכונים

בהמשך לגורמי הסיכון המתוארים לעיל ולסיכונים השוק המתוארים בפרק 19 להלן יתוארו גורמי סיכון עיקריים נוספים כפי שמופו, זוהו ותועדפו במסגרת פעילות שבוצעה בחברה בנושא זיהוי, הערכה וניהול סיכונים. בשנת 2022 בוצע בחברה סקר סיכונים כולל בסיוע יועצים חיצוניים.

בנוסף, החברה מבצעת על בסיס שוטף סקר סיכונים מתגלגל להערכת סיכונים (קיימים ומתעוררים).

23.3.1. נזקי טבע - רעידת אדמה

החברה ממוקמת בצפון עמק זבולון בקרבת שבר יגור ובקרבת הים. אירוע של רעידת אדמה אשר עלול להיות מלווה בתרחיש של צונאמי (חדירה של גלי צונאמי כ-650 מ' מקו החוף) עלול לחשוף את רפאל לנזקים כספיים ולפגיעה בנפש. החברה נערכת לאירועים קיצוניים מסוג זה ע"י עדכון נהלים, הקמת צוותי הצלה מקומיים בלתי תלויים (בגורמים חיצוניים), וקיום תרגילים שוטפים. החברה מקפידה לבנות עפ"י התקנים העדכניים בנדון, וביצעה תהליך לבחינת עמידות המבנים.

23.3.2. מלחמה

עיקר הפעילות של רפאל במצב מלחמתי הינה לספק ולתמוך במערכות המשמשות את צה"ל בלחימה בהתאם לחזון רפאל "להיות נדבך משמעותי בביטחון מדינת ישראל".

מיקום מתקני רפאל ואופיים מעמיד אותם בפני סיכונים מלחמה העלולים לגרום לפגיעה בנפש וברכוש, כמו גם לפגיעה ביכולת החברה לעמוד בכל מחויבויותיה בזמן חירום. יצוין, כי במהלך מלחמת "חרבות ברזל" רפאל הייתה מתואמת עם השותפים והלקוחות בחו"ל.

על מנת לצמצם הסיכונים הנ"ל רפאל נערכת להתמודדות עם מצבי חירום מלחמתיים בדרך של ניהול תוכנית BCP (Business Continuity Plan), המתעדכנת על בסיס שוטף, ומתורגלת מעת לעת בהתאם לתוכנית עבודה שנתית. בין היתר דאגה ודואגת רפאל באופן שוטף לאמצעי מיגון עבור כל עובדיה, מקפידה על ההנחיות בנושא אחסון חומרים מסוכנים ועוד.

בנוסף רפאל מקיימת קשר שוטף מול אגף אמו"ן במשרד הביטחון לצורך קביעת המערכות שאותן נתחזק בזמן מלחמה וכדי שתוכל להיערך בהתאם.

משנת 2020 רפאל מוסמכת לתקן ישראלי 24001 - מערכת ניהול חוסן תפקודי של הארגון. ההסמכה לתקן מתחדשת ע"פ תוכנית המבדקים של מכון התקנים הישראלי, בד"כ אחת לשנה.

מטרת ההסמכה לתקן הינה לספק לרפאל רכיבים של מערכת ניהול מובנית ואפקטיבית, הניתנת לשילוב יחד עם דרישות ניהול אחרות, על מנת לסייע לחברה להשיג את מטרותיה גם לאחר התממשות אחד מהסיכונים הארגוניים.

במסגרת זו בוצעו פעילויות רבות, כדוגמת הכנת מדיניות רפאל לניהול החוסן הארגוני, עדכון וכתובה של נהלים ומסמכי עבודה ישימים, הדרכות לבעלי תפקיד ומיסוד שיטות הפעלה.

23.3.3. בטיחות

23.3.3.1. נפצים

החברה חשופה לפגיעה בנפש/רכוש/סביבה כתוצאה מאירוע פיצוץ (במהלך פיתוח, ייצור, ניסויים, שינוע, אחסון וכו'). החברה פועלת לצמצום החשיפה בין השאר ע"י עמידה בחוקים ובתקנות הובלה, עבודה ואחסון נפצים, הקמת תשתיות ייעודיות לעבודה ואחסון נפצים, הגבלת תכולת וסוג הנפצים במבנים בהתאם למרחקי הפרדה שלהם מאתרים סביבתם, הערכות סיכונים ופעולות מתקנות, קיום מבדקים פנימיים וחיצוניים, ביצוע הדרכות והרשאות לעובדים בנפצים, שדרוג תהליכי העבודה והפעלת מערכות שמוסרות מידע מעודכן לגבי תכולה וסוג הנפצים במבנים החמים, הפעלת מערכת ניטור קבועה המתריעה על אירוע בטיחותי, הכשרת צוות אחזקה ייעודי לטיפול במכונות ומכשור בחדרי עבודה עם נפצים וניהול אחזקה מונעת עיתית למכונות אלו, תרגול קבוע של מערך ההצלה ורכישת ביטוחים מתאימים.

23.3.3.2. חומרים מסוכנים

החברה חשופה לפגיעה בנפש/רכוש/סביבה כתוצאה מאירוע פיצוץ חומרים מסוכנים (להלן "חומ"ס"). החברה פועלת לצמצום החשיפה, בין השאר, ע"י עמידה בחוקים ובתקנות, הקמת תשתיות ייעודיות (מאצרות) לאחסון ולעבודה עם חומ"ס, צמצום כמות החומרים המסוכנים בחצר החברה, מיקום האתרים המכילים חומ"ס בהתאם לתקנות מרחקי הפרדה, ביצוע הערכות סיכונים ופעולות מתקנות, קיום מבדקים פנימיים וחיצוניים שבהם גם מנטרים רמות זיהום לסביבה, שדרוג שוטף של תהליכי העבודה ומערכות המידע לגבי כל מוקד עבודה שבו יש פעילות עם חומ"ס, תרגול קבוע של מערך ההצלה ורכישת ביטוחים מתאימים.

23.3.4. תקלות ואירועים משביתים

החברה חשופה לתקלות ואירועים משמעותיים משביתים באחד מאתרי או מתקני רפאל (כגון: תקלה בתשתיות תעשייתיות, בתשתיות מחשוב ובמתקנים/מכונות קריטיות, אירוע שריפה, אירוע ביטחוני וכו'). כתוצאה מכך, תיתכן פגיעה בעובדים ובאוכלוסייה, ונזק לרכוש ולסביבה העלולים לחשוף את החברה לסיכונים אסטרטגיים, תפעוליים, כספיים ולסיכונים מוניטין.

החברה פועלת לצמצום החשיפה ע"י הצבת אמצעי גילוי ואבטחה פיזיים, ביצוע סקרים לזיהוי גורמי סיכון, ביקורות ותרגילים תקופתיים, ביצוע אחזקה מונעת בתוכנית תקופתית מבוקרת, קיום הכשרות והדרכות והעמקת הידע והמקצוענות, שימור ותחזוקה של מערך הצלה ומטה אש, הכנה ותרגול של תוכניות התאוששות, והטמעת שיפורים ושדרוגים לסגירת פערים שזוהו.

23.3.5. ניהול משאבי אנוש

23.3.5.1. גיוס ושימור כוח אדם

החברה מתחרה בסביבה בה קיימת תחרות רבה על משאבי אנוש המצטיינים ומנגד קיימים בחברה הסכמים קיבוציים וקביעות גם לעובדים לא מצטיינים. בנוסף לכך, החברה מתמודדת עם הצורך בשימור ידע לאור תחלופה מוגברת של עובדים בעלי ידע נרחב וייחודי.

סביבה זו, המתוארת לעיל, עלולה לחשוף החברה לאי יכולת מספקת לאיוש בעלי תפקידים קריטיים ולפגיעה ביעילות ואפקטיביות של תהליכים תפעוליים ועסקיים. החברה פועלת לצמצום החשיפה, בין השאר, ע"י שימור, הנגשה ושיתוף ידע ארגוני ברמה נאותה, הקפדה על גיוס איכותי ומהלכים מתמשכים לשמירה על שכר תחרותי, על סמכויות ניהוליות ועל תכנון קריירה.

23.3.5.2. ניהול ההון האנושי ויחסי עבודה

החברה חשופה לחריגה בעלויות שכר ובסמכויות ניהוליות אשר תפגע ברווחיות הארגון לטווח קצר וארוך. החברה פועלת לצמצום החשיפה בין השאר ע"י שמירה מתמדת על הסכמים סבירים, תוך הקפדה על עקרון אי איבוד סמכויות ניהוליות, וגמישות בחלק מעלויות השכר כגון תגמולים וחלוקת רווחים. החברה חתמה לאחרונה על הסכמי שכר עם כל הוועדים בחברה. הסכמים אילו הינם בעלי השפעה גבוהה על עתיד החברה.

23.3.6. רגולציה אסטרטגית/שיוקית

23.3.6.1. שימוש בידע וברכיבים מפותחים

עמידה בדרישות רגולטוריות קפדניות בנושא שימוש ברכיבים ובמידע מפותח הינה חיונית למניעת סיכונים אסטרטגיים, שיווקיים וכספיים משמעותיים לחברה. החברה פועלת בנושא, בין השאר, ע"י מערך ייעודי בנושא ציות רכש ו תהליכי עבודה ממוחשבים המונעים שימוש לא נאות.

23.3.6.2. מניעת שחיתות מול עובדי ציבור זרים

עמידה בדרישות רגולטוריות קפדניות בנושא מניעת שחיתות אצל עובדי ציבור זרים הינה חיונית למניעת סיכונים אסטרטגיים, שיווקיים וכספיים ופוליטיים משמעותיים לחברה. החברה פועלת לצמצום החשיפה, בין השאר, ע"י מינוי קצין ציות, ביצוע סקר סיכונים, כתיבת נהלים ברורים בעניין, הדרכת עובדים ושותפים עסקיים, ובדיקות נאותות קפדניות לשותפים עסקיים.

משנת 2019 מוסמכת רפאל לתקן בין לאומי ISO 37001 בתחום מערך מניעת שוחד ושחיתות. ההסמכה לתקן מחודשת על בסיס שנתי.

23.3.6.3. רישיונות שיווק ויצוא

עמידה בדרישות רגולטוריות קפדניות בנושא רישיונות שיווק הינה חיונית למניעת סיכונים אסטרטגיים, שיווקיים וכספיים ופוליטיים משמעותיים לחברה. החברה פועלת לצמצום החשיפה, בין השאר ע"י מינוי קצין ציות, כתיבת נהלים ברורים בעניין, מחשוב תהליכי עבודה וביקורות פנימיות.

23.3.7. סיכונים פיננסיים

23.3.7.1. תזרים מזומנים

כשל בתהליך ניהול תזרים המזומנים עלול לגרום למצב בו לחברה לא יהיו מקורות כספיים נזילים לביצוע תשלומים שוטפים. החברה פועלת למניעת הכשל ע"י ניהול תזרים מזומנים שוטף, פיזור הסיכון בתקבולים בפיזור רב של לקוחות, בצפי ברור של ההוצאות ובניהול של מנגנון הלוואות מיידיות מהמערכת הבנקאית.

23.3.7.2. תמחור ובקרת אומדני עלות בפרויקטים

לצורך הכרה בהכנסה ממכירת מערכות ושירותים רפאל מחויבת לערוך אומדנים ולהניח הנחות משמעותיות רבות, לגבי ההכנסות והעלויות הקשורות לחוזים, כולל זיהוי סיכונים לאי השגת התנאים הטכניים להשלמת הפיתוח, תכנון וייצור המוצרים לרבות עמידה בלוחות הזמנים.

אומדני עלויות הכוללים עלויות לפיתוח טכנולוגי כנדרש בהסכמים עם הלקוחות מטבעם כרוכים באי וודאות רבה, לפיכך, לא מן הנמנע כי תיווצר שונות גבוהה במדידת אומדנים אלו, וזאת בהתחשב בשיקול הדעת הנדרש לקביעת אומדנים הקשורים להכנסות מחוזים ולעלויות הקשורות בכך.

החברה עוקבת ובוחנת את ההשפעות של סיכונים אלו על האומדנים ועל הערכותיה לכל אורך חיי החוזה. כמו כן, החברה מבצעת בקרה שוטפת במסגרת מערך הבקרה והפיקוח לגבי ניהול הפרויקטים, מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי (SOX) ופועלת לביסוס הנתונים וההערכות, בין השאר באמצעות דיוני בקרה, מדרג סמכויות, הדרכות ועוד.

23.3.7.3. ניהול ערבויות לקוחות

אי ניהול ערבויות מול מחזיקי עניין בהתאם לצרכים העסקיים, לרבות אי בחינת תוקף הערבויות, עלול לחשוף את החברה לנזקים כספיים. החברה פועלת לצמצום החשיפה, בין השאר, ע"י מקצוענות פנימית, מחשוב התהליך וביצוע בקורות שוטפות במסגרת מערכת המידע הארגונית.

23.3.7.4. הונאות ומעילות

החברה מנהלת פעילות עסקית נרחבת ולכן חשופה למגוון תרחישי הונאות ומעילות אשר עלולים לגרום לנזק כספי ותדמיתי. מדיניות רפאל הינה אפס סובלנות להתממשות אירועים כאמור, והציפיה מכלל המנהלים, העובדים והספקים, להתנהג על פי אמות מוסר ויושרה גבוהות. החברה פועלת למניעת חשיפות אלו באמצעות בקורות שוטפות ואד-הוק לצד הדרכות, פורומים ואמצעים נוספים להגברת המודעות, כולל גיבוש נוהל ייעודי בנושא (בהכנה).

בחברה הוטמע קוד אתי המחייב את העובדים לפעול לפיו. כמו כן, במסגרת פעילותו, המבקר הפנימי מעריך את הסיכונים הפוטנציאליים להונאות ומעילות בתוך הארגון ומוודא כי קיימות מערכות בקרה פנימיות אפקטיביות אשר נותנות, בין השאר, מענה גם למניעת הונאות ומעילות. בנוסף, אחת לכמה שנים, מבוצע בחברה סקר מקיף למניעת הונאות ומעילות, שכולל תרחישים מהותיים, ומגדיר את צעדי המניעה והפעילויות להפחתת הסיכון ולחזוק המענה הקיים.

23.3.8. רגולציות תפעוליות - עמידה בדרישות נותני האישור ברישיון העסק

ע"מ לעמוד בדרישות רישיון עסק, על רפאל לקיים את כל החוקים, התקנות והדרישות של נותני האישור, ביניהם: משרד הגנת הסביבה, משרד הבריאות, משרד הפנים, משרד הביטחון, משרד התחבורה, משרת ישראל, פיקוד העורף וכיבוי אש. אי עמידה בדרישות, מסכנת את רישיון העסק ועלולה לגרום לתביעות כנגד רפאל. על מנת לצמצם הסיכונים הנ"ל, מקפידה רפאל על ניהול הדרישות, על עמידה בהם ועל תיקון ליקויים הנובעים מביקורות של הרשויות, עפ"י תוכנית מוגדרת ומוסכמת מראש. לצורך כך, מינתה רפאל אחראי לנושא ברמת סמנכ"ל, ומקצה את המשאבים הדרושים לצורכי הטיפול הנדרש.

23.3.9. מידע והגנת סייבר

אי התמודדות נאותה עם סיכוני סייבר (ובכלל זה שיבוש תהליכי ייצור ופיתוח דרך פגיעה בתשתיות תעשייתיות ובתשתיות מחשוב ובמתקנים/מכונות קריטיות, כשל בהגנה וניטור רשתות, תשתיות ומע"י מידע) עלולה לחשוף החברה לסיכונים אסטרטגיים, תפעוליים, כספיים ולסיכונים מוניטין. החברה פועלת באופן שוטף לצמצום החשיפה, בין השאר, ע"י מקצוענות פנימית, סיוע ביועצים חיצוניים וחוות דעת, הדרכות והסכמות עובדים בנושא והטמעת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים. כמו-כן החברה מפעילה חמ"ל הנותן מענה מסביב לשעון לאירועי סייבר.

24. סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

24.1 כללי

- לרפאל מדיניות ברורה בנושא ניהול הגנת הסביבה ופתוח בר קיימא. המדיניות קובעת בין היתר את מחויבותה של רפאל להקמה ותחזוקה של מערכת ניהול סביבתית מתוך הכרה בחשיבות הנושא לרפאל, ללקוחותיה ולקהילה.
- המדיניות מאושרת ע"י הנהלת רפאל והדירקטוריון, ומוטמעת בקרב עובדי רפאל באמצעות נהלים, אתרים ברשת האינטרנט הפנימית, פרסומים והדרכות להגברת מודעות העובדים לנושא.
- מדיניות רפאל בנושא מופיעה גם בשפה האנגלית באתר הרשמי של רפאל, כחלק ממחויבותנו לשקיפות סביבתית.
- חברת רפאל מנהלת תהליכים רבים במסגרת מערכת ניהול האחריות התאגידית- סביבתית.
- החברה מדווחת במסגרת "דירוג מעלה" אחת לשנה. בשנת 2024 זכתה רפאל בדירוג פליטינה פלוס הנובע כתוצאה מקבלת ציון גבוה בפרק הסביבה בדירוג מעלה.
- רפאל שומרת על ציון גבוה מדי שנה.
- החברה מפרסמת דו"ח אחריות תאגידית אחת לתקופה, הדו"ח מפורסם על פי מדדי GRI, שיטת דיווח בין לאומית ודו"ח זה מבוקר על ידי רואי החשבון, בשנת 2025 פורסם דוח אחריות תאגידית לשנים 2022-2023.
- בשנת 2018 הוסמכה רפאל לתקן הבינלאומי המעודכן 2015 : ISO 14001 - ניהול איכות הסביבה בארגון. בשנת 2023 חודש התקן לכל מכוני רפאל, לאחר ביצוע מבדקים ע"י מכון התקנים. התקן כולל התייחסות לנושא בעלי זיקה, דיווחים להנהלה, מדיניות, נהלים, ניתוח שיפורים וכדומה. ההסמכה כללה עבודת מטה רבה, הכנת נהלים ייעודיים, מסמכים ישימים נערכו הדרכות ומבדקי מערכת. רפאל מקפידה על שיפור מתמיד בנושא תוך הצבת יעדים סביבתיים חדשים ועמידה בהם.
- הפעילות הסביבתית נסקרת תקופתית בהתאמה לדרישות התקן ועמידה בדרישות כל דין.
- החברה מבצעת ניטור סביבתי, בהתאם לדרישות החוק, הכולל פליטות לאוויר, שפכים, קולחין וקרקע, ומקפידה לעמוד בדרישות הסף הקבועות בחוקים ובתקנות.
- לכל מכוני רפאל רישיון עסק בר תוקף. עמידה בדרישות הגנת הסביבה הם תנאי הכרחי לקבלת רישיון עסק והיתר רעלים.
- ביצועי הסביבה של רפאל נבדקים באופן שוטף ע"י האגף לרישוי מפעלים ביטחוניים במשרד הפנים בשיתוף עם נציגי המשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות, משרד הכלכלה ופיקוד העורף.
- החברה מקפידה על צריכה אחראית של חומרים מסוכנים תוך דגש על אחסון מלאים הנדרשים לפעילויות השוטפות בלבד. כל אחסון חומרים מסוכנים נעשה בהתאם להנחיות היתר הרעלים ועמידה בכמויות המותרות.
- קיימת בקרה על כמויות החומרים המסוכנים המאוחסנת ברפאל באמצעות מערכת ERP ייעודית.
- אחסון חומרים מסוכנים מבוצע בהתאם לדרישות היתר הרעלים ובהתאם לניהול הסיכונים במוקדים השונים במטרה למנוע דליפות ונזק סביבתי כתוצאה מאירוע בלתי צפוי. במקביל לשימוש בחומרים מסוכנים נעשית עבודה רב שנתית לבחינה ולמציאת חומרים חליפיים ידידותיים לסביבה ובעלי אופי "ירוק". בהתאם לדרישות היתר הרעלים, קיים סקר מרחקי הפרדה לרצפטורים ציבוריים (שימוש ע"י יעוד לשהיית אוכלוסיה) לרפאל, מכון דוד.
- בהתאם לתוצאות הסקר בוצעו פעולות לצמצום טווחי הסיכון להקטנת ההשפעה במקרה של אירוע חומ"ס. כל הפעולות הנדרשות בוצעו והסתיימו במהלך שנת 2020. כל הוספה של חומר מסוכן חדש או הגדלת כמויות מלווה בבחינת ההשפעות על מרחקי ההפרדה וצמצום טווחי הסיכון, ככל הניתן.

בשנים 2018-2020 בוצעו פעולות לצמצום פליטות לאוויר ממספר מוקדים משמעותיים במכון דוד בהתאם לדרישות חוק אויר נקי והיתר הפליטה. הפעולות כללו שינויים בשיטות עבודה ושדרוג תשתיות החלפת חומרים לחומרים ירוקים והקמת מערכות לטיפול בפליטות. בשנת 2023 הסתיימה הקמת מערכת לטיפול בפליטות חומרים אורגניים נדיפים עבור מתקן משמעותי ברפאל מכון דוד. עלות הקמת המערכת היה כ-20 מיליון ש"ח והיא כוללת מתקן ייחודי לטיפול בפליטות. בעל יעילות הפחתה של 99.9%. רפאל ממשיכה בניטור פליטות לאוויר בהתאם לדרישות החוק וניטור הביצועים הסביבתיים ובחינת ההשפעות.

- בחברה קיים מערך הצלה המורכב ממשל"ט, מיחידת הבטיחות המרכזית, מחלקת כיבוי אש, מרפאה וביטחון. בנוסף, במקרה חירום מופעלים כלל גורמי ההנדסה והתשתיות כדוגמת חשמל, מים ומבנים. המערך מצויד באמצעים הנדרשים לטיפול באירועים סביבתיים ומקיים שגרת אימונים, תרגילים וכוונות למתן מענה לתקריות בעלות אופי סביבתי.

24.2. תוכנית סביבתית

לחברה נקבעה אסטרטגיה בנושא הגנה על הסביבה ופיתוח בר קיימא. האסטרטגיה הוצגה ואושרה ע"י הנהלת רפאל ודירקטוריון החברה.

האסטרטגיה כוללת השקעה מתמדת בהגנה על הסביבה ובעקרונות פיתוח בר קיימא, ויצירת תדמית ירוקה לרפאל, בדומה לארגוני הייטק מובילים בעולם. זאת למרות סוגי הפעילויות שיש בהם פוטנציאל היזק לסביבה, ומתוך הכרה בערך ובחשיבות של איכות הסביבה לבעלי עניין: עובדים, שכנים, רשויות, לקוחות וספקים.

עקרונות הגנת הסביבה ופיתוח בר קיימא ברפאל כוללים:

- עמידה בדרישות כל דין (חוקים, תקנות, תנאים ברישיון העסק).
- בניית מערכת ניהול סביבתי הכוללת:
- עמידה בדרישות תקן ISO 14001, קביעת מדיניות ניהול סביבתי והצגתה לרשויות, לעובדים, ללקוחות החברה ולקהילה.
- מדידה והערכה מתמדת של הביצועים הסביבתיים.
- קביעת מטרות לשיפורים ע"י ההנהלה.
- טיפול בתהליכים בעלי פוטנציאל היזק סביבתי גם אם לא מחויבים בחוק: ביצוע בחינת החלפה של חומרי גלם בעלי פוטנציאל היזק סביבתי גבוה בחומרי גלם בעלי פוטנציאל היזק סביבתי קטן יותר, ביצוע חישובים וניטורים לפליטות אפשריות לסביבה, ביצוע הערכות סיכונים, עריכת תסקירי השפעה על הסביבה, הפחתה במקור של פסולת מסוכנת.
- הגנה על משאבי הטבע – המשך בינוי ופיתוח רפאל תוך התחשבות במשאבי הטבע הקיימים ומניעת פגיעה עתידית.
- מעורבות ציבור העובדים והמשך פיתוח תקשורת סביבתית (העמקת הקשר עם בעלי עניין: רשויות מקומיות, עמותות סביבתיות, גופים ירוקים).
- למידה מתמדת, לרבות מארגונים אחרים.

נושאים נוספים עליהם שוקדת החברה:

- פתרון קבוע להשמדה של עודפי חומרים אנרגטיים באמצעות חברה חיצונית שתקלוט את העודפים ותשתמש בהם כחומר גלם לפעילותה.
- אנרגיה:
 - צמצום צריכת אנרגיה ושימוש באנרגיה חליפית.
 - עדכון התוכנית הרב שנתית להמשך צמצום צריכת האנרגיה.
- עריכת "מדרך פחמני" (חישובי פליטות גזי חממה) מקיף לפעילויות רפאל.
- במהלך בניית מבנים חדשים, נלקחים בחשבון שיקולי השפעות על הסביבה בכלל המדיות: חומרים מסוכנים, פסולת, אוויר, קרקע ושפכים וכן חסכון באנרגיה ואלמנטים של "בניה ירוקה".
- בשנים 2019-2021 בוצע פרויקט צמצום זיהום אור, כהמשך לבחינה שנעשתה בשנים 2018-2019 על השפעת התאורה על בעלי החיים-"אור מזיק". הפרויקט כלל החלפת גופי תאורה לגופים הצורכים פחות אנרגיה ומאירים בצורה נקודתית למניעת פיזור אור ככל הניתן.
- ביולי 2023 התקבל "היתר פליטה" חדש מהמשרד להגנת הסביבה לשנים 2023-2023. ההיתר כולל דרישות לתחזוקה שוטפת של מתקני טיפול באוויר, לכתיבת נהלים בנושאי אחזקה של מתקני טיפול באוויר, לבחינת צמצום פליטות בלתי מוקדיות לאוויר ועוד.
- קיימות תוכניות להשקעות בנושאי תשתיות וצמצום פליטות חומרים מארובות.
- בכל שנה מוגשים למשרד להגנת הסביבה דיווחים מרכזים שנתיים, בהתאם לדרישות החוק, הכוללים בין היתר דיווח מרכזי כנדרש בתקנות מרשם פליטות לסביבה, דיווח לרישיון העסק והיתר פליטה.
- הקמת משטחים תפעוליים ייעודיים מותאמים לדרישות רישיון העסק. בשלוש השנים האחרונות הוקמו: ארבעה אתרי אחסון ביניים לפסולת רגילה ולפסולת חומ"ס העומדים בכל דרישות החוק ומשמשים מודל לתכנון ייעודי למשטחים תפעוליים בארגון. במהלך שלוש השנים האחרונות בוצעה התאמת תשתיות למשטחים תפעוליים ייעודיים בהתאם לדרישות רישיון העסק והפעילות במוקדים השונים.
- רפאל רוכשת חשמל מוזל ("נקי") המופק מגז טבעי מתחנת כוח פרטית. תחילת ההתקשרות מרבעון ראשון 2015.
- רפאל נערכת להקמת תחנת כח שתפעל באמצעות גז טבעי, וכן ולהתקנת מערכות פוטו-וולטאיות נוספות לייצור חשמל עצמי.
- קיימות תוכניות עבודה מאושרות רגולציה לנושא חקירה ושיקום קרקע ומי תהום במכון דוד. הפעולות שמבוצעות כוללות: ביצוע סקרים, חקירה, ניטורי קרקע, גז קרקע ומי תהום וביצוע שיקום במוקדים הנדרשים בשיקום בהתאם לדרישות המשרד להגנת הסביבה ורשות המים.

24.3. סיכונים סביבתיים

במסגרת הערכת הסיכונים הכוללת בוצעה גם הערכת סיכונים סביבתיים ברפאל. לעניין סיכונים העלולים להשפיע על פעילות החברה ראה סעיף 23.3 לעיל.

24.4. פגיעה בסביבה

במהלך שנת 2024, לא היו אירועים אשר גרמו לפגיעה סביבתית ברפאל. לא היו כל תהליכים משפטיים כנגד החברה בנושא הגנת הסביבה. מתקיים פיקוח הדוק בנושא מטעם משרדי הממשלה ואנו מקפידים על עמידה בדרישותיהם השוטפות.

24.5. עלויות סביבתיות

השקעות סביבתיות עיקריות במהלך חמש השנים האחרונות:

- כ-20 מש"ח בתכנון והקמת מערכות לטיפול בפליטות לאוויר.
- כ-16 מש"ח בגין חקירה ושיקום קרקע מי תהום.
- דירקטוריון רפאל אישר השקעה רב שנתית של כ-40 מש"ח לצורך ביצוע תוכנית התייעלות אנרגטית שעיקרה החלפת מערכות מיזוג אויר מרכזיות ישנות, במערכות חדישות, בהם יעילות אנרגטית גבוהה, והחלפת גופי תאורה לגופים יעילים וחסכוניים.

השקעות שוטפות מבוצעות בנושאים כגון ניהול וטיפול בפסולות ובפסולות חומ"ס, ניטורים סביבתיים, המרה לחומרים ירוקים, הדרכות, תרגול מערך ההצלה והעובדים ועוד.

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

דוח הדירקטוריון לבעלי המניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024

1. הסברי הדירקטוריון על מצב ענייני החברה בתקופת הדיווח

1.1 כללי

1.1.1 חלוקת דיבידנד:

ביום 26 במאי 2022 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד בסכום 206.1 מ"ש. הדיבידנד הינו בגין רווחי השנים 2019-2021, ובהתאם לסיכום עם רשות החברות הממשלתיות. ביום 30 במאי 2023 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד מיוחד בסכום 26.34 מ"ש בגין רווחי שנת 2022. ביום 26 במרס 2024 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד בסכום 211.81 מ"ש בגין רווחי שנת 2023.

1.1.2 קבלת הזמנות וצבר הזמנות:

במהלך שנת 2024 קיבלה הקבוצה כ- 30,430 מ"ש הזמנות, לעומת כ- 29,864 מ"ש בשנה המקבילה אשתקד. צבר ההזמנות של הקבוצה הגיע בסוף השנה לכ- 64,771 מ"ש (מתוכם כ- 49% מהצבר הינו לייצוא), לעומת צבר סגירה של כ- 52,443 מ"ש (מתוכם כ- 56% לייצוא) נכון ליום 31 בדצמבר 2023. צבר הסגירה ליום 31 בדצמבר 2024 כולל השפעה בגין ירידה נטו בשערי החליפין ומדדים בתקופה של כ- 110 מ"ש.

1.1.3 התאמה לא מהותית של מספרי השוואה

ההתאמה הלא מהותית נובעת מאומדן שיעור השלמה של תכנית אחת המורכבת ממספר פרויקטים, אשר נבחנה כמחויבות ביצוע אחת ולא כמחויבויות ביצוע נפרדות. החל מהרבעון הראשון של שנת 2024, החברה עדכנה את המדידה באופן ששיעור ההתקדמות בכל פרויקט בתוכנית יחושב בצורה נפרדת, ועדכנה את מספרי השוואה בהתאם. ההתאמה הלא מהותית הצביעה על ליקוי במערך הבקרה הפנימית. הנהלת החברה והדירקטוריון התקשרו עם מומחה חיצוני לצורך בחינת עיצוב ותפעול הבקורות הקיימות בתהליכי בקרת העל בחברה (ELC) וניהול פרויקטים, תוך השוואה למערכי בקרה של חברות דומות, וקבלת המלצות לשיפור מערך הבקרה הקיים. עיקרי המלצות, שכללו בקורות חדשות ועדכון של בקורות קיימות, יושמו בדוחות הכספיים של שנת 2024. בחינת אפקטיביות הבקרה הפנימית התבססה על מערך הבקורות המעודכן. ראה גם האמור בביאור 2 ו' בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2024.

1.1.4 איחוד דוחות כספיים

רכישת חברת PVP -

בשנת 2022 רכשה הקבוצה את מלוא מניות חברת PVP Advanced EO Systems (להלן: "PVP") חברה פרטית הממוקמת בקליפורניה ועוסקת בייצור ואינטגרציה של מוצרים אלקטרו-אופטיים. העסקה בוצעה באמצעות חברת RUSA, חברה בת בבעלות מלאה. דוחותיה הכספיים של חברת PVP מאוחדים בדוחותיה של רפאל החל מ-1 ביוני 2022. בשנת 2023 הקבוצה העריכה את סכום התמורה המותנית הצפוי להיות משולם לבעלי המניות

הקודמים של חברות PVP בהתאם למתחייב מחוזי רכישת המניות של חברות אלו. עדכון התמורה המותנית בסך כ- 10 מיליון ש"ח נרשם לסעיף הוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה ביאור 10ד' (3) בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2024.

- רכישת PEARSON
בשנת 2022 רכשה הקבוצה את מלוא מניותיה של קבוצת PEARSON (להלן "פירסון") באנגליה, קבוצה אשר מתמחה בפתרונות הנדסת סער, ואשר צפויה לאפשר לרפאל גישה למכרזים של משרד הביטחון הבריטי, כמו גם להוות מרכז ייצור עבור רפאל בבריטניה. העסקה בוצעה באמצעות חברת ERCAS BV, חברה בת בבעלות מלאה. דוחותיה הכספיים של פירסון מאוחדים בדוחותיה של רפאל החל מ 30 בספטמבר 2022. בעקבות שיפור בתוצאות הכספיות של פירסון, עידכנה הקבוצה בשנת 2023 את ההתחייבות לתמורה מותנית בסך כ- 40 מיליון ש"ח. עדכון התמורה המותנית נרשם לסעיף הוצאות אחרות. לפרטים נוספים ראה ביאור 10ד' (4) בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2024.

1.1.5 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואחריו

1.1.5.1 השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

בתקופת הדוח ולאחריו נמשכת מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"). מערכות רפאל ממשיכות להוות נדבך משמעותי בביטחון מדינת ישראל, ומוכיחות יכולות מבצעיות. לאורך כל התקופה ממשיכה החברה בהתאמת תוכנית העבודה למציאות ולאתגרים, בטווח הקצר והארוך, ובמרכזה האצת האספקות והטמעת המערכות של רפאל לצה"ל, במקביל לשמירה על רציפות הפעולה מול הלקוחות בחו"ל. בהיבט התפעולי, נמשכת ההתארגנות בהיבט רכש, לוגיסטיקה וכח אדם לשנים הבאות. בהיבט המימוני והפיננסי, החברה שומרת על יתרות מזומן גבוהות ומקורות אשראי, על מנת להבטיח את רציפות פעילותה. לחברה הסכמים עם לקוח עיקרי בהם כלולות אופציות להזמין מוצרים נוספים במחירי הפסד. ההפסד נובע מעליית חומרי גלם ומסיבות הנדסיות. העלייה בצורך המבצעי מעלה את הסבירות למימוש האופציות על ידי הלקוח. החברה בדיונים מול הלקוח לגבי שינוי תנאי האופציות.

1.1.5.2 מינוי מנכ"ל חדש לחברה –

בחדש ינואר 2024 מונה יואב תורג'מן לתפקיד המנכ"ל והחליף את יואב הר אבן.

1.1.5.3 אשראי מתאגידים בנקאיים בחברה מאוחדת

בהמשך לביאור 22א' (2) לדוחות הכספיים השנתיים, נכון ליום 31 בדצמבר 2024 אירונאוטיקס, חברה מאוחדת, טרם חתמה על הסכם התניות פיננסיות מעודכן מול בנק אחד. נכון למועד הדיווח קיבלה החברה המאוחדת כתב ויתור מבנק זה. אירונאוטיקס עמדה בהתניות המעודכנות שנקבעו מול שני בנקים אחרים.

1.1.5.4 הסכמים קיבוציים עם קבוצות עובדים

למועד החתימה על הדוחות הכספיים השנתיים, קיימים הסכמי שכר חתומים עם כל קבוצות העובדים של החברה. לפרטים נוספים ראה ביאור 19ח' בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2024.

1.1.5.5 הסכם בקשר למקרקעין בחברה

בהמשך לביאור 22ב' (4) בדוחות הכספיים השנתיים, בדבר הסכם בקשר למקרקעין במתחם הגבעה, בתקופת הדוח הושגה הסכמה בין החברה לבין רמ"י, שאושרה על ידי הגורמים המוסמכים, לפינוי שטחי רפאל במתחם, תמורת תשלום לצורך רכישה/בנייה של משרדים ("חלופת היזום"). ההסכם טרם נחתם. סכום הפיצוי המוסכם שתקבל החברה הינו כ- 520 מיליון ש"ח, כמו כן תקבל החברה

בלמ"ס

שיפוי בגין מס שבח, באופן שהשתתפות החברה תהיה עד 60 מיליון ש"ח, כשהיתרה תחול על המדינה.

1.2. המצב הכספי

סך נכסי החברה במאוחד ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו בכ- 28,614 מ"ש"ח.

להלן יחסים פיננסיים במאזן המאוחד :

% מסך כל הנכסים		
ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
70.4	70.4	הרכוש השוטף
2.8	3.2	השקעות והלוואות חברות כלולות
26.8	26.4	רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים, נכסי זכות שימוש ומיסים נדחים

1.2.1. הרכוש השוטף:

הרכוש השוטף ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם לכ- 20,130 מ"ש"ח (נכון ליום 31 בדצמבר 2023 עמד הרכוש על כ- 17,957 מ"ש"ח) וכולל מזומנים שווי מזומנים והשקעות לזמן קצר בסך כ- 4,770 מ"ש"ח, לקוחות והכנסות לקבל כ- 10,747 מ"ש"ח, מלאי כ- 3,799 מ"ש"ח וחייבים ויתרות חובה כ- 814 מ"ש"ח.

הגידול ברכוש השוטף בסך של כ- 2,173 מ"ש"ח, ביחס ליתרה ליום 31 בדצמבר 2023, נובע מעלייה במזומנים ושווי מזומנים והשקעות לזמן קצר בסך כ- 424 מ"ש"ח, עליה ביתרות לקוחות והכנסות לקבל בכ- 756 מ"ש"ח, עליה במלאי בסך של כ- 860 מ"ש"ח ועלייה בחייבים ויתרות חובה בסך של כ- 133 מ"ש"ח.

1.2.2. נכסים שאינם שוטפים:

הנכסים שאינם שוטפים הסתכמו לכ- 8,484 מ"ש"ח (נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם לכ- 7,561 מ"ש"ח) וכוללים השקעות, הלוואות לחברות כלולות והשקעות בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן בסך כ- 902 מ"ש"ח, רכוש קבוע, נטו כ- 5,456 מ"ש"ח, נכסים בלתי מוחשיים נטו כ- 1,536 מ"ש"ח, נכסי זכות שימוש כ- 407 מ"ש"ח ומיסים נדחים כ- 183 מ"ש"ח.

עיקר הגידול בנכסים שאינם שוטפים ביחס ליתרה ליום 31 בדצמבר 2023 בסך כ- 923 מ"ש"ח, נובע מגידול ברכוש קבוע, נטו בסך כ- 733 מ"ש"ח, גידול ביתרת ההשקעות וההלוואות לחברות כלולות בסך כ- 175 מ"ש"ח, ומנגד, קיטון בנכסי זכות שימוש בכ- 43 מ"ש"ח.

1.2.3. ההתחייבויות השוטפות:

סך ההתחייבויות השוטפות ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו לכ- 20,833 מ"ש"ח. (נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו ההתחייבויות השוטפות לכ- 18,217 מ"ש"ח).

ההתחייבויות השוטפות כוללות מקדמות ממזמיני עבודות בסך כ- 11,113 מ"ש"ח, התחייבויות לספקים כ- 3,385 מ"ש"ח, זכאים אחרים כ- 3,744 מ"ש"ח, אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים כ- 1,099 מ"ש"ח, הפרשות כ- 622 מ"ש"ח, התחייבות לתשלום דיבידנד כ- 444 מ"ש"ח, חלויות שוטפות של אג"ח כ- 243 מ"ש"ח, חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירה כ- 119 מ"ש"ח והתחייבות בגין תמורה מותנית כ- 64 מ"ש"ח.

בלמ"ס

עיקר הגידול בהתחייבויות השוטפות ביחס ליתרה ליום 31 בדצמבר 2023 בסך כ- 2,616 מש"ח נובע מגידול במקדמות מלקוחות בכ- 964 מש"ח, מגידול בהתחייבויות לספקים בכ- 607 מש"ח, גידול ביתרות הזכאים בכ- 655 מש"ח, גידול בדיבידנד לשלם בסך כ- 212 מש"ח וגידול בהלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים בסך כ- 173 מש"ח.

1.2.4. התחייבויות לזמן ארוך:

ההתחייבויות לזמן ארוך הסתכמו בכ- 1,641 מש"ח (נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם לכ- 1,886 מש"ח).

ההתחייבויות לזמן ארוך כוללות התחייבות בגין אגרות חוב בסך כ- 1,055 מש"ח, התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה כ- 313 מש"ח, הלוואה לזמן ארוך בחברות מאוחדות כ- 143 מש"ח, הטבות לעובדים כ- 75 מש"ח ומיסים נדחים כ- 55 מש"ח.

עיקר הקיטון בהתחייבויות לזמן ארוך לסוף התקופה ביחס ליתרה ליום 31 בדצמבר 2023 בסך כ- 245 מש"ח נובע מפירעון אגרות חוב בסך כ- 230 מש"ח וקיטון בהתחייבויות בגין תמורה מותנית בסך כ- 25 מש"ח (מוינו להתחייבויות שוטפות).

הגידול בנכסים ובהתחייבויות נכון ליום 31 בדצמבר 2024, ביחס ליתרות אשתקד, נובע מהגידול בפעילות הקבוצה.

היחסים הפיננסיים של הקבוצה ליום:

<u>יחס</u>	<u>31 בדצמבר 2024</u>	<u>31 בדצמבר 2023</u>
שוטף	0.97	0.99
מהיר *	0.78	0.82

* בחישוב היחס המהיר מנוטרל המלאי מהרכוש השוטף.

1.3. תוצאות הפעילות

1.3.1. תמצית התוצאות העסקיות (במאחד)

נתוני דוחות רווח והפסד מאוחדים ושיעור מתוך המכירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2023	2024	2023	2024	
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
100.0	100	14,016	17,846	מכירות
79.2	81.6	11,100	14,568	עלות המכירות
20.8	18.4	2,916	3,278	רווח גולמי
6.4	5.8	894	1,043	הוצאות מחקר ופיתוח, נטו
4.0	3.3	567	588	הוצאות מכירה ושיווק
4.6	4.1	650	726	הוצאות הנהלה וכלליות
0.4	(0.1)	57	(13)	(הכנסות) הוצאות אחרות
5.4	5.3	748	934	רווח תפעולי
0.4	1.1	61	200	הכנסות מימון
(1.4)	(0.8)	(207)	(134)	הוצאות מימון
(1.0)	0.3	(146)	66	הוצאות מימון, נטו
0.4	0.8	55	148	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
4.8	6.4	657	1,148	רווח לפני מיסים על הכנסה
0.6	1.1	78	198	מיסים על ההכנסה (הטבת מס)
4.2	5.3	579	950	רווח נקי

1.3.2. הכנסות

המכירות במאחד בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו בכ-17,846 מיליון ש"ח, התפוקה (מכירות בתוספת שינויים במלאי חומרים גמורים ובתהליך) הסתכמה לסך של כ-18,162 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד הסתכמו המכירות לסך כ-14,016 מיליון ש"ח והתפוקה הסתכמה לסך כ-14,520 מיליון ש"ח).

המכירות בתקופה התפלגו כדלקמן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי	2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,804	7,004	8,808	מערכת הביטחון
300	518	818	לקוחות אחרים בארץ
<u>1,726</u>	<u>6,494</u>	<u>8,220</u>	חו"ל
3,830	14,016	17,846	

1.3.3. רווח גולמי

הרווח הגולמי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 עלה בשיעור של כ-12% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול ניכר בפעילות החברה הנובע מגידול במכירות. שיעור הרווח הגולמי בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 הינו 18.4%, לעומת שיעור של 20.8% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בשיעור הרווח הגולמי נובעת בעיקר משינוי תמהיל הנובע מהסטת פעילות למערכת הביטחון בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", וכן משחיקה ברווחיות פרויקטים.

1.3.4. הוצאות מחקר ופיתוח, נטו

כגוף עסקי שתחומי פעילותו בפיתוח טכנולוגיות מוצרים ומערכות, החברה משקיעה במו"פ באופן מתמיד, על מנת לשמר ולקדם את הטכנולוגיות שבשימוש, התואמת את פעילויותיה בהווה, פעילויותיה המתוכננות בעתיד ודרישות צפויות של השוק ומערכת הביטחון.

הוצאות מחקר ופיתוח, נטו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו בכ- 1,043 מ"ש"ח (5.8% מהמכירות), לעומת כ- 894 מ"ש"ח (6.4% מהמכירות) בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות הפיתוח שהונו במהלך שנת 2024 הסתכמו לסך של כ- 78 מ"ש"ח (כ-26 מ"ש"ח בגין חברות מאוחדות), הוצאות אלו הינן הוצאות לפיתוח נכסים בפרויקטי מו"פ להם היתכנות טכנולוגית להשלמת הנכס כך שיהיה זמין לשימוש או למכירה. במהלך שנת 2023 הוצאות הפיתוח שהונו הסתכמו לסך של כ- 99 מ"ש"ח (כ-43 מ"ש"ח בגין חברות מאוחדות).

1.3.5. הוצאות מכירה ושיווק

הוצאות מכירה ושיווק לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו בכ- 588 מ"ש"ח (3.3% מהמכירות), לעומת כ- 567 מ"ש"ח (4.0% מהמכירות) בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות מכירה ושיווק ביחס להוצאות המכירה ושיווק אשתקד בכ-21 מ"ש"ח נבע בעיקר מגידול בעלויות הכנת הצעות מחיר ועלייה בהשתתפות בתערוכות בעולם.

1.3.6. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו בכ- 726 מ"ש"ח (4.1% מהמכירות), לעומת כ- 650 מ"ש"ח (4.6% מהמכירות) בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות הנהלה וכלליות ביחס להוצאות ההנהלה וכלליות אשתקד בכ- 76 מ"ש"ח נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר בחברה ומעלייה בהוצאות התפעוליות בחברה עקב התייקרויות משמעותיות בתעריפי הביטוח, גיוס וקליטה, גידול בעלויות לוגיסטיות כגון הסעדה, הסעים, אחזקה, מחשוב והתרחבות שלוחות רפאל.

1.3.7. הכנסות (הוצאות) מימון, נטו

הכנסות המימון, נטו במהלך שנת 2024 הסתכמו לסך של כ- 66 מ"ש"ח (הכנסות מימון בסך כ- 200 מ"ש"ח, בניכוי הוצאות מימון בסך כ- 134 מ"ש"ח). הוצאות המימון נטו בשנת 2023 הסתכמו לסך של כ- 146 מ"ש"ח (הוצאות מימון בסך כ- 207 מ"ש"ח, בניכוי הכנסות מימון בסך כ- 61 מ"ש"ח).

עיקר הגידול בהכנסות המימון, נטו בשנת 2024 ביחס להוצאות המימון, נטו בשנת 2023 בסך של כ-212 מ"ש"ח נובע מ:

- הכנסות בגין שערך חשבונות בנק בסך כ- 114 מ"ש"ח, לעומת הוצאות בסך כ- 2 מ"ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סה"כ גידול בהכנסות המימון בסך כ- 116 מ"ש"ח.
- רווחים מעסקאות הגנה על מטבע בסך כ- 16 מ"ש"ח, לעומת הפסדים בסך כ- 28 מ"ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סה"כ גידול בהכנסות מימון של כ- 44 מ"ש"ח.
- הכנסות ריבית מבנקים בסך כ- 50 מ"ש"ח, לעומת הכנסות בסך כ- 25 מ"ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סה"כ גידול בהכנסות מימון בסך כ- 25 מ"ש"ח.
- הוצאות בגין עדכון התחייבות לבעל מניות בחברה כלולה בתקופה המקבילה אשתקד בסך כ- 13 מ"ש"ח. סה"כ קיטון בהוצאות מימון בסך כ- 13 מ"ש"ח.
- הוצאות בגין קבלת אשראי לזמן קצר בסך כ- 72 מ"ש"ח, לעומת הוצאות בסך כ- 80 מ"ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סה"כ קיטון בהוצאות מימון של כ- 8 מ"ש"ח.

1.3.8. הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו

הכנסות אחרות, נטו בשנת 2024 הסתכמו לסך של כ-13 מ"ש"ח, לעומת הוצאות אחרות, נטו בסך כ-57 מ"ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהכנסות בסך כ-70 מ"ש"ח נבעה בעיקר מהוצאות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד בגין הגדלת סכומי התמורה המותנית בחברות מוחזקות ומעדכון הפרשה להתחייבויות תלויות בחברה מאוחדת.

1.3.9. מיסים על הכנסה

הוצאות המיסים על הכנסה בשנת 2024 הסתכמו לסך של כ- 198 מ"ש"ח (המהווים 1.1% מהמכירות), לעומת הוצאות של כ- 78 מ"ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (המהווים כ- 0.6% מהמכירות). הגידול בהוצאות המס ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, נבע מסיום תוקף תקופת ההטבות בהתאם לחוק עידוד השקעות הון.

1.4. נזילות

1.4.1. מקורות מימון ומדיניות השקעה

תזרים המזומנים מהפעילות של החברה מושפע מתזרים המזומנים המצרפי של הפרויקטים בתקופות המדווחות. תזרים ההוצאות הפרויקטאליות הינו שוטף, ואילו עיתוי קבלת מקדמות ותקבולים מלקוחות הינו נקודתי. מקורות המימון הנוספים העומדים לרשות החברה נובעים מהון עצמי שהושקע, מרווחים, מהנפקת אג"ח ונע"מ (ניירות ערך מסחריים) למשקיעים מוסדיים ומאשראי לזמן קצר מבנקים. החברה נהנית ממקורות מימון נוספים שמקורם בתוכניות של ממשלת ישראל כגון מענקי מחקר ופיתוח. מדיניות החברה הינה להשקיע את עודפי המזומנים שלה באופן שיאפשר תשואה ריאלית חיובית, ויקטין את חשיפות החברה מפני שינויים בשערי המטבע. מדיניות החברה לתקופת הדוח, הינה לשמור על נזילות של לפחות 1,000 מ"ש"ח, גם אם נדרש לשם כך ניצול קווי אשראי לזמן קצר. החברה עומדת במדיניות זו. החברה משקיעה את עודפי המזומנים שלה באפיקים לא צמודים: אג"ח מדינה, פיקדונות ואג"ח קונצרני במדרוג גבוה. חלק מהיתרות הכספיות מושקעות גם באג"ח חו"ל ובפיקדונות מט"ח. נכון למועד הדוחות הכספיים, מרבית השקעות החברה לזמן קצר הינם בפיקדונות בנקאיים או באפיקים קצרים אחרים המבטיחים נזילות גבוהה בסיכון נמוך.

1.4.2. תזרים המזומנים בתקופה

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכמו לכ- 1,894 מש"ח, בעיקר כתוצאה מהרווח הנקי לאחר התאמות בגין פעולות שאינן כרוכות בתזרים מזומנים (פחת והפחתות, הוצאות מימון, רווחי חברות כלולות וכו') בסך כ- 1,697 מש"ח, מגידול במקדמות ממזמיני עבודות בכ- 989 מש"ח, מעלייה בהתחייבות לספקים בסך כ- 547 מש"ח, גידול ביתרות הזכאים בסך כ- 479 מש"ח ומנגד, עלייה בלקוחות והכנסות לקבל בסך כ- 768 מש"ח וגידול במלאי בסך של כ- 873 מש"ח.

(מזומנים שנבעו מפעילות שוטפת בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לכ- 3,222 מש"ח, בעיקר כתוצאה מהרווח הנקי לאחר התאמות בגין פעולות שאינן כרוכות בתזרים מזומנים (פחת והפחתות, הוצאות מימון, רווחי חברות כלולות וכו') בסך כ- 1,339 מש"ח, מגידול במקדמות ממזמיני עבודות בכ- 3,857 מש"ח, מעלייה בהתחייבות לספקים בסך כ- 442 מש"ח, גידול ביתרות הזכאים בסך כ- 389 מש"ח ומנגד, עלייה בלקוחות והכנסות לקבל בסך כ- 1,763 מש"ח וגידול במלאי בסך של כ- 812 מש"ח).

מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו לכ- 912 מש"ח, בעיקר כתוצאה מרכישת רכוש קבוע בסך כ- 1,114 מש"ח, מהשקעה בנכסים בלתי מוחשיים בסך כ- 124 מש"ח, ומנגד מימוש השקעות לזמן קצר, נטו בסך כ- 356 מש"ח.

(מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לכ- 1,425 מש"ח, בעיקר כתוצאה מרכישת נכסים קבועים בסך כ- 872 מש"ח, מהשקעות לזמן קצר, נטו בסך כ- 500 מש"ח ומהשקעה בנכסים בלתי מוחשיים בסך כ- 129 מש"ח).

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון הסתכמו לכ- 321 מש"ח, בעיקר כתוצאה מפירעון אגרות חוב בסך כ- 234 מש"ח, פירעון התחייבות בגין חכירה בסך כ- 124 מש"ח וריבית ששולמה על אג"ח שהונפקו ואשראי לזמן קצר בסך כ- 142 מש"ח, ומנגד קבלת אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים בסך כ- 171 מש"ח.

(מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לכ- 510 מש"ח, בעיקר כתוצאה ממימוש אופציית שותף באירונאוטיקס בסך כ- 487 מש"ח, פירעון אגרות חוב בסך כ- 228 מש"ח, פירעון התחייבות בגין חכירה בסך כ- 116 מש"ח, ריבית ששולמה על אג"ח שהונפקו ואשראי לזמן קצר בסך כ- 106 מש"ח, ומנגד קבלת אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים בסך כ- 425 מש"ח).

2. אומדנים חשבונאיים קריטיים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

לפירוט נוסף בגין השימוש באומדנים ושיקול הדעת – ראה ביאור 2' לדוחות הכספיים ל 31 בדצמבר 2024.

3. הליך אישור הדוחות הכספיים

אישור הדוחות הכספיים של רפאל מתבצע בישיבה של דירקטוריון רפאל המיועדת למטרה זו. קודם לדיון זה מתקיימים דיונים בהנהלת רפאל ובוועדת הכספים של הדירקטוריון, וכן מתקבלות הערות של רשות החברות הממשלתיות.

בדיון בהנהלת רפאל משתתפים, בין היתר, הסמנכ"לים/ראשי החטיבות, הסמנכ"ל לכו"ב, סמנכ"ל למו"פ, סמנכ"ל לשיווק, סמנכ"ל למשא"ן, סמנכ"ל לתפעול, המבקר הפנימי, חשב החברה וראש יחידת תקציב ובקרה.

בדיון בוועדת הכספים של הדירקטוריון משתתפים חברי ועדת הכספים שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וכן יו"ר הדירקטוריון. בדיון זה משתתפים גם רואה החשבון החיצוני, המנכ"ל, סמנכ"ל לכספים, ראש יחידת תקציב ובקרה וחשב רפאל.

בדיונים מוצגים ניתוחים שונים בהיבט רב שנתי ובחתכים שונים, ועולות בו סוגיות מהותיות ושאלות מקצועיות.

כשבוע לאחר הדיון בוועדת הכספים מתקיים הדיון לאישור הדוחות הכספיים בדירקטוריון.

4. מידע בנוגע לביקורת הפנימית

המבקר הפנימי וצוות הביקורת :

מר רז פורת מכהן כמבקר החברה החל מיום 1.11.2020.

השכלה וניסיון: תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות) ותואר שני בביקורת פנימית וציבורית מטעם אוניברסיטת בר-אילן. מר פורת הינו רואה חשבון מוסמך ובעל הסמכה לסקירה חיצונית והבטחת איכות של יחידות העוסקות בביקורת הפנימית.

למר פורת ניסיון בביקורת פנימית משנת 2000. בעברו מילא תפקידי ניהול בתחום הביקורת הפנימית במשרד רואי החשבון EY, סיפק שירותי ביקורת פנימית וניהול סיכונים לתאגידים רבים וכיהן, בין השאר, במשך 11 שנים כמבקר הפנים של SCD (שותפות רפאל ואלביט מערכות).

המבקר הפנימי הינו חבר הנהלה ומוזמן לישיבות ההנהלה, ולכל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו.

בתקופת הדיווח כלל צוות הביקורת 7 עובדים נוספים :

עובד בעל תואר ראשון BA במדעי הטבע מאוניברסיטה פתוחה, תואר שני MA בפילוסופיה מאוניברסיטת חיפה, תואר שלישי Ph.D בפילוסופיה המדע ; עובדת רו"ח, בעלת תואר ראשון BA בכלכלה וחשבונאות ; עובדת עו"ד בעלת תואר ראשון במשפטים וכלכלה (LLB) ותואר שני במנהל עסקים (MBA) מאוניברסיטת חיפה ; עובד בעל תואר ראשון BA במדעי המדינה ומנהל ציבורי מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני בביקורת פנימית וציבורית מאוניברסיטת חיפה ; עובד בעל תואר ראשון במשפטים (LLB) ממכללת נתניה ; עובדת בעלת תואר ראשון BA בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת חיפה ; עובדת מנהלת לשכה בעלת תואר ראשון BA במשאבי אנוש מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני MA במשפטים ממכללת נתניה.

המבקר הפנימי וצוות עובדי הביקורת הפנימית, הם עובדי החברה ומועסקים במשרה מלאה. בנוסף העסיק המבקר הפנימי בתקופת הדיווח מומחים חיצוניים בהיקף של כ-2,500 שעות עבודה להשלמת תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית.

המבקר הפנימי מועסק כ"פקיד בכיר" בהתאם לסעיף 32(א)(4) לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975 ובהתאם לחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

בהתאם לסעיף 49(א) לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975 מגדיר דירקטוריון החברה את תפקידו של המבקר הפנימי וסמכויותיו.

הביקורת הפנימית ברפאל מבצעת את עבודתה עפ"י תכנית עבודה שנתית, הנגזרת מתכנית רב שנתית, כנדרש בתקנים המקצועיים של המבקרים הפנימיים בארץ ובעולם (IIA). תכנית העבודה הרב שנתית מבוססת על סקר סיכוני בקרה, והיא נדונה ומאושרת בוועדת הביקורת ובמליאת הדירקטוריון. גיבוש נושאי העבודה מבוצע בתהליך מובנה המותאם לרמת הסיכון בכל אחד ממגזרי פעילות של החברה.

פעילות הביקורת חולשת על כל נגזרות הארגון ובכלל זה: פיננסיים וחשבונאות, הרכשה וניהול החומר, ארגון תפעול וניהול, משאבי אנוש, שיווק ופיתוח עסקי, אבטחת איכות, מערכות ממוחשבות (IT), ציות ורגולציה, ביטחון ובטיחות וחברות מוחזקות.

מערכי המידע התומכים נבחנים בכל ביקורת ובנוסף במטלות ביקורת ייעודיות, בהתאם לתוכנית העבודה השנתית.

עבודת הביקורת מתבצעת עפ"י כללי האתיקה, התקנים המקצועיים של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, ה- IIA (Institute of Internal Auditors).

פעילות הביקורת הפנימית ברפאל מעוגנת בנוהל המשקף את הוראות חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ואת הסטנדרטים המקצועיים כמפורט לעיל.

היקף הפעילות, אופייה ותכנית העבודה של המבקר הפנימי מותאמים, כך שיש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בחברה. באישור תקציב החברה לשנת 2024, אישר הדירקטוריון את עבודת הביקורת הפנימית בחברה, לרבות באמצעות העסקת מבקרים ומומחים במיקור חוץ בהיקף של 3,000 שעות עבודה.

למבקר הפנימי ולצוות עובדיו ניתנת גישה חופשית ומתמדת למערכות המידע בחברה, לרבות לנתונים הכספיים, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.

דוחות הביקורת מוצגים ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל החברה ונדונים בלשכת המנכ"ל ובוועדת הביקורת של הדירקטוריון במהלך השנה. בנוסף, מגיש המבקר הפנימי דוח פעילות שנתי הכולל: מהות הביקורת הפנימית ברפאל; ריכוז הנושאים שנבדקו; תקציר פעילות בנושא טיפול בתלונות הציבור וקבילות עובדים ותוכנית עבודה לשנה העוקבת לשנת הדיווח.

5. גילוי ליישום הוראות רשות החברות לגבי מקרקעין ומחוברים

ראה ביאור 3(5) בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2024.

6. התחייבויות בגין יחסי עובד ומעביד

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2024.

7. אחריות תאגידית

רפאל פורצת דרך לא רק בתחומי העשייה המסורתיים שלה אלא גם בהובלת נושא האחריות התאגידית עם קידום פעילות אחריות חברתית, תוך השקעה בסביבת עבודה מתקדמת וזכויות עובדים, בטיחות בעבודה, בתעבורה ובריאות העובד, ניהול הגנת הסביבה ופיתוח בר קיימא, אתיקה, ממשל תאגידי ושרשרת אספקה.

נושא האחריות התאגידית זוכה להכרה ותמיכה מלאה של הדירקטוריון והנהלת החברה, והיא חלק בלתי נפרד מעשייתה.

חברת רפאל מתחייבת לעמידה בדרישות החוק בנושאים אלו. כמו כן נוקטת רפאל גישה וצעדים גם מעבר למתחייב בחוקים.

האחריות התאגידית מתגבשת בעולם כדרישה הכרחית במישורים של:

- חוקים;
- חוזי לקוחות;
- תקנים;
- ציפיות של החברה והקהילה;

הישגים משמעותיים בתחומי האחריות התאגידית בשנת 2024:

- בשנת 2024 זכתה חברת רפאל, בפעם האחד עשר ברציפות, בדירוג פלטינה פלוס לאחריות תאגידית, הדירוג הגבוה ביותר של ארגון "מעלה". חברת רפאל שמרה על דירוג פלטינה בתשע השנים האחרונות. רפאל הינה החברה הממשלתית הראשונה שהצטרפה לדירוג יוקרתי זה.
- תקן ישראלי 10000 לאחריות חברתית- החל משנת 2010 עומדת רפאל בתקן של מכון התקנים.
- בשנת 2024 זכתה חברת רפאל, בתקן היהלום היוקרתי של מכון התקנים, התו ניתן על עמידתה של החברה בחמישה עשר תקני איכות.

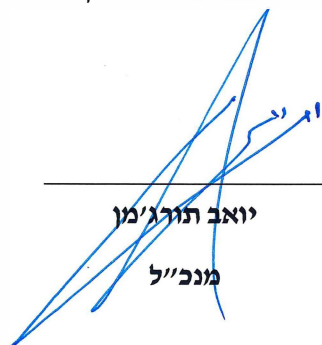
בין התקנים להם מוסמכת רפאל ישנם תקנים רלוונטיים בתחומי אחריות תאגידית:

- ISO 14001 מערכת ניהול סביבתי;
- ת"י 45001 מערכת ניהול בטיחות ובריאות בתעסוקה;
- ת"י 9301 מערכת ניהול איכות ובטיחות במערך התחבורה והתעבורה;
- ISO 37001 מערכת ניהול מניעת שוחד;
- ת"י 50001 מערכת ניהול אנרגיה.

- בשנת 2024 פרסמה רפאל את דו"ח ESG.

הדוח מפרט את ביצועי החברה בתחומי האחריות התאגידית בשנים 2022-2023.

הדוח עומד בסטנדרטים בין לאומיים ובתקינת GRI האירופאית ו-SASB האמריקאית.


יואב תורג'מן
מנכ"ל


יובל שטייניץ
יו"ר הדירקטוריון

פרק ב' –

**דוח בדבר אפקטיביות הבקרה על הדיווח הכספי ודוחות
כספיים ליום 31 בדצמבר 2024**

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ
בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי**

ביקרו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד - "החברה") ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי, המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (להלן: PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה ממשלתית הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חשבונאיים (IFRS Accounting Standards). בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה ממשלתית כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חשבונאיים (IFRS Accounting Standards) ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה ובכפוף לאישורים של רשויות המדינה הנדרשים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2024 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה בהן שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 והדוח שלנו, מיום 25 במרץ 2025 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 במרץ 2025

דוח של הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי לפי תקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח – 2008

הנהלה, בפקוח ובאישור הדירקטוריון של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן: החברה), אחראים לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי בחברה. בקרה פנימית על דיווח כספי היא תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות חוק החברות הממשלתיות. בשל המגבלות המובנות שלה, מערכת בקרה פנימית על דיווח כספי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית בדוחות הכספיים תימנע או תתגלה.

הדירקטוריון והנהלה ביצעו, בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית בחברה על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, בהתבסס על הקריטריונים שנקבעו במודל בקרה המכונה "מודל קוסו". בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת החברה הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית בחברה על הדיווח הכספי של החברה לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2024 היא אפקטיבית.

 משה ליפל סמנכ"ל כספים ובקרה	 יואב תורג'מן מנכ"ל	 יובל שטייניץ יו"ר דירקטוריון
---	---	--

25 במרס 2025

תאריך

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

**דוחות כספיים
ליום 31 בדצמבר 2024**

תוכן העניינים

עמוד	
2-3	דוח רואי החשבון המבקרים
4-6	הצהרות מנהלים
7	דוחות על המצב הכספי מאוחדים
8	דוחות רווח והפסד מאוחדים
9	דוחות על רווח והפסד ורווח כולל אחר מאוחדים
10-11	דוחות על השינויים בהון מאוחדים
12-14	דוחות על תזרימי מזומנים מאוחדים
15-83	באורים לדוחות הכספיים מאוחדים



סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח והפסד, על רווח כולל אחר, על השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-3.5% וכ-4.8% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 בהתאמה, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ-6.4% וכ-3.8% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2024, 2023 ו-2022, בהתאמה. כמו כן, לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 הסתכמה לסך של כ-322 מיליון ש"ח וכ-356 מיליון ש"ח בהתאמה, ואשר חלק החברה ברווחיהן לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2024, 2023 ו-2022 הינו כ-74 מיליון ש"ח, כ-37 מיליון ש"ח וכ-27 מיליון ש"ח, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותם חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה בימים 31 בדצמבר 2024, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חשבונאיים (IFRS Accounting Standards). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות סעיף 33ב' לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 25 במרס 2025 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביהם היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד וזאת בהתאם להוראות רשות החברות הממשלתיות.



סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הכרה בהכנסה ממכירת סחורות ושירותים

בהתאם למתואר בביאור 3 לדוחות הכספיים המאוחדים, החברה מכירה בהכנסה עם העברת השליטה על הסחורות או השירותים שהובטחו ללקוח. במרבית החוזים מחויבויות הביצוע והעברת השליטה בגינן מתקיימות לאורך זמן בהתבסס על אומדן סך העלויות שנצברו יחסית לסך העלויות הדרושות להשלמת מחויבות הביצוע.

הכרה בהכנסה ממכירת סחורות ושירותים כאמור מחייבת את ההנהלה לערוך אומדנים ולהניח הנחות משמעותיות רבות, לגבי ההכנסות והעלויות הקשורות לחוזים, כולל זיהוי סיכון לאי השגת התנאים הטכניים להשלמת הפיתוח, תכנון וייצור המוצרים לרבות עמידה בלוחות הזמנים. החברה עוקבת ובוחנת את ההשפעות של סיכונים אלו על האומדנים ועל הערכותיה לגבי אורך חיי החוזה.

אומדני עלויות הכוללים עלויות לפיתוח טכנולוגי כחלק מהסכם מכר, מטבעם כרוכים באי וודאות רבה, לפיכך, לא מן הנמנע כי תיווצר שונות גבוהה במדידת אומדנים אלו, בהתחשב בשיקול הדעת הנדרש לקביעת האומדנים ולעלויות הקשורות בכך.

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

זיהינו את תהליך ההכרה בהכנסה כעניין מפתח בביקורת מאחר שבחינת ההנחות המרכזיות והאומדנים ששימשו את ההנהלה במדידת הכנסות לאורך זמן, הכרוכים בחוסר ודאות משמעותית, דרשה מאיתנו הפעלת שיקול דעת משמעותי לצורך בחינת סבירותם.

נהלי הביקורת שבוצעו כמענה לעניין המפתח בביקורת

להלן הנהלים העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה במסגרת ביקורתנו:

1. הבנה של התהליך שהנהלה מבצעת לצורך הכרה בהכנסה והערכת התכנון ובדיקת האפקטיביות התפעולית של בקורות פנימיות רלוונטיות בתהליך ההכרה בהכנסה של החברה, לרבות ביחס לבדיקת מתודולוגיית החברה בקשר לבחינת חוזים חדשים ו/או ביצוע שינויים בחוזים קיימים.
בנוסף בדקנו את אפקטיביות הבקורות הפנימיות הקשורות לקביעת שיעור ההשלמה, כולל סקירה בדיעבד של ההנחות, שיעורי הרווחיות ואומדן עלויות ההשלמה שמבצעת החברה, הערכת דיוק ושלמות הנתונים המשמשים לצורך החישוב ובמידת הצורך זקיפת הפרשה להפסדים צפויים בפרוייקטי הביצוע.
2. דגימות חוזים חדשים מהותיים וביצוע:
א. בדיקה של סך העלויות שהתהוו בגין החוזה, בהתחשב באופציות הגלומות בחוזה, ובחינה לגביהן האם נרשמו באופן נאות על-ידי היוון לנכס או הכרה כהוצאה תקופתית.
ב. בחינת מחיר העסקה בהתבסס על התמורה הצפויה להתקבל בהתאם לזכויות ולמחויבויות שנקבעו במסגרת החוזה והשינויים החוזיים לאורך חיי החוזה.
3. שיחות עם ההנהלה ובחינת ההנחות שבוצעו על אומדן עלות פרויקטים שנקבע כחלק מהליך פתיחת הפרויקט לעומת ביצוע בפועל, לצורך בחינת יכולת החברה בביצוע אומדן התקציב בכללותו, וכן הצורך בהכרה בהפרשות.
4. ביצוע דגימות לצורך בחינת ההכנסה שהוכרה בשנת 2024, הכולל:
א. בדיקת הדיוק המתמטי בחישוב ההכנסות שהוכרו במהלך שנת 2024.
ב. בחינת מסמכים והסברים תומכים לאומדן יתרות הערכה לגמר.
ג. בחינת סבירות האומדנים וההפרשות הקשורות בהכרה בהכנסה והצגתן בדוחות הכספיים.
5. בדיקת הטיפול החשבונאי בשינויים בחוזים או תוספות לחוזים קיימים.
6. הערכת נאותות הגילויים הקשורים בדוחות הכספיים המאוחדים.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 במרס 2025

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

**הצהרת מנהלים בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות
(דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות
הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), התשס"ו - 2005**

אני, יובל שטיינץ, מצהיר כי-

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן - "החברה") לשנת 2024 (שניהם יחד להלן - הדוחות).
 2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
 3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
 4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך, קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


יובל שטיינץ
יו"ר דירקטוריון

כ"ה באדר תשפ"ה
25 במרס 2025

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

הצהרת מנהלים בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות
(דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות
הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), התשס"ו - 2005

אני, יואב תורג'מן, מצהיר כי-

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן - "החברה") לשנת 2024 (שניהם יחד להלן - הדוחות).
 2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
 3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
 4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך, קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
- ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יואב תורג'מן
המנהל הכללי

כ"ה באדר תשפ"ה
25 במרס 2025

רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ

הצהרת מנהלים בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות
(דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות
הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), התשס"ו - 2005

אני, משה ליפל, מצהיר כי-

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון של רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן - "החברה") לשנת 2024 (שניהם יחד להלן - הדוחות).
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך, קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


משה ליפל
סמנכ"ל כספים ובקרה

כ"ה באדר תשפ"ה
25 במרס 2025

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2023	2024	באור	נכסים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		נכסים שוטפים
3,724	4,499	4	מזומנים ושווי מזומנים
622	271	5	השקעות לזמן קצר
5,129	5,646	6	לקוחות
* 4,862	5,101	7	הכנסות לקבל
* 681	814	8	חייבים ויתרות חובה
2,939	3,799	9	מלאי
17,957	20,130		
726	901	10	נכסים שאינם שוטפים
1	1		השקעות והלוואות לחברות כלולות
4,723	5,456	11	השקעות בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן
1,566	1,536	12	רכוש קבוע
450	407	18	נכסים בלתי מוחשיים
95	183	26	נכסי זכות שימוש
7,561	8,484		נכסי מסים נדחים
25,518	28,614		
			התחייבויות והון:
			התחייבויות שוטפות
926	1,099	13	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
243	243	20	חלויות שוטפות של אגרות חוב
184	119	18	חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירה
2,778	3,385	14	התחייבויות לספקים
538	622	15	הפרשות
* 3,089	3,744	16	זכאים אחרים
78	64	710	התחייבות בגין תמורה מותנית
232	444	722	דיבידנד לשלם
10,149	11,113	25א	מקדמות ממזמיני עבודות
18,217	20,833		
151	143	17	התחייבויות שאינן שוטפות
289	313	18	הלוואות לזמן ארוך
81	75	19	התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה
25	-	710	הטבות לעובדים
1,285	1,055	20	התחייבות בגין תמורה מותנית
55	55	26	אגרות חוב
1,886	1,641		התחייבויות מסים נדחים
		22	הון
* 5,409	6,135		סה"כ הון המיוחס לבעלים של החברה
6	5		זכויות שאינן מקנות שליטה
5,415	6,140		
25,518	28,614		

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12'.

25 במרס 2025

תאריך אישור הדוחות
הכספיים

יובל שטייניץ
יו"ר דירקטוריון

יואב תודג'מן
מנכ"ל

משה ליפל
סמנכ"ל כספים ובקרה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בלמ"ס
דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2022	2023	2024		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
			א'26	הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות
5,450	7,004	8,808		מערכת הביטחון
403	518	818		לקוחות אחרים בארץ
* 5,785	* 6,494	8,220		חו"ל
* 11,638	* 14,016	17,846		
* 9,135	* 11,100	14,568	ב'26	עלות המכירות והעבודות שבוצעו
2,503	2,916	3,278		רווח גולמי
855	894	1,043	ג'26	הוצאות מחקר ופיתוח, נטו
516	567	588	ד'26	הוצאות מכירה ושיווק
549	650	726	ה'26	הוצאות הנהלה וכלליות
(14)	57	(13)	ו'26	(הכנסות) הוצאות אחרות, נטו
1,906	2,168	2,344		
597	748	934		רווח תפעולי
145	61	200	ז'26	הכנסות מימון
(214)	(207)	(134)	ח'26	הוצאות מימון
(69)	(146)	66		הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
16	55	148		חלק החברה ברווחי חברות כלולות
544	657	1,148		רווח לפני מיסים על הכנסה
** ,* 460	* 78	198	27	מיסים על ההכנסה
* 84	* 579	950		רווח לשנה
				רווח מיוחס ל:
* 88	* 581	951		בעלים של החברה
(4)	(2)	(1)		זכויות שאינן מקנות שליטה
* 84	* 579	950		רווח לשנה

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור ו'12.
 **בעקבות חוק ההתייעלות הכלכלית שפורסם בנובמבר 2021 הכולל הוראות במספר תחומים, ביניהם מיסי רווחים כלואים, החליט דירקטוריון החברה, בשנת 2022, על שחרור רווחים כלואים בסך כ 4.6 מיליארד ש"ח. בהתאם לכך, שולמו, בשנת 2022, מיסים בסך כ 450 מיליון ש"ח, שנכללו בהוצאות המס של החברה.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בלמ"ס

דוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
84 *	579 *	950	רווח לשנה
			פריטי (הפסד) רווח כולל אחר שיועברו לרווח והפסד :
97	100	(11)	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
(6)	8	-	שינוי ביתרה בקרן גידור בחברות כלולות
91	108	(11)	סה"כ (הפסד) רווח כולל אחר לשנה שיועבר לרווח והפסד, נטו ממס
			פריטי (הפסד) רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
9	(4)	-	מדידה מחדש של תכנית הטבה מוגדרת
9	(4)	-	סה"כ (הפסד) רווח כולל אחר לשנה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
184 *	683 *	939	סך הכל רווח כולל לשנה
			סך רווח כולל מיוחס ל:
188 *	680 *	940	בעלים של החברה
(4)	3	(1)	זכויות שאינן מקנות שליטה
184 *	683 *	939	רווח כולל לשנה

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12'.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בלמ"ס

דוחות על השינויים בהון מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

הון מניות מיליוני ש"ח	פרמיה על מניות מיליוני ש"ח	קרן תרגום של פעילות חוץ מיליוני ש"ח	קרן גידור בחברות כלולות מיליוני ש"ח	קרן הון בגין עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה מיליוני ש"ח	יתרת עודפים מיליוני ש"ח	סה"כ הון המיוחס לבעלים של החברה מיליוני ש"ח	זכויות שאינן מקנות שליטה מיליוני ש"ח	סך הכל הון מיליוני ש"ח
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024								
567	28	(33)	2	18	4,827	5,409	6	5,415
יתרה ליום 1 בינואר 2024								
-	-	-	-	(2)	-	(2)	-	(2)
-	-	-	-	-	951	951	(1)	950
-	-	(11)	-	-	-	(11)	-	(11)
-	-	-	-	-	(212)	(212)	-	(212)
567	28	(44)	2	16	5,566	6,135	5	6,140
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023								
567	28	(128)	(6)	-	* 4,276	* 4,737	(4)	* 4,733
יתרה ליום 1 בינואר 2023								
-	-	-	-	17	-	17	7	24
-	-	-	-	1	-	1	-	1
-	-	-	-	-	* 581	* 581	(2)	* 579
-	-	95	8	-	(4)	99	5	104
-	-	-	-	-	(26)	(26)	-	(26)
567	28	(33)	2	18	* 4,827	* 5,409	6	* 5,415

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12'.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן גידור בחברות כלולות	קרן הון בגין עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון המיוחס לבעלים של החברה	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
567	28	(224)	-	-	* 4,385	* 4,756	* 4,760
יתרה ליום 1 בינואר 2022							
-	-	(1)	-	-	-	(1)	(5)
מכירת מניות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת							
-	-	-	-	-	* 88	* 88	* 84
רווח לשנה							
-	-	97	(6)	-	9	100	100
(הפסד) כולל אחר							
-	-	-	-	-	(206)	(206)	(206)
דיבידנד שהוכרז							
567	28	(128)	(6)	-	* 4,276	* 4,737	* 4,733
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022							

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בל"מ"ס

דוחות על תזרימי מזומנים מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
* 84	* 579	950	רווח לשנה
* 1,941	**, * 2,643	944	התאמות - נספח א'
2,025	**, * 3,222	1,894	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
			תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
10	21	34	ריבית ודיבידנדים שהתקבלו מניירות ערך ובנקים
(825)	(872)	(1,114)	רכישת רכוש קבוע
9	1	62	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
29	** 46	1	תמורה מממוש רכוש קבוע
46	-	-	תמורה מממוש השקעה בחברה כלולה
(177)	(129)	(124)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(8)	(32)	(86)	השקעה בחברות כלולות
(557)	-	-	רכישת חברות מאוחדות, בניכוי המזומנים שנרכשו (נספח ג')
-	-	(39)	תשלום התחייבות תמורה מותנית
6	(500)	356	השקעות לזמן קצר, נטו
(19)	(6)	(3)	מתן הלוואות לזמן ארוך לחברות כלולות
30	35	1	פירעון הלוואות לזמן ארוך מחברות כלולות
2	-	-	תמורה ממכירת חברה מאוחדת (נספח ד')
-	11	-	מימוש השקעה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן
(1,454)	**(1,425)	(912)	מזומנים נטו (ששימשו לפעילות) השקעה
			תזרימי מזומנים לפעילות מימון
(91)	(106)	(142)	ריבית ששולמה על אגרות חוב שהונפקו ואשראי לזמן קצר
(6)	(6)	(6)	ריבית ששולמה על התחייבות בגין חכירה
(103)	425	171	אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים
-	(487)	-	מימוש אופציית שותף באירונאוטיקס (1)
(228)	(228)	(234)	פירעון אגרות חוב
(95)	(116)	(124)	פירעון התחייבות בגין חכירה
(3)	(86)	(24)	פירעון הלוואות לזמן ארוך
4	70	38	קבלת הלוואה לזמן ארוך
-	24	-	תמורה מהנפקת מניות בחברה מאוחדת לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(522)	(510)	(321)	מזומנים נטו (ששימשו לפעילות) מימון
76	33	114	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווה מזומנים
125	1,320	775	עליה במזומנים ושווי מזומנים
2,279	2,404	3,724	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
2,404	3,724	4,499	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(1) ראה באור 10.ד.1(1).ב.

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12'.

** סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בלמ"ס

דוחות על תזרימי מזומנים מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2022	2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
580	647	709
(16)	(55)	(148)
5	1	-
-	22	-
85	25	(12)
-	49	-
-	-	(1)
9	*(5)	3
(1)	(3)	(2)
* 460	* 78	198
1	-	-
-	1	-
*(516)	*(1,736)	(768)
60	(174)	(154)
(398)	(812)	(873)
1,908	3,857	989
474	442	547
*(66)	* 389	479
(63)	(30)	87
(26)	(5)	(4)
16	5	1
(571)	(53)	(107)
* 1,941	** , * 2,643	944

א. התאמות

פחת והפחתות
חלק ברווחי חברות כלולות
הפסד הון מממוש חבירות מוחזקות
הפסד הון מירידת ערך חבירות מוחזקות
(הכנסות) הוצאות מימון, נטו
עדכון תמורה מותנית
רווח מתיקון חכירה
הפסד (רווח) מממוש רכוש קבוע
הוצאות מו"פ שלא במזומן
מסים על הכנסה
עלות מערכות נטו, שנמכרו ונכללו בעבר במסגרת רכוש קבוע אצל
חברת בת
תשלום מבוסס מניות בחברה מאוחדת

שינויים בסעיפי רכוש והתחייבות:

שינוי בלקוחות ובהכנסות לקבל
שינוי בחייבים ויתרות חובה
שינוי במלאי
שינוי במקדמות ממזמיני עבודות
שינוי בהתחייבויות לספקים
שינוי בזכאים ויתרות זכות
שינוי בהפרשות
שינוי בהתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו
מסים על הכנסה שהתקבלו
מסים על הכנסה (ששולמו)

סך התאמות

2022	2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
206	26	212
(31)	29	63
(1)	-	-

ב. פעולות מהותיות שלא במזומן

דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
שינוי ביתרות ספקים בגין רכישת רכוש קבוע
מיון ממלאי לרכוש קבוע

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

** סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ג. רכישת חברות מאוחדות בניכוי המזומנים שנרכשו*

2022 מיליוני ש"ח	2023 מיליוני ש"ח	2024 מיליוני ש"ח	
74	-	-	הון חוזר, נטו (למעט מזומנים ושווי מזומנים)
14	-	-	רכוש קבוע
562	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
71	-	-	נכסי זכות שימוש
(71)	-	-	התחייבות בגין חכירה
(44)	-	-	התחייבות מס נדחה
(49)	-	-	התחייבות אחרת
557	-	-	מזומנים כתוצאה מכניסה לאיחוד
			*ראה באור 2(ג)

ד. תמורה ממכירת חברה מאוחדת

2022 מיליוני ש"ח	2023 מיליוני ש"ח	2024 מיליוני ש"ח	
(1)	-	-	הון חוזר, נטו (למעט מזומנים ושווי מזומנים)
(4)	-	-	רכוש קבוע
(3)	-	-	נכסי מיסים נדחים
1	-	-	הטבות לעובדים
3	-	-	זכויות שאינו מקנות שליטה
1	-	-	הפסד כתוצאה מיציאה מאיחוד
1	-	-	קרו הפרשי תרגום
(2)	-	-	מזומנים כתוצאה ממכירת חברה מאוחדת

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - כללי

א. רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן: "החברה" או "רפאל") נוסדה בשנת 1995 כתוצאה מהחלטת ממשלת ישראל להעביר את פעילות יחידת הסמך הממשלתית "רפאל" לרשות פיתוח אמצעי לחימה" (להלן – "יחידת הסמך"), לחברה ממשלתית בעלת אופי עסקי. החברה היא בשליטתה המלאה של ממשלת ישראל ובתור שכזאת הינה כפופה להוראות חוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975 ולהוראות ולחוזרים שניתנים על פיו לרבות בנוגע לעריכת הדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2024, כוללים את אלה של החברה ושל חברות הבנות שלה (להלן יחד: "הקבוצה") וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות ובהסדרים משותפים.

ב. החברה מפתחת אמצעי לחימה ומייצרת חלק מהם. חלק מהותי מהתקשורות החברה הן עם משרד הבטחון ומתבצעות על פי הוראות ההרכשה של משרד הבטחון.

ג. הגדרות

דוחות כספיים אלה –

- (1) החברה – רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ.
- (2) הקבוצה – רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ וחברות מאוחדות שלה.
- (3) חברות מאוחדות – חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות החברה.
- (4) חברות מוחזקות – חברות מאוחדות וחברות שהשקעת החברה בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
- (5) צד קשור – כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי (2009) 24 בדבר צדדים קשורים.
- (6) בעל עניין – כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין בתאגיד סעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968".

ד. המצגים הכלולים בדוחות הכספיים הינם באחריות החברה בלבד ואין הם מחייבים את מדינת ישראל.

ה. אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריו

(1) מלחמת "חרבות ברזל" - בתקופת הדוח ולאחריו, נמשכת מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"). לאורך כל התקופה ממשיכה החברה בהתאמת תוכנית העבודה למציאות ולאתגרים בטווח הקצר והארוך, ובמרכזה האצת האספקות והטמעת המערכות של רפאל לצה"ל, במקביל לשמירה על רציפות הפעולה מול הלקוחות בחו"ל.

בהיבט התפעולי, נמשכת ההתארגנות בהיבט רכש, לוגיסטיקה וכח אדם לשנים הבאות. בהיבט המימוני והפיננסי, שומרת החברה על יתרות מזומן גבוהות ומקורות אשראי על מנת להבטיח את רציפות פעילותה.

לחברה הסכמים עם לקוח עיקרי בהם כלולות אופציות להזמין מוצרים נוספים במחירי הפסד. ההפסד נובע מעליית מחירי חומרי גלם ומסיבות הנדסיות. העלייה בצורך המבצעי מעלה את הסבירות למימוש האופציות על ידי הלקוח. החברה בדיונים מול הלקוח לגבי שינוי תנאי האופציות.

(2) מינוי מנכ"ל חדש לחברה - יואב הר-אבן סיים כהונתו כמנכ"ל החברה בחודש ינואר 2024. החל מחודש פברואר 2024 מכהן יואב תורג'מן בתפקיד המנכ"ל.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים המאוחדים הוכנו על ידי הקבוצה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חשבונאיים (IFRS Accounting Standards) (להלן - "IFRS").

הדוחות המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 25 במרס 2025.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

ג. איחוד דוחות כספיים

בשנת 2022, רכשה הקבוצה את מלוא מניות חברת PVP Advanced EO Sytstems (להלן "PVP") - חברה פרטית הממוקמת בקליפורניה ועוסקת בייצור ואינטגרציה של מוצרים אלקטרו-אופטיים ואת מלוא מניות חברת פירסון הבריטית המתמחה בפיתוח מגוון של ציוד הנדסה קרבית לשוק כלי הרכב המשוריינים. לפרטים נוספים ראה ביאור 10.

ד. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים, נגזרים ואחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- ניירות ערך המוחזקים למסחר, הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- מלאי הנמדד כנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו.
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים.
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.
- השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.
- השקעה המסווגת כמוחזקת למכירה
- הפרשות

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה ביאור 3, בדבר מדיניות חשבונאית מהותית.

ה. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של החברה עולה על שנה, במיוחד בהתייחס לעבודות לפי חוזי ביצוע בהן יכול המחזור התפעולי להימשך שנתיים עד ארבע שנים. עקב כך כוללים הרכוש השוטף וההתחייבויות השוטפות גם פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתוך תקופת המחזור התפעולי הרגיל של החברה.

ו. התאמה לא מהותית של מספרי השוואה

ההתאמה הלא מהותית נובעת מאומדן שיעור השלמה של תכנית אחת המורכבת ממספר פרויקטים, אשר נבחנה כמחויבות ביצוע אחת ולא כמחויבויות ביצוע נפרדות. החל מהרבעון הראשון של שנת 2024, החברה עדכנה את המדידה באופן ששיעור ההתקדמות בכל פרויקט בתכנית יחושב בצורה נפרדת, ועדכנה את מספרי ההשוואה, בהתאם.

החברה בחנה את מהותיות התיקון הנדרש בדוחותיה הכספיים ביחס לתקופות הדיווח הרלוונטיות והגיעה למסקנה, לאחר בחינת הפרמטרים הכמותיים והאיכותיים, כי אין בתיקון האמור בכדי להשפיע על אופן קבלת ההחלטות הכלכליות ו/או ניתוח הדוחות הכספיים האמורים על ידי המשתמשים בדוחות הכספיים המאוחדים. על כן, ההתאמה אינה מצריכה פרסום מחדש של הדוחות הכספיים של הקבוצה לשנים 2021, 2022, 2023 והשנים שקדמו לשנת 2021.

1. השפעת התיקון על הדוח על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר 2023			
כפי שדווח בעבר	השפעת התיקון	כספיים אלה	כמדווח בדוחות
מיליוני ש"ח			
4,962	(100)	4,862	הכנסות לקבל
663	18	681	חייבים ויתרות חובה
3,081	8	3,089	זכאים אחרים
5,499	(90)	5,409	הון המיוחס לבעלים של החברה

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים - המשך

1. התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - המשך
2. השפעת התיקון על ההון

ליום 1 בינואר 2022		
השפעת	כמדווח בדוחות	
כפי שדווח בעבר	התיקון	כספיים אלה
מיליוני ש"ח		
4,497	*(112)	4,385
יתרת עודפים		
*השפעת התיקון ליום 1 בינואר 2022, מורכבת מסך של 3 מיליוני ש"ח לשנת 2021 וסך של 109 מיליוני ש"ח לשנת 2020 ולשנים שקדמו לשנת 2020.		

ליום 1 בינואר 2023			
השפעת		כפי שדווח בעבר	התיקון
כמדווח בדוחות			
כספיים אלה			
מיליוני ש"ח			
	4,276	(81)	4,357
יתרת עודפים			
ליום 31 בדצמבר 2023			
השפעת		כפי שדווח בעבר	התיקון
כמדווח בדוחות			
כספיים אלה			
מיליוני ש"ח			
	4,827	(90)	4,917
יתרת עודפים			

3. השפעת התיקון על דוח רווח והפסד

שנת 2023			
כפי שדווח בעבר	השפעת התיקון	כמדווח בדוחות	כספיים אלה
מיליוני ש"ח			
14,043	(27)	14,016	מכירות
11,115	(15)	11,100	עלות המכר
81	(3)	78	מיסים על הכנסה
692	(9)	683	סה"כ רווח כולל לתקופה
שנת 2022			
כפי שדווח בעבר	השפעת התיקון	כמדווח בדוחות	כספיים אלה
מיליוני ש"ח			
11,586	52	11,638	מכירות
9,124	11	9,135	עלות המכר
450	10	460	מיסים על הכנסה
153	31	184	סה"כ רווח כולל לתקופה

2. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים - המשך

ז. שימוש באומדנים ושיקול דעת - המשך

האומדנים וההנחות אשר עשויים להוביל להתאמה מהותית בערכם של נכסים והתחייבויות בספרים במהלך השנה הבאה, הינם כדלקמן:

אומדן	הנחות עיקריות	השלכות אפשריות
אומדן סך עלויות החוזה ומרווח אפס	הקבוצה אומדת את סך העלויות בגין חוזה בהתאם להערכת כמויות, מחירים, שעות עבודה ולוחות זמנים צפויים לצורך אמידת שיעור ההשלמה המשמש לקביעת סכום ההכנסות שיוכרו מידי תקופה וכן לצורך קביעת האם החוזה הינו מכביד. כאשר לא ניתן למדוד באופן מהימן את תוצאות החוזה (למשל בשלבים המוקדמים של החוזה), הקבוצה מכירה בהכנסה מהחוזה רק בגובה העלויות שצפוי כי ניתן יהיה להשיבן.	גידול או קיטון בסכומי ההכנסות והרווח הגולמי שיוכרו לאורך תקופת החוזה והכרה בהפסד בגין חוזה מכביד.
השיטה למדידת התקדמות (שיעור השלמה)	הקבוצה מודדת את התקדמות הביצוע באמצעות שיטה המבוססת על התשומות שהושקעו למדידת התקדמות הביצוע, בהתאם לאומדן סך העלויות הדרושות להשלמת מחויבות הביצוע. הקבוצה בדעה כי שימוש בשיטה זו מייצג בצורה הנאותה ביותר את אופן העברת השליטה ללקוח.	שינוי בסכומי ההכנסות והרווח הגולמי שיוכרו בגין החוזה.
מדידת תמורה משתנה	לצורך קביעת מחיר העסקה, הקבוצה אומדת את סכום התמורה המשתנה ומכירה בהכנסה בגין הסכום אשר לגביו צפוי ברמה גבוהה כי ביטול משמעותי בסכום ההכנסות המצטברות שהוכרו לא יתרחש כאשר אי הודאות הקשורה לתמורה המשתנה תתברר לאחר מכן.	גידול או קיטון בסכומי ההכנסות שיוכרו לאורך תקופת החוזה.
קביעת אופן קיום מחויבויות הביצוע	לצורך הקביעה כי השליטה על סחורות או שירותים מועברת ללקוח לאורך זמן וכתוצאה מכך יש להכיר בהכנסה לאורך זמן, הקבוצה מסתמכת על חוות דעת משפטיות, הוראות החוזה והוראות החוק הרלוונטיות בבחינה האם לקבוצה קיימת זכות לאכוף את קיומו של החוזה.	שינוי בעיתוי ההכרה בהכנסה לאורך תקופת החוזה.
זיהוי מחויבויות ביצוע בחוזים עם לקוחות	לצורך זיהוי מחויבויות ביצוע נפרדות בחוזה עם לקוח, הקבוצה מפעילה שיקול דעת בבחינה האם מסופק שירות משמעותי של שילוב (אינטגרציה) הסחורות והשירותים השונים בחוזה לכדי תוצר משולב אחד.	שינוי בעיתוי ההכרה בהכנסה לאורך תקופת החוזה.
יכולת השבה של עלויות פיתוח	צפי לקבלת אישורים רגולטורים שיאפשרו את יישום הפרויקט.	הפחתת עלויות הפיתוח לרווח והפסד.
הטבות עובד לאחר סיום העסקה	הנחות אקטואריות כגון שיעור היוון, שיעור עליות שכר עתידיות ושיעור גידול בקצבה לפנסיה.	גידול או קיטון במחויבות בגין תכנית הטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה.
הערכת סיכויי התחייבויות תלויות	האם יותר סביר מאשר לא כי יצאו משאבים כלכליים בגין תביעות משפטיות שהוגשו כנגד החברה וחברות מוחזקות שלה.	ביטול או יצירת הפרשה בגין תביעה.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית

כללי המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי ישויות הקבוצה.

א. בסיס האיחוד

(1) צירופי עסקים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של החברה וכן דוחות כספיים של חברות בהן מתקיימת שליטה של החברה.

הקבוצה מיישמת לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (Acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת. שליטה מתקיימת כאשר הקבוצה חשופה, או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הקבוצה ועל ידי אחרים.

לצורך האיחוד הובאו בחשבון הסכומים הכלולים בדוחות הכספיים של חברות שאוחדו תוך יישום כללי חשבונאות אחידים הננקטים בידי הקבוצה.

התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת, התחייבויות שהתהוו לרוכש מול הבעלים הקודמים של הנרכשת וזכויות הונות שהונפקו על ידי הקבוצה.

בצירוף עסקים שהושג בשלבים, ההפרש בין השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכויות ההוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הקבוצה לבין הערך הפנקסני לאותו מועד, נזקף לדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות. כמו כן, התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של תמורה מותנית. לאחר מועד הרכישה, הקבוצה מכירה בשינויים בשווי ההוגן של תמורה מותנית המסווגת כהתחייבות פיננסית בדוח רווח והפסד.

הרוכשת מכירה במועד הרכישה בהתחייבות תלויה שניתלה בצירוף עסקים אם קיימת מחויבות בהווה שנובעת מאירועי העבר ושוויה ההוגן ניתן למדידה באופן מהימן.

כמו כן, מוניטין אינו מעודכן בגין ניצול הפסדים מועברים לצרכי מס שהיו קיימים במועד צירוף העסקים. הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונות בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הקבוצה, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ולהתחייבויות שניטלו.

מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי. במקום זאת, מבצעת החברה בחינה לירידת ערך של מוניטין כאמור, הנובע מרכישה של חברה בת, אחת לשנה (ולכל המאוחר, ביום 31 בדצמבר) או בתדירות גבוהה יותר אם אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים כי יתכן וחלה ירידת ערך של מוניטין. (ראה גם סעיף ו' להלן). עלויות הקשורות לרכישה שהתהוו לרוכשת בגין צירוף עסקים, כגון: עמלות למתווכים, עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות, הערכת שווי ועמלות אחרות בגין שירותים מקצועיים או שירותי ייעוץ, למעט אלו הקשורות בהנפקת מכשירי חוב או הון בקשר עם צירוף העסקים, מוכרות כהוצאות בתקופה שבה השירותים מתקבלים.

(2) חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי החברה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

(3) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה או שליטה משותפת. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. בבחינת קיומה של השפעה מהותית, מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי למניות החברה המוחזקות. עסקאות משותפות הינן הסדרים משותפים בהם לקבוצה יש זכויות לנכסים נטו של ההסדר.

השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרות לראשונה לפי עלות.

עלויות עסקה המתייחסות באופן ישיר לרכישה צפויה של חברה כלולה או עסקה משותפת מוכרות כנכס במסגרת סעיף הוצאות נדחות בדוח על המצב הכספי. עלויות אלה מתווספות לעלות ההשקעה במועד הרכישה. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי המאזני, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה, מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת.

כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני, הערך בספרים של אותן זכויות, כולל השקעה לזמן ארוך המהווה חלק מההשקעה במוחזקת, מופחת לאפס. במקרים בהם חלקה של הקבוצה בהשקעה לזמן ארוך המהווה חלק מההשקעה במוחזקת

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

א. בסיס האיחוד - המשך

(3) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות - המשך

שונה מחלקה בהון המוחזקת, הקבוצה ממשיכה להכיר בחלקה בהפסדי המוחזקת, לאחר איפוס ההשקעה ההונית, בהתאם לשיעור זכאותה הכלכלית בהשקעה לזמן ארוך.

לאחר איפוס הזכויות כאמור, הקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים של החברה המוחזקת, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בחברה המוחזקת או אם שילמה סכומים בעבורה. (באשר לירידת ערך השקעות בתאגידים מוחזקים - ראה סעיף י"ז להלן).

(4) עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות ועם עסקאות משותפות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפי בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא הייתה ראייה לירידת ערך.

ב. מטבע חוץ

(1) עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של חברות הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה. הפרשי שער אלה מוכרים ברווח והפסד בסעיפים הספציפיים, לפי מהות הפריט הכספי (הפרשי שער בגין לקוחות נזקפים לסעיף הכנסות ממכירות, הפרשי שער בגין ספקים נזקפים לעלות המכירות וכו'). נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד.

(2) פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ לרבות תאגידים בישראל שמטבע הפעילות שלהם אינו מטבע הפעילות של החברה, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח לפי שערי חליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין הממוצעים לתקופה.

הפרשי השער בגין התרגום נזקפים לרווח כולל אחר. כאשר פעילות חוץ ממומשת, בחלקה או במלואה, הסכום המתאים שבקרב מתרגום מטבע חוץ מועבר לדוח רווח והפסד.

ככלל, הפרשי שער בגין הלוואות שנתקבלו או הועמדו לפעילויות חוץ, לרבות פעילויות חוץ שהינן חברות בנות, מוכרים ברווח והפסד בדוחות המאוחדים.

כאשר סילוקן של הלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילות חוץ אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין, רווחים והפסדים מהפרשי שער הנובעים מפריטים כספיים אלה נכללים כחלק מההשקעה בפעילות החוץ, נטו, מוכרים ברווח כולל אחר ומוצגים בהון כחלק מקרבן תרגום.

ג. מלאי

מלאי נמדד לפי העלות או שווי מימוש נטו, כנמוך שבהם, כאשר העלות נקבעת על בסיס ממוצע נע. עלות המלאי כוללת את כל עלויות הרכישה ועלויות אחרות שהתהוו בהבאת המלאי למיקומו ולמצבו הנוכחי. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה.

ד. עבודות הקמה

עבודות הקמה בתהליך משקפות את הסכום ברוטו, שטרם הוצאו חשבונות בגינו, הצפוי להגבות מהלקוחות בגין העבודה שבוצעה עד לאותו מועד. סכום זה נמדד לפי עלויות שהתהוו בתוספת רווחים שהוכרו, בניכוי חיובים שהוצאו ללקוחות בתהליך ההקמה והפסדים שהוכרו. העלות כוללת את כל העלויות המתייחסות ישירות לפרויקטים שבנידון בתוספת הקצאת עלויות תקורה קבועות ומשתנות שהקבוצה נשאה בהן במהלך ביצוע העבודות על פי החוזה, בהתבסס על קיבולת פעילות נורמלית.

עבודות ההקמה בתהליך מוצגות בדוח על המצב הכספי בסעיף הכנסות לקבל בגין כל החוזים בהם העלויות שהתהוו בתוספת רווחים שהוכרו עולים על החיובים שהוצאו ללקוחות בתוספת הפסדים שהוכרו. במקרים בהם החיובים שהוצאו ללקוחות בתוספת הפסדים שהוכרו עולים על העלויות שהתהוו בתוספת רווחים שהוכרו, אזי ההפרש מוכר בדוח על המצב הכספי כהכנסה נדחית, בסעיף מקדמות ממזמיני עבודות.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

ה. רכוש קבוע

(1) הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר עבודה ישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

חלקי חילוף, ציוד עזר וציוד גיבוי מסווגים כרכוש קבוע כאשר הם עומדים בהגדרת רכוש קבוע בהתאם ל- IAS 16.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערך בספרים, ומוכרים נטו בסעיף הכנסות אחרות או הוצאות אחרות, לפי העניין, בדוח רווח והפסד.

לאחר תאריך הדוחות הכספיים, החלה החברה לבחון את מדיניותה החשבונאית בבנייני משרדים פעילים, המוצגים כיום כרכוש קבוע, לפי מודל העלות. החברה בוחנת לשנות את מדיניות המדידה לגבי קבוצה זו למודל הערכה מחדש. לעמדת החברה, מדידה על בסיס שווי הוגן, מהווה בסיס מדידה מהימן ורלבנטי יותר באשר לשווי של נכסי החברה והונה העצמי, זאת מהטעם שמדידה לפי מודל זה מסייעת למשתמשים השונים בדוחות הכספיים לבחון את ביצועיה הכספיים ומשפרת את אמינות דיווחיה הכספיים. ככל ושינוי המדיניות ייושם, יוכר רווח כולל אחר בגובה הפער בין השווי ההוגן של הנכסים המשווערים לערכם בספרים, בניכוי מס ולא בדרך של יישום למפרע. החברה בוחנת את ההשלכות הכספיות של השינוי המדיניות האמור, ככל ויישום, אך בשלב זה אין היא יכולה להעריך את ההשפעה הכמותית.

(2) עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בפריט תזרום אל הקבוצה וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

(3) פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר שלו. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע. קווי ייצור המיועדים לייצור מוצרים בהתאם לחוזה ביצוע מופחתים בהתאם לקצב אספקת יחידות הייצור. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים.

שיעורי הפחת השנתיים הם:

	%
מבנים	2.5-7 (בעיקר 2.5%)
מכונות וציוד	6-20 (בעיקר 7%)
כלי רכב	14-20
מחשבים	20-33

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

ו. נכסים בלתי מוחשיים

(1) מוניטין

מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברות בנות מוצג במסגרת נכסים בלתי מוחשיים. למידע בדבר מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה, ראה סעיף א' לעיל. בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

(2) מחקר ופיתוח

השקעות הקשורות בפעילויות מחקר המבוצעות במטרה לרכוש ידע והבנה מדעיים או טכניים חדשים, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. יציאות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהמוצר ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר והוצאות תקורה שניתן לייחס ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

ו. נכסים בלתי מוחשיים - המשך

(2) מחקר ופיתוח - המשך

עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. בתקופות עוקבות, עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות מירידת ערך שנצברו.

(3) זכות שימוש בפטנט

הזכות נמדדת לפי העלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

(4) טכנולוגיה ואחרים

טכנולוגיה וצבר הזמנות שנרכשו על ידי הקבוצה במסגרת צרוף עסקים נמדדים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה, בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך, במידה והיו.

(5) תוכנות

תוכנות מחשב אשר אינן מהוות חלק בלתי נפרד מהחומרה נמדדות לפי העלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך.

(6) עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

(7) הפחתה

הפחתה היא הקצאה שיטתית של הסכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס בניכוי ערך השייר שלו.

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים, מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי, אלא נבחן לצורך ירידת ערך.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו :

• עלויות פיתוח שהונו	3-7 שנים
• תוכנות	3-7 שנים
• ידע וטכנולוגיה	5-8 שנים
• צבר הזמנות	1-3 שנים
• אי תחרות	10 שנים
• קשרי לקוחות	7-10 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

הקבוצה בוחנת את אומדן אורך החיים השימושי של נכס בלתי מוחשי שאינו מופחת בכל תקופה על מנת לקבוע האם האירועים והנסיבות ממשיכים לתמוך בקביעה כי לנכס הבלתי מוחשי אורך חיים בלתי מוגדר.

ז. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הכרה ומדידה לראשונה

הקבוצה מכירה לראשונה בלקוחות ומכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים וההתחייבויות הפיננסיות מוכרים לראשונה במועד בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. ככלל, נכס פיננסי או התחייבות פיננסית נמדדים לראשונה בשווי הוגן בתוספת, במקרה של נכס פיננסי או התחייבות פיננסית שאינם מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, עלויות עסקה שניתן לייחס במישרין לרכישה או להנפקה של הנכס הפיננסי או ההתחייבות הפיננסית. לקוח שאינו כולל רכיב מימון משמעותי נמדד לראשונה לפי מחיר העסקה שלו. חייבים שמקורם בנכסי חוזה, נמדדים לראשונה לפי ערכם בספרים של נכסי החוזה במועד שינוי הסיווג מנכס חוזה לחייבים.

גריעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי הועברו באופן מהותי. אם בידי הקבוצה נותרו באופן מהותי כל הסיכונים וההטבות הנובעים מהבעלות על הנכס הפיננסי, הקבוצה ממשיכה להכיר בנכס הפיננסי.

נכסים פיננסיים - סיווג ומדידה עוקבת

במועד ההכרה לראשונה, נכסים פיננסיים מסווגים לשווי הוגן דרך רווח והפסד.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

ז. מכשירים פיננסיים - המשך

(2) התחייבויות פיננסיות שאינם נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות: משיכות יתר מבנקים, הלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים, התחייבויות בגין חכירה מימונית, ספקים וזכאים אחרים.

הכרה לראשונה בהתחייבויות פיננסיות

הקבוצה מכירה לראשונה במכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. יתר ההתחייבויות הפיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר.

מדידה עוקבת של התחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות (למעט התחייבויות פיננסיות אשר יועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד) מוכרות לראשונה בשווי הוגן בניכוי כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

עלויות עסקה המיוחסות באופן ישיר להנפקה צפויה של מכשיר אשר יסווג כהתחייבות פיננסית, מוכרות כנכס במסגרת סעיף הוצאות נדחות בדוח על המצב הכספי. עלויות עסקה אלו מנוכות מההתחייבות הפיננסית בעת ההכרה לראשונה בה, או מופחתות כהוצאות מימון בדוח רווח והפסד כאשר ההנפקה אינה צפויה עוד להתקיים.

גריעת התחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

קיצוץ מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לקבוצה קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

(3) מכשירים פיננסיים נגזרים

הקבוצה מחזיקה מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים ריבית וכן נגזרים שאינם משמשים לגידור.

הצגה

מכשירים פיננסיים נגזרים המהווים גידור כלכלי מוצגים בדוח על המצב הכספי על פי שווים ההוגן. שינויים בשווי ההוגן נזקפים כהכנסות או הוצאות מימון בדוח רווח והפסד בתקופה בה אירעו.

הערכת שווי הוגן

שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנסחרים בשווקים פעילים מבוסס על המחירים המצוטטים לתאריך המאזן. השווי ההוגן של אופציות CALL מורכבות, נקבע באמצעות הערכות שווי של מומחים חיצוניים, בהתבסס על מודלים כלכליים מתאימים. השווי ההוגן אשר נקבע למטרת גילוי של אגרות החוב של החברה מחושב על בסיס הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין הקרן והריבית המהווים לפי שיעור הריבית בשוק למועד הדיווח.

(4) נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערך בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית/ירידת המדד בפועל.

(5) הון מניות

מניות רגילות מסווגות כהון. עלויות תוספתיות המתייחסות ישירות להנפקת מניות רגילות וכתבי אופציה למניות בניכוי השפעת המס, מוצגות כהפחתה מההון.

ח. הטבות לעובדים

(1) הטבות לאחר סיום העסקה

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר העסקה. התכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות לחברות ביטוח או לקרנות פנסיה, והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

(א) תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תוכנית לאחר סיום העסקה שלפיה הקבוצה משלמת תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הקבוצה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

ח. הטבות עובדים - המשך

(1) הטבות לאחר סיום העסקה - המשך

(ב) תכניות להטבה מוגדרת

תכנית להטבה מוגדרת הינה תכנית הטבה לאחר סיום העסקה שאינה תכנית להפקדה מוגדרת. מחויבות נטו של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר סיום העסקה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שתגיע לעובד בתמורה לשירותיו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן הינו שקל ומועד פירעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה. החישובים נערכים על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. מדידה מחדש של ההתחייבות (הנכס), נטו בגין הטבה מוגדרת כוללת רווחים והפסדים אקטואריים. מדידות מחדש נזקפות מיידית, דרך רווח כולל אחר ישירות לעודפים.

(2) הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות נטו של החברה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר סיום העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי ומנוכה ממנו השווי ההוגן של נכסים המתייחסים למחויבות זו. שיעור ההיוון של המחויבות נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן הינו שקל ומועד פירעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים ישירות לרווח והפסד בתקופה בה הם נוצרו.

החברה כוללת הפרשה לפדיון ימי מחלה במסגרת הטבות לעובדים לזמן ארוך. ההתחייבות מוצגת בזמן הארוך, היות וסיכויי המימוש שלה בטווח הקצר קלושים.

(3) הטבות עובד לטווח קצר

מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר (כוללות בעיקר שכר לשלם הפרשות לחופשה ולהבראה) נמדדות על בסיס לא מהווה, וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס או במקרה של היעדרויות שאינן נצברות (כמו חופשת לידה) - בעת ההיעדרות בפועל.

הפרשה בגין הטבות לעובדים לזמן קצר בגין בונוס במזומן או תכנית השתתפות ברווחים, מוכרת בסכום הצפוי להיות משולם, כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את המחויבות. סיווג הטבות לעובדים, לצרכי מדידה, כהטבות לטווח קצר או כהטבות אחרות לטווח ארוך מתבצע בהתאם.

ט. מסים על ההכנסה

מסכים על ההכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים נדחים נזקפים לרווח והפסד אלא אם המס נובע מצורך עסקים או נזקפים ישירות לרווח כולל אחר או להון במידה ונובעים מפריטים המוכרים ישירות ברווח כולל אחר או בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח. מסים שוטפים כוללים גם מסים בגין שנים קודמות.

קיצוץ נכסי והתחייבויות מסים שוטפים

הקבוצה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים שוטפים במידה וקיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיצוץ נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, וכן קיימת כוונה לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות מסים שוטפים מיושבים בו זמנית.

מסכים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הקבוצה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסכים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפרשים הזמניים. נכסי המסכים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות תתממשנה, הם מופחתים.

נכסי מסים נדחים שלא הוכרו מוערכים מחדש בכל מועד דיווח ומוכרים במידה והשתנה הצפי כך שצפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

ט. מסים על ההכנסה - המשך

קיצוץ נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הקבוצה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוץ נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר בכוונתן לסלק את נכסי והתחייבויות המסים השוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות מסים נדחים מיושבים בו זמנית.

עמדות מס לא וודאיות

הפרשה בגין עמדות מס לא וודאיות, לרבות הוצאות מס וריבית נוספות, מוכרת כאשר יותר צפוי מאשר לא כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות.

תוספת מס בגין חלוקת דיבידנד

הקבוצה עשויה להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים על ידי חברות הקבוצה. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, כאשר מדיניות חברות הקבוצה היא שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לחברה המקבלת, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לחברה, יוצרת החברה עתודה למס בגין תוספת המס שעשויה החברה להתחייב בה, בגין חלוקת הדיבידנד. מיסי הכנסה נוספים, במידה וחלים, הנובעים מחלוקת דיבידנדים על ידי החברה, נזקפים לרווח והפסד במועד בו מוכרת ההתחייבות לתשלום הדיבידנד המתניח.

עסקאות בין חברתיות

מס נדחה בגין עסקאות בין חברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

י. הכרה בהכנסות

הכנסות

הקבוצה מכירה בהכנסות כאשר הלקוח משיג שליטה על הסחורה או השירות שהובטחו. ההכנסה נמדדת לפי סכום התמורה לו הקבוצה מצפה להיות זכאית בתמורה להעברת סחורות או שירותים שהובטחו ללקוח, מלבד סכומים שנגבו לטובת צדדים שלישיים.

זיהוי מחויבות ביצוע

הקבוצה מעריכה במועד ההתקשרות בחוזה את הסחורות או השירותים שהובטחו במסגרת חוזה עם לקוח ומזהה כמחויבות ביצוע כל הבטחה להעביר ללקוח אחד מהשניים הבאים:

(א) סחורה או שירות (או חבילה של סחורות או שירותים) שהם נפרדים; או

(ב) סדרה של סחורות או שירותים נפרדים שהם למעשה זהים ויש להם אותו דפוס העברה ללקוח.

הקבוצה מזהה סחורות או שירותים שהובטחו ללקוח כנפרדים כאשר הלקוח יכול להפיק תועלת מהסחורה או השירות בעצמם או ביחד עם משאבים אחרים הניתנים להשגה בנקל ללקוח וכן ההבטחה של הקבוצה להעביר את הסחורה או השירות ללקוח ניתנת לזיהוי בנפרד מהבטחות אחרות בחוזה. על מנת לבחון האם הבטחה להעביר סחורה או שירות ניתנת לזיהוי בנפרד, הקבוצה בוחנת האם מסופק שירות משמעותי של שילוב הסחורה או השירות עם סחורות או שירותים אחרים שהובטחו בחוזה לתוצר משולב עבורו הלקוח התקשר בחוזה.

קביעת מחיר העסקה

מחיר העסקה הוא סכום התמורה לו הקבוצה מצפה להיות זכאית בתמורה להעברת סחורות או שירותים שהובטחו ללקוח, מלבד סכומים שנגבו לטובת צדדים שלישיים. בעת קביעת מחיר העסקה הקבוצה מביאה בחשבון את ההשפעות של כל הבאים: קיומו של רכיב מימון משמעותי בחוזה ותמורה שיש לשלם ללקוח.

תמורה משתנה

תמורה משתנה נובעת בעיקר בשל חריגים בגין קנסות בגין איחורים ובונוסים בגין הקדמות בביצוע. הקבוצה אומדת את סכום התמורה המשתנה באמצעות אמידת הסכום הסביר ביותר שיתקבל מאחר ושיטה זו מתארת בצורה הטובה ביותר את סכום התמורה שהיא תהיה זכאית לו.

קיומו של רכיב מימון משמעותי

בעת קבלת חוזה חדש, מבצעת הקבוצה בחינה האם החוזה מכיל רכיב מימון משמעותי. הקבוצה בוחנת בין היתר, את אורך הזמן החוזי בין המועד בו הקבוצה מעבירה את הסחורות או השירותים שהובטחו ללקוח לבין המועד בו הלקוח משלם עבור סחורות או שירותים אלה, וכן ההפרש, אם קיים, בין הסכום של התמורה שהובטחה לבין מחיר המכירה במזומן של הסחורות או השירותים שהובטחו.

במקרים בהם הפער בין מועד קבלת התשלום לבין מועד העברת הסחורה או השירות ללקוח הינו שנה או פחות, הקבוצה מיישמת את ההקלה הפרקטית הקבועה בתקן ואינה מפרידה רכיב מימון משמעותי.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

י. הכרה בהכנסות - המשך קיום מחויבויות ביצוע

הכנסות מוכרות כאשר הקבוצה מקיימת מחויבות ביצוע על ידי העברת שליטה על סחורה או שירות שהובטחו ללקוח.

בחלק מהמקרים, הקבוצה מעבירה שליטה לאורך זמן ולפיכך מכירה בהכנסות לאורך זמן מאחר וביצועי הקבוצה יוצרים או משפרים נכס אשר נשלט על ידי הלקוח תוך כדי יצירתו או שיפורו. בחוזים אחרים הקבוצה מעבירה שליטה לאורך זמן ולפיכך מכירה בהכנסות לאורך זמן מאחר ובהתאם לחוזים אלו של הקבוצה עם לקוחותיה והוראות הדין הרלבנטיות ובהתבסס על חוות דעת משפטיות שהתקבלו, קבעה הקבוצה שיש לה זכות לתשלום הניתנת לאכיפה עבור ביצועים שהושלמו עד לאותו מועד וכן לא נוצר נכס עם שימוש אלטרנטיבי לקבוצה.

עבור שירותי אחזקה הניתנים על ידי הקבוצה - הכנסות מוכרות לאורך זמן בתקופת הדיווח בה סופקו השירותים, מאחר והלקוח מקבל וצורך בו זמנית את ההטבות המסופקות על ידי ביצועי הקבוצה כאשר הקבוצה מספקת שירותים אלה.

בשאר המקרים - ההכנסה מוכרת בנקודת זמן בעת העברת השליטה.

מדידת התקדמות בקיום מחויבות ביצוע

הקבוצה מכירה בהכנסה לאורך זמן על ידי מדידת ההתקדמות לקראת קיום מלא של מחויבות הביצוע באופן שמשקף את ביצועי הקבוצה בהעברת השליטה על הסחורות או השירותים שהובטחו ללקוח. כאשר לא ניתן למדוד באופן סביר את התוצאה של מחויבות ביצוע (למשל בשלבים המוקדמים של חוזה) אך הקבוצה מצפה להשיב את העלויות שהתהוו, הכנסות מוכרות רק עד להיקף העלויות שהתהוו (מרווח אפס) עד למועד שבו ניתן למדוד באופן סביר את התוצאה של מחויבות הביצוע.

הקבוצה מודדת את ההתקדמות באמצעות שיטה המבוססת על תשומות

בהתאם לשיטה זו, שיעור ההשלמה נקבע בהתבסס על אומדן סך העלויות הדרושות להשלמת מחויבות הביצוע. אומדן זה כולל את העלויות הישירות וכן עלויות עקיפות המתייחסות במישרין לקיום מחויבות הביצוע ומוקצות על בסיס מפתח העמסה סביר. הקבוצה בדעה כי שימוש בשיטת העלויות מייצג בצורה הנאותה ביותר את אופן העברת השליטה ללקוח.

ביישום גישה המבוססת על תשומות, הקבוצה אינה כוללת את ההשפעות של תשומות כלשהן אשר אינן משקפות את ביצועי הקבוצה בהעברת השליטה על הסחורות או השירותים ללקוח.

במדידת התקדמות הביצוע באמצעות שיטה המבוססת על תשומות, עלות שהתהוותה ואינה פרופורציונאלית להתקדמות בקיום מחויבות הביצוע, אינה נלקחת בחשבון במדידת שיעור ההשלמה. במקרים אלו הקבוצה מכירה בהכנסות בסכום שווה לעלות של סחורה ששימשה לקיום מחויבות הביצוע (קרי מרווח אפס), בהתקיים כל התנאים הבאים: הסחורה אינה נפרדת; חזוי שהלקוח ישיג שליטה על הסחורה זמן משמעותי לפני קבלת השירותים המתייחסים; עלות הסחורה משמעותית ביחס לסך עלויות החוזה החזויות; וכן הקבוצה רוכשת את הסחורה מצד שלישי ואינה מעורבת באופן משמעותי בעיצוב וייצור הסחורה.

עלויות חוזה

עלויות תוספתיות של השגת חוזה עם לקוח כגון עמלות מכירה לשותפים עסקיים, מוכרות כנכס כאשר צפוי כי הקבוצה תשיב עלויות אלו. עלויות להשגת חוזה שהיו מתהוות ללא קשר אם החוזה הושג מוכרות כהוצאה בעת התהוותן, אלא אם ניתן לחייב את הלקוח בגין עלויות אלה.

עלויות שהתהוו לקיום חוזה עם לקוח אשר אינן בתחולה של תקן אחר, מוכרות כנכס כאשר הן: מתייחסות במישרין לחוזה שהקבוצה יכולה לזהות באופן ספציפי; הן מייצרות או משפרות את משאבי הקבוצה שישמשו לקיום מחויבות ביצוע בעתיד; וכן צפוי שהעלויות יושבו. בכל מקרה אחר, עלויות כאמור מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

עלויות שהווננו כנכס מופחתות לדוח רווח והפסד על בסיס שיטתי שהינו עקבי עם ההעברה של הסחורות או השירותים אליהם מתייחס הנכס.

בכל תקופת דיווח הקבוצה בוחנת האם הערך בספרים של הנכס שהוכר כאמור עולה על יתרת הסכום של התמורה שהישות מצפה לקבל בתמורה לסחורות או השירותים אליהם מתייחס הנכס, בניכוי העלויות

המתייחסות במישרין להספקת סחורות או שירותים אלה אשר לא הוכרו כהוצאות, ובמידת הצורך, מוכר הפסד מירידת ערך ברווח או הפסד.

במסגרת עלויות החוזה החברה כוללת רק את מרכיב עמלת השותפים העסקיים המתייחס להשגת ההסכם, ולא סכומים אחרים המשולמים לשותפים העסקיים כנגד שירותים הניתנים על ידם לאחר השגת ההסכם.

אחריות

לצורך ההערכה האם אחריות מספקת ללקוח שירות נפרד ולכן מהווה מחויבות ביצוע נפרדת, הקבוצה בוחנת, בין היתר, את המאפיינים הבאים: האם ללקוח יש את האפשרות לרכוש אחריות בנפרד; האם האחריות נדרשת על פי חוק; אורכה של תקופת כיסוי האחריות והמהות של הפעולות שהקבוצה מבטיחה לבצע במסגרת חוזה האחריות.

במסגרת חוזים מול לקוחות, הקבוצה מספקת שירותי אחריות ללקוחות בהתאם לחוזה, הוראות החוק או לפי המקובל בענף. שירותי האחריות ניתנים על מנת להבטיח את טיב העבודה ועמידה במפרט שהוסכם בין הצדדים ואינם מהווים שירות נוסף שניתן ללקוח. לפיכך, הקבוצה לא מזהה את האחריות כמחויבות ביצוע נפרדת אלא מטפלת בה בהתאם להוראות IAS 37 ומכירה בהפרשה לאחריות לפי אומדן עלות השירותים האמורים.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

י. הכרה בהכנסות - המשך שינויים בחוזה

שינוי חוזה הוא שינוי בתחולה או במחיר (או שניהם) של חוזה שאושר על ידי הצדדים לחוזה. שינוי חוזה יכול להיות מאושר בכתב או להשתמע מפרקטיקות עסקיות נהוגות. שינוי חוזה עשוי להתקיים גם במקרים שבהם לצדדים לחוזה יש מחלוקת לגבי התחולה או המחיר (או שניהם) של השינוי או שהצדדים אישרו את השינוי בתחולה של החוזה אך טרם קבעו את השינוי המקביל במחיר.

במקרים בהם שינוי החוזה טרם אושר על ידי הצדדים, הקבוצה ממשיכה להכיר בהכנסות בהתאם לחוזה הקיים, ללא התחשבות בשינוי החוזה, עד למועד ששינוי החוזה מאושר או כאשר שינוי החוזה ניתן לאכיפה משפטית.

הקבוצה מטפלת בשינוי חוזה כהתאמה של החוזה הקיים מאחר ויתרת הסחורות או השירותים לאחר שינוי החוזה אינם נפרדים ולכן מהווים חלק ממחויבות ביצוע אחת אשר מקוימת באופן חלקי במועד שינוי החוזה. השפעת השינוי על מחיר העסקה ועל מידת ההתקדמות לקראת קיום מלא של מחויבות הביצוע מוכרת כתיאום להכנסות (גידול או קיטון) במועד שינוי החוזה, כלומר על בסיס עדכון מצטבר (catch-up basis).

במקרים בהם שינוי החוזה הינו גידול בהיקף החוזה בשל תוספות של סחורות או שירותים מובחנים כאשר מחיר החוזה גדל בסכום תמורה המשקף את מחירי המכירה העצמאיים של הסחורות או השירותים שהתווספו, הקבוצה מטפלת בשינוי חוזה כחוזה נפרד.

נכס חוזה והתחייבות חוזה

נכס חוזה (בדוחות אלו הכנסות לקבל) מוכר כאשר לקבוצה קיימת זכות לתמורה עבור סחורות או שירותים שהקבוצה העבירה ללקוח כאשר זכות זו מותנית בגורם אחר מאשר חלוף הזמן, לדוגמה בביצועים העתידיים של הקבוצה. נכסי החוזה מסווגים לסעיף חייבים כאשר הזכויות לקבלתם הופכות להיות בלתי מותנות.

התחייבות חוזה (בדוחות אלו מקדמות ממזמיני עבודות) מוכרת כאשר הקבוצה מחויבת להעביר סחורות או שירותים ללקוח שבגינם היא קיבלה תמורה (או שחל מועד פירעונו של הסכום) מהלקוח.

קיצוץ נכס חוזה והתחייבות חוזה

נכס והתחייבות בגין אותו חוזה מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי. אולם, נכס והתחייבות חוזה הנובעים מחוזים שונים מוצגים בברוטו בדוח על המצב הכספי.

מדידת התקדמות בקיום מחויבות ביצוע

כאשר תוצאת עסקה הכרוכה באספקת שירותים ניתנת לאמידה באופן מהימן, ההכנסות הקשורות לעסקה מוכרות בהתאם לשיטת שיעור ההשלמה המחושב בהתייחס לסקירת העבודה שבוצעה. על-פי שיטה זו, ההכנסות מוכרות בתקופות הדיווח שבהן סופקו השירותים. במקרה שתוצאת החוזה אינה ניתנת למדידה באופן מהימן, ההכנסות מוכרות רק במידה שניתן להשיב את ההוצאות שהתהוו.

יא. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה באופן מהימן, וכאשר צפוי כי יידרש תזרים שלילי של הטבות כלכליות לסילוק המחויבות.

החברה אחראית לגבי טיב המוצרים שנמכרו ללקוחות או לטיב העבודות שבוצעו עבורם לתקופות של שנה עד עשר שנים לאחר אספקתם או השלמתם. לכיסוי ההתחייבויות כאמור נכללת בדוחות הכספיים הפרשה הנקבעת על בסיס הערכת ההנהלה, לאור ניסיון העבר.

הקבוצה מכירה בנכס שיפוי אם, ורק אם, וודאי למעשה (Virtually Certain) שהשיפוי יתקבל אם הקבוצה תסלק את המחויבות. הסכום שמוכר בגין השיפוי אינו עולה על סכום ההפרשה.

הפרשה לאחריות

הפרשה לאחריות ותיקונים בגין מוצרים ועבודות שנמסרו ללקוחות מחושבת בהתאם להערכת הנהלת החברה ובהתבסס על ניסיון העבר והערכות הנדסיות.

חוזים מכבידים

כאשר צפוי שהעלויות הבלתי נמנעות בגין החוזה יעלו על ההטבות הצפויות להתקבל מהחוזה ו/או תוצרים של החוזה, מוכרת הפרשה לחוזה מכביד. ההפרשה נמדדת על פי הנמוך מבין הערך הנוכחי של העלות החזויה לביטול החוזה, והערך הנוכחי של העלויות הבלתי נמנעות (נטו מההכנסות) להמשך קיום החוזה. עלויות בלתי נמנעות הינן עלויות שהחברה אינה יכולה להימנע מהן מכיוון שהיא כפופה לחוזה.

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי.

יב. הנחות מספקים וקבלני משנה

הנחות המתקבלות מספקים וקבלני משנה אשר לגביהן לא מחויבת החברה לעמוד ביעדים מסוימים נכללות בדוחות הכספיים עם ביצוע הרכישות היחסיות המזכות את החברה בהנחות האמורות.

יג. הוצאות פרסום

הוצאות פרסום נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

יד. מענקים ממשלתיים

מענקי ממשלה בלתי מותנים מוכרים לראשונה בשווי הוגן כאשר קיים ביטחון סביר שהם יתקבלו והקבוצה תעמוד בתנאים המזכים בקבלתם. מענקים מהמדען הראשי המתקבלים כפיצוי על הוצאות בהן נשאה הקבוצה מוצגים כהפחתה מהוצאות מחקר ופיתוח. מענקי ממשלה המתקבלים לצורך רכישת נכס או בגין עלויות פיתוח שהווננו, מוצגים בניכוי מהנכס המתייחס ונזקפים לדוח רווח והפסד באופן שיטתי, לאורך תקופת החיים השימושיים של הנכס.

טו. הכנסות והוצאות מימון

הכנסות מימון כוללות הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו, הכנסות מדיבידנדים ושינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לקבוצה הזכות לקבלת התשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה הקבוצה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס. שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד כוללים גם הכנסות מדיבידנדים וריביות.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית בגין הלוואות שנתקבלו ואגרות חוב שהונפקו, שינויים בשווי ההוגן של תמורה מותנית במסגרת צירוף עסקים, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים (למעט הפסדים בגין ירידת ערך לקוחות המוצגים במסגרת הוצאות הנהלה וכלליות).

בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה ודיבידנדים שהתקבלו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות השקעה. ריביות ששולמו ודיבידנדים ששולמו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות מימון. רווחים והפסדים מהפרשי שער המתייחסים לנכסים וההתחייבויות התפעוליות מוצגים במסגרת הרווח הגולמי, ורווחים והפסדים מהפרשי שער הקשורים לפעילויות מימון והשקעה מוצגים כחלק מהוצאות והכנסות מימון, כתלות בתנודות שער החליפין, וכתלות בפוזיציה שלהן (רווח או הפסד בנטו).

טז. ירידת ערך נכסים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

נכסים פיננסיים ונכסי חוזה

הקבוצה מכירה בהפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות המופחתת;
- נכסי חוזה (כהגדרתם ב-IFRS 15);

הקבוצה בחרה למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין לקוחות ונכסי חוזה לאורך כל חי המכשיר.

מדידת הפסדי אשראי חזויים

הפסדי אשראי חזויים מהווים אומדן משוקלל-הסתברויות של הפסדי אשראי. הפסדי אשראי נמדדים לפי הערך הנוכחי של הפער בין תזרימי המזומנים שהקבוצה זכאית להם לפי החוזה לבין תזרימי המזומנים שהקבוצה צופה לקבל.

הפסדי האשראי החזויים מהווים לפי שיעור הריבית האפקטיבית של הנכס הפיננסי.

ראיה שנכס פיננסי הינו פגום כוללת את האירועים הבאים:

- קושי פיננסי משמעותי של המנפיק או הלווה;
- הפרה של חוזה, כגון אירוע כשל או אירוע פיגור בתשלומים;
- ארגון מחדש של הלוואה או תשלום המגיע לקבוצה בתנאים אשר הקבוצה לא הייתה שוקלת במקרים אחרים;
- צפוי שהלווה יגיע לפשיטת רגל או לשינוי מבני פיננסי אחר;
- היעלמות שוק פעיל לנכס פיננסי עקב קשיים פיננסיים;

הצגת ההפרשה להפסדי אשראי חזויים בדוח על המצב הכספי

הפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין נכס פיננסי הנמדד בעלות מופחתת, מוצגת בניכוי מהערך בספרים ברוטו של הנכס הפיננסי.

מחיקה

הערך בספרים ברוטו של נכס פיננסי נמחק במלואו או בחלקו כאשר אין ציפיות סבירות להשבה. זה בדרך כלל המקרה כאשר הקבוצה קובעת כי לחייב אין נכסים או מקורות הכנסה שעשויים להניב תזרימי מזומנים מספיקים על מנת לשלם את הסכומים הכפופים למחיקה. עם זאת, נכסים פיננסיים שנמחקו עשויים עדיין להיות כפופים לפעולות אכיפה על מנת לקיים את נהלי הקבוצה להחזר סכומים. מחיקה מהווה אירוע גריעה.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

טז. ירידת ערך נכסים - המשך
(2) נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת הערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של החברה, למעט נכסי מיסים נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבצעת החברה, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים אחרים ובקבוצות נכסים אחרים ("יחידות מניבות מזומנים").

מדידת סכום בר השבה

סכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוונת החברה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס.

הקצאת מוניטין ליחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי.

נכסי מטה החברה

נכסי מטה החברה אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים. במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונוקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

השקעה בחברות כלולות ועסקאות משותפות

(3)

השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת נבחנת לירידת ערך, כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך (כמפורט בסעיף (1) לעיל).

מוניטין המהווה חלק מחשבון השקעה בחברות כלולות אינו מוכר בנפרד, ולכן אינו נבחן בנפרד בבחינת ירידת ערך. לחילופין, נבחנת ירידת ערך ביחס להשקעה בכללותה, וזאת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך.

במידה וקיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על כך שיתכן שנפגם ערכה של ההשקעה, הקבוצה מבצעת הערכה של סכום בר ההשבה של ההשקעה שהינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו שלה. בקביעת שווי שימוש של השקעה בחברה כלולה הקבוצה אומדת את חלקה בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה והתמורה מממושג הסופי של ההשקעה.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על הסכום בר ההשבה, ונוקף כחלק מרווחי/הפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שווי מאזני בדוח רווח והפסד. הפסד מירידת ערך אינו מוקצה לנכס כלשהו, לרבות למוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת.

הפסד מירידת ערך יבוטל אם ורק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של ההשקעה מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת ערך.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

יז. עיקרי ההוראות שניתנו בחוזרי רשות החברות בנוגע לגילוי והצגת פרטים בדוחות הכספיים הינם כדלקמן:

- (1) ביום 5 באוגוסט 2004 קיבלה הממשלה החלטת לפיה התקינה החשבונאית הכללית לגבי חברות ממשלתיות הינה של הסקטור הפרטי. התקינה הייחודית לחברות הממשלתיות, הינה בנוסף לתקינה של הסקטור הפרטי או כהרחבה או בחידוד של נושאים ספציפיים לחברות ממשלתיות כמפורט בחוזרי רשות החברות. התקינה הייחודית לחברות הממשלתיות תתבצע בהתאם לחוק. הרשות תמשיך להסתייע בצוותים המקצועיים שהוקמו על ידה לצורך זה.
- (2) "נקבעו לחברה ממשלתית יעדים. תכלול החברה בדוחות הכספיים מידע כספי מהותי רלוונטי למדינה וליתר המשתמשים בהם לצורך קבלת החלטות כלכליות" - למיטב ידיעת הנהלת החברה לא נקבעו לה יעדים כאמור.
- (3) במסגרת הסכם מעבר לחברה, ולאור הוראות חוק החברות הממשלתיות ומדיניות רשות החברות הממשלתיות המתוארת להלן, החל מיום 1 בינואר 2005 ואילך מחויבת החברה לחלק דיבידנד שנתי לבעלי המניות, בסכום שלא יפחת מ- 50% מהרווח הנקי השנתי של החברה (לרבות בגין רווחי הון). החברה אינה מחויבת לחלק דיבידנדים מרווחים שנצברו עד לאותו מועד, אלא מרווחי הון ובנסיבות שהוגדרו בהסכם המעבר לחברה. חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2005 (תיקוני חקיקה), התשס"ה - 2005, תיקן את סעיף 33ג' לחוק החברות הממשלתיות כך שהחלטת דירקטוריון בדבר ייעוד רווחים של חברה ממשלתית, לרבות בדבר חלוקה כהגדרתה בחוק החברות, טעונה אישור רשות החברות. חלקה רשות החברות על החלטת הדירקטוריון, כי אז חברה מסוגה של החברה (כל עוד היא אינה חברה בהפרטה) תפעל על פי החלטת רשות החברות (היכולה להשתנות מעת לעת) ביחס לייעוד רווחים לתשלומי דיבידנדים, משנת 1995 ואילך, קובעת שיש לחלק דיבידנד מרווחים שוטפים בגובה של 50% מהרווח השוטף. לעניין דיבידנדים מרווחים צבורים, לגבי כל חברה רלוונטית תוגש דרישה ספציפית תוך התחשבות בהוראות מסמכי יסוד החברה, הוראות כל דין ונתונים רלוונטיים מהדוחות הכספיים ומחוץ להם.
- לעניין עדכון מדיניות חלוקת דיבידנד בגין הרווחים שנצברו החל משנת 2011 ואישור חלוקת דיבידנד נוסף בשנת 2019, ראה באור 23 לדוחות הכספיים.
- (4) החברה נדרשת לפעול להתאמת יתרות מלאה עם המדינה, רשויותיה וחברות ממשלתיות אחרות. לא התקבלו אישורי יתרה בכתב מהגורמים המוסמכים, כאמור לעיל, תיתן לכך החברה גילוי בדוחותיה. נשלחו בקשות לאישורי יתרה לחברות ממשלתיות במהלך הכנת הדוחות הכספיים השנתיים, בקשות אלו לא נענו בשלמות. מנסיון העבר אין בקשות אלו נענות ע"י משרד הביטחון. לחברה אמצעי בקרה חליפיים למעקב אחר גביית חשבוניות ותשלומים מול משרד הביטחון. להערכת הנהלת החברה אין חובות מהותיים במחלוקת עם החברות הממשלתיות ועם משרד הביטחון.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

- יז. עיקרי ההוראות שניתנו בחוזרי רשות החברות בנוגע לגילוי והצגת פרטים בדוחות הכספיים הינם כדלקמן - המשך
- (5) החברה תוודא את תקינות רישום זכויות החברה והמדינה בנכסי החברה ובנכסי המדינה המוחזקים או המופעלים על ידה, וייתכן לכך גילוי בדוחות הכספיים. - ראה באור 11 לדוחות הכספיים. במהלך חודש פברואר 2006 דיווחה החברה לרשות החברות הממשלתיות אודות נכסיה, מחויבויותיה וזכויות בנכסים אלו. להלן עיקרי הדיווח לרשות החברות:
 - א. זכויות החברה במקרקעין: זכות שכירות באזור חיפה לתקופה של 10 שנים ואופציה לחידוש לתקופות נוספות של 10 שנים כל אחת (כ- 6,859 דונם). בצפון הארץ זכות חכירה ל 49 שנים בתוספת אופציה הארכה ל- 49 שנים נוספות (כ- 4,754 דונם). בדרום הארץ המקרקעין בבעלות המדינה (כ- 1,453 דונם). זכויות אלו נוצרו במועד הסכמי המעבר לחברה.
 - ב. בנובמבר 2020 חתמה החברה על הסכם לרכישת זכויות במקרקעין בהסכם פיתוח בצפון הארץ (כ- 9 דונם), הכולל גם שני מבני תעשייה בנויים ששטחם כ- 4 אלף מ"ר בנוי.
 - ג. בנוסף לחברה זכות שכירות במבנים: החל משנת 2016, לחברה זכות שכירות באזור נוסף בצפון הארץ (כ- 5.5 אלף מ"ר בנוי) לתקופה של 5 שנים, הכוללת תקופות אופציות עד לשנת 2035. בסוף שנת 2018 חתמה החברה על הסכמי שכירות נוספים במרכז הארץ. הסכם אחד החל מיולי 2019 לתקופה של 10 שנים הכולל תקופות אופציות עד לשנת 2039 (כ- 4.5 אלף מ"ר בנוי), והסכם נוסף (כ- 1.2 אלף מ"ר בנוי) החל ממאי 2019 לתקופה של 5 שנים, וכולל תקופות אופציות עד לשנת 2038, ובדרום הארץ (כ- 3 אלף מ"ר בנוי) לתקופה של 3 ו- 5 שנים, הכוללת תקופות אופציות עד לשנת 2038. בשנת 2021 חתמה החברה על הסכם שכירות נוסף במרכז הארץ (כ- 2.3 אלף מ"ר בנוי) לתקופה של 10-שנים, עד לשנת 2031. בשנת 2023 חתמה החברה על הסכם שכירות נוסף במרכז הארץ (כ- 1.5 אלף מ"ר בנוי) לתקופה של 5 שנים, הכולל אופציות הארכה עד לשנת 2043.
 - ד. חובות החברה בנכסים: בחיפה - החברה לא תהא רשאית למכור את הנכס אך קיימת זכות להשכרת מקרקעין לשימושים האופייניים לחברה, תשלום מיסים ואגרות. בצפון הארץ - תשלום דמי שכירות שנתיים, תשלום מיסים ואגרות, בדרום הארץ - חובות לאחזקת המתקנים בצורה תקינה ולא להעביר מתקנים אלו לצד ג'.
 - ה. זכויות המדינה בנכסים: למדינה זכות לבטל את הסכם שכירות המקרקעין בחיפה או חלקם על פי החלטת שר הביטחון בשל צרכי המשרד וזאת בהתראה של 18 חודשים מראש ומכל סיבה אחרת בהתראה של 5 שנים מראש. בכל הקשור בקרקעות הנותרות קיימות הגבלות של המדינה על העברת הזכויות ושינוי יעוד אותן קרקעות.
 - ו. מחלוקות לגבי הנכסים: לגבי מקרקעין במרכז הארץ לא קיימת אפשרות לרישום זכות חכירה בטאבו בשל ייעוד הקרקע הנ"ל. בהתאם להחלטת הממשלה, מקדם משרד הבטחון תוכנית מפורטת המשנה את ייעודו של המתחם לשטחי מגורים, מבני ציבור ותעסוקה. במהלך שנת 2022 גובשו חלופות. חתימה על הסכם המקרקעין הושלמה בינואר 2023. בשנת 2024 רמ"י והחברה התדיינו על עדכון התנאים במימוש אחת החלופות. לפרטים נוספים ראה באור 22 ב (4).
 - ז. "חברה תיתן גילוי בדוחות הכספיים על הפסדים כספיים שנגרמו לחברה ולבעלי מניותיה, בשל נכסי מקרקעין שאינם משמשים באופן כלכלי לפעילות החברה" - למיטב ידיעת החברה אין לה הפסדים כספיים מהותיים כאמור.
 - ח. "חברה תיתן גילוי בדוחות הכספיים על פעולת איתור זיהוי ורישום נכסים שנעשו בתקופה המדווחת ועל פעולות כאמור שיש לבצען וטרם בוצעו" - החברה מפעילה מערכת לניהול חשבונאי ולוגיסטי של נכסיה. בנוסף באופן שוטף מקיימת החברה מעקב אחר קבוצות ציוד מהותיות, בו מאותרים הנכסים ומבוצעים עדכונים על פי הצורך, בצורה כזו שכל נכס מנכסי החברה נדגם לפחות אחת ל- 4 שנים.
 - ט. "חברה תיתן גילוי נאות בדוחות הכספיים לערכם הכלכלי הנכון וההוגן של נכסים מהותיים, אשר אינם רשומים בערך המלא כאמור בספרי החברה ובכלל זה בהתאם לשמאות או הערכות שווי שנעשו, או הערכות לצרכי ביטוח" - לחברה אין בשלב זה הערכות שווי חיצוניות.
 - י. כללי דיווח ובקרה לגבי מקרקעין ומחבורים - הדיווחים בנושא מרוכזים על ידי ועדת האכלוס של החברה ונבדקים בדרגים המנהלתיים המתאימים.
- (6) נעשו שמאות או הערכות שווי מהותיות, לעניין הערך של פרטים בדוחות הכספיים, יצורפו השמאות או הערכות השווי המהותיות לדוחות הכספיים, ראה סעיף 5ט'.
 - (7) בדוחות הכספיים יצויין במפורש כי המצגים הכלולים הינם באחריות החברה בלבד ואין הם מחייבים את מדינת ישראל. ראה באור 1ד' לדוחות הכספיים.
 - (8) חברה תיתן גילוי בדוחותיה הכספיים במסגרת הביאורים בנוגע למדיניות החשבונאית שנקטה בטיפול לגבי עסקאות ויתרות עם מדינת ישראל, רשויותיה וחברות ממשלתיות אחרות. המדיניות החשבונאית בה נוקטת החברה בקשר עם עסקאות רגילות עם מדינת ישראל, רשויותיה וחברות ממשלתיות אחרות, אינה שונה מהמדיניות החשבונאית הננקטת ביתר התקשירויותיה - בקשר עם הוראה זו ראה באורים 11 ו- 25 לדוחות הכספיים.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

יז. עיקרי ההוראות שניתנו בחוזרי רשות החברות בנוגע לגילוי והצגת פרטים בדוחות הכספיים הינם כדלקמן - המשך

- (9) בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שנתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון) התשס"ו - 2005 ולחוזר נכללו בדוחות אלו בעמודים 4-6 הצהרות מנהלים של האחראי על ענייני כספים בחברה, מנכ"ל החברה ויו"ר הדירקטוריון.
- (10) בהתאם לחוזר מיום 20 בדצמבר 2011 בנושא התחייבויות לסיום יחסי עובד מעביד ואקטואריה בדוחות הכספיים, נדרשה החברה לבצע מיפוי התחייבויות בגין זכויות עובדים ולהתקשר עם אקטואר חיצוני בלתי תלוי לביצוע חישוב אקטוארי של ההתחייבויות.
- לפרטים נוספים בדבר הערכה אקטוארית לזכויות עובדים - ראה באור 19 לדוחות הכספיים.
- בהתאם לחוזר, בוצע על ידי החברה מיפוי של ההתחייבויות בגין זכויות עובדים ומתקבלת הערכה אקטוארית של התחייבויות אלה למועדי הדוחות הכספיים החל מהדוחות ליום 31 בדצמבר 2012.
- בחודש דצמבר 2014 פרסמה רשות החברות הממשלתיות תיקון לחוזר מיום 20 בדצמבר 2011 אשר מחיל את עמדת רשות ניירות ערך בדבר קיומו של שוק עמוק באגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה בישראל.
- (11) בהתאם לחוזר מיום 2 ביוני 2013 בנושא מדיניות בונס בחברות ממשלתיות עסקיות, נדרשת החברה לעמוד בקריטריונים שקבעו כתנאי סף לתשלום בונס וכן בקריטריונים נוספים בנוגע להיקף הבונס ואופן חלוקתו בין העובדים השונים. הוראות החוזר יחולו במועד פרסומו.
- להערכת הנהלת החברה, מדיניות הבונסים הנהוגה בחברה הינה בהתאם להוראות החוזר ולפיכך לא צפויה ליישום החוזר השפעה על הדוחות הכספיים. להרחבה ושינויים בקשר עם תגמול בכירים - ראה (14) להלן.
- (12) בחודש ספטמבר 2013 פרסמה רשות החברות חוזר חשבונאות וכספים 2013. החוזר כולל, בין השאר, מתכונת ודרישות גילוי בדוחות הכספיים.
- המתכונת ודרישות הגילוי הנדרשות בהתאם לחוזר ולכללי חשבונאות מקובלים נכללות בדוחות הכספיים ובביאורים הנלווים אליהם.
- (13) בחודש נובמבר 2015 פרסמה רשות החברות חוזר עקרונות למודל תגמול ותמרוץ עובדים בכירים בחברות ממשלתיות (להלן - "החוזר"). מטרת החוזר הינה שיפור ביצועי החברה על ידי יצירת מתאם בין השגת יעדי החברה לבין תגמול העובדים הבכירים, שימור עובדים בכירים איכותיים ועידוד מצוינות בעבודה.
- החוזר כולל עקרונות לתשלום משתנה מבוסס ביצועים התלוי בעמידה ביעדי החברה, יעדי האגף ויעדי העובד והערכת העובדים בפילוג "פעמון". התגמול ינתן כמענק חד פעמי במכפלה של משכורות פנסיוניות ולא ישולמו בגינו הפרשות סוציאליות. כן, מפרט החוזר תנאי סף לתשלום התגמול, תקרת המענק לעובד בודד בהתאם למבחני איתנות פיננסית המפורטים בחוזר, המלצות ודוגמאות ליעדים ועוד. תכנית התגמול טעונה אישור מקדמי של רשות החברות והבאתה לאישור הדירקטוריון עד תום חודש ינואר של השנה העוקבת.
- (14) בחודש יולי 2015 פרסמה רשות החברות חוזר עדכון וריכוז הנחיות לעבודת הדירקטוריון בחברה ממשלתית (להלן - "החוזר"). החוזר מעדכן חוזר שפורסם בנושא בחודש נובמבר 2003 וכולל הנחיות בקשר לאופן עבודת הדירקטוריון, אופן קבלת החלטות, קיום פרטיכלים, ועדות הדירקטוריון, הנחיות לגבי מינוי והחלפת דירקטורים, מעמד נציג רשות החברות בדירקטוריון, הנחיות בקשר למינוי יו"ר דירקטוריון, גמול דירקטורים ועוד.
- להערכת החברה, עבודת הדירקטוריון מתבצעת בהתאם להוראות החוזר וההנחיות לגבי גמול דירקטורים ודיווח שנתי בנושא יבוצעו בהתאם לחוזר.
- (15) בחודש אוקטובר 2015 פרסמה רשות החברות חוזר בנושא הוראות בדבר הגבלת תקופת כהונה של פקידים בכירים כהגדרתם בסעיף 32(א)(4) לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975 (להלן - "החוזר"). מטרת החוזר הינה יצירת מובילות ושימור מצוינות ומניעת קיבעון ארגוני באמצעות עידוד חדשנות וקידום מנהלים מדרגי הביניים.
- בהתאם לחוזר, תקופת כהונה של פקיד בכיר לא תעלה על חמש שנים, כשבסמכות הדירקטוריון להאריך את התקופה בשנתיים נוספות, והארכה לתקופה של עוד שנתיים נוספות תתאפשר רק במקרים חריגים וטעונה את אישור הדירקטוריון ומנהל רשות החברות. תקופת כהונתם של המבקר הפנימי והיועץ המשפטי נקבעה לשבע שנים.
- הוראות החוזר יחולו על פקידים בכירים, אשר נתמנו לתפקיד ממועד אימוץ ההוראות על ידי הדירקטוריון ואילך, ואשר מועסקים בחוזה עבודה אישי.
- (16) בחודש אוקטובר 2015 פרסמה רשות החברות חוזר בנושא מדיניות רשות החברות לעניין מתן התחייבות מראש לשיפוי נושאי משרה. בחודש פברואר 2017 פרסמה רשות החברות תיקון לחוזר זה.

יח. יישום לראשונה של תקנים חדשים, תיקונים לתקנים ופרשנויות

- (1) **תיקון ל-IFRS16, חכירות: התחייבות בגין חכירה במכירה וחכירה בחזרה**
- התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בתשלומים משתנים עבור מוכר-חוכר בעסקת מכירה וחכירה בחזרה. על פי התיקון, מוכר-חוכר יכלול אומדני תשלומי חכירה משתנים בעת מדידה לראשונה של התחייבות בגין חכירה, וכן לאחר הכרה לראשונה, חוכר-מחכיר יישם את הדרישות למדידה עוקבת של התחייבות בגין חכירה, כך שלא יוכר רווח והפסד המתייחס לזכות השימוש שנתרה בידי המוכר-חוכר. התיקון יושם החל מתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024. התיקון יושם למפרע לגבי עסקאות מכירה וחכירה בחזרה שבוצעו לאחר מועד היישום לראשונה של IFRS 16.

באור 3 - מדיניות חשבונאית מהותית - המשך

י. יישום לראשונה של תקנים חדשים, תיקונים לתקנים ופרשנויות - המשך

(2) תיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים: סיווג התחייבויות כשוטפת או בלתי שוטפות ותיקון עוקב: התחייבויות לא שוטפות עם אמות מידה פיננסיות

התיקון, יחד עם התיקון העוקב ל- IAS 1 (התחייבויות לא שוטפות עם אמות מידה פיננסיות), מחליף דרישת התיקון מחליף דרישת סיווג מסוימות של התחייבויות כשוטפות או בלתי שוטפות. על פי התיקון, התחייבות תסווג כבלתי שוטפת כאשר לישות יש זכות לדחות את התשלום לתקופה של לפחות 12 חודשים לאחר תקופת הדיווח, אשר הינה "בעלת מהות" (Substance) ואשר קיימת לסוף תקופת הדיווח. התיקון, כפי שפורסם באוקטובר 2022, קבע, כי אמות מידה פיננסיות אשר בהן נדרשת ישות לעמוד אחרי מועד הדיווח, לא ישפיעו על סיווג התחייבות כשוטפת או לא שוטפת. כמו כן, התיקון הוסיף דרישות גילוי עבור התחייבויות הכפופות לבחינת אמות מידה פיננסיות בתוך 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, כגון גילוי בדבר אופיין של אמות המידה הפיננסיות, המועד בו נדרש לעמוד בהן וכן עובדות ונסיבות המצביעות על כך שישות תתקשה לעמוד באמות המידה. בנוסף, התיקון הבהיר כי זכות ההמרה של התחייבות תשפיע על סיווג המכשיר בכללותו כשוטף או בלתי שוטף, אלא אם כן רכיב ההמרה הינו הוני. התיקון יושם החל מתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024. התיקון יושם למפרע, לרבות תיקון מספרי השוואה.

יט. תקנים חדשים, תיקונים לתקנים ופרשנויות שטרם אומצו

(1) תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 18 הצגה וגילוי דוחות הכספיים

תקן זה מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי IAS 1 – "הצגת דוחות כספיים". התקן מספק הנחיות למבנה ותוכן משופרים לדוחות הכספיים, בפרט בדוח רווח והפסד. התקן כולל דרישות גילוי והצגה חדשות וכן דרישות אשר הובאו מתקן חשבונאות בינלאומי IAS 1 הצגת דוחות כספיים. כחלק מדרישות הגילוי החדשות, נדרש להציג שני סיכומי ביניים בדוח על הרווח או ההפסד: רווח תפעולי ורווח לפני מימון ומס. בנוסף, התוצאות בדוח על הרווח או ההפסד יסווגו לשלוש קטגוריות חדשות: קטגוריה תפעולית, קטגוריה השקעה וקטגוריה מימון. בנוסף לשנויים במבנה הדוחות על הרווח והפסד, התקן כולל גם דרישה למתן גילוי נפרד בדוחות הכספיים בנוגע לשימוש במדדי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (מדדי MPM). כמו כן, במסגרת התקן, נוספו הנחיות ספציפיות לקיבוץ ופיצול של פריטים בדוחות הכספיים ובביאורים. מועד היישום לראשונה של התקן הינו לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027, עם אפשרות ליישום מוקדם. בהתאם להחלטת מליאת רשות ניירות ערך, תאגידים מדווחים רשאים לאמץ מוקדם את התקן רק החל מתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2025.

(2) תיקונים ל- IFRS 9 מכשירים פיננסיים ו- IFRS 7 מכשירים פיננסיים: גילויים: תיקונים לסיווג ולמידה של מכשירים פיננסיים

התיקונים מתייחסים לנושאים הבאים:

- מספקים הבהרות לעניין מועד ההכרה והגרעה של מכשירים פיננסיים, והוספת חריג לעניין מועד גריעתן של התחייבויות פיננסיות המסולקות בהעברות אלקטרוניות של מזומנים;
- סיווג נכסים פיננסיים –
 - עדכון הנחיות היישום לעניין אופן ההערכה האם תזרימי מזומנים חוזיים של נכס פיננסי הם רק תשלומי קרן וריבית (SPPI) כאשר התנאים החוזיים של הנכס כוללים מאפיינים מותנים (למשל, הצמדה למדדי ESG), והוספת דוגמאות בנושא;
 - הבהרה לגבי מתי מכשירים פיננסיים הינם צמודים לפי חוזה (contractually linked) ומתי מהווים נכסים פיננסיים ללא זכות חזרה (non-recourse), לצורך קביעה האם הם כוללים רק תשלומי קרן וריבית (SPPI);
- עדכון דרישות הגילוי בעבור מכשירים פיננסיים בעלי מאפיינים מותנים שאינם קשורים במישרין לשינוי בסיכונים/עלויות בסיסיים/בסיסיות של המכשיר; וכן
- עדכון דרישות הגילוי עבור השקעות במכשירים הוניים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר (FVOCI).

התיקונים ייושמו החל מתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2026. יישום מוקדם אפשרי. ניתן לבחור ליישם ביישום מוקדם את כלל התיקונים או רק את התיקונים לעניין סיווגם של נכסים פיננסיים (לרבות התיקון ל- IFRS 7 הכולל את דרישות הגילוי הקשורות). התיקון ל- IFRS 9 ייושם למפרע ללא חובת הצגה מחדש של מספרי השוואה. בעת יישום התיקון ל- IFRS 7, לא נדרש לספק גילויים על התקופות הקודמות למועד היישום לראשונה של התיקונים.

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 4 - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,750	3,703	במטבע ישראלי (1)
1,594	478	בדולר (2)
380	318	במטבע חוץ אחר
<u>3,724</u>	<u>4,499</u>	

(1) ליום 31 בדצמבר 2024 כולל פיקדונות בסך של כ - 3,460 מיליוני ש"ח הנושאים ריבית ששיעורה 4.08%.
ליום 31 בדצמבר 2023 כולל פיקדונות בסך של כ - 1,409 מיליוני ש"ח הנושאים ריבית ששיעורה 4.72%.

(2) ליום 31 בדצמבר 2024 כולל פיקדונות בסך של כ - 13 מיליוני ש"ח הנושאים ריבית ששיעורה 4.00%.
ליום 31 בדצמבר 2023 כולל פיקדונות בסך של כ - 532 מיליוני ש"ח הנושאים ריבית ששיעורה 5.15%.

באור 5 - השקעות לזמן קצר

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18	19	השקעות מוחזקות למסחר:
		מניות סחירות מוצגות לפי שווי שוק
604	252	השקעות בעלות מופחתת:
		פיקדונות לזמן קצר (1)
<u>622</u>	<u>271</u>	

(1) נושאים ריבית דולרית ששיעורה ליום 31 בדצמבר 2024 – 4.39%-5.50% (ליום 31 בדצמבר 2023 - 3.99%-5.59%).
באשר לשעבודים- ראה באור 22 א'.

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בביאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

באור 6 - לקוחות

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,117	3,288	מערכת הבטחון (צד קשור)
567	584	לקוחות אחרים בארץ (1)
1,479	1,800	לקוחות בחו"ל (במטבע חוץ, בעיקר דולר) (1)
5,163	5,672	
(34)	(26)	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים
<u>5,129</u>	<u>5,646</u>	
<u>266</u>	<u>191</u>	(1) לקוחות צדדים קשורים

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בביאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 7 - הכנסות לקבל

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,105	2,398	מערכת הביטחון (צד קשור)
308	624	לקוחות אחרים בארץ (1)
2,449	2,079	לקוחות בחו"ל (1)
4,862	5,101	
147	120	(1) הכנסות לקבל צדדים קשורים

יתרת הכנסות לקבל כוללת בעיקר הכנסות לקבל בגין עבודות בביצוע. בנוסף כוללת גם יתרת הכנסות לקבל ממכירת מוצרים ליום 31 בדצמבר 2024 בסך של 146 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 - 98 מיליון ש"ח).

ראה מידע נוסף לגבי שינויים ביתרת ההכנסות לקבל בבאור 26(א)(2).

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בבאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

באור 8 - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
514	617	נכס בגין עלויות להשגת חוזה
49	39	הוצאות מראש
36	28	יתרה בגין עסקאות עתידיות (2)
* 26	14	מס הכנסה - עודף מקדמות על הפרשות
10	9	מוסדות
46	107	אחרים (1)
* 681	814	
6	8	(1) חייבים צדדים קשורים

(2) ראה גם באור 24 ג' ו-24 ו'.

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בבאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

באור 9 - מלאי

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,331	1,601	מלאי עבודות בתהליך ומוצרים מוגמרים
462	531	חומרים
1,146	1,667	מקדמות ותשלומים על חשבון מלאי (1)
2,939	3,799	
273	308	(1) מקדמות ותשלומים על חשבון מלאי לצדדים קשורים

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות
א. הרכב

חברות כלולות ואחרות	
31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
856	942
(52)	34
(88)	(86)
1	2
(104)	(104)
1	-
614	788
112	113
726	901

השקעות
רווחים (הפסדים) שנצברו ממועד הרכישה (בניכוי דיבידנדים)
התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות
קרנות הון שנצברו ממועד הרכישה
בניכוי - הפרשה לירידת ערך השקעות
אחרים

הלוואות - ראה ג' להלן

ב. התנועה בהשקעות ובהלוואות בשנת 2024

חברות כלולות ואחרות
מיליוני ש"ח
726
86
2
1
1
148
(62)
(1)
901

היתרה ליום 1 בינואר 2024
תנועה במשך השנה :
השקעה במניות
התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות
חלק החברה בקרן גידור ובחברות כלולות
מתן הלוואות (כולל שערך הלוואות), נטו
חלקה של החברה ברווחים (הפסדים), נטו (1)
דיבידנד וחלוקת רווחים מחברות כלולות
אחר

יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

(1) לגבי הכללת תוצאות חלק החברה בשותפות גל-אל בדוח רווח והפסד - ראה ד'7 להלן.

ג. הלוואות לחברות כלולות

31 בדצמבר		שיעור ריבית
2023	2024	ליום 31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
55	54	2.9%-5%, פריים
6	8	אוסטרלי +4%
28	28	6.5%
16	16	0%
7	7	0%
112	113	3%-4.5%

הלוואות צמודות לדולר
הלוואות צמודות ליש"ט
שטר הון דולר ארה"ב
שטר הון דולר סינגפורי
הלוואה שקלית

* מתוך ההלוואות, סך של 23 מיליוני ש"ח ללא מועד פירעון ויתרת ההלוואות לפירעון עד שנת 2028.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות

(1) אירונאוטיקס בע"מ

א. רכישת המניות, ערבות ואופציה לשותף - ביום 1 בספטמבר 2019 ("מועד ההשלמה"), השלימה רפאל רכישת 50% ממניות "אירונאוטיקס", שנסחרה עד למועד הרכישה בבורסה בתל אביב. אירונאוטיקס עוסקת בעיקר בפיתוח וייצור מל"טים. עסקת הרכישה בוצעה יחד עם שותף עסקי (להלן - "השותף"), בחלקים שווים, באמצעות מיזוג משולש הופכי. עלות רכישת 50% ממניות אירונאוטיקס הסתכמה לסך של 421.1 מיליון ש"ח, לכל אחד מבעלי המניות. לצורך מימון חלקו של השותף ברכישת המניות, נטל השותף הלוואה מבנק הפועלים בסך של כ- 421.1 מיליון ש"ח. במסגרת כתב ערבות שנחתם ביום 1 בספטמבר 2019 ("הערבות"), רפאל התחייבה כלפי הבנק לערוב לשותף. לבנק ניתנה אופציה להיכנס לנעלי השותף, במקרה שלא יחזיר את ההלוואה. עם רכישת חלקו של השותף ביום 31 באוגוסט 2023 נסגרה הערבות.

בנוסף, במסגרת הרכישה, נחתם הסכם בעלי מניות בין רפאל לשותף, בו ניתנה לחברה אופציה רציפה לרכישת מלוא אחזקותיו של השותף (אופציית CALL) עד ליום 1 בספטמבר 2023, ולשותף ניתנה אופציה למכור לרפאל את מלוא אחזקותיו באירונאוטיקס (אופציית PUT) עד מועד זה. מחיר מימוש האופציה הוא הגבוה מבין שווי אירונאוטיקס במועד המימוש (להלן - "שווי החברה החדש") ושווי החברה המקורי "המתואם", המוגדר כשווי אירונאוטיקס במועד ההשלמה בתוספת עלויות המימון בגין ההלוואה שנטל השותף מיום נטילת ההלוואה ועד מועד המימוש, בכפוף להתאמות בגין חלוקת דיבידנד והזרמות הון.

ב. מימוש האופציה על ידי השותף בשנת 2023 - ביום 28 בפברואר 2023 הודיע השותף, על כוונתו לממש את האופציה למכירת מניותיו באירונאוטיקס לרפאל בתאריך 31 באוגוסט 2023. החברה והשותף מינו מעריך שווי חיצוני להערכת השווי החדש של חברת אירונאוטיקס. ביום 17 באוגוסט 2023, לאחר פרסום תוצאות הערכת השווי על ידי מעריך השווי החיצוני שהוסכם בין הצדדים, קיבלה החברה מכתב מהשותף, בנוגע לאי הסכמתו עם תוצאות הערכת השווי בעניין תמורת המימוש ושווי המקרקעין ("הערכת השווי"), ובקשתו למנות בורר מוסכם שיכריע לגבי מחלוקת זו. החברה הודיעה ביום 22 באוגוסט 2023 לשותף כי הינה דוחה את הטענות לפגמים כלשהם שנפלו בהערכת השווי, וכי למרות שהינה סבורה כי אין כל מחלוקת המצריכה בוררות, תסכים למינוי בורר בהתאם למנגנון הקבוע בהסכם הבעלים שנחתם בין הצדדים, תוך השלמת עסקת העברת המניות והעברת התמורה הצפויה שאינה שנויה במחלוקת בסך כ- 487 מיליון ש"ח (כולל עלות המימון עד מועד התשלום). לדעת הנהלת החברה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, אין צורך בעדכון הדוחות הכספיים בנושא.

ג. נכון לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023, מחזיקה רפאל במלוא מניותיה של חברת אירונאוטיקס. החל מחודש ספטמבר 2023 הפכה אירונאוטיקס לחברה בת ממשלתית, לאחר שרפאל רכשה מהשותף את 50% מניות אירונאוטיקס שהוחזקו על ידו. דוחותיה הכספיים של אירונאוטיקס מאוחדים בדוחותיה הכספיים של רפאל, החל מיום 1 באפריל 2021, וזאת בעקבות הסכם בעלי המניות שהקנה לרפאל שליטה.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך
ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

(2) קונטרופ טכנולוגיות מדויקות בע"מ

בחדש ינואר 2012 השלימה החברה עסקת רכישת 50% ממניות חברת קונטרופ טכנולוגיות מדויקות בע"מ (להלן - "קונטרופ"), תמורת סך של כ-152 מיליון ש"ח. חברת אירונאוטיקס מחזיקה ב-50% מניות קונטרופ הנותרות. חברת קונטרופ עוסקת בתכנון, ייצור ושיווק של מערכות בקרה משולבות ציוד אלקטרו אופטי. חברת קונטרופ מייצרת ומשווקת מערכות תצפית מתוחכמות ומיוצבות לצילום יום ולילה בזמן אמת. מערכות אלו מותקנות על מזל"טים, מסוקים, מטוסים קלים, ספינות משמר, רכבים ועמודים. דוחותיה הכספיים של קונטרופ מאוחדים בדוחותיה הכספיים של רפאל, החל מיום 1 באפריל 2021, בעקבות חתימה על עדכון ההסכם עם בעלי המניות של אירונאוטיקס המקנה לרפאל שליטה. ביום 1 בספטמבר 2023, כתוצאה מרכישת 50% ממניות חברת אירונאוטיקס מהשותף על ידי החברה והפיכתה של אירונאוטיקס לחברה בת ממשלתית, ראה סעיף 1ג. לעיל, הפכה גם חברת קונטרופ לחברה בת ממשלתית. לקונטרופ חברה בת מאוחדת בשם מיקרוקון ויזון בע"מ (להלן - "מיקרוקון"), אשר עוסקת במחקר, פיתוח ושיווק של טכנולוגיות ומוצרים בשוק המטעדונים הזעירים. מיקרוקון גייסה במהלך שנת 2023 סך של כ-7 מיליון דולר (כ-24 מיליון ש"ח) ממשקיעים חיצוניים. שיעור האחזקה של קונטרופ בחברת מיקרוקון - 72% (בהנחת דילול מלא, כ-67%). בתחילת 2024 חתמה רפאל הסכם שיתוף פעולה עם חברת קונטרופ במטרה להעביר ייצור מוצר בתחום האלקטרואופטיקה מרפאל לקונטרופ. הנ"ל במטרה להוריד את העומס התפעולי מחד ומאידך להזויל את עלויות הייצור והתחזוקה. שתי החברות ישתפו פעולה בפיתוחים עתידיים של המוצר.

(3) Rafael U.S.A. Inc.

חברת Rafael U.S.A. Inc. (חברה בשליטה מלאה) (להלן "RUSA") הוקמה בשנת 1992 כחברת שיווק בארה"ב. בנוסף, מטפלת RUSA, בביצוע רכש בארה"ב, שאינו בכספי סיוע ושהלקוח הסופי הינו הממשל האמריקאי. עיקר הכנסותיה של RUSA הינם החזר הוצאות שיווק ותפעול הרכש שמבצעת RUSA בארה"ב, בתוספת רווח.

RUSA מחזיקה במלוא הזכויות בהון של C4ATS, העוסקת בייצור, רכש ותחזוקה של טכנולוגיות ומוצרים שפותחו ברפאל, לצורך מיצוי כספי סיוע. כמו כן, עוסקת C4ATS ברכש בארה"ב עבור רפאל וברכש של רכיבים מפקחים שלא בכספי סיוע.

RUSA מחזיקה גם במלוא הבעלות בחברת RSGS. חברה המאוגדת בארצות הברית, העוסקת בפעילויות מסוגות בארה"ב. בנוסף, RUSA מחזיקה בשיעור 47% בחברת R2S כאשר יתרת הבעלות מוחזקת על ידי חברת ריתאון. R2S עוסקת בייצור ותחזוקות מערכות הגנה אווירית למדינות מסוימות בעולם. בשנת 2024, העבירה החברה ל RUSA 14.1 מיליון דולר (53 מיליון ש"ח) בתמורה להנפקת שטרי הון. התמורה הושקעה על ידי חברת RUSA בהון חברת R2S במקביל להזרמת מזומנים של חברת ריתאון, בהתאם לשיעור האחזקה.

רכישת PVP

בשנת 2022, רכשה הקבוצה באמצעות RUSA את חברת PVP. עלות הרכישה הכוללת הסתכמה לסך של כ-64.2 מיליון דולר (כ-219 מיליון ש"ח). סך של כ-53.7 מיליון דולר (כ-180 מיליון ש"ח) שולם במועד הרכישה ותמורה מותנית (earn out) בסך של כ-10.5 מיליון דולר (כ-39 מיליון ש"ח) שולמה בשנת 2024, כתוצאה מעמידתה של חברת PVP ביעדים שסוכמו מראש. מימון הרכישה בוצע באמצעות הנפקת שטרי הון על ידי RUSA לרפאל.

כתוצאה מהרכישה, בשנת 2022, סך של כ-10.8 מיליון דולר (לאחר ניכוי מיסים נדחים) הוקצה לנכסים בלתי מוחשיים, סך של כ-38.2 מיליון דולר נזקף למוניטין והתמורה המותנית נקבעה על סך כ-7.9 מיליון דולר. במהלך שנת 2023, בעקבות שיפור בתוצאותיה העסקיות של PVP, עדכנה החברה את התמורה המותנית, בסך כ-2.6 מיליון דולר (כ-9 מיליון ש"ח). העדכון נרשם בסעיף הוצאות אחרות. ראה באור 26.

Prometheus Energetics

בחדש פברואר 2025, חתמה RUSA עם שותף אמריקאי על הסכם מחייב להקמת חברה משותפת בשם Prometheus Energetics לייצור רכיבים אנרגטיים בארצות הברית, המבוסס על ידע שתעביר רפאל לחברה המשותפת ובהשקעה משותפת המוערכת בכ-175 מיליון דולר. RUSA מחזיקה ב-50.1% מהון המניות של החברה המשותפת. הייצור של החברה המשותפת צפוי להתחיל בשנת 2027.

דוחותיהם הכספיים של החברות C4ATS, RSGS ו PVP, מאוחדים בדוחותיה הכספיים של RUSA.

דוחותיה של RUSA מאוחדים בדוחותיה הכספיים של החברה.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך
ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

(4) Ercas B.V.

חברת Ercas B.V. (חברה בשליטה מלאה) (להלן "ERCAS") הוקמה בשנת 2004 כחברת שיווק באירופה ומשמשת גם כחברת החזקות של הקבוצה המאוגדת בהולנד. אחזקותיה העיקריות של חברת ERCAS, הינן חברת Dynamit Nobel Defence (להלן: "DND") המוחזקת בבעלות מלאה, חברת Pearson Engineering (להלן "פירסון") חברה המאוגדת באנגליה ומוחזקת בבעלות מלאה וכן חברת PAP Tecnos innovacion s.a. (להלן: "PAP") - חברה בת המוחזקת בבעלות מלאה. חברת PAP עוסקת בשיווק עמדות נשק ובמתן שירותי תמיכה ותחזוקה ללקוחות. כמו כן מחזיקה ERCAS 20% בחברת EuroSpike GmbH. פעילותה השיווקית של ERCAS מבוצעת מבריטניה.

רכישת פירסון

חברת פירסון נרכשה בשנת 2022, תמורת 100 מיליון פאונד. מימון הרכישה בוצע באמצעות הנפקת שטרי הון בסך 102.5 מיליון פאונד על ידי ERCAS לרפאל. בנוסף, קיימת תמורה מותנית (earn-out) שאמורה הייתה להיות משולמת בשנים 2024 ו 2025, במידה שחברת פירסון תעמוד ביעדים שהוסכמו מראש. חברת פירסון מתמחה בפיתוח מגוון של ציוד הנדסה קרבית לשוק כלי הרכב המשוריינים וצפויה לאפשר לרפאל גישה למכרזים של משרד הביטחון הבריטי, כמו גם להוות מרכז ייצור עבור רפאל בבריטניה. חברת פירסון מחזיקה ב 100% ממניות חברת Responsive Engineering המתמחה בייצור ועיבוד שבבי בקנה מידה גדול לשוק הביטחוני ופועלת כקבלן משנה של פירסון אך גם משרתת באופן עצמאי את מגזרי האנרגיה והתשתיות.

כתוצאה מהרכישה, בשנת 2022, סך של כ- 30.7 מיליון פאונד (לאחר ניכוי מיסים נדחים) הוקצה לנכסים בלתי מוחשיים, סך של כ- 56.4 מיליון פאונד נזקף למוניטין והתמורה המותנית נקבעה על סך כ- 5.25 מיליון פאונד.

במהלך שנת 2023, בעקבות שיפור בתוצאותיה העסקיות של פירסון, עדכנה החברה את התמורה המותנית, הצפויה להיות משולמת בסך כ 8.7 מיליון פאונד (כ 40 מיליון ש"ח). העדכון נרשם בסעיף הוצאות אחרות. ראה באור 26.

במהלך 2024 הוחזרו לרפאל כל ההלוואות שניתנו ל ERCAS ולפירסון. היקף ההחזר 12 מיליון פאונד. במהלך שנת 2022 השקיעה הקבוצה דרך ERCAS כ-800 אלף יורו בחברת EuroTrophy GmbH, חברה גרמנית שהוקמה בשיתוף עם GDELS ו KMW. שיעור האחזקה של ERCAS ב EuroTrophy הינו 40%. EuroTrophy עוסקת בשיווק, מכירה ואספקה של מערכת Trophy APS (ונוזרותיה) של חברת רפאל במדינות מוסכמות בין הצדדים באירופה.

דוחותיהם הכספיים של החברות פירסון, DND ו PAP, מאוחדים בדוחותיה הכספיים של ERCAS. דוחותיה של ERCAS מאוחדים בדוחותיה הכספיים של החברה.

(5) SCD בע"מ (התקני מצב מוצק - המ"מ) - מעבר משותפות לחברה בע"מ

התקני מצב מוצק הוקמה כשותפות שהוחזקה בחלקים שווים על ידי החברה ואלביט מערכות בע"מ. השותפות עסקה בפיתוח, יצור ושיווק גלאי אינפרא אדום ודיודות לייזר בהספק גבוה. במהלך שנת 2022 ואפקטיבית החל מ 31 בדצמבר 2021, הועברה הפעילות מהשותפות לחברת SCD, ובעקבות כך הומרה ההשקעה להלוואת בעלים ולשטרי הון בסכום של כ- 226.9 מיליון ש"ח לכל אחד מבעלי המניות. במהלך השנים 2022-2023 פרעה SCD את כל יתרת הלוואות בסך כולל של כ-53.7 מיליון ש"ח ושטרי ההון הומרו להשקעה בהון. ההשקעה ב SCD מוצגת על בסיס השווי המאזני.

(6) כנפית

רפאל מחזיקה 50% ממניות חברת "כנפית", הממוקמת בצפון הארץ. חברת "כנפית" מפתחת ומייצרת מוצרים בחומרים מרוכבים ותשמש כקבלן משנה משמעותי בתחום זה למערכות רפאליות. ההשקעה בכנפית מוצגת על בסיס השווי המאזני. בשנת 2022 העבירה רפאל לכנפית הלוואה בסך כולל של 4 מיליון ש"ח והבעלים האחרים הסכימו לא למשוך דמי הניהול בסך כולל של 4 מיליון ש"ח.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך
ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

שותפות גל-אל (7)

שותפות גל-אל הוקמה ביום 29 בספטמבר 2000 כשותפות בחלקים שווים בין החברה ואלתא תעשיות אלקטרוניות בע"מ. השותפות עוסקת במחקר ופיתוח רכיבים לתעשיית האלקטרוניקה והחלה בפעילותה העסקית ביום 1 בינואר 2001. ההשקעה מוצגת על בסיס שווי מאזני והשתתפות החברה בשותפות נכלל בהתאם לחלקה בהוצאות המחקר והפיתוח בשותפות ונזקף במסגרת הוצאות מחקר ופיתוח.

RDC (8)

חברת RDC מוחזקת ע"י רפאל ואלרון תעשיות אלקטרוניות בע"מ. שיעור ההחזקה של החברה ב RDC הינו כ - 49.9%. RDC עוסקת בניהול פעיל של מספר חברות טכנולוגיה הנמצאות בשלבים שונים של פיתוח מוצרים להטמעת טכנולוגיות צבאיות לשווקים האזרחיים ופתרונות סייבר ותוכנה אחרים. בשנת 2024 השקיעה RDC בחברות המוחזקות שלה סך של כ- 3.7 מיליון דולר (בשנת 2023 - 8.0 מיליון דולר). במהלך שנת 2024 הרוויחה RDC משערוך ומימוש אחזקותיה בחברות המוחזקות, לפני מס, סך של כ- 17.9 מיליון דולר (בשנת 2023 - 8.1 מיליון דולר). יתרת ההלוואות ל RDC מרפאל ואלרון ליום הדוח, 8 מיליון דולר כל אחת. ההשקעה ב RDC מוצגת על בסיס השווי המאזני.

Rafael far east pte Ltd. (9)

חברת Rafael far east pte Ltd. (להלן - RFE) הוקמה בשנת 1999 ובשליטה מלאה של רפאל. פעילות RFE מתמקדת בקידום ושיווק מוצרי החברה במזרח הרחוק. פעילות זו ממומנת על ידי החברה בשיטת עלות בתוספת רווח. בשנת 2019 הקימה RFE את חברת Speardome, חברה בת בבעלות מלאה. ההשקעה ההונית המצטברת נכון לסוף שנת 2024 הינה כ- 7.5 מיליון דולר סינגפורי, מתוכם 0.7 מיליון דולר סינגפורי בשנת 2023. מימון הרכישה בוצע בעזרת מתן שטרי הון והלוואות בסך 6.8 מיליון דולר סינגפורי מרפאל לחברת RFE. חברת Speardome עוסקת בתמיכה בתחום הדיגיטל. עקב אי מהותיות הפעילות של RFE ביחס לפעילות רפאל, לא אוחדו דוחותיה של RFE וההשקעה בה מוצגת על בסיס השווי המאזני.

Smart Systems pte Ltd. (10)

חברת Smart Systems pte Ltd. (להלן - SMART) הינה חברה בבעלות משותפת עם שותף מקומי במדינה במזרח הרחוק. SMART הוקמה בשנת 1996 והיא עוסקת ביצור ואינטגרציה של מוצרים שמקורם ברפאל ומיועדים לשוק המקומי במדינה זו. שיעור החזקת רפאל ב-SMART לתאריך הדוחות הכספיים הינו 49%. ההשקעה ב SMART מוצגת על בסיס השווי המאזני.

שפיר מערכות ייצור בע"מ (להלן - "שפיר") (11)

בשנת 2010 רכשה רפאל 49% מההון המונפק של שפיר בתמורה שהסתכמה לסך של כ- 35 מיליון ש"ח. שפיר הינה בבעלות ישקר (51%) ובבעלות רפאל (49%). שפיר מתמחה בפיתוח וייצור מערכות ממוחשבות, מספקת ללקוחותיה פתרונות אוטומציה, פיתוח מערכות מכאניות ייעודיות וקווי ייצור עבור מפעלים שונים. במהלך השנים שפיר קיבלה 2 מש"ח תמורת הנפקת שטרי הון. שטרי ההון נפרעו בשנת 2023. ההשקעה בשפיר מוצגת על בסיס השווי המאזני.

אמפרסט מערכות (2003) בע"מ (להלן - "אמפרסט") (12)

החברה מחזיקה כ - 43.25% ממניות חברת אמפרסט. חברת אמפרסט מפתחת פרויקטי תוכנה בתחומי המכ"מ והתקשורת ובתחומי מערכות השליטה והבקרה. ההשקעה באמפרסט מוצגת על בסיס השווי המאזני.

אקיוביט בע"מ (להלן - "אקיוביט") (13)

החברה מחזיקה ב - 50% ממניות חברת אקיוביט. חברת אקיוביט עוסקת ביצור, שיווק ומכירה של מערכות זמן ותדר מדויקות ושעונים אטומים. מוצריה של אקיוביט מותאמים הן לשימושים אזרחיים-מסחריים והן לשימושים ביטחוניים-צבאיים. השימושיים המרכזיים של מערכות אלו הינם לצרכי מערכות תקשורת ומערכות ניווט ותזמון. לתאריך הדוחות הכספיים השקעת החברה באקיוביט כוללת עודפי עלות בסך של כ- 10 מיליון ש"ח. ההשקעה באקיוביט מוצגת על בסיס השווי המאזני.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך
ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

- RAFALATINO (14)**
חברת RAFALATINO (חברה בשליטה מלאה) הוקמה בשנת 2012. פעילותה מתמקדת בקידום ושיווק מוצרי רפאל בדרום אמריקה.
ההשקעה ב-RAFALATINO מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- (15) שילת אופטרוניקה בע"מ**
החברה מחזיקה כ- 49% ממניות חברת שילת אופטרוניקה בע"מ (להלן - "שילת"). שילת עוסקת בתחום המערכות האלקטרו-אופטיות, אופטרוניקה והדמיה לרבות מחקר, תכנון, פיתוח, ייצור מכירה ותמיכה תחזוקתית של מוצרים ושרותים הקשורים לתחומים אלה.
ההשקעה בשילת מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- (16) סיאלו טכנולוגיות מתקדמות בע"מ (להלן - "סיאלו")**
החברה מחזיקה ב- 50% ממניות סיאלו במשותף עם חברת קירפוט האמריקאית. סיאלו עוסקת במחקר, פיתוח וייצור מוצרים וציוד למערכות ניווט ומדי תאוצה.
יתרת ההלוואות לסיאלו ליום הדוח 22.8 מיליון ש"ח.
בעלי המניות של סיאלו, ביניהם רפאל, נתנו ערבות לסיאלו כנגד אשראי בנקאי. הערבות שרפאל נתנה לסיאלו נכללת במסגרת באור 21ב.1).
ההשקעה בסיאלו מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- RAFSEC (17)**
החברה הוקמה בסוף שנת 2014 אך החלה לפעול רק בתחילת שנת 2015. החברה נמצאת בשליטה מלאה של רפאל ומטעמי מהותיות החברה אינה מאוחדת. החברה עוסקת במתן מעטפת תפעולית, לוגיסטית ותחזוקתית מול לקוחות רפאל במקסיקו. במהלך שנת 2022 התקבלה החלטה ברפאל על הפסקת פעילותה של RAFSEC. ההשקעה ב RAFSEC מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- אמרל בע"מ (18)**
החברה מחזיקה ב- 50% ממניות חברת אמרל. חברת אמרל עוסקת בהטמעת טכנולוגיות, תכניות לימוד והדרכה בתעשיות ביטחוניות. עיקר הכנסותיה של חברת אמרל הינם מרפאל. אמרל מחזיקה במניות חברת אמרל אמבדד סולושנס (לשעבר: אמרל שירותי הנדסה). בדירקטוריון אמרל אושרה הרחבת הפעילות בארה"ב במסגרת חברת בת, אמרל US, המוחזקת בשיעור 100%. בשלב זה הפעילות בה שולית. ההשקעה באמרל מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- DSIT (19)**
DSIT הינה חברה ישראלית העוסקת בהגנה ימית.
החברה מחזיקה ב- 50% ממניות חברת DSIT Solutions Ltd. (להלן: "DSIT"). ההשקעה ב DSIT מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- KRAS (20)**
החברה מחזיקה ב- 49% ממניות חברת KRAS. הפועלת בתחום טילאות יבשה וכן סיוע בביצוע רכש גומלין לפרויקטים של רפאל בהודו.
ההשקעה ב KRAS מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- מובייל גרופ (21)**
החברה מחזיקה ב- 50% ממניות חברת מובייל גרופ בע"מ, העוסקת בתחום הסייבר.
ההשקעה במובייל גרופ מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- ARC (22)**
החברה מחזיקה ב- 49% ממניות חברת ARC. הפועלת בתחום התקשורת בהודו ונמצאת בבעלות משותפת עם חברת ASTRA. ההשקעה ב ARC מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- VRA (23)**
בחודש דצמבר 2018, רפאל הקימה יחד עם חברת VARLEY האוסטרלית (להלן: "השותף") את חברת VRA, חברה אוסטרלית בבעלות משותפת, שתרכז את פעילות רפאל במדינה זו. רפאל הלוותה ל VRA הלוואות בסך של כ-1.2 מיליון דולר אוסטרלי. בחודש פברואר 2024, החזירה חברת VRA 0.4 מיליון דולר אוסטרלי מההלוואה. רפאל מחזיקה 51% מהון המניות ב VRA. עקב אי מהותיות של פעילות VRA ביחס לפעילות רפאל, לא אוחדו דוחותיה של VRA וההשקעה בה מוצגת על בסיס השווי המאזני.
לבקשת השותף, הוציא בית המשפט באוסטרליה צו מניעה כנגד פעילות רפאל באוסטרליה שאינה באמצעות VRA. במהלך שנת 2024 הסכימו רפאל והשותף על מכירת מלוא חלקו של השותף לרפאל, תמורת 5.6 מיליון דולר אוסטרלי. בהסכם המכר שנחתם, התחייב השותף להסיר את צו המניעה עם השלמת העסקה. העסקה נמצאת בשלבי השלמה אחרונים.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך
ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

RUK (24)

במהלך שנת 2022 הקימה רפאל את חברת RUK ADVANCED SYSTEMS LTD (להלן - "RUK"), חברה בת אנגלית בבעלות מלאה. החברה השקיעה 0.1 מיליון פאונד ונתנה הלוואות בסך 1.8 מיליון פאונד, מתוכם 0.6 מיליון פאונד בשנת 2024 ו-0.85 מיליון פאונד בשנת 2023, למימון הפעילות. RUK הוקמה לצורך פעילות במכרזים ובתחומים מסווגים בבריטניה. עקב אי מהותיות של פעילות RUK ביחס לפעילות רפאל, לא אוחדו דוחותיה של RUK וההשקעה בה מוצגת על בסיס השווי המאזני.

SightX ML Ltd (25)

בחודש ספטמבר 2020, הושלמה הקמת חברת SightX ML Ltd (להלן - "SightX") יחד עם בעלי המניות של חברת AnyVision Interactive Technologies Ltd (להלן - "AnyVision") המוחזקת בשיעור של 50% על ידי כל צד. SightX עסקה בעיקר בתכנון, מחקר, פיתוח, שיווק ומכירה ויצור של מערכות ומוצרי אינטליגנציה מלאכותית וזיהוי מטרות בשוק הבטחוני.

SightX קיבלה מחברת AnyVision רישיון שימוש בלתי חוזר, כלל עולמי ולא מוגבל בזמן בכל הטכנולוגיות שפותחו ב AnyVision ב 18 החודשים שלאחר חתימת ההסכם. הרישיון כולל זכות שימוש בלעדי בטכנולוגיות לתחום הביטחוני לרבות הגנת גבולות וכולל סעיף אי תחרות בין AnyVision ל SightX בתחומי עיסוקה של SightX.

השקעת החברה נעשתה על ידי הזרמת 8 מיליון דולר ל SightX בתמורה לשטרי הון צמודים לדולר שאינם נושאים ריבית, לתקופת פירעון מינימלית של 10 שנים. SightX שילמה לחברת AnyVision סכום של 1.5 מיליון דולר בתמורה לרישיון שסופק לה על ידם. בנוסף, החברה התחייבה גם לבצע הזמנות פיתוח מ SightX בסכום של כ 12 מיליון דולר בתקופה של 30 חודשים (עם אופציה להארכה ל 36 חודשים) ממועד החתימה על הסכם ההקמה.

לחברה עמדה האופציה לרכוש את מלוא אחזקותיהם של בעלי המניות האחרים ב SightX, ולבעלי המניות האחרים עמדה האופציה למכור לחברה את מלוא אחזקותיהם ב SightX, לאחר תקופת חסימה של 4 שנים ממועד החתימה על ההסכם. האופציות היו חד פעמיות וניתנו למימוש בערך, שיקבע בהערכת שווי שתבוצע על ידי מעריך שווי חיצוני, בפרמיה של פלוס 5% לצד הרוכש ובניכיון של מינוס 5% לצד המוכר את האופציה. מימוש האופציה על ידי החברה לרכישת המניות המוחזקות על ידי בעלי המניות האחרים היה מותנה באישור דירקטוריון החברה. האופציות לא מומשו.

במהלך שנת 2023 השקיעו רפאל ובעל מניות נוסף של SightX סך של 1.5 מיליון דולר, כל אחד. על רקע מצבה הכלכלי של SightX, נבחנו על ידי דירקטוריון החברה מספר הצעות של בעלי המניות בחברה שנועדו לתת מענה לחובותיה כלפי נושים, ספקים, עובדים ובעלי עניין נוספים.

בפני דירקטוריון SightX עמדו שתי הצעות מרכזיות מבעלי המניות: גיוס הון או מכירת נכסים. לאחר מחלוקת בין בעלי המניות ובין נציגיהם בדירקטוריון SightX לגבי האפשרות העדיפה, רוב בדירקטוריון ורוב באסיפה הכללית בחר בהצעה של מכירת נכסי SightX לרפאל, בכלל זה הקניין הלא מוחשי והמוחשי של SightX.

בחודש מאי 2024 השלימה החברה עסקה לרכישת נכסי חברת SightX. העסקה מוצגת כעסקת רכישת נכסים. התמורה הכוללת, ששולמה בעבור הרכישה, כללה קיזוז יתרות מסוימות שעמדו מול רפאל וסכום במזומן של 6 מיליון דולר.

באור 10 - השקעות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

ד. מידע נוסף בגין השקעות עיקריות בחברות כלולות ומאוחדות - המשך

(26) להלן שיעורי ההחזקות הישירות העיקריות של החברה ליום 31 בדצמבר 2024 בחברות כלולות ומאוחדות:

שם התאגיד	שיעור החזקה	טיפול חשבונאי	מדינת התאגדות
ERCAS BV	100%	איחוד	הולנד
RUSA	100%	איחוד	ארה"ב
אירונאוטיקס	100%	איחוד	ישראל
קונטרופ טכנולוגיות מדויקות בע"מ	50%	איחוד	ישראל
SCD	50%	שווי מאזני	ישראל
RDC	49.9%	שווי מאזני	ישראל
RFE	100%	שווי מאזני	סינגפור
SMART	49%	שווי מאזני	סינגפור
גל-אל	50%	שווי מאזני	ישראל
שפיר מערכות ייצור בע"מ	49%	שווי מאזני	ישראל
אמפרסט מערכות (2003) בע"מ	43.25%	שווי מאזני	ישראל
אקיוביט בע"מ	50%	שווי מאזני	ישראל
RAFALATINO	100%	שווי מאזני	ברזיל
שילת	49%	שווי מאזני	ישראל
סיאלו טכנולוגיות מתקדמות בע"מ	50%	שווי מאזני	ישראל
RAFSEC	100%	שווי מאזני	מקסיקו
אמרל	50%	שווי מאזני	ישראל
DSIT	50%	שווי מאזני	ישראל
KRAS	49%	שווי מאזני	הודו
ARC	49%	שווי מאזני	הודו
מובייל גרופ	50%	שווי מאזני	ישראל
כנפית	50%	שווי מאזני	ישראל
RUK	100%	שווי מאזני	אנגליה

באור 11 - רכוש קבוע

א. ההרכב

2023					2024					עלות
מחשבים	סך הכל	מכונות וציוד	מקרקעין ומבנים	כלי רכב וכלי תעופה מיליוני ש"ח	מחשבים	סך הכל	מכונות וציוד	מקרקעין ומבנים	כלי רכב וכלי תעופה מיליוני ש"ח	
530	9,659	4,151	4,882	96	596	10,500	4,453	5,354	97	יתרה ליום 1 בינואר
84	900	326	486	4	85	1,175	447	629	14	תוספות במשך השנה
(21)	(100)	(45)	(30)	(4)	(20)	(50)	(22)	-	(8)	גריעות במשך השנה
3	41	21	16	1	1	(16)	(10)	(7)	-	השפעת השינוי בשערי חליפין
596	10,500	4,453	5,354	97	662	11,609	4,868	5,976	103	יתרה ליום 31 בדצמבר
402	5,428	2,881	2,085	60	427	5,777	3,065	2,220	65	פחת שנצבר
42	395	207	138	8	47	429	224	151	7	יתרה ליום 1 בינואר
(20)	(59)	(34)	(1)	(4)	(19)	(45)	(19)	-	(7)	תוספות במשך השנה
3	13	11	(2)	1	1	(8)	(8)	(1)	-	גריעות במשך השנה
427	5,777	3,065	2,220	65	456	6,153	3,262	2,370	65	השפעת השינוי בשערי חליפין
169	4,723	1,388	3,134	32	206	5,456	1,606	3,606	38	יתרה ליום 31 בדצמבר
										עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר

באור 11 - רכוש קבוע - המשך

פרטים נוספים:

- א. חלק מהמבנים הוקמו על קרקע הרשומה ע"ש מדינת ישראל (המושכרת לחברה בדמי שכירות סמליים) אשר עלותה אינה כלולה בספרי החברה. חלק נוסף מוחקר בחכירה לדורות לתקופה של 49 שנים החל מיום 1 בנובמבר 1982 ועד ליום 31 בדצמבר 2031, עם זכות הארכה ל- 49 שנים נוספות. וחלק אחר מוחקר לתקופה של 49 שנים החל מיום 15 במאי 1997 ועד 15 במאי 2046 (בקשר לחלק זה ראה גם האמור בביאור 3'ז' (5) וביאור 22'ב' (4)).
- ב. עלות מבנים, ציוד ומחשבים לימים 31 בדצמבר 2024 ו- 2023, מוצגים לאחר ניכוי מענק השקעה בסך 279 מיליוני ש"ח.
- ג. העלויות ליום 31 בדצמבר 2024 כוללות רכוש בהקמה בסך 989 מיליוני ש"ח. מזה, 697 מיליוני ש"ח מבנים, 246 מיליוני ש"ח מכונות וציוד ו- 46 מיליוני ש"ח מחשבים (31 בדצמבר 2023 – 603 מיליוני ש"ח).
- ד. רכוש קבוע המושאל מאת משרד הביטחון הוא בבעלותו הבלעדית של המשרד והחברה תהיה אחראית כלפי המשרד לכל נזק שיגרם לרכוש זה כל עוד הוא בחזקת החברה. רכוש קבוע מושאל זה אינו נכלל בספרי החברה.
- ה. עלות רכוש קבוע כולל עלות רכוש קבוע שמיש שהופחת במלואו בסך 1,379 מיליוני ש"ח (לא כולל רכוש שהופחת במלואו עד תאריך 31 בדצמבר 2001 - מועד המעבר מיחידת סמך לחברה). מזה, 631 מיליוני ש"ח מבנים, 416 מיליוני ש"ח מכונות וציוד, 300 מיליוני ש"ח מחשבים ו- 32 מיליוני ש"ח כלי רכב וכלי תעופה (31 בדצמבר 2023 – 1,306 מיליוני ש"ח).
- ו. תוספות השנה כוללות ציוד מייצור עצמי בסך 23 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 17 מיליוני ש"ח).

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 12 - נכסים בלתי מוחשיים

2024						עלות יתרה ליום 1 בינואר 2024 תוספות פותרו באופן עצמאי השפעת השינויים בשערי חליפין
סך הכל	תוכנות	צבר הזמנות, קשרי לקוחות ואי תחרות		ידע וטכנולוגיה	עלויות פיתוח (2)	
		מאחדות				
		מיליוני ש"ח				
2,647	573	233	419	776	646	
46	24	-	22	-	-	
78	-	-	-	78	-	
(1)	(1)	-	-	1	(1)	
2,770	596	233	441	855	645	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024
1,081	407	112	136	425	1	הפחתות וירידות ערך
155	42	23	50	40	-	יתרה ליום 1 בינואר 2024
(2)	-	-	(1)	(1)	-	הפחתה במהלך השנה
1,234	449	135	185	464	1	השפעת השינויים בשערי חליפין
1,536	147	98	256	391	644	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024
2023						יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2024
סך הכל	תוכנות	צבר הזמנות, קשרי לקוחות ואי תחרות		ידע וטכנולוגיה	עלויות פיתוח (2)	מוניטין
		מאחדות				
		מיליוני ש"ח				
2,444	517	231	401	676	619	עלות
51	51	-	-	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2023
(6)	-	-	-	-	(6)	תוספות
(4)	-	(4)	-	-	-	הפחתה לירידת ערך (1)
103	4	-	-	99	-	גריעות
59	1	6	18	1	33	פותרו באופן עצמאי
2,647	573	233	419	776	646	השפעת השינויים בשערי חליפין
945	364	85	82	413	1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
133	42	27	52	12	-	הפחתות וירידות ערך
(2)	-	(2)	-	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2023
5	1	2	2	-	-	הפחתה במהלך השנה
1,081	407	112	136	425	1	גריעות
1,566	166	121	283	351	645	השפעת השינויים בשערי חליפין
						יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
						יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2023

- (1) בשנת שהסתיימה אשתקד בחנה חברה מאוחדת בקבוצה את המוניטין הרשום בספריה, ובהתאם לבחינה זו ביצעה הפרשה לירידת ערך.
- (2) הפחתות שוטפות של עלויות פיתוח נזקפות לסעיף עלות המכירות והעבודות שבוצעו בדוח רווח והפסד.

באור 13 - אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
412	585	הלוואות לזמן קצר מבנקים (1)
500	500	ניירות ערך מסחריים
14	14	חלויות שוטפות של הלוואה לזמן ארוך (2)
926	1,099	

(1) הלוואות דולריות נושאות ריביות משתנות וקבועות בטווחים שבין $\text{SOFR}+1.8\%$ לבין 7.13% (בשנה הקודמת $\text{SOFR}+3.23\%$ - $\text{SOFR}+1.8\%$).
נכון לימים 31 בדצמבר 2024 ו- 2023 שיעור ריבית ה SOFR עבור הלוואות לזמן קצר הינם 4.49% ו- 5.38% בהתאמה.
(2) ראה באור 17.

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בבאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

באור 14 - התחייבויות לספקים ולנותני שירותים

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,724	2,005	חובות פתוחים
1,054	1,380	במטבע ישראלי (1)
2,778	3,385	במטבע חוץ (בעיקר דולר)
113	198	(1) התחייבויות לספקים צדדים קשורים

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בבאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

באור 15 - הפרשות

2024			
סך הכל	תביעות משפטיות מיליוני ש"ח	אחריות	
538	22	516	יתרה ליום 1 בינואר 2024
215	2	213	הפרשות שנוצרו במהלך השנה
(128)	(19)	(109)	הפרשות שמומשו/בוטלו במהלך השנה
(3)	1	(4)	השפעת השינוי בשערי חליפין
622	6	616	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024
2023			
סך הכל	תביעות משפטיות מיליוני ש"ח	אחריות	
563	25	538	יתרה ליום 1 בינואר 2023
126	12	114	הפרשות שנוצרו במהלך השנה
(155)	(15)	(140)	הפרשות שמומשו/בוטלו במהלך השנה
4	-	4	השפעת השינוי בשערי חליפין
538	22	516	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

באור 15 - הפרשות - המשך

למידע בדבר הפרשות בגין הטבות לעובדים, ראה ביאור 19, בדבר הטבות לעובדים.
למידע בדבר תביעות משפטיות ראה באור 21, בדבר התחייבויות תלויות.

אחריות

ההפרשה לאחריות מתבססת על אומדנים שנערכו על פי ניסיון העבר המתייחס למוצרים ולשירותים דומים.
בעקבות חוסר ניצול של קרן הפרשה לאמינות של קו מוצר מסוים, הוחלט בשנת 2023 לבטל את ההפרשה. בעקבות החלטה זו הופחתה הקרן בסך כ-36 מיליוני ש"ח.

באור 16 - זכאים אחרים

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
825	947	שכר והוצאות נלוות (1)
311	379	מוסדות
202	294	הוצאות שנצברו ואחרים (3)
634	612	הוצאות לשלם בגין עבודות בביצוע
* 794	901	התחייבות בגין עלויות להשגת חוזה
301	410	הפרשה להפסדים בעבודות
4	7	יתרה בגין עסקאות עתידיות (2)
18	194	מס הכנסה- עודף הפרשות על מקדמות
<u>* 3,089</u>	<u>3,744</u>	
<u>2</u>	<u>-</u>	(3) זכאים אחרים צדדים קשורים

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

- (1) הסכום כולל הפרשה לחופשה בסך 318 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 245 מיליוני ש"ח).
(2) ראה באור 24 ג' ו- 24

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, סיכון מדד ומטבע חוץ, סיכון שיעור ריבית וסיכון מחיר אחר ומידע בדבר שווי הוגן מפורטים גם בביאור 24, בדבר מכשירים פיננסיים.

**באור 17 - הלוואות לזמן ארוך
הרכב:**

31 בדצמבר		שיעור ריבית ליום 31 בדצמבר 2024	
2023	2024		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	
1	1	4%	התחייבות לחברת SCD - צד קשור
122	91	4.14%-8.53%	הלוואות חברות מאוחדות בארץ
42	65	6.7%-7.78%	הלוואה חברה מאוחדת בחו"ל
165	157		בניכוי חלויות שוטפות
(14)	(14)		
<u>151</u>	<u>143</u>		

באור 18 - חכירות

א. חכירות בהן הקבוצה היא החוכרת

שיעור ההיוון העיקרי בו נעשה שימוש למדידת ההתחייבות בגין חכירה בחברה הינו 1.5%-2.1% ובחברות מאוחדות 1.44%-8.25%. השיעור מושפע מהבדלים באורך תקופת החכירה ושיעור ההיוון של החברה. למידע בדבר בסיסי ההצמדה, ראה ביאור 24 ח'.
במסגרת הסכמי החכירה, הקבוצה חוכרת בעיקר מבנים וכלי רכב.

ב. מידע לגבי הסכמי חכירה מהותיים

1. מבנים

- א. בנובמבר 2016 חתמה הקבוצה על הסכם לשכירת שטח בצפון הארץ לתקופה של 5 שנים. בשנת 2017 חתמה החברה על תוספת לשטח. סה"כ כ-5,300 מ"ר. לחברה מוקנית הזכות להאריך את תקופת השכירות עד לתקופה מצטברת של 19 שנים. עד כה החברה מימשה את אופציות ההארכה, והיא מעריכה שתממש את אופציות ההארכה שנותרו בחוזה במלואם.
- ב. בסוף שנת 2018 חתמה הקבוצה על הסכמי שכירות נוספים במרכז הארץ:
 - הסכם אחד (כ-4,500 מ"ר) החל מיולי 2019 לתקופה של 10 שנים, הכולל תקופות אופציות עד לשנת 2039. החברה מעריכה כי תממש רק חלק מאופציות ההארכה בחוזה. (סה"כ כ-15 שנים).
 - הסכם שני (כ-1,200 מ"ר) החל ממאי 2019 לתקופה של 5 שנים, וכולל תקופות אופציות עד 2038. החברה מעריכה כי תממש רק חלק מאופציות ההארכה בחוזה. (סה"כ כ-15 שנים).
- ג. בסוף שנת 2018 חתמה הקבוצה על הסכם שכירות בדרום הארץ (כ-3,300 מ"ר), הכוללת תקופות אופציות עד לשנת 2038. החברה מעריכה כי תממש רק חלק מאופציות ההארכה בחוזה. (סה"כ כ-10 שנים).
- ד. בשנת 2021 חתמה הקבוצה על הסכם שכירות נוסף במרכז הארץ (כ-2,300 מ"ר) לתקופה של כ-10 שנים, המסתיימת בסוף שנת 2031.
- ה. בשנת 2023 חתמה הקבוצה על הסכם שכירות במרכז הארץ (כ-1,500 מ"ר) לתקופה של 5 שנים, הכולל אופציות הארכה עד לשנת 2043.
- ו. בשנת 2024 חתמה הקבוצה על 2 הסכמי שכירות נוספים במרכז הארץ (ביחד כ-1,200 מ"ר) לתקופה של כ-5 שנים.
- ז. לחברה מאוחדת הסכם שכירות של מקרקעין במרכז הארץ (כ-12,800 מ"ר), עליו ממוקמים משרדי ומתקני הייצור של החברה ושל חלק מחברות הבנות שלה. ההסכם הינו לתקופה של 12 שנים, שתסתיים בחודש מרץ 2026.
- ח. לחברה מאוחדת נוספת הסכמי שכירות של מבנים: הסכם בשטח כולל במרכז הארץ (כ-5,700 מ"ר) עד לסוף 2027, והסכם שכירות נוסף (כ-2,800 מ"ר) לשטח סמוך עד לסוף 2023. החברה המאוחדת סיכמה עם בעל הנכס להארכת שהייתה בשטח הכולל.
- ט. לחברות מאוחדות נוספות הסכמי שכירות מבנים באתרי החברות בחו"ל.

2. רכבים

הקבוצה חוכרת כלי רכב ממספר חברות ליסינג רכבים, לרוב לתקופה של שלוש שנים, ומעת לעת משנה את כמות הרכבים על פי צרכיה השוטפים. הרכבים החכורים משמשים את עובדי הקבוצה הכוללים מחויבות מצד הקבוצה להעמיד רכב לרשותם, וכן משמשים כרכבים תפעוליים.
הקבוצה טיפלה בהסדר שבינה לבין חברות הליסינג כהסדר חכירה שבתחולת IFRS16, ובהסדר שבינה ובין עובדיה כהסדר שבתחולת תקן IAS 19.
הקבוצה מציגה את הוצאות הפחת המיוחסות לחכירת הרכבים הצמודים כחלק מהוצאות השכר והנלוות, ראה ביאור 26.

באור 18 - חכירות - המשך

ג. הרכב נכסי זכות שימוש

2024				
מבנים	מכונות וציוד	כלי רכב	תוכנות	סך הכל
מיליוני ש"ח				
551	2	236	12	801
111	-	56	1	168
(118)	-	(57)	-	(175)
(9)	-	-	-	(9)
535	2	235	13	785
222	1	118	10	351
53	-	70	2	125
(37)	-	(54)	-	(91)
(6)	-	(1)	-	(7)
232	1	133	12	378
303	1	102	1	407

עלות

יתרה ליום 1 בינואר 2024
תוספות לנכסי זכות שימוש כולל
הפרשי הצמדה שהוונו לנכס
גריעות נכסי זכות שימוש
השפעת השינוי בשערי חליפין

יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

פחת שנצבר

יתרה ליום 1 בינואר 2024
פחת נכסי זכות שימוש
פחת שנצבר בגין גריעות נכסי זכות שימוש
השפעת השינוי בשערי חליפין

יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

**עלות מופחתת נכסי זכות שימוש
ליום 31 בדצמבר 2024**

2023				
מבנים	מכונות וציוד	כלי רכב	תוכנות	סך הכל
מיליוני ש"ח				
505	2	188	11	706
49	-	93	1	143
(9)	-	(44)	-	(53)
6	-	(1)	-	5
551	2	236	12	801
175	-	91	8	274
47	1	69	2	119
-	-	(42)	-	(42)
222	1	118	10	351
329	1	118	2	450

עלות

יתרה ליום 1 בינואר 2023
תוספות לנכסי זכות שימוש כולל
הפרשי הצמדה שהוונו לנכס
גריעות נכסי זכות שימוש
השפעת השינוי בשערי חליפין

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

פחת שנצבר

יתרה ליום 1 בינואר 2023
פחת נכסי זכות שימוש
פחת שנצבר בגין גריעות נכסי זכות שימוש

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

**עלות מופחתת נכסי זכות שימוש
ליום 31 בדצמבר 2023**

באור 18 - חכירות - המשך

ד. הרכב התחייבויות בגין חכירה

2024					
מבנים	מכונות וציוד	כלי רכב	תוכנות	סך הכל	
מיליוני ש"ח					
348	1	124	-	473	יתרה ליום 1 בינואר 2024
106	-	56	1	163	תוספות
(82)	-	(3)	-	(85)	גריעות
(54)	(1)	(69)	-	(124)	פירעונות
5	-	-	-	5	הפרשי הצמדה שהוונו לנכס
(1)	1	-	-	-	השפעת השינוי בשערי חליפין
322	1	108	1	432	סה"כ התחייבויות בגין חכירה
57	1	60	1	119	סה"כ חלויות שוטפות של התחייבויות בגין
265	-	48	-	313	סה"כ התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה, נטו

2023					
מבנים	מכונות	כלי רכב	תוכנות	סך הכל	
מיליוני ש"ח					
344	2	102	2	450	יתרה ליום 1 בינואר 2023
45	-	93	1	139	תוספות
(9)	-	(2)	-	(11)	גריעות
(47)	(1)	(65)	(3)	(116)	פירעונות
4	-	-	-	4	הפרשי הצמדה שהוונו לנכס
1	-	-	-	1	ריבית שנצברה וטרם שולמה
10	-	(4)	-	6	השפעת השינוי בשערי חליפין
348	1	124	-	473	סה"כ התחייבויות בגין חכירה
122	1	61	-	184	סה"כ חלויות שוטפות של התחייבויות בגין
226	-	63	-	289	סה"כ התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה, נטו

באור 18 - חכירות - המשך

ה. ניתוח מועדי פירעון של התחייבויות בגין חכירה של הקבוצה

2024				
מבנים	מכונות וציוד	כלי רכב	תוכנות	סך הכל
מיליוני ש"ח				
57	1	60	1	119
201	-	48	-	249
64	-	-	-	64
322	1	108	1	432

עד שנה (חלות שוטפת)
בין שנה לחמש שנים
מעל חמש שנים

סה"כ

2023				
מבנים	מכונות	כלי רכב	תוכנות	סך הכל
מיליוני ש"ח				
122	1	61	-	184
154	-	63	-	217
72	-	-	-	72
348	1	124	-	473

עד שנה (חלות שוטפת)
בין שנה לחמש שנים
מעל חמש שנים

סה"כ

נתוני תזרים מזומנים חזוי - ראה ביאור 24 ב'.

ו. סכומים שהוכרו בדוח על תזרימי מזומנים

לשנה שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	
122	130

סך תזרים המזומנים ששולם עבור חכירות

ז. סכומים שהוכרו בדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום	
31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	
6	6
119	125

הוצאות מימון בגין התחייבות חכירה
הפחתת נכסי זכות שימוש

באור 19 - הטבות לעובדים
א. הרכב ההטבות לעובדים:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
73 *	73
23 *	26
50	47
31	28
81	75
825	947

מוצג במסגרת התחייבויות שאינן שוטפות-הטבות לעובדים:
התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת (ראה ב' להלן)
בניכוי-נכסי תוכניות
התחייבויות בגין הטבות אחרות לטווח ארוך (ראה ג' להלן)
התחייבויות בגין הטבות אחרות לזמן קצר (ראה באור 16)

ב. הטבות לאחר סיום העסקה

לכלל עובדי החברה מפקידה החברה בתוכניות להפקדה מוגדרת (למעט מחויבויות בגין העבר כמפורט בסעיף ד' להלן) לגביהן חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין התשכ"ג - 1963.
יתרת ההתחייבויות בחברה הינן בגין פיצויים מוגדלים לקבוצת עובדים בכירים וכן התחייבויות לפנסיה מוקדמת בגין עובדים פעילים וגמלאים ומענקי חודשי הסתגלות על פי ההסכמים.
עיקר ההתחייבויות בגין תוכנית הטבה מוגדרת נובעת מתכנית הטבה מוגדרת בחברת בת זרה, המחושבת באופן אקטוארי בהתאם להוראות תקן בינלאומי 19 (IAS).

ג. התחייבות בגין הטבות אחרות לטווח ארוך

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
29	26
2	2
31	28

התחייבות לפדיון ימי מחלה שלא נוצלו *
התחייבויות אחרות

* קבוצות מסוימות מעובדי החברה זכאיות למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו על ידם בהתאם למפתח מסוים ובהתבסס על המועד בו הם פורשים. ככלל עובד זכאי למענק רק אם הוא פורש לאחר שמלאו לו 55 שנה.

ד. התנועה בערך נוכחי במחויבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת:

2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
64 *	73
11	5
(15)	(3)
1	1
5	-
7	(3)
73 *	73

יתרה ליום 1 בינואר
עלות שרות שוטף
הטבות ששולמו
הוצאות ריבית
הפסדים אקטואריים**
השפעת השינוי בשער החליפין
יתרה ליום 31 בדצמבר

התנועה בשווי ההוגן של נכסי התוכנית:

2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
22 *	23
(11)	-
9	2
-	2
3	(1)
23 *	26

יתרה ליום 1 בינואר
הטבות ששולמו
הפקדות לתוכנית
הכנסות מריבית על נכסי התוכנית
השפעת השינוי בשער החליפין
יתרה ליום 31 בדצמבר

* סווג מחדש.

** הפסדים אקטואריים שהוכרו ברווח הכולל אחר.

באור 19 - הטבות לעובדים - המשך

ה. הנחות אקטואריות עיקריות ליום 31 בדצמבר 2024:

התחייבות לפדיון ימי מחלה	התחייבות לחודשי הסתגלות	התחייבות לפיצויי בכירים	
6.2%-3.5%	6.2%-3.5%	-	עלויות שכר עתידיות (ריאלי)
3%	3%	3%	שיעור ההיוון (ריאלי)
2.7%-0%	2.7%-0%	0.5%-1.6%	שיעור עזיבה
פרטני			שיעור ניצול מחלה

ההנחות בדבר שיעור התמורה העתידי מבוססות על נתונים סטטיסטיים שפורסמו ועל לוחות תמורה מקובלים.

ו. תכנית הטבה לאחר סיום העסקה - תוכנית הפקדה מוגדרת

לחברה תוכנית הפקדה מוגדרת בגין התחייבות החברה לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה בגין עובדי החברה אשר חל לגביהם סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג - 1963.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
220	246

הסכום שהוכר כהוצאה בגין תוכנית להפקדה מוגדרת

ז. השינויים האפשריים לאחת מההנחות האקטואריות ב -1%, בהנחה שיתר ההנחות נותרות ללא שינוי, מגדילים (מקטינים) את המחויבות להטבות לעובדים ליום 31 בדצמבר 2024, בכ - 1 מיליון ש"ח.

ח. הסכמים קיבוציים עם קבוצות עובדים

בשנת 2023 פגו תוקפם של הסכמים קיבוציים עם שני סקטורים: סקטור מחקר וסקטור חברה. הסכם סקטור מחקר נחתם בחודש יוני 2024 ומיושם באופן שוטף בהתאם להוראות ההסכם. ההסכמים על סקטור חברה נחתמו בחודש ינואר 2025 וצפויים להיות מיושמים בשוטף בהתאם להוראות ההסכם והתאריכים שנקבעו בהם למתן תוספות השכר. להערכת הנהלת החברה, הדוחות הכספיים כוללים הפרשות מספקות בגין יישום ההסכמים שנחתמו. למועד החתימה על הדוחות הכספיים, קיימים הסכמי שכר חתומים עם כל קבוצות העובדים של החברה.

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 20 - אגרות חוב

א. הרכב:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	שיעור ריבית %	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,528	1,298	ראה להלן	אגרות חוב (סדרה ג, ד, ה) (1)(2)
(243)	(243)		בניכוי חלויות שוטפות
1,285	1,055		

פירוט:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	שיעור ריבית %	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,420	1,192	ראה להלן	ערך נקוב
52	60		הצמדה למדד של אגרות החוב
91	91		פרמיה (עלויות הנפקה)
(35)	(45)		הפחתת פרמיה (עלויות הנפקה)
1,528	1,298		

(1) בתאריך 28 בפברואר 2017 השלימה החברה גיוס אגרות חוב בהיקף של 1.5 מיליארד ש"ח, הגיוס התבצע בהנפקה פרטית של שלוש סדרות אג"ח בדירוג AAA לגופים מוסדיים לפי החלוקה הבאה:

סכום	ריבית כוללת	מח"מ (שנים)	צמוד מדד/שקלי	
מיליוני ש"ח				
260	2.14%	9	צמוד מדד	סדרה ג'
515	3.74%	9	שקלי	סדרה ד'
725	2.50%	5	שקלי	סדרה ה'
1,500				

פירעון האג"ח בתשלומים שנתיים שווים בשנים המפורטות בטבלה שלהלן:

תקופת פירעון קרן האג"ח	
2034 - 2020	סדרות ג' ו ד'
2026 - 2020	סדרה ה'

(2) בתאריך 29 באפריל 2021 ביצעה החברה הרחבה להנפקת אגרות חוב בתמורה לסך של כ-825 מיליון ש"ח. הנפקה זו בוצעה בפרמיה בסך כ-92 מיליון ש"ח.

ריבית אפקטיבית	תמורה (מש"ח)	ערך נקוב (באלפים)	
(0.1%)	300	253,846	סדרה ג'
1.6%	354	310,944	סדרה ד'
0.7%	171	162,260	סדרה ה'

ב. מועדי פירעון לאחר תאריך המאזן

מיליוני ש"ח	
243	2025 - חלויות שוטפות
241	2026
105	2027
104	2028
605	2029 ואילך
1,298	

באור 20 - אגרות חוב - המשך

ג. עמידה באמות מידה פיננסיות

החברה תחשב כמפרה את התחייבותה בגין האג"ח שהונפקו אם לא עמדה באיזה מאמות המידה הפיננסיות המפורטות להלן על פי שני דוחות כספיים רבעוניים ברציפות:

1. ההון העצמי של החברה, על פי הדוחות הכספיים, לא יפחת בסיום כל רבעון קלנדרי משיעור של 15% מהמאזן, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים של החברה.
 2. ההון העצמי של החברה (לא כולל זכויות מיעוט ובתוספת הלוואות בעלים), לא יפחת בסיום כל רבעון קלנדרי מ- 1 מיליארד ש"ח, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים של החברה.
 3. היחס בין החוב הפיננסי של החברה נטו ל- EBITDA השנתית לא יעלה בסיום כל רבעון קלנדרי על 4, כפי שנתונים אלה יופיעו בדוחות הכספיים של החברה.
- לתאריך הדוחות הכספיים, החברה עומדת באמות מידה אלה.

באור 21 - התחייבויות תלויות

משיקולים עסקיים החברה אינה מפרסמת באור זה.

באור 22 - שעבודים, ערבויות והתקשרויות

א. שעבודים וערבויות

(1) החברה המציאה ערבויות בהיקף כולל של 7,885 מיליון ש"ח, מהן 4,377 מיליון ש"ח כנגד המקדמות שהתקבלו ומקדמות שצפויות להתקבל לאחר תאריך המאזן והיתרה כנגד ערבויות ביצוע, אחריות והתחייבויות נוספות, של החברה וחברות מתאחדות וכלולות. הערבויות ניתנו בעיקר על ידי תאגידים בנקאיים וכן ערבויות עצמיות.

(2) קווי אשראי נוכחיים למתן ערבויות והלוואות של החברה כפופים להתניות פיננסיות לפיהן:

- ההון העצמי של החברה לא יפחת משיעור של 20% מסך הנכסים.
 - סך ההתחייבויות למערכת הבנקאית לא יעלה מעבר ל-0.45 מיליארד דולר בתוספת השינוי בהון העצמי ממועד הקמת החברה.
 - היחס בין אשראי כספי בנקאי לתזרים מפעילות שוטפת בארבעת הרבעונים האחרונים לא יעלה על 5.
- נכון ליום 31 בדצמבר 2024 עומדת החברה בהתניות הפיננסיות שנקבעו.

נכון ליום 31 בדצמבר 2024 אירונאוטיקס, חברה מאוחדת, טרם חתמה על הסכם התניות פיננסיות מעודכן מול בנק לאומי. נכון למועד הדיווח קיבלה החברה המאוחדת כתב ויתור מבנק זה. מול בנק דיסקונט, אירונאוטיקס לא עמדה באמת מידה פיננסית מסוימת, בגינה התקבל כתב ויתור עבור שנת 2024. מול בנק פועלים עמדה אירונאוטיקס בהתניות המעודכנות.

להרחבה בגין אמות מידה פיננסיות הקשורות לאגרות חוב ראה ביאור 20 לעיל.

באור 22 - שעבודים, ערבויות והתקשרויות - המשך

ב. התקשרויות

(1) לחברה הסכם עם משרד הביטחון (להלן: "המשרד") לפיו החברה תשלם תמלוגים למשרד בגין שימוש בידע ו/או בצידו שהם רכוש המשרד לצורך ביצוע היצוא הביטחוני שלה. על פי ההסכם, תשלום התמלוגים למשרד יעשה בשיטה כוללת, המבוססת על תשלום שיעור תמלוגים אחיד בגין כל הייצוא הביטחוני של החברה. בהסכם נקבע כי החברה תשלם תמלוגים בגין המכירות עבור הזמנות ייצוא. הוצאות התמלוגים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו לסך של כ- 68 מיליון ש"ח (2023- 62 מיליון ש"ח).

(2) בשנת 1999, החברה אימצה נוהל תשלום עמלות לשותפים עסקיים, נוהל אשר אושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה. נוהל זה קבע את הליך אישור עמלות והתקשרות עם שותפים עסקיים, לרבות מינוי ועדת שותפים עסקיים בהנהלה ובדירקטוריון, פיקוח הדירקטוריון על תשלומי העמלות, דיווחים למשרד הביטחון ועוד. בעקבות תיקון החוק בישראל בשנת 2008 (עקב הצטרפות מדינת ישראל לאמנת ה-OECD), החברה, בשיתוף משרדי עו"ד מהמובילים בארץ ובעולם, הכינה תכנית ציות למניעת תשלומי שוחד לעובדי ממשל זרים. תכנית זו כוללת מינוי קצין ציות לנושא, במעמד בכיר (מונה סמנכ"ל ייעודי לכך), הדרכות והטמעות, ביצוע בדיקות נאותות לשותפים עסקיים וגורמים אחרים הפועלים בשם החברה, נהלי אירוח ומתנות וכדומה. על פי חוות דעת מעו"ד האמריקאים שליוו את הכנת התכנית, תוכנית זו עומדת לדעת החברה בסטנדרטים הנדרשים על פי אמנת ה-OECD למניעת עבירות בנושא.

(3) במקרים מסוימים לחברה התחייבויות לרכש גומלין כתוצאה מהסכמים שנחתמו עם ממשלות בחו"ל. להערכת ההנהלה, לא צפוי לחברה נטל מכביד כתוצאה מהתחייבויות אלה מעבר להפרשות הכלולות בדוחות הכספיים.

(4) הסכם בקשר למקרקעין בחברה - החברה חוכרת מקרקעין בשטח של 12.4 אלפי מ"ר בסמוך לשטח המחנה הצבאי תל חיים (הגבעה) בתל-אביב, וזאת מכוח החלטת ממשלה ומכוח חוזה חכירה שנחתם ביום 19 בדצמבר 2001 בין רפאל לבין רמ"י. לגבי מתחם זה, לרבות השטח שבהחזקת רפאל, אושרה תוכנית המשנה את ייעוד המתחם למגורים, מסחר תעסוקה ומוסדות ציבור. לאור רצון רמ"י לשווק שטחים אלו ולממש את בנייתם, ניתנה לרפאל הודעה מוקדמת בדבר סיום הסכם החכירה ודרישה לפינוי המקרקעין. מאחר ולפי חוזה החכירה, פינוי רפאל מהמקרקעין יבוצע באופן שרמ"י תישא בעלויות הישירות והעקיפות שייגרמו לרפאל בגין הפינוי כאמור, לרבות כינון מלא של המבנים, המתקנים והתשתיות.

חתימת הסכם המקרקעין הושלמה בינואר 2023. עפ"י ההסכם רפאל תהיה זכאית להודיע לרמ"י כי חלף הקצאת מגרש 526 ומימון הבנייה, תשלם רמ"י לרפאל סכום לצורך רכישת משרדים מצד ג' וזאת בהיקף שטחים כמפורט לעיל (להלן: "חלופת היזם"). רפאל תודיע לרמ"י על גובה הסכום הנדרש, וככל שרמ"י לא תאשר את גובה הסכום, חלופה זו תהיה בטלה.

בשנת 2024 רמ"י והחברה התדיינו על עדכון התנאים במימוש "חלופת היזם". העדכונים הנדרשים ע"י רמ"י:

- (א) מיסוי - חבות במיסוי מ 150 מיליון ש"ח ועד 210 מיליון ש"ח תחול על החברה
 - (ב) קביעת לוח התשלומים ליזם
 - (ג) סכום הפיצוי המוסכם הינו כ-520 מיליון ש"ח, והוא יוצמד למדד תשומות הבניה מסחר ומשרדים החל ממועד החתימה ולא רטרואקטיבית. רמ"י תממן 50% מההצמדה בלבד.
- טרם נחתם נוסח סופי לחלופת היזם.

(5) עסקאות נדל"ן של חברות מאוחדות -

א. ביום 23 ביוני 2021 חתמה חברת אירונאוטיקס (להלן: "אירונאוטיקס") עם צד קשור שלה באותו הזמן, חברת גולדן ייעוץ השקעות ופיתוח בע"מ (להלן: "גולדן") על הסכם שותפות כללית במסגרתו הוקמה שותפות מודיעין (להלן: "שותפות מודיעין"), לפיו אירונאוטיקס תחזיק ב-70% בשותפות וגולדן ב-30%. מטרת השותפות הינה רכישת קרקע לצורך הקמת מבנה משרדים חדש בעיר מודיעין אשר ישמש את אירונאוטיקס וחלק מחברות הבנות שלה בישראל. על פי ההסכם, הועד המנהל של שותפות מודיעין יכלול 3 נציגים מטעמה של אירונאוטיקס ו-2 נציגים מטעם גולדן. יחד עם זאת, במהלך תקופת הבנייה גולדן תהיה רשאית להעמיד את מספר חברי הועד המנהל על 4 חברים בלבד, 2 נציגים מכל צד, משום כך, עד שתושלם הבנייה, אירונאוטיקס אינה שולטת בשותפות מודיעין וההחזקה בה מטופלת בהתאם להוראות IFRS 11 כעסקה משותפת המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני.

באור 22 - שעבודים, ערבויות והתקשרויות - המשך

(5) עסקאות נדל"ן של חברות מאוחדות - המשך

במקביל להסכם האמור, חתמה שותפות מודיעין על שני הסכמים עם חברת מגה אור החזקות בע"מ (להלן: "מגה אור"), כדלהלן:

א. הסכם מכר לרכישת 50% מהזכויות במקרקעין שבבעלות מגה אור במגרש במודיעין בתמורה לסך של כ - 25.8 מיליון ש"ח, עליו עתיד להיבנות המבנה החדש של אירונאוטיקס וחלק מחברות הבנות שלה.
ב. הסכם שותפות בין מגה אור לשותפות מודיעין המגדיר את מערכת היחסים אשר תחול ביניהם כבעלים משותפים של הזכויות במקרקעין. על פי הסכם השותפות, מגה אור ושותפות מודיעין יהיו אחראים למימון העסקה המשותפת והקמת הפרויקט, כל אחד בהתאם ליחס ההחזקות.

בנוסף ובמקביל להסכמים האמורים לעיל, חתמה אירונאוטיקס על הסכם הקמה ושכירות עם שותפות מודיעין ומגה אור, המסדיר את תהליך הקמת המבנה ואת יחסי השכירות. תקופת השכירות נקבעה ל - 24 שנים ו - 11 חודשים מיום חתימת ההסכם. דמי השכירות השנתיים יהיו בהיקף של כ - 8% מסך עלות הקמת הפרויקט, המוערך נכון למועד הדיווח בסך של כ- 350 מיליון ש"ח, (עד לסוף 2024 השקיעה השותפות כ- 181 מיליון ש"ח).

השותפים מתחייבים להשקיע בשותפות, על פי יחס האחזקות, את כל הכספים והסכומים הדרושים לצורך מימוש מטרות השותפות ומימון הוצאות השותפות. ככל שהגיע מועד תשלום על פי הסכם המכר, וצד לשותפות טרם העביר את חלקו היחסי בגין תשלום זה (באופן מלא או חלקי), יהיה רשאי השותף האחר לשלם עבור השותף המאחר. השותף המאחר מתחייב לשלם ולפרוע לידי השותף המשלם את הסכומים שהוא שילם בגין השותף המאחר, ללא דיחוי ומיד עם דרישה ראשונה.

ב. ביום 10 בנובמבר 2022, חתמה חברת קונטרופ (להלן: "קונטרופ") עם חברת גולדן על הסכם שותפות כללית במסגרתו הוקמה שותפות נ. ימין (להלן: "שותפות נווה ימין"), לפיו קונטרופ תחזיק 70% בשותפות וגולדן ב- 30%. מטרת השותפות הינה הקמת מבנה לצרכי קונטרופ בשותפות עם חברת מגה אור. על פי ההסכם, הועד המנהל של שותפות נווה ימין יכלול 2 נציגים מטעמה של קונטרופ ו - 2 נציגים מטעם גולדן. משום כך קונטרופ אינה שולטת בשותפות נווה ימין וההחזקה בה מטופלת בהתאם להוראות IFRS 11 כעסקה משותפת המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני.

במקביל להסכם האמור, חתמה שותפות נווה ימין על שני הסכמים עם חברת מגה אור כדלהלן:

א. הסכם מכר לרכישת 50% מהזכויות במקרקעין שבבעלות מגה אור במגרש בנווה ימין בתמורה לסך של כ- 19 מיליון ש"ח, עליו עתיד להיבנות המבנה החדש של קונטרופ.
ב. הסכם שותפות בין מגה אור לשותפות נווה ימין המגדיר את מערכת היחסים אשר תחול ביניהם כבעלים משותפים של הזכויות במקרקעין. על פי הסכם השותפות, מגה אור ושותפות נווה ימין יהיו אחראים למימון העסקה המשותפת והקמת הפרויקט, כל אחד בהתאם ליחס ההחזקות.

בנוסף ובמקביל להסכמים האמורים לעיל, חתמה קונטרופ על הסכם הקמה ושכירות עם שותפות נווה ימין ומגה אור, המסדיר את תהליך הקמת המבנה ואת יחסי השכירות. תקופת השכירות נקבעה ל - 24 שנים ו - 11 חודשים מיום חתימת ההסכם. דמי השכירות השנתיים יהיו בהיקף של כ - 8% מסך עלות הקמת הפרויקט, המוערך נכון למועד הדיווח בסך של כ- 238 מיליון ש"ח, (עד לסוף 2024 השקיעה השותפות כ- 126 מיליון ש"ח). על פי ההסכם החברה תהיה אחראית לניהול השוטף של המושכר, בכפוף להנחיות הועד המנהל של שותפות נווה ימין.

השותפים מתחייבים להשקיע בשותפות, על פי יחס האחזקות, את כל הכספים והסכומים הדרושים לצורך מימוש מטרות השותפות ומימון הוצאות השותפות. ככל שהגיע מועד תשלום על פי הסכם המכר, וצד לשותפות טרם העביר את חלקו היחסי בגין תשלום זה (באופן מלא או חלקי), יהיה רשאי השותף האחר לשלם עבור השותף המאחר. השותף המאחר מתחייב לשלם ולפרוע לידי השותף המשלם את הסכומים שהוא שילם בגין השותף המאחר, ללא דיחוי ומיד עם דרישה ראשונה. ככל שלא עשה כן, יהיה הצד המשלם, חלף דרישת התשלום וכפירעון מלא שלה, רשאי לדלל את חלקו של הצד המאחר בשותפות.

באור 23 - הון עצמי

א. הרכב הון המניות:

31 בדצמבר 2023		31 בדצמבר 2024	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
מספר המניות	מספר המניות	מספר המניות	מספר המניות
5,798,311	10,000,000	5,798,311	10,000,000

מניות רגילות בנות 100 ש"ח ע.ג. כ"א

ב. למדיניות חלוקת דיבידנד על פי הוראות חוק החברות ממשלתיות ראה ביאור 3(ז).

ג. בדיון אצל מנכ"ל האוצר בתאריך 19 בדצמבר 2010, סוכם, בין היתר, על שינוי מדיניות הדיבידנד הנהוגה בחברה (לפיה מחולק דיבידנד בשיעור 50% מהרווח הנקי החשבוני של החברה), כך שבשנים 2011 ו- 2012 ינוכה סך של 50 מיליון ש"ח צמודים למדד מסכום הדיבידנד שהחברה אמורה להעביר למדינה בשל אותן שנים לפי מדיניות הדיבידנד הנהוגה. משנת 2013 ואילך ינוכה סך של 70 מיליון ש"ח צמודים למדד מסכום הדיבידנד לפי מדיניות הדיבידנד הנהוגה. סכומים אלו יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן.

כמו כן, נקבע כי סיכום זה תקף כל עוד מבנה הבעלות בחברה לא ישתנה מכפי שהוא היום, וכי החברה תפנה את העודפים שיווצרו בשל סיכום זה להשקעה במחקר ובפיתוח. סיכום זה אושרר על ידי מנהל רשות החברות הממשלתיות בתאריך 15 בפברואר 2011. החברה בהתבסס על חוות דעת משפטיות בדיעה כי המחויבות לחלוקת דיבידנד כאמור לעיל הינה בשליטתה כמשמעותה בתקן IAS 32.

ד. לאור החלטת ממשלה ובהתאם להבנות עם רשות החברות הממשלתיות, חילקה החברה בחודש אוגוסט 2019, דיבידנד מיוחד בסך 319 מיליון ש"ח. מסכום זה, סך של עד 269 מיליון ש"ח ניתן יהיה להפחתה מדיבידנדים שוטפים עתידיים, על פי מתווה שהוסכם עם רשות החברות מדיבידנד בגין רווחי השנים 2020-2025. ביום 26 במאי 2022 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד בגין רווחי השנים 2019-2021 בסך 206.1 מיליון ש"ח. הדיבידנד הינו לאחר קיזוז סכום של 141.5 מיליון ש"ח מהדיבידנד המיוחד ששולם בשנת 2019. למועד חתימת הדוחות, הדיבידנד טרם שולם. ביום 30 במאי 2023 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד מיוחד בסכום של 26.3 מיליון ש"ח בגין רווחי שנת 2022. הדיבידנד טרם שולם. ביום 26 במרץ 2024 הכריז דירקטוריון החברה על דיבידנד בסכום של 211.81 מיליון ש"ח בגין רווחי שנת 2023. הדיבידנד טרם שולם.

באור 24 - מכשירים פיננסיים

לחברה קיימת חשיפה במהלך העסקים הרגיל לסיכונים אשראי, ריבית, מדד ומטבע. החברה עושה, בין היתר, שימוש במכשירים נגזרים כדי לצמצם את החשיפה לסיכונים אלה.

א. סיכון אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שייגרם לקבוצה במידה ולקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של לקוחות, הכנסות לקבל וחייבים אחרים, מהשקעות בניירות ערך ומהלוואות שניתנו לחברות מוחזקות.

השקעות החברה באגרות חוב מתבצעות בהתאם למדיניות שנקבעת מעת לעת על ידי ועדת ההשקעות של הדיקטוריון. ההשקעות מבוצעות הן באמצעות בתי השקעות והן באופן ישיר. הן באגרות חוב ספציפיות והן בקרנות / סלי אגרות חוב. ההשקעה כוללת אגרות חוב של ממשלת ישראל ואגרות חוב קונצרניות של חברות בארץ ובחו"ל בעלות דירוג גבוה יחסית ותוך פיזור רחב כשהמח"מים נקבעים מעת לעת על פי המדיניות הרלוונטית למועד נתון והכל במטרה למצוא את האיזון המתאים לחברה בין תשואה לסיכון.

מזומנים ופיקדונות לזמן קצר מופקדים בדרך כלל בתאגידים בנקאיים גדולים. הכנסות הקבוצה נובעות בעיקר ממכירות למשרד הביטחון וללקוחות אחרים הנמצאים בישראל, בארה"ב ומדינות אחרות בעולם. הקבוצה בוחנת באופן שוטף הערכות אשראי של הלקוחות ובדוחות הכספיים נכללות הפרשות ספציפיות וכלליות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות שגבייתם מוטלת בספק. חובות מסוימים של לקוחות בחו"ל מבוטחים בביטוח סיכונים סחר חוץ וביטוחי אשראי אחרים. כמו כן, הקבוצה מקבלת ביטחונות הדרושים להבטחת החוב בהתבסס על הערכות יכולת פירעון האשראי של הלקוח הנעשות על ידי ההנהלה בכל מקרה ומקרה.

ב. סיכון נזילות

סיכון נזילות הוא הסיכון שהקבוצה תתקשה לעמוד במחויבויות הקשורות בהתחייבויותיה הפיננסיות המסולקות על ידי מסירת מזומן או נכס פיננסי אחר. גישת הקבוצה לניהול סיכונים הנזילות שלה היא להבטיח, ככל הניתן, את מידת הנזילות המספקת לעמוד בהתחייבויותיה במועד, בתנאים רגילים ובתנאי לחץ מבלי שיגרמו לה הפסדים בלתי רצויים או פגיעה במוניטין.

ההתחייבויות הפיננסיות לזמן קצר של הקבוצה, בזה אשראי לזמן קצר מבנקים, חלויות שוטפות של אג"ח, של הלוואות לז"א ושל התחייבויות בגין חכירה, התחייבויות לספקים ולזכאים אחרים מסתכמות ליום 31 בדצמבר 2024 לסך של כ- 8,668 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 7,261 מיליוני ש"ח). להערכת ההנהלה, עיקר ההתחייבויות הפיננסיות ייפרעו בסכום דומה לערכם בספרים במהלך שנת 2025.

להלן מועדי הפירעון החוזיים של התחייבויות פיננסיות לזמן ארוך (כולל חלויות שוטפות) כולל אומדן תשלומי ריבית:

ליום 31 בדצמבר 2024							
ערך בספרים מיליוני ש"ח	תזרים מזומנים חוזי מיליוני ש"ח	עד שנה מיליוני ש"ח	1-2 שנים מיליוני ש"ח	2-3 שנים מיליוני ש"ח	3-4 שנים מיליוני ש"ח	4-5 שנים מיליוני ש"ח	מעל 5 שנים מיליוני ש"ח
157	166	15	50	26	65	2	8
הלוואות לז"א							
התחייבויות בגין							
432	453	119	95	58	38	35	108
חכירה							
1,298	1,350	254	249	111	110	109	517
אגרות חוב							
1,887	1,969	388	394	195	213	146	633
סה"כ							
ליום 31 בדצמבר 2023							
ערך בספרים מיליוני ש"ח	תזרים מזומנים חוזי מיליוני ש"ח	עד שנה מיליוני ש"ח	1-2 שנים מיליוני ש"ח	2-3 שנים מיליוני ש"ח	3-4 שנים מיליוני ש"ח	4-5 שנים מיליוני ש"ח	מעל 5 שנים מיליוני ש"ח
165	173	15	15	35	32	11	65
הלוואות לז"א							
התחייבויות בגין							
473	492	184	94	66	37	23	88
חכירה							
1,528	1,592	257	253	248	110	108	616
אגרות חוב							
2,166	2,257	456	362	349	179	142	769
סה"כ							

באור 24 - מכשירים פיננסיים - המשך

ג.

סיכונים מטבע חוץ

הקבוצה חשופה לסיכון מטבע בגין מכירות, קניות והלוואות, הנקובות במטבעות השונים ממטבעות הפעילות המתאימים לקבוצה, בעיקר ש"ח. המטבעות בהן נקובות עיקר העסקאות הם ש"ח, אירו ודולר ארה"ב. בכדי להתמודד עם סיכונים מטבע, מתקשרת החברה בעסקאות עם מכשירים פיננסיים נגזרים במטרה לצמצם את החשיפה בגין עודף נכסים הנקובים במטבע חוץ על התחייבויות ואת החשיפה בגין צבר ההזמנות. יצוין כי עליית שער החליפין בעיקר של הדולר תבוא לידי ביטוי בהכנסות מביצוע ההזמנות לאורך תקופת הביצוע העתידית. להלן הרכב הנגזרים:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
36	28
(4)	(7)
32	21

נגזרים שאינם משמשים לגידור חשבונאי

יתרה בגין עסקאות עתידיות - נכסים שוטפים
יתרה בגין עסקאות עתידיות - התחייבויות שוטפות

ד.

סיכונים מדד

החברה הנפיקה אגרות חוב צמודות מדד, חשיפת החברה לשינויים במדד אינה מכוסה באופן מלא בהשקעות ויתרות צמודות מדד.

ה.

סיכונים ריבית

(1) הקבוצה חשופה לסיכון שערי ריבית בשל החזקה בעיקר של יתרות מזומנים והלוואות לחברות מוחזקות בריבית משתנה. להלן פירוט בדבר סוג הריבית של המכשירים הפיננסיים נושאי הריבית של הקבוצה, למעט מכשירים פיננסיים נגזרים:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
54	74
112	113
(111)	(81)
(2)	(1)
(1,528)	(1,298)
(1,475)	(1,193)
1,887	3,473
(423)	(595)
(500)	(500)
(42)	(65)
922	2,313

מכשירים נושאי ריבית קבועה:

השקעות לזמן קצר
הלוואות לחברות כלולות
הלוואות לזמן ארוך מתאגיד בנקאי
התחייבות לחברת SCD
אגרות חוב שהונפקו

מכשירים נושאי ריבית משתנה:

מזומנים ושווי מזומנים
הלוואות לזמן קצר מתאגידים בנקאיים
ניירות ערך מסחריים
הלוואות זמן ארוך

הריבית האפקטיבית אינה שונה מהותית מהריבית המצויינת בבאורים 17 ו-20.

(2) ניתוח רגישות תזרים המזומנים לגבי מכשירים בשיעורי ריבית משתנים

ליום 31 בדצמבר 2024 גידול של 1% בשיעור הריבית המשתנה היה מביא לגידול (בחישוב שנתי) ברווח הקבוצה לפני מס בסך של כ- 23 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 - גידול של 9 מיליון ש"ח). ניתוח זה נעשה בהנחה ששאר המשתנים יישארו קבועים ובהתעלם מהשפעת המס.

באור 24 - מכשירים פיננסיים - המשך

ו.

היררכיות שווי הוגן של מכשירים הנמדדים בשווי הוגן

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה. הרמות השונות הוגדרו כדלקמן:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2: נתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 31 בדצמבר 2024			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
מיליוני ש"ח			
271	-	-	271
-	28	-	28
-	-	1	1
-	(7)	-	(7)
-	-	(64)	(64)
271	21	(63)	229

השקעות לזמן קצר

יתרה בגין עסקאות עתידיות - נכסים

השקעות בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן

יתרה בגין עסקאות עתידיות - התחייבויות

התחייבות בגין תמורה מותנית - זמן קצר

ליום 31 בדצמבר 2023			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
מיליוני ש"ח			
622	-	-	622
-	36	-	36
-	-	1	1
-	(4)	-	(4)
-	-	(78)	(78)
-	-	(25)	(25)
622	32	(102)	552

השקעות לזמן קצר

יתרה בגין עסקאות עתידיות - נכסים

השקעות בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן

יתרה בגין עסקאות עתידיות - התחייבויות

התחייבות בגין תמורה מותנית - זמן קצר

התחייבות בגין תמורה מותנית - זמן ארוך

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 24 - מכשירים פיננסיים - המשך

ז.

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים שאינם נמדדים בשווי הוגן
הסכום הפנקסני של מזומנים ושווי מזומנים, השקעות לזמן קצר, לקוחות, חייבים, הכנסות לקבל, הלוואות לזמן ארוך שניתנו התחייבויות לספקים ונותני שירותים, התחייבויות אחרות לזמן ארוך זכאים שנצברו ויתרות זכות תואם או קרוב לשווי ההוגן שלהם ליום 31 בדצמבר 2024.
הטבלה שלהלן מפרטת את הערך בספרים והשווי ההוגן של קבוצות מכשירים פיננסיים, המוצגים בדוחות הכספיים, שלא על פי שוויים ההוגן:

31 בדצמבר 2023		31 בדצמבר 2024		
שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים	
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
233	243	234	243	אגרות חוב (חלויות שוטפות)
1,206	1,285	980	1,055	אגרות חוב
1,439	1,528	1,214	1,298	סה"כ אגרות חוב

השווי ההוגן של אגרות החוב הוערך על פי שיעור הריבית הראויה בהתאם לדירוג אגרות החוב (רמה 2) ויתרת תקופה הפדיון שלהן.

שיעור ההיוון ששימש בקביעת שווי ההוגן של האג"ח מפורטים בטבלה שלהלן:

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
2.39%	2.74%	סדרה ג'
4.85%	5.20%	סדרה ד'
4.44%	4.56%	סדרה ה'

ח. תנאי הצמדה של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2024						
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד ליורו	צמוד מט"ח	פריט לא כספי	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,703	-	478	277	41	-	4,499
103	-	74	92	2	-	271
3,244	-	1,700	466	236	-	5,646
665	1,911	2,061	419	45	-	5,101
102	6	19	22	11	654	814
7	-	77	-	29	788	901
7,824	1,917	4,409	1,276	364	1,442	17,232

נכסים שוטפים:

מזומנים ושווי מזומנים

השקעות לזמן קצר

לקוחות

הכנסות לקבל

חייבים ויתרות חובה

נכסים שאינם שוטפים:

השקעות והלוואות לחברות כלולות

סה"כ נכסים

התחייבויות שוטפות:

אשראי מתאגידים בנקאיים

ואחרים

חלויות שוטפות של אגרות חוב

חלויות שוטפות של התחייבויות

בגין חכירה

התחייבות לספקים

הפרשות

זכאים אחרים ויתרות זכות

התחייבות בגין תמורה מותנית זמן

קצר

דיבידנד לשלם

מקדמות מלקוחות

התחייבויות שאינן שוטפות

הלוואות לזמן ארוך

התחייבות לזמן ארוך בגין חכירה

זכויות לעובדים

אגרות חוב

סה"כ התחייבויות

נכסים (התחייבויות), נטו

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 24 - מכשירים פיננסיים - המשך

ח. תנאי הצמדה של מכשירים פיננסיים - המשך

31 בדצמבר 2023							
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד ליורו	צמוד מט"ח	פריט לא כספי	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,751	-	1,594	255	124	-	3,724	נכסים שוטפים:
1	-	72	547	2	-	622	מזומנים ושווי מזומנים
3,212	-	1,340	465	112	-	5,129	השקעות לזמן קצר
194	1,719	* 2,554	383	12	-	* 4,862	לקוחות
27	* 24	33	9	27	561	* 681	הכנסות לקבל
							חייבים ויתרות חובה
							נכסים שאינם שוטפים:
7	-	77	-	28	614	726	השקעות והלוואות לחברות
5,192	* 1,743	* 5,670	1,659	305	1,175	* 15,744	כלולות
							סה"כ נכסים
							התחייבויות שוטפות:
688	-	237	1	-	-	926	אשראי מתאגידים בנקאיים
198	45	-	-	-	-	243	ואחרים
11	99	4	1	69	-	184	חלויות שוטפות של אגרות חוב
1,724	-	796	199	59	-	2,778	חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירה
6	-	16	-	-	516	538	התחייבות לספקים
1,697	* 1	661	318	112	* 300	* 3,089	הפרשות
							זכאים אחרים ויתרות זכות
-	-	38	-	40	-	78	התחייבות בגין תמורה
							מותנית זמן קצר
232	-	-	-	-	-	232	דיבידנד לשלם
17	-	126	8	-	-	151	התחייבויות שאינן שוטפות
12	238	35	3	1	-	289	הלוואות לזמן ארוך
42	-	-	39	-	-	81	התחייבות לזמן ארוך בגין חכירה
							הטבות לעובדים
-	-	-	-	25	-	25	התחייבות בגין תמורה
862	423	-	-	-	-	1,285	מותנית זמן ארוך
							אגרות חוב
5,489	* 806	1,913	569	306	* 816	* 9,899	סה"כ התחייבויות
(297)	* 937	* 3,757	1,090	(1)	* 359	* 5,845	נכסים (התחייבויות), נטו

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 17.

ניתוח רגישות

שינוי בשערי החליפין של המטבעות הבאים אל מול הש"ח, כאמור להלן, לתאריך 31 בדצמבר ושינוי במדד המחירים לצרכן, משפיעים על מדידת מכשירים פיננסיים הנקובים במטבע חוץ והיו מגדילים (מקטינים) את הרווח וההפסד ואת ההון בסכומים המוצגים להלן (לפני מס). הניתוח שלהלן מבוסס על שינויים בשערי החליפין ובמדד המחירים לצרכן, שלדעת הקבוצה הם אפשריים באופן סביר נכון לתום תקופת הדיווח. ניתוח זה נעשה בהנחה שכל שאר המשתנים, ובמיוחד שיעורי הריבית, נשארו קבועים ובהתעלם מהשפעה על ערכם של מכשירים פיננסיים נגזרים. הניתוח לגבי שנת 2023 נעשה בהתאם לאותו בסיס.

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2024	
עליה	ירידה	עליה	ירידה
רווח והפסד	רווח והפסד	רווח והפסד	רווח והפסד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
22	(22)	38	* (38)
8	(8)	11	(11)
10	(10)	9	(9)

שינוי בשער החליפין של:

דולר ארה"ב ב- 1%

אירו ב- 1%

שינוי במדד המחירים לצרכן ב- 1%

באור 25 - צדדים קשורים ובעלי עניין

- א. ממשלת ישראל היא בעלת השליטה בחברה. חלק מהפעילות הרגילה של החברה נעשית בכפוף לחוקי המדינה ובכלל זה פעילות החברה מול רשויות המס, משרד הכלכלה והתעשייה וכדומה. פעילות זו אינה מושפעת מיחסי הבעלות שבין המדינה לחברה והיא נעשית בתנאים רגילים המתאימים לאופי הפעילות להערכת הנהלת החברה. בנוסף חלק מהותי מהתקשרויות הקבוצה הן עם משרד הביטחון. היתרות והתוצאות העסקיות המתייחסות לעבודות אלה הופרדו בדוחות הכספיים, ההתקשרויות נעשות במסגרת מהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
- ב. בהמשך לאמור בבאור 31 ובאור 11 המקרקעין בתחום חיפה מושכרים לחברה במחיר סמלי של 1 ש"ח לשנה.
- ג. נתונים בגין עסקאות ויתרות במהלך העסקים הרגיל, עם חברות ממשלתיות ורשויות משנה של המדינה אינם מוצגים בנפרד, מאחר ואין זה מעשי לזהות נתונים אלה. הנהלת החברה בדעה שעסקאות כאלה מתנהלות בדרך כלל בתנאי שוק רגילים.
- ד. בנושא התקשרויות נדל"ן עם צדדים קשורים לשעבר בחברה מאוחדת, ראה ביאור 22(5).
- ה. **הטבות לבעלי עניין**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2024	2023	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.5	2.6	שכר ונלוות לבעלי עניין המועסקים בחברה או מטעמה
0.4	0.4	שכר דירקטורים שאינם מועסקים בחברה או מטעמה
		<u>מספר האנשים אליהם מתייחסים השכר וההטבות</u>
3	3	בעלי העניין המועסקים בחברה או מטעמה (1)
7	7	דירקטורים שאינם מועסקים בחברה

(1) יואב הר-אבן סיים כהונתו כמנכ"ל החברה בחודש ינואר 2024. החל מחודש פברואר 2024 מכהן יואב תורג'מן בתפקיד המנכ"ל.

עוזי לנדאו סיים כהונתו כיו"ר דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2023. בחודש אפריל 2023 מונה יובל שטייניץ לתפקיד יו"ר הדירקטוריון.

- ו. **תגמולים לנושאי משרה בכירה**
להלן פירוט ההוצאות שנרשמו בגין התגמולים בשנים 2023 ו-2024 לכל אחד מבעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בקבוצה:

שנת 2024		שיעור החזקה בהון החברה	תגמול בעבור שירותים		זקיפות ועלויות מעביד	סה"כ
פרטי מקבל התגמולים	היקף המשרה %		מענק	שכר	תגמולים אחרים	
תפקיד			מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מנכ"ל בחברה מאוחדת באירופה	100	-	0.5	1.5	-	2.7
מנכ"ל בחברה מאוחדת בישראל	100	-	0.7	1.0	-	2.0
מנכ"ל בחברה מאוחדת באירופה	88	-	0.8	0.9	-	2.0
מנכ"ל בחברה מאוחדת בישראל	100	-	0.5	1.1	-	2.0
סמנכ"ל בכיר ברפאל	100	-	0.5	0.8	-	1.8
סמנכ"ל בכיר ברפאל	100	-	0.5	0.8	-	1.8
מנכ"ל בחברה כלולה באסיה	100	-	0.5	0.9	-	1.8
סמנכ"ל בכיר ברפאל	100	-	0.4	0.8	-	1.7

באור 25 - צדדים קשורים ובעלי עניין - המשך

ו. תגמולים לנושאי משרה בכירה - המשך

שנת 2023						
תפקיד	פרטי מקבל התגמולים		שיעור החזקה בהון החברה	תגמול בעבור שירותים		זקיפות ועלויות מעביד מיליוני ש"ח
	היקף המשרה %	סה"כ מיליוני ש"ח		מענק מיליוני ש"ח	תגמולים אחרים מיליוני ש"ח	
מנכ"ל בחברה מאוחדת באירופה	100	-	1.2	1.4	-	0.3
מנכ"ל בחברה מאוחדת באירופה	100	-	1.5	0.4	-	0.8
מנכ"ל בחברה מאוחדת בישראל	100	-	1.0	0.7	-	0.3
מנכ"ל בחברה כלולה באסיה	100	-	0.9	0.6	-	0.4
מנכ"ל רפאל	100	-	0.8	0.5	-	0.5
סמנכ"ל בכיר ברפאל	100	-	0.7	0.5	-	0.5
סמנכ"ל בכיר ברפאל	100	-	0.7	0.5	-	0.5

ז. צדדים קשורים

(1) להלן פרטים בדבר עסקאות עם צדדים קשורים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2022	2023	2024
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות - משרד הביטחון	5,450	7,004	8,808
הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות עלות המכירות והעבודות שבוצעו	333	462	521
הוצאות מחקר ופיתוח	438	630	864
הוצאות מכירה ושיווק	32	33	50
הכנסות מימון	24	34	25
הכנסות אחרות (דמי ניהול)	84	13	2
	1	4	-

(2) יתרות מאזניות עם צדדים קשורים

	ליום 31 בדצמבר	
	2023	2024
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
לקוחות משרד הביטחון	3,117	3,288
לקוחות	266	191
הכנסות לקבל משרד הביטחון	2,105	2,398
הכנסות לקבל	147	120
חייבים	6	8
מלאי (מקדמות ותשלומים על חשבון מלאי)	273	308
ספקים	113	198
מקדמות ממזמיני עבודות משרד הביטחון	5,875	6,398
מקדמות ממזמיני עבודות	101	165
זכאים אחרים	2	-
הלוואות זמן ארוך	1	1

באור 26 - פירוטים לסעיפים בדוח רווח והפסד

א. הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות

1. פיצול הכנסות מחוזים עם לקוחות

בטבלה הבאה הכנסות הקבוצה מפוצלות לפי אזורים גאוגרפיים עיקריים ולפי חטיבות.

2022 מיליוני ש"ח	2023 מיליוני ש"ח	2024 מיליוני ש"ח	
5,853	7,522	9,626	אזורים גאוגרפיים עיקריים
1,883	2,632	3,774	ישראל
*2,456	*2,647	3,172	אירופה
1,071	1,041	1,146	אסיה
34	13	23	אמריקה
341	161	105	אוקיאניה
			אפריקה
*11,638	*14,016	17,846	
מכירות ללקוח מקומי המיועד לייצוא מסווג לפי מדינת היעד הסופי.			
3,320	4,026	4,706	יחידות עסקיות
*2,926	*3,088	4,020	מערכות אויר ומודיעין
2,666	3,359	4,736	מערכות יבשה וים
1,390	1,463	1,904	מערכות הגנה אווירית
1,336	2,080	2,480	חטיבות אחרות
			חברות מאוחדות
*11,638	*14,016	17,846	

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

2. יתרות חוזיות

הטבלה הבאה מספקת מידע אודות השינויים ביתרות הכנסות לקבל ומקדמות ממזמיני עבודות הנובעים מחוזים עם לקוחות והתרחשו במהלך השנה.

מקדמות ממזמיני עבודות מיליוני ש"ח	הכנסות לקבל מיליוני ש"ח	
10,149	* 4,862	יתרה ליום 1 בינואר 2024
10,896	(7,675)	חשבוניות שהופקו
(9,932)	7,914	הכנסות שהוכרו במהלך התקופה
11,113	5,101	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

3. ההיקף הכספי של החוזים

ההיקף הכספי של החוזים שנחתמו במאוחד בשנת 2024 הינו כ- 30.4 מיליארד ש"ח (שנת 2023 : 29.9 מיליארד ש"ח).
יתרת ההיקף הכספי של החוזים הקיימים במאוחד אשר טרם הוכרה כהכנסה הינה כ- 64.8 מיליארד ש"ח (שנת 2023 : 52.4 מיליארד ש"ח).

באור 26 - פירוטים לסעיפים בדוח רווח והפסד - המשך

ב. עלות המכירות והעבודות שבוצעו

2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,054	3,588	3,995	שכר עבודה ונלוות (1)
4,555	6,031	8,602	חומרים ועבודות חוץ
384	445	496	פחת והפחתות
1,247	1,419	1,651	הוצאות ייצור אחרות (2)
9,240	11,483	14,744	
* 105	* 20	102	שינויים בהפרשה להפסדים מעבודות בביצוע
(210)	(403)	(278)	שינויים במלאי עבודות בתהליך ומוצרים מוגמרים
* 9,135	* 11,100	14,568	

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

- (1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 39 מיליוני ש"ח (שנת 2023 - 33 מיליוני ש"ח).
(2) בשנת 2024 כולל הפחתת נכסי עלויות בגין השגת חוזה בסך של 123 מיליוני ש"ח (שנת 2023 - 28 מיליוני ש"ח).

ג. הוצאות מחקר ופיתוח, נטו

384	353	415	שכר עבודה ונלוות (1)
198	237	241	קבלני משנה ועבודות חוץ
58	54	57	פחת
231	272	331	אחרות
871	916	1,044	
(16)	(22)	(1)	בניכוי - השתתפות המדען הראשי ואחרים
855	894	1,043	

- (1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 6 מיליוני ש"ח (שנת 2023 - 6 מיליוני ש"ח).

ד. הוצאות מכירה ושיווק

216	238	270	שכר עבודה ונלוות (1)
45	59	56	קבלני משנה
33	35	33	נציגויות
30	35	42	נסיעות לחו"ל
43	51	50	תערוכות ופרסום
50	44	38	פחת
99	105	99	אחרות
516	567	588	

- (1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 4 מיליוני ש"ח (שנת 2023 - 4 מיליוני ש"ח).

ה. הוצאות הנהלה וכלליות

375	442	490	שכר עבודה ונלוות (1)
39	47	57	פחת
(4)	(1)	(8)	הוצאות חובות מסופקים
139	162	187	אחרות
549	650	726	

- (1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 9 מיליוני ש"ח (שנת 2023 - 10 מיליוני ש"ח).

באור 26 - פירוטים לסעיפים בדוח רווח והפסד - המשך

2022	2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			ו. (הכנסות) הוצאות אחרות, נטו
-	49	-	עדכון התחייבות בגין תמורה מותנית
-	22	-	הפרשה לירידת ערך חברה כלולה
(21)	-	-	עדכון הפרשה בפרויקט שבוצעה בשנים קודמות
-	7	-	הפחתת מוניטין בחברה מאוחדת
2	4	3	פחת מואץ בחברה מאוחדת
9	(5)	4	הפסד (רווח) מממוש רכוש קבוע
(7)	(5)	(6)	הכנסות משכר דירה
(1)	(4)	(2)	הכנסות מדמי ניהול מחברות כלולות
4	(11)	(12)	אחרות, נטו
(14)	57	(13)	סה"כ (הכנסות) הוצאות, נטו

			ז. הכנסות (הוצאות) מימון
			הכנסות מימון:
51	-	114	רווח נטו משינוי שערי החליפין ביתרות מזומנים ושווי מזומנים
-	22	13	שינוי נטו בשווי ההוגן של ניירות ערך מוחזקים למסחר
10	25	50	הכנסות ריבית מפיקדונות בנקים
-	-	16	רווח מעסקאות הגנה על המטבע (1)
-	1	-	ריבית ממס הכנסה
84	13	4	הכנסות ריבית והפרשי שער נטו מהלוואות שניתנו לחברות כלולות
-	-	3	אחרות
145	61	200	

			הוצאות מימון:
			הפסד נטו משינוי שערי החליפין ביתרות מזומנים ושווי מזומנים
-	2	-	והלוואות לזמן קצר
11	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של ניירות ערך מוחזקים למסחר
63	49	44	הוצאות בגין אגרות חוב שהונפקו
4	13	-	עדכון התחייבות לבעל מניות בחברה מאוחדת
75	28	-	הפסד מעסקאות הגנה על המטבע (1)
40	80	72	אשראי זמן קצר
8	14	8	הוצאות בגין חכירות והלוואה לזמן ארוך
8	15	10	הוצאות בנק
5	6	-	אחרות
214	207	134	
(69)	(146)	66	סה"כ הכנסות (הוצאות) מימון, נטו

(1) ראה גם באור ג' ו-ד' 24.

באור 27 - מיסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. שיעור מס חברות

א. שיעור המס הרלוונטי לחברה בשנים 2022-2024 הינו 23%. יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2023 ו 2024 חושבו בהתאם לשיעורי המס הרלבנטיים לחברה והצפויים לחול במועד ההיפוך. המסים השוטפים לשנים המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס הרלבנטיים לחברה, המוצגים לעיל ולאמור בסעיף 2' להלן.

ב. חברות מאוחדות

שיעורי המס העיקריים החלים על החברות המאוחדות שמקום התאגדותן מחוץ לישראל הם 28%-29%. שיעורי המס שחלו על חברות אירונאוטיקס וקונטרופ, עד חודש אוגוסט 2023, ככל שעמדו בדרישות החוק לעידוד השקעות הון, היו 16% ו 6% בהתאמה (ראה סעיף ג' להלן). החל מחודש ספטמבר 2023, בעקבות רכישת 50% ממניות השותף באירונאוטיקס (ראה באור 10 ד.ג.1), והפיכת חברות אירונאוטיקס וקונטרופ לחברות בת ממשלתיות, שיעור המס שיחול על הכנסתן הינו 23%.

ג. מיסוי בתנאי אינפלציה

תקנות מס הכנסה, תיאומים בשל אינפלציה (שיעורי פחת, התשמ"ו-1986), המתירות פחת בשיעורים גבוהים מאלה שבסעיף 21 לפקודה, ממשיכות לחול גם לאחר סיום תחולת חוק התיאומים. לפיכך, תוכל החברה לדרוש פחת בהתאם לתקנות האמורות גם בתקופות הבאות.

2. הטבות מתוקף החוק לעידוד השקעות הון

א. מפעלים מאושרים במסלול מענקים:

החברה הייתה זכאית בעבר למעמד של "מפעל מאושר" במסלול מענקים. תקופת ההטבות בגין המפעל המאושר הסתיימה בשנת 2012. ההכנסות החייבות שנבעו מהמפעל המאושר היו זכאיות לפטור ממס בשנתיים הראשונות ולשיעור מס מופחת של 25% בחמש השנים שלאחר מכן. חברה בעלת מפעל מאושר המחלקת דיבידנד מההכנסה הפטורה, תהא חייבת בשנת המס שבה חולק הדיבידנד במס חברות על סכום הדיבידנד המחולק בשיעור המס שחל עליה על פי חוק העידוד בשנה שבה הופקה ההכנסה אילולא הייתה פטורה ממס.

ב. מפעל מוטב:

שני מפעליה התעשייתיים של החברה (באזור עדיפות א' ובאזור אחר) היו זכאים למעמד של "מפעל מוטב" בהתאם לתיקון מספר 60 לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט - 1959 (להלן - "חוק העידוד"). בהתאם לחוק העידוד, במפעל תעשייתי של החברה הנמצא באזור עדיפות לאומית א', תוספת ההכנסות הנובעות מכל הרחבה בגין מפעל זה פטורות ממס במשך תקופה של 10 שנים, החל מהשנה בה נוצרה למפעל הכנסה חייבת לראשונה.

לחברה מפעל מוטב באזור א' שתקופת ההטבות שלו הסתיימה בשנת 2023, ומפעל תעשייתי באזור אחר, אשר אינו נמצא באזור עדיפות לאומית, שתקופת ההטבות שלו הסתיימה בשנת 2020. החברה קיבלה אישור, עד וכולל שנת המס 2019, המאפשר לה להפחית בכל שנה משנות ההטבות במס את מחזור הבסיס ב- 10%, בהתאם לנוהל שחיקת מחזור הבסיס למפעל המאופיין במחזוריות טכנולוגית גבוהה. החברה פנתה לקבלת אישור לשנים 2020-2021.

באור 27 - מיסים על הכנסה - המשך

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה - המשך

2. הטבות מתוקף החוק לעידוד השקעות הון - המשך

ג. תיקון החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959

ביום 29 בדצמבר 2010 אושר בכנסת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012, אשר במסגרתו תוקן החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן: "התיקון"). תוקפו של התיקון מיום 1 בינואר 2011. בהתאם לתיקון, בוטלה האפשרות לקבלת מפעל מועדף (המקנה שיעור מס מועדף) לחברה ממשלתית, כשבהוראת התחולה נקבע כי הטבות מס הקיימות ימשיכו לחול בתקופת ההטבות של כל מפעל, וכי חברה תוכל לבקש שנת בחירה לקבלת מעמד של מפעל מוטב לא יאוחר משנת 2012 ובתנאי שההשקעה המזערית המזכה החלה בשנת 2010. לאור האמור לעיל, בחרה החברה את שנת 2012 כשנת בחירה אחרונה בשני מפעליה והיתה זכאית להטבות המס הנובעות מהתוכניות המפורטות בסעיף ב' לעיל עד וכולל שנת 2023. החל משנת 2024, החברה אינה זכאית לשיעורי מס מופחתים על הכנסותיה.

ביום 21 בדצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז - 2017 במסגרתו תוקן חוק העידוד (להלן: "התיקון"). במסגרת התיקון נוספו מסלולי הטבות במס חדשים בשל "מפעל טכנולוגי מועדף" ו"מפעל טכנולוגי מועדף מיוחד" אשר יעניקו שיעורי מס מופחתים למפעל תעשייתי בתחום של תעשייה עתירת ידע, במטרה לעודד פעילות הקשורה בפיתוח נכסים לא מוחשיים מוטבים. בנוסף, עודכנה הגדרת הכנסה מועדפת.

ההטבות יינתנו ל"חברה מועדפת" בעלת "מפעל טכנולוגי מועדף" או "מפעל טכנולוגי מועדף מיוחד" על "הכנסה טכנולוגית מועדפת" חייבת, כהגדרתם בחוק העידוד.

על הכנסות מועדפות טכנולוגיות, אשר יעמדו בתנאים הנדרשים בחוק, יוטל מס חברות מופחת בשיעור של 12% ואם המפעל הטכנולוגי המועדף ממוקם באזור פיתוח א' בשיעור של 7.5%. על חברה שבבעלותה מפעל טכנולוגי מועדף מיוחד יוטל מס חברות מופחת בשיעור של 6%, ללא קשר לאזור הפיתוח בו ממוקם המפעל. תחולת התיקון נקבעה ליום 1 בינואר 2017.

ביום 16 במאי 2017 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות עידוד השקעות הון (הכנסה טכנולוגית מועדפת ורווח הון למפעל טכנולוגי), התשע"ז-2017 (להלן: "התקנות"), הקובעות את הכללים הנדרשים לצורך יישום מסלולי הטבות המס בשל "מפעל טכנולוגי מועדף" ו"מפעל טכנולוגי מועדף מיוחד" ובכללם את נוסחת ה-Nexus הקובעת את מנגנון ייחוס ההכנסה הטכנולוגית הזכאית להטבות. על חברות ישראליות בקבוצה, שאינן בשליטה מלאה של החברה, חלים שיעורי המס בהתאם לחוקי העידוד שלעיל.

החל מחודש ספטמבר 2023, בעקבות רכישת 50% ממניות אירונאוטיקס על ידי רפאל מהשותף ועלייה לשיעור אחזקה באירונאוטיקס של 100%, הפכו אירונאוטיקס וקונטרופ לחברות בת ממשלתיות, ובשל כך, שיעורי המס שיחולו על הכנסתן החייבת ממועד זה הינו 23%.

ד. הוראת שעה במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2021-2022: מיסוי רווחים כלואים

ביום 15 בנובמבר 2021 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה לשנות התקציב 2021 ו-2022, (התשפ"ב ב-2021, והוראת שעה לחוק עידוד השקעות הון, התשי"ט - 1959 (להלן: "הוראת השעה"), אשר מציע הסדר לתשלום מס מופחת לחברות שקיבלו פטור ממס חברות מכוח החוק האמור. בהוראת השעה נקבע כי חברות אשר בחרו להחיל את הוראת השעה שתוקפה עד ליום 14 בנובמבר 2022, יהיו זכאיות ליהנות מהנחה במס בגין "הפשרת" הרווחים הפטורים (להלן: "מס החברות המוטב"). הפשרת הרווחים הפטורים מאפשרת חלוקתם בשיעור מס חברות מופחת ברמת החברה בהתאם ליחס הרווחים שחולקו. מס החברות המופחת יקבע בהתאם ליחס הרווחים הפטורים אותם מבקשת החברה לשחרר לתנאים שנקבעו בתיקון מכלל רווחיה הפטורים, ונע בין 40% ל-70% משיעור מס החברות שהיה חל על אותה הכנסה בשנה בה הופקה אלמלא הייתה פטורה, אך בכל מקרה לא יפחת מ-6%. כמו כן, חברה שבחרה להפשיר את רווחיה הפטורים ולשלם מס חברות מוטב תהיה חייבת להשקיע במפעל במהלך תקופה של 5 שנים שתחילתן בשנת המס בה בחרה, סכום בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראת השעה (30% מההכנסה הפטורה כפול מס החברות וכפול יחס ההפשרה). השקעה כאמור תושקע בנכסים יצרניים (למעט בניינים), מחקר ופיתוח בישראל ותשלום שכר לעובדים חדשים במפעל. אי עמידה בתנאי זה מחייב את החברה בתשלום מס חברות נוסף.

החברה בחרה ליישם את ההקלה של הוראת השעה ושלילמה בשנת 2022 מס סופי בסך כ-450 מיליון ש"ח בגין יתרת הכנסותיה הפטורות שנבעו ממפעלים מאושרים (במסגרת חוק עידוד השקעות הון) עד כולל שנת המס 2020. ההשפעה התוצאתית של התשלום כאמור נזקפה לרווח והפסד במסגרת סעיף מסים על הכנסה.

ה. פחת מואץ

בניינים המשמשים את המפעלים המאושרים והמוטבים זכאים בהתאם לחוק עידוד השקעות הון לפחת מואץ במשך 5 שנות מס, החל בשנת ההפעלה של כל נכס.

באור 27 - מיסים על הכנסה - המשך

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה - המשך

2. הטבות מתוקף החוק לעידוד השקעות הון - המשך

ו. תנאים לתחולת ההטבות

ההטבות ממפעלים מאושרים וממפעלים מוטבים מותנות בקיום התנאים שנקבעו בחוק (שיעור יצוא וכדומה), בתקנות שהותקנו על פיו ובכתבי האישור לפיהם בוצעו ההשקעות במפעלים המאושרים. אי עמידה בתנאים עלולה לגרום לביטול ההטבות, כולן או מקצתן, ולהחזר סכומי ההטבות בתוספת ריבית. על פי הערכת ההנהלה, החברה עומדת בתנאים האמורים

ז. הטבות מתוקף חוק עידוד התעשייה (מיסים)

1. החברה הינה "חברה תעשייתית" כמוגדר בחוק עידוד התעשייה (מיסים), התשכ"ט - 1969 ובהתאם לכך היא זכאית להטבות אשר העיקריות שבהן הן:

(א) פחת בשיעורים מוגדלים.

(ב) ניכוי הוצאות להנפקת מניות הנרשמות למסחר בבורסה בשלושה שיעורים שנתיים שווים החל משנת רישום מניות החברה למסחר.

(ג) הפחתה במשך 8 שנים של פטנטים וידע המשמשים לפיתוחו של המפעל.

(ד) אפשרות להגשת דוחות מאוחדים לצרכי מס של חברות בעלות קו ייצור אחד.

2. חברת אירונאוטיקס וחברה מאוחדת שלה מגישות דוח מאוחד לשלטונות המס על פי החוק לעידוד התעשייה (מיסים), התשכ"ט - 1969. כתוצאה מכך זכאיות חברות אלו, בין היתר, לקזז את הפסדיהן מההכנסה החייבת של חברות אחרות, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים.

באור 27 - מיסים על הכנסה - המשך

ב. מיסים נדחים
הרכב:

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(144)	(144)
66	110
118	162
40	128

נכסים בני פחת
זכויות עובדים
הפרשים זמניים אחרים

התנועה בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
62	40
(11)	89
1	-
(12)	(1)
40	128

היתרה לתחילת שנה
סכומים שנזקפו לדוח רווח והפסד
סכומים שנזקפו לרווח כולל אחר
השפעת השינוי בשערי חליפין
היתרה לסוף השנה

המסים הנדחים מוצגים בדוחות על המצב הכספי כדלקמן:

31 בדצמבר	
2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
95	183
(55)	(55)
40	128

נכסים שאינם שוטפים
התחייבויות שאינן שוטפות

המסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך, בהתבסס על חוקי המס שהיו בתוקף בתאריך הדוח.

ג. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
* 69	* 66	323
(34)	11	(89)
450	-	-
(25)	1	(36)
* 460	* 78	198

מסים שוטפים
מסים נדחים
מיסים על רווחים כלואים (1)
מסים בגין שנים קודמות (2)

(1) ראה סעיף ח להלן.

(2) בשנת 2024 בעיקר כתוצאה מחתימה על הסכם ביקורת שומות לשנים 2019-2021. בשנת 2022 בעיקר כתוצאה מהגשת דוחות מס לשנים קודמות.

באור 27 - מיסים על הכנסה - המשך

ד. התאמה בין המס התיאורטי על הרווח לפני מיסים על הכנסה לבין הוצאות המסים

להלן מובא תיאום בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות היו מתחייבות במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על חברות בישראל, לבין סכום מיסים על הכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד לשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
* 528	* 602	1,000
23%	23%	23%
* 122	* 138	230
-	(38)	(5)
(75)	(74)	9
450	-	-
(2)	(5)	-
-	-	(18)
1	24	18
(25)	1	(36)
-	22	1
(11)	10	(1)
* 460	* 78	198
87%	13%	20%

רווח לפני מיסים על הכנסה ורווחי חברות כלולות

שיעור המס העיקרי של החברה

מס מחושב לפי שיעור מס רגיל (תאורטי)

תוספת (חסכון) בחבות המס בשל:

הפרשים זמניים בגינם לא הוכרו בעבר מיסים נדחים

שיעורי מס מופחתים בגין מפעלים מוטבים, מס נוסף

על דיבידנד ממפעל מוטב והכנסות חייבות בחו"ל

בשיעור מס אחר, נטו

מיסים על רווחים כלואים

ניצול הפסדים והטבות משנים קודמות בגינם לא

נרשמו מיסים נדחים

השפעת שינוי שיעור המס בעתיד

הוצאות לא מותרות בניכוי

מיסים בגין שנים קודמות

הפסדים בחברה מאוחדת בגינם לא נוצרו מיסים נדחים

הפרשים בין בסיס המדידה כמדווח לצרכי מס הכנסה

לבין המדידה של ההכנסה כמדווח בדוחות

הכספיים נטו ואחרים **

שיעור מס אפקטיבי ממוצע

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 20.

** כולל עדכון שיעורי מס שונים מהמס התיאורטי.

ה. שומות מס סופיות

לחברה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2021.

ו. הפסדים, ניכויים ותוספות לצרכי מס להעברה לשנים הבאות

לחברות מאוחדות הפסדים וניכויים לצרכי מס המועברים לשנים הבאות המסתכמים ליום 31 בדצמבר 2024 בסך כ-270 מיליון ש"ח. בגין חלק מהפסדים אלו, נוצר מס נדחה ובהתאם להערכת סיכויי המימוש של הנהלת החברות המאוחדות.

ז. הפרשים זמניים בגינם לא הוכרו התחייבויות מיסים נדחים

החברה אינה מכירה במסים נדחים בגין הפרשים הנובעים מהשקעות בחברות מוחזקות מאחר והחברה שולטת בהיפוך הפרשי העיתוי או לחילופין רווחים אלה נובעים מהכנסות רגילות בישראל שחלוקתן כדיבידנד לחברה אינה כרוכה בחבות מס נוספת.

ח. מיסים על רווחים כלואים

בעקבות חוק ההתייעלות הכלכלית שפורסם בנובמבר 2021 הכולל הוראות במספר תחומים, ביניהם מיסי רווחים כלואים, החליט דירקטוריון החברה בשנת 2022 על שחרור רווחים כלואים בסך כ-4.6 מיליארד ש"ח. בהתאם לכך, שולמו, בשנת 2022, מיסים מופחתים בסך כ-450 מיליון ש"ח, שנכללו בהוצאות המס של החברה. במידה שהחברה היתה בוחרת שלא ליישם הוראת שעה זו, היתה נדרשת לשלם מס בסך 1,125 מיליון ש"ח (תוספת מס של 675 מיליון ש"ח).

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס

- א. **בסיס עריכת הנתונים הכספיים ומדיניות חשבונאית מהותית**
הנתונים הכספיים סולו הוכנו על ידי החברה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS Accounting Standards).
להרחבת המדיניות החשבונאית שיישמה החברה בדוחות הסולו ראה באורים 2, 3 לעיל.
- ב. **דוחות על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר**

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		נכסים
		נכסים שוטפים
3,188	3,823	מזומנים ושווי מזומנים
72	175	השקעות לזמן קצר
4,591	5,074	לקוחות
* 4,223	4,491	הכנסות לקבל
* 571	733	חייבים ויתרות חובה
2,271	2,946	מלאי
14,916	17,242	
		נכסים שאינם שוטפים
2,782	2,850	השקעות והלוואות לחברות כלולות
4,382	5,001	רכוש קבוע
361	394	נכסים בלתי מוחשיים
279	284	נכסי זכות שימוש
82	165	נכסי מסים נדחים
7,886	8,694	
22,802	25,936	
		התחייבויות והון:
		התחייבויות שוטפות
501	501	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
243	243	חלויות שוטפות של אגרות חוב
82	82	חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירה
2,524	3,214	התחייבויות לספקים
465	531	הפרשות
* 2,641	3,347	זכאים אחרים
232	444	דיבידנד לשלם
9,176	10,135	מקדמות ממזמיני עבודות
15,864	18,497	
		התחייבויות שאינן שוטפות
2	-	הלוואה לזמן ארוך
206	216	התחייבויות לזמן ארוך בגין חכירה
36	33	הטבות לעובדים
1,285	1,055	אגרות חוב
1,529	1,304	
* 5,409	6,135	הון
22,802	25,936	

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס - המשך

ג. דוחות רווח והפסד ורווח כולל אחר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,664	8,470	הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות
423	763	מערכת הביטחון
* 4,884	6,248	לקוחות אחרים בארץ
		חו"ל
* 11,971	15,481	
* 9,645	12,900	עלות המכירות והעבודות שבוצעו
2,326	2,581	רווח גולמי
803	933	הוצאות מחקר ופיתוח, נטו
454	475	הוצאות מכירה ושיווק
436	482	הוצאות הנהלה וכלליות
11	(13)	(הכנסות) הוצאות אחרות, נטו
1,704	1,877	
622	704	רווח תפעולי
95	200	הכנסות מימון
(149)	(77)	הוצאות מימון
(54)	123	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
57	264	חלק החברה ברווחי חברות כלולות
625	1,091	רווח לפני מסים על הכנסה
* 44	140	מסים על ההכנסה
* 581	951	רווח לשנה
95	(11)	פריטי (הפסד) רווח כולל אחר שיועברו לרווח והפסד:
8	-	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
103	(11)	שינוי ביתרה בקרן גידור בחברות כלולות
		סה"כ (הפסד) רווח כולל אחר לשנה שיועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(4)	-	פריטי (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:
(4)	-	מדידה מחדש של תכנית הטבה מוגדרת
* 680	940	סה"כ (הפסד) כולל אחר לשנה שלא יעבור לרווח והפסד, נטו ממס
		סך הכל רווח כולל לשנה

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס - המשך

ד. דוח על השינויים בהון העצמי

הון מניות מיליוני ש"ח	פרמיה על מניות מיליוני ש"ח	קרן תרגום של פעילויות חוץ מיליוני ש"ח	קרן גידור בחברות כלולות מיליוני ש"ח	קרן הון בגין עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה מיליוני ש"ח	יתרת עודפים מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2024						
567	28	(33)	2	18.0	4,827	5,409
יתרה ליום 1 בינואר 2024						
-	-	-	-	(2)	-	(2)
-	-	-	-	-	951	951
-	-	(11)	-	-	-	(11)
-	-	-	-	-	(212)	(212)
567	28	(44)	2	16	5,566	6,135
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
567	28	(128)	(6)	-	* 4,276	* 4,737
יתרה ליום 1 בינואר 2023						
-	-	-	-	17	-	17
-	-	-	-	1	-	1
-	-	-	-	-	* 581	* 581
-	-	95	8	-	(4)	99
-	-	-	-	-	(26)	(26)
567	28	(33)	2	18	* 4,827	* 5,409

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

ה. לקוחות

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,989	3,094	מערכת הבטחון (צד קשור)
529	586	לקוחות אחרים בארץ
1,098	1,411	לקוחות בחו"ל (במטבע חוץ, בעיקר דולר)
4,616	5,091	
(25)	(17)	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים
4,591	5,074	

ו. חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
496	600	נכס בגין עלויות השגת חוזה
21	15	הוצאות מראש
25	25	יתרה בגין עסקאות עתידיות
* 18	-	מס הכנסה - עודף מקדמות על הפרשות
11	93	אחרים
* 571	733	

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

בלמ"ס
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2024

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס - המשך

ז. מלאי

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,078	1,306
176	153
1,017	1,487
2,271	2,946

מלאי עבודות בתהליך ומוצרים מוגמרים
חומרים
מקדמות ותשלומים על חשבון מלאי

ח. רכוש קבוע

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,794	10,752
(5,412)	(5,751)
4,382	5,001

עלות
פחת שנצבר (1)

(1) הוצאות הפחת בשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2024 ו- 2023 הסתכמו בכ- 372 מיליוני ש"ח ו- 314 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ט. נכסים בלתי מוחשיים

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,134	1,226
(773)	(832)
361	394

עלות
פחת שנצבר (1)

(1) הוצאות הפחת בשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2024 ו- 2023 הסתכמו בכ- 59 מיליוני ש"ח ו- 45 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

י. הפרשות

סך הכל	תביעות משפטיות	אחריות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
465	7	458
158	-	158
(92)	(7)	(85)
531	-	531

יתרה ליום 1 בינואר 2024
הפרשות שנוצרו במהלך השנה
הפרשות שמומשו / בוטלו במהלך השנה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

יא. זכאים אחרים

31 בדצמבר 2023	31 בדצמבר 2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
740	849
246	366
*	153
147	206
496	549
708	825
300	399
4	-
* 2,641	3,347

שכר והוצאות נלוות (1)
מוסדות
מס הכנסה- עודף הפרשות על מקדמות
הוצאות שנצברו ואחרים
הוצאות לשלם בגין עבודות בביצוע
התחייבות בגין עלויות להשגת חוזה
הפרשה להפסדים בעבודות
יתרה בגין עסקאות עתידיות

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 20.

(1) הסכום כולל הפרשה לחופשה בסך 296 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 227 מיליוני ש"ח).

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס - המשך

יב. פירוטים לסעיפים בדוח רווח והפסד

1. הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות

א. פיצול הכנסות מחוזים עם לקוחות

בטבלה הבאה הכנסות הקבוצה מפוצלות לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים ולפי חטיבות.

2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7,087	9,233
1,750	2,485
* 2,350	2,869
668	830
11	20
105	44
* 11,971	15,481
4,039	4,756
* 3,109	4,084
3,359	4,736
1,464	1,905
* 11,971	15,481

אזורים גיאוגרפיים עיקריים

ישראל

אירופה

אסיה

אמריקה

אוקיאניה

אפריקה

חטיבות עסקיות

מערכות אויר ומודיעין

מערכות יבשה וים

מערכות הגנה אווירית

אחרים

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

ב. יתרות חוזיות

הטבלה הבאה מספקת מידע אודות השינויים ביתרות הכנסות לקבל ומקדמות ממזמיני עבודות הנובעים מחוזים עם לקוחות והתרחשו במהלך השנה.

מקדמות ממזמיני עבודות	הכנסות לקבל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,176	* 4,223
10,705	(5,467)
(9,746)	5,735
10,135	4,491

יתרה ליום 1 בינואר 2024

חשבוניות שהופקו

הכנסות שהוכרו במהלך התקופה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2024

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

2. עלות המכירות והעבודות שבוצעו

2023	2024
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,148	3,519
5,541	7,754
344	381
1,036	1,358
10,069	13,012
* 20	100
(444)	(212)
* 9,645	12,900

שכר עבודה ונלוות (1)

חומרים ועבודות חוץ

פחת והפחתות

הוצאות ייצור אחרות (2)

שינויים בהפרשה להפסדים מעבודות בביצוע

שינויים במלאי עבודות בתהליך ומוצרים מוגמרים

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.

(1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 28 מיליוני ש"ח (שנת 2023 סך של 21 מיליוני ש"ח).

(2) בשנת 2024 כולל הפחתת נכסי עלויות בגין השגת חוזה בסך של 123 מיליוני ש"ח (שנת 2023 בסך של 28 מיליוני ש"ח).

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס - המשך

יב. פירוטים לסעיפים בדוח רווח והפסד - המשך

3. הוצאות מחקר ופיתוח נטו

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
301	346	שכר עבודה ונלוות (1)
210	220	קבלני משנה ועבודות חוץ
48	49	פחת
266	319	אחרות
825	934	
(22)	(1)	בניכוי - השתתפות המדען הראשי ואחרים
803	933	

(1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 4 מיליוני ש"ח (שנת 2023 סך של 5 מיליוני ש"ח).

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
182	211	4. הוצאות מכירה ושווק
48	47	שכר עבודה ונלוות (1)
59	58	קבלני משנה
25	30	נציגויות
37	38	נסיעות לחו"ל
11	12	תערוכות ופרסום
92	79	פחת
454	475	אחרות

(1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 4 מיליוני ש"ח (שנת 2023 סך של 4 מיליוני ש"ח).

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
295	329	5. הוצאות הנהלה וכלליות
29	32	שכר עבודה ונלוות (1)
(1)	(8)	פחת
113	129	הוצאות חובות מסופקים
436	482	אחרות

(1) בשנת 2024 כולל פחת חכירה בגין רכבים בסך של 8 מיליוני ש"ח (שנת 2023 סך של 7 מיליוני ש"ח).

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
22	-	6. (הכנסות) הוצאות אחרות, נטו
(5)	(6)	הפרשה לירידת ערך של חברה כלולה
(5)	(2)	הכנסות משכר דירה
-	3	הכנסות מדמי ניהול מחברות כלולות
(1)	(8)	הפסד ממימוש רכוש קבוע
11	(13)	אחרות

באור 28 - נתונים על בסיס סולו לצורכי מס - המשך

יב. פירוטים לסעיפים בדוח רווח והפסד - המשך

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		7. הכנסות (הוצאות) מימון
		<u>הכנסות מימון:</u>
		רווח נטו משינוי שערי החליפין ביתרות מזומנים ושווי מזומנים
16	108	
22	12	שינוי נטו בשווי ההוגן של ניירות ערך מוחזקים למסחר
21	32	הכנסות ריבית מפיקדונות בנקים
-	27	רווח מעסקאות הגנה על המטבע
1	-	ריבית ממס הכנסה
		הכנסות ריבית והפרשי שער נטו מהלוואות שניתנו לתאגידים
35	19	מוחזקים
-	2	אחרות
95	200	
		<u>הוצאות מימון:</u>
49	44	הוצאות בגין אגרות חוב שהונפקו
32	25	אשראי זמן קצר
13	-	עדכון התחייבות לבעל מניות בחברה כלולה
41	-	הפסד מעסקאות הגנה על המטבע
6	6	הוצאות בגין חכירות והלוואה לזמן ארוך
4	2	הוצאות בנק
4	-	אחרות
149	77	
(54)	123	סה"כ הכנסות (הוצאות) מימון, נטו

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		8. מסים נדחים
(88)	(96)	נכסים בני פחת
58	109	זכויות עובדים
112	152	הפרשים זמניים אחרים
82	165	
109	82	היתרה לתחילת שנה
(26)	83	סכומים שנזקפו לדוח רווח והפסד
(1)	-	סכומים שנזקפו לרווח כולל אחר
82	165	היתרה לסוף השנה

המסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך, בהתבסס על חוקי המס שהיו בתוקף בתאריך הדוחות הכספיים.

2023	2024	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		9. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד
* 18	260	מסים שוטפים
26	(83)	מסים נדחים
-	(37)	מסים בגין שנים קודמות
* 44	140	

*התאמה לא מהותית של מספרי השוואה - ראה באור 12.